

Den personlige bank i en digital verden

A man with grey hair and a mustache, wearing a grey sweater, is shown in profile from the chest up, looking down at a tablet computer he is holding with both hands. The background is a bright, modern office space with large windows and blurred interior lights, creating a soft, professional atmosphere.

Den personlige bank i en digital verden

Spar Nord er en bank, der kombinerer nærværende personlig rådgivning og service med tidssvarende og innovative digitale tilbud.

Indhold

2 – 32

Ledelsesberetning

- 2 Spar Nord i overblik
- 4 Forretningsmodel
- 5 Strategi
- 6 Markedsandele
- 8 Brev til vores aktionærer
- 10 Hoved- og nøgletal for koncernen
- 14 Regnskabsberetning
- 19 Status på strategien
- 22 Risici og risikostyring
- 25 Investor relations
- 26 Organisation og selskabsledelse
- 27 Bestyrelsen
- 30 Direktionen
- 31 Samfundsansvar
- 32 Alternative resultatmål

33 – 137

Koncernregnskab

- 33 Ledespåtegning
- 34 Den interne revisors revisionspåtegning
- 35 Den uafhængige revisors revisionspåtegning
- 38 Koncernregnskab
- 43 Noter

138 – 159

Moderselskabsregnskab

- 138 Årsregnskab for Spar Nord Bank A/S
- 143 Noter

Overblik

Kunder

Spar Nord har fokus på helhedsorienteret rådgivning af privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder. Banken betjener i alt 352.000 privatkunder og 34.000 erhvervs-kunder.

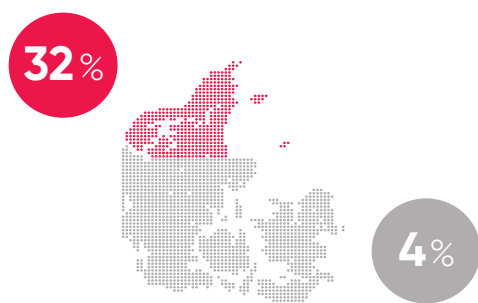
Kundetilfredshed

Spar Nord har stort fokus på kundetilfredshed og følger løbende op på kundernes oplevelse, når de har været i kontakt med banken. I 2018 realiseredes en meget tilfredsstillende NPS-score på 65 i gennemsnit.

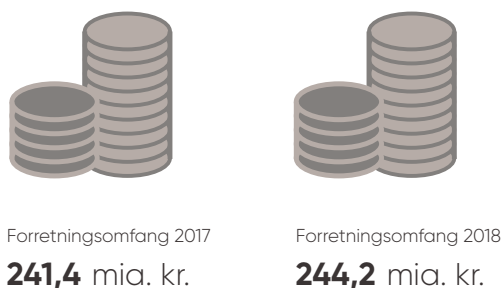
Markedsandele

Spar Nord er markedsledende i Nordjylland med en markedsandel (antal privat- og erhvervs-kunder i forhold til den samlede population) i niveauet 32%. Bankens nationale markedsandel er i niveauet 4%.

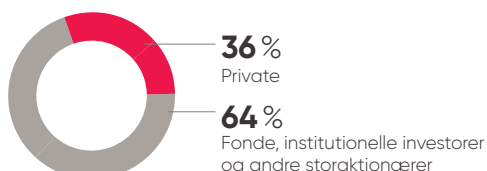
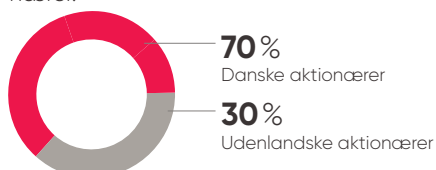
Forretningsomfang

Spar Nord's samlede forretningsomfang er på 244,2 mia. kr.: Bank- og leasingudlånet er på 39,6 mia. kr. og volumen af formidlede realkreditlån er på 80,9 mia. kr. Det samlede indlån er på 50,8 mia. kr., kunderne har 14,8 mia. kr. i puljeordninger og 46,1 mia. kr. i værdipapirdepoter.

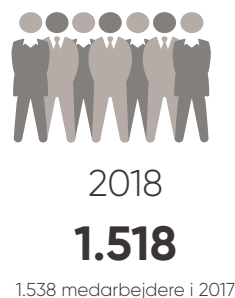
Aktionærfordeling

Spar Nord ejes af 103.000 aktionærer – ca. 70% af kapitalen ejes af aktionærer i Danmark og ca. 30% af aktionærer i udlandet, 36% private og 64% fonde, institutionelle investorer og andre storaktionærer.

Medarbejdere

Spar Nord har 1.518 medarbejdere, hvoraf 1.020 er beskæftiget i de lokale banker, 74 i Handels- og Udlandsområdet og 424 i de centrale funktioner.

Overblik

En kæde af lokale banker

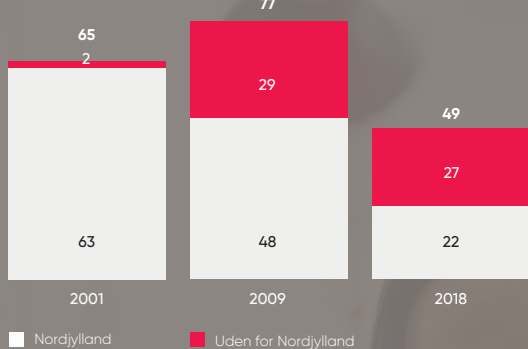
Spar Nord blev grundlagt i Aalborg i 1824, og Nordjylland er stadig bankens hjemmebane. Siden 2001 har Spar Nord etableret sig som en landsdækkende kæde af lokale banker.

I årene siden vækststrategien blev indledt, har Spar Nord tilkøbt og etableret 51 afdelinger uden for Nordjylland, mens 26 afdelinger er lukket eller sammenlagt.

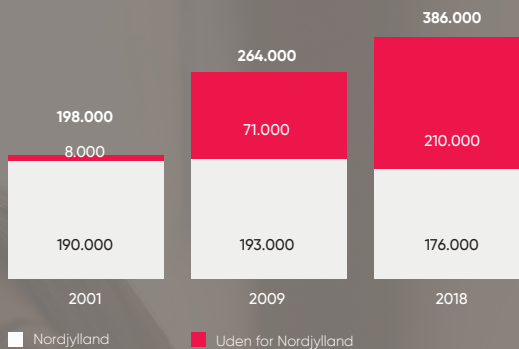
Ultimo 2018 er 27 af bankens 49 afdelinger, 62% af den samlede kreditformidling og 57% af det samlede forretningsomfang placeret uden for Nordjylland.

Filialantal

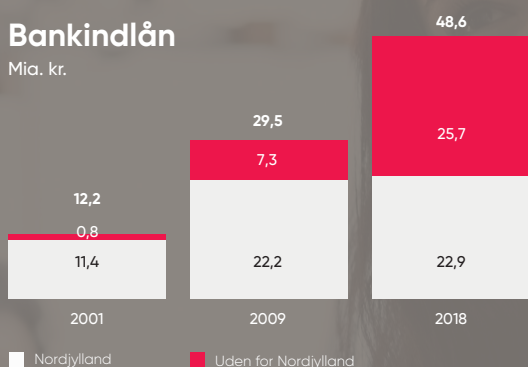

Kunder

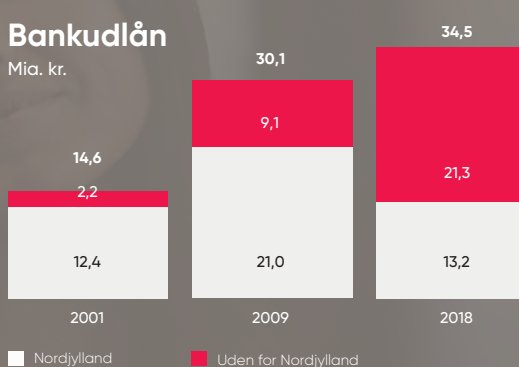
Bankindlån

Mia. kr.

Bankudlån

Mia. kr.

Forretningsmodel

Decentralt ejerskab

Kernen i Spar Nord's forretningsmodel er begrebet "udefra-og-ind". Spar Nord består af lokale enheder med stor selvbestemmelse på områder som kunde-betjening, markedsbearbejdning og medarbejderforhold. Filosofien bag forretningsmodellen er, at det er kundernes krav til de decentrale kundevendte enheder, der skal være styrende for arbejdet i de centrale support- og udviklingsfunktioner.

På kreditområdet arbejdes der med central styring og overvågning.

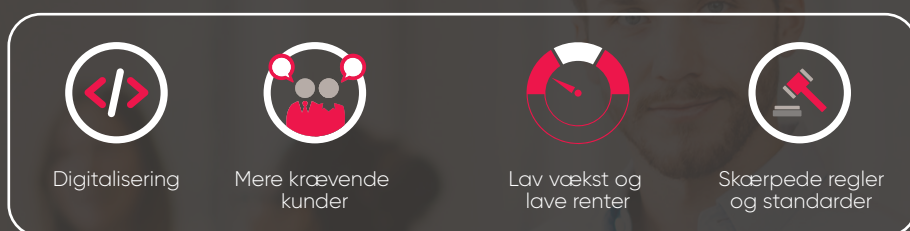
"Det er altafgørende for mig som rådgiver for kunder i nærområdet, hvor jeg selv bor og lever, at jeg møder dem personligt i banken og ikke kun digitalt."

Trine Mølbæk Simonsen
Kunderådgiver privat i Spar Nord Helsingør

Strategi

Diagnose

Strategisk retning

Den personlige bank i en digital verden

Must Win Battles

1 Personlig rådgivning og service i særklasse

Det gode kundemøde
Den gode bankoplevelse
Bedre styr på kunderelationen

2 Lokalt ejerskab og stærk central support

Fremtidens kundeservice
Forbedret formuekoncept
Nyt erhvervskoncept

3 Digitalisering på Spar Nord-måden

Mere effektive processer
Nye digitale løsninger
Ny agil udviklingsorganisation

Udgangspunktet for Spar Nords strategi er, at bankens største styrke, også i en mere digital verden, fortsat vil være evnen til at være en nærværende og personlig bank: Uanset hvad fremtiden bringer, vil der være behov for en bank, der er tæt på kunderne, kender kundernes virkelighed og forstår deres behov. Derfor er det Spar Nords vision – det pejlemærke, alle i banken skal arbejde frem imod – at blive **Danmarks mest personlige bank**.

Som et led i bestræbelserne på at bringe visionen inden for rækkevidde følger Spar Nord en strategi, der tager afsæt i de tendenser, der præger bankmarkedet lige nu, hvor ikke mindst digitaliseringen dominerer billedet, og hvor de forskellige banker håndterer digitaliseringen vidt forskelligt. Nogle stræber mod at blive fuldstændig digitale, mens andre holder fast i den mere traditionelle måde at være bank på.

Spar Nords forventning er, at mange kunder også i fremtiden vil ønske at tale personligt med en rådgiver om deres økonomi. Men samtidig at det i fremtiden vil være en eksistensberettigelse at have stærke digitale tilbud. Derfor er ambitionen bag Spar Nords strategi at blive den personlige bank i en digital verden.

Det personlige betyder, at Spar Nord ønsker at holde fast i den lokale forankring og nærværende rådgivning. Det digitale betyder, at banken skal være bedre til at udnytte de digitale muligheder der, hvor det giver mening for kunderne. Og ikke mindst udnytte digitaliseringen som et middel til at blive endnu mere personlig, fx ved at bruge data til at lære kunderne endnu bedre at kende og ved at bruge digitale løsninger til at gøre det personlige møde endnu mere nærværende.

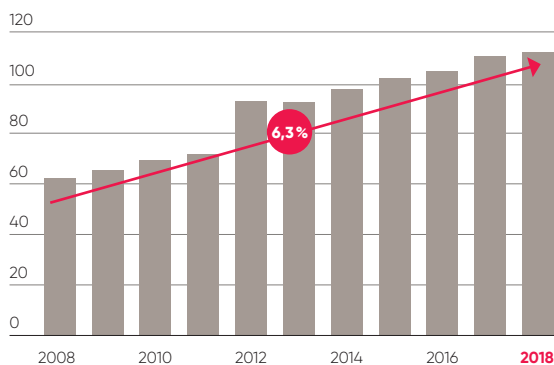
Markedsandele

Spar Nord har vundet markedsandele de seneste 10 år

% Gennemsnitlig årlig vækst

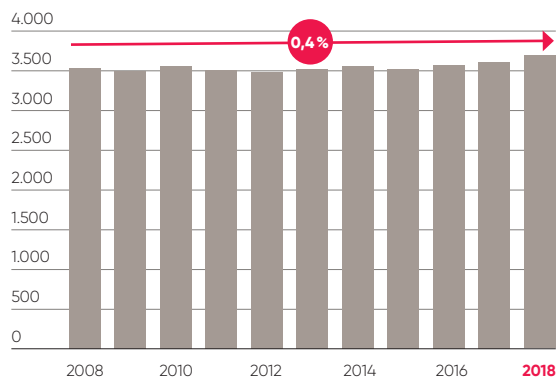
Samlet kreditformidling, Spar Nord

Mia. kr.

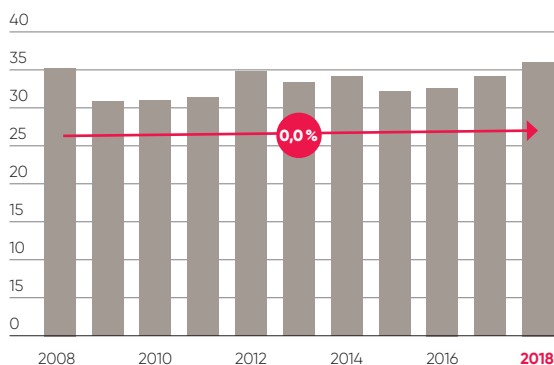
Samlet kreditformidling, Sektor

Mia. kr.

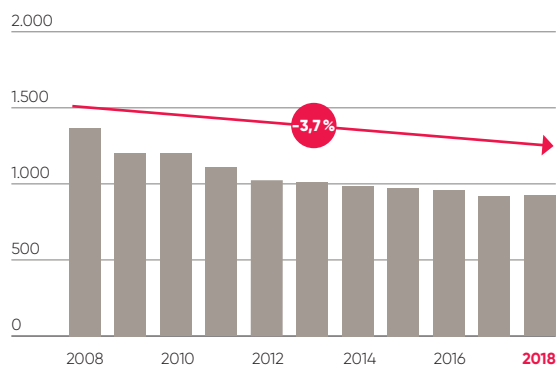
Bankudlån, Spar Nord

Mia. kr.

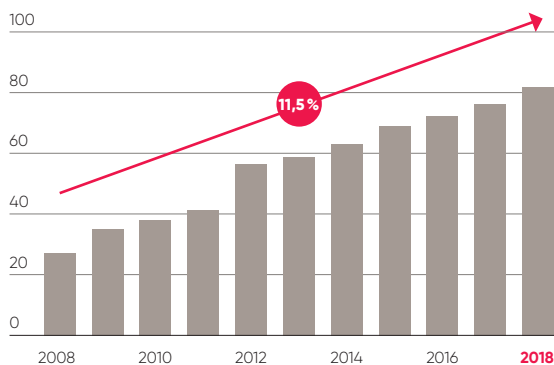
Udlån, Sektor

Mia. kr.

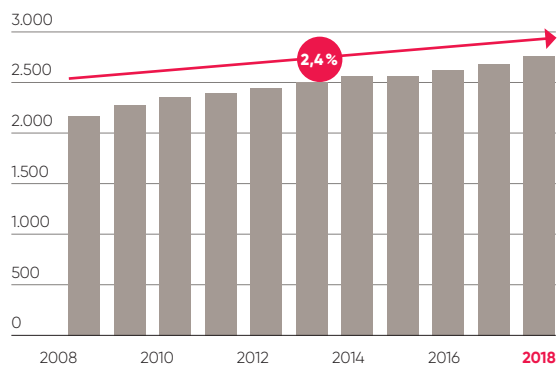
Formidlede realkreditlån, Spar Nord

Mia. kr.

Realkreditlån, Sektor

Mia. kr.

"At være personlig betyder for mig, at jeg kan komme tættere på kundernes drømme og ønsker, hvilket skaber en nær relation og tilfredse kunder."

Susanne Fogh
Kunderådgiver privat, Spar Nord Slagelse

Brev til vores aktionærer

2018 var et både begivenhedsrigt og succesfuldt år for Spar Nord. Et år, hvor vores kerneforretning udviklede sig stærkt med volumenvækst og et fortsat højt aktivitetsniveau, hvor vi kunne indtægtsføre gevinster på vores ejerandele i Valueinvest og BankInvest, og hvor vi bl.a. på baggrund af disse positive forhold opnåede et nettoresultat på 920 mio. kr. og en egenkapitalforrentning på 10,8%.

Stærk udvikling i kerneforretningen

Blandt de positive elementer fra vores regnskab vil vi særligt fremhæve, at vi i løbet af året oplevede en vækst i vores bank- og leasingudlån på 6% og en vækst i realkreditformidling på 5%. Væksten, som var drevet af både privatkunder, erhvervs-kunder og ikke mindst vores leasingforretning, afspejler at vi står stærkt på banen og fortsat vinder markedsandele. Hvilket også er nødvendigt, hvis man vil levere tilfredsstillende finansielle resultater på et dansk bankmarked, der er præget af hård konkurrence og ekstremt lave renter.

Ud over udlånsvæksten og den stabilisering af vores renteindtægter, som væksten bidrager til, glæder vi os også over den fortsatte fremgang i vores aktivitetsdrevne indtjening. Ikke mindst på realkreditområdet, hvor vi igen i 2018 oplevede pæn fremgang og var blandt de absolut største formidlere af lån fra Totalkredit og DLR Kredit.

Dårligt år for aktionærene

Selv om det gik tilfredsstillende på både top- og bundlinjen blev 2018 desværre et mindre godt år for Spar Nord's aktionærer. 2018 vil nemlig også blive husket som et særdeles dramatisk år på aktiemarkederne – ikke mindst for de danske banker, hvor en kombination af flere forhold gjorde, at aktiekurserne generelt var under stort pres. Så selv om vi arbejdede hårdt for at skabe resultater, og faktisk lykkedes rigtig godt med det, bød 2018 for Spar Nord-aktien på et kursfald på 27% og et samlet afkast inklusive udbytte på 3,5 kr. pr. aktie, på -23%.

Når 2018 blev et svært år for de danske og europæiske bankaktier, skyldtes det ikke mindst, at det vedvarende lave renteniveau var med til at skabe større usikkerhed omkring bankernes fremtidige indtjeningskraft. Både renteindtægterne fra vores ind- og udlånsforretning og ikke mindst de renteindtægter, vi kan opnå, når vi placerer vores overskudslikviditet på obligationsmarkedet, er således hårdt udfordret.

Kjeld Johannesen, bestyrelsesformand

Toplinjeudfordringen forstærkes af, at væksten i den danske samfundsøkonomi fortsat er relativt beskedent, og vi altså ikke kan forvente at en underliggende fremgang vil kompensere for de indtægter, vi mister på grund af det lave renteniveau. Samtidig må vi erkende, at vores omkostninger er under et betydeligt pres, hvilket ikke mindst skyldes de mange strategiske og compliancerelaterede IT-projekter, der er i gang i disse år både hos os selv og på sektorniveau.

Positioneret til vækst i et udfordrende marked

Et af de helt store spørgsmål er med andre ord, hvordan det under disse betingelser vil være muligt at skabe indtægter og indtjening på et niveau, som i de kommende år vil gøre os i stand til at leve op til investorenes krav og forventninger. Vi vil ikke lægge skjul på, at det bliver svært at nå vores målsætning om en egenkapitalforrentning på 9-11%, men samtidig er vi overbevist om, at vi i Spar Nord er godt rustet til at møde udfordringerne.

Blandt andet har vi i 2018 set en række uafhængige analyser, der viste, at Spar Nord på tværs af geografi og forretningsområder står rigtig stærkt på både omdømme og kundetilfredshed. Dette giver alt andet lige et fornuftigt udgangspunkt for at fortsætte de senere års vækst i markedsandel. Ud over de generelt gode vækstmuligheder har vi en specifik og stærk motor i vores leasingforretning, som igen i 2018 viste to cifrede vækstrater. Endelig er vi godt positioneret til at deltage i den M&A-aktivitet, der kan komme til at udspille sig på det danske bankmarked under indtryk af de svære rammebetingelser.

Lasse Nyby, adm. direktør

Det blev ganske vist ikke til egentlige M&A-transaktioner i 2018, men i september meddelte vi, at vi havde erhvervet 27% af aktierne i Danske Andelskassers Bank. Som en strategisk investering er DAB interessant for os, fordi der på en række niveauer synes at være et stærkt match mellem de to banker. Dette gælder bl.a. i forhold til kundefokus, kanalstrategi, geografi og IT-plattform. Vi lægger derfor ikke skjul på, at vi gerne ser vores investering som første skridt mod en sammenlægning af de to banker.

Uanset om vi med tiden kommer dertil eller ej, kan vi glæde os over, at vores aktiepost på aktuelt 30,7% i DAB er en attraktiv finansiel investering.

På vej mod SIFI og IRB

Ved udgangen af 2018 blev vi en del af den såkaldte Gruppe 1 (de største danske pengeinstitutter), og kort efter nytår blev vi ved lov tildelt status som "systemisk vigtigt finansielt institut" i Danmark. Med denne status følger ud over anerkendelsen af Spar Nord's position på det danske bankmarked og de fordele, denne kan medføre, en række øgede krav. Bl.a. på kapitalsiden, hvor kravene til såkaldte "nedskrivningsegne passiver" betyder, at vi efter en 4-årig indfasningsperiode vil skulle have en samlet kapitalbase på minimum 27%.

For at møde de nye kapitalkrav på den mest optimale måde – og generelt for at være så konkurrencedygtige som overhovedet muligt – har vi igangsat et strategisk projekt, der på 3-4 års sigt skal gøre det muligt for os at gå fra standardmetoden til den såkaldt "interne ratingbaserede modeller", når vi opgør risikovægten af vores udlån.

Vi er i 2018 kommet fornuftigt i gang med forarbejdet, og vi forventer fortsat, at vi inden for den indikerede tidshorisont vil være i stand til at opnå ganske betydelige gevinster på kapitalsiden. Gevinster, der vil vise sig i form af en mere effektiv kapitalanvendelse og dermed give styrket kapacitet til vækst og/eller udlodning.

Udbytte til aktionærerne

Apropos udlodning blev 2018 endnu et år, hvor vi skabte resultater, der gør det muligt for os i tråd med vores politik på området at udbetale et pænt udbytte til bankens aktionærer. På baggrund af vores solide kapitalposition – og med skyldigt hensyn til de udfordringer, der ligger foran os på kapitalsiden – har bestyrelsen besluttet at indstille til generalforsamlingen, at der udbetales et udbytte på 3,50 kr. pr. aktie, svarende til en udlodningsprocent på 47.

Udfordrende år forude

Lige som det har været tilfældet ved de foregående årsskifter, går vi ind i 2019 med to do-listen godt fyldt op. Blandt andet vil arbejdet med at gøre Spar Nord klar til at blive IRB-bank sammen med de øvrige prioriterede indsatser i vores strategiplan sætte sit præg på hverdagen i hele banken. Men den vigtigste opgave af alle er, at vi og vores godt 1.500 kolleger fortsætter indsatsen for at give Spar Nord's privat- og erhvervskunder en god, nærværende og kompetent betjening, hver eneste gang de er i kontakt med banken. Det er det, der er fundamentet for en høj kundetilfredshed, et godt omdømme og dermed for fortsat vækst i vores markedsandel og forretningsomfang.

For så vidt angår resultatforventningerne til 2019 er vi meget opmærksomme på, at vores resultat i 2018 blev hjulpet på vej af de ca. 230 mio. kr., vi tjente på Valueinvest og BankInvest. De indtægter kommer i sagens natur ikke igen i år. En generel rentestigning ville være velkommen, men da dette ikke er noget vi kan tillade os at regne med, må vi forvente, at 2019 bliver et år, hvor der skal arbejdes hårdt for resultaterne.

Venlig hilsen

Kjeld Johannesen
Bestyrelsesformand

Lasse Nyby
Adm. direktør

Hoved- og nøgletal for koncernen

Basisindtjening - år

Hovedtal

Resultatopgørelse

Mio. kr.	2018	2017	Ændring i %	2016	2015	2014
Nettorenteindtægter*)	1.548	1.546	0	1.621	1.727	1.800
Nettogebyrindtægter	1.127	1.116	1	1.053	1.030	863
Kursreguleringer og udbytte	268	404	-34	434	507	380
Øvrige indtægter*)	247	83	197	59	66	160
Basisindtægter	3.190	3.150	1	3.167	3.331	3.202
Personaleomkostninger	1.152	1.165	-1	1.142	1.098	1.053
Driftsomkostninger	771	771	0	755	745	870
Omkostninger	1.924	1.936	-1	1.896	1.843	1.922
Basisindtjening før nedskrivninger	1.266	1.213	4	1.270	1.488	1.280
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. *)	173	-38	-	242	316	493
Basisindtjening	1.094	1.251	-13	1.028	1.172	786
Beholdningsindtjening	-	-	-	-	-	21
Bidrag til sektorløsninger	-	-	-	-	-99	-102
Resultat før skat	1.094	1.251	-13	1.028	1.074	705
Skat	174	262	-34	190	177	91
Resultat	920	989	-7	838	897	614
Renteudgifter til indehavere af hybrid kernekapital	49	49	0	26	14	-

Balanceoplysninger

Mio. kr.	2018	2017	Ændring i %	2016	2015	2014
Aktiver i alt	82.793	80.367	3	78.473	76.357	78.825
Udlån	44.330	46.747	-5	41.346	38.039	35.948
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	39.551	37.272	6	35.092	33.884	35.484
Udlån, reverse repoforretninger	4.779	9.475	-50	6.253	4.155	464
Indlån	65.545	64.266	2	61.006	58.116	53.090
Indlån, bankaktiviteter	50.773	48.668	4	46.464	44.366	42.236
Indlån, repoforretninger	0	175	-	0	370	0
Indlån i puljeordninger	14.772	15.423	-4	14.541	13.380	10.854
Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.144	16	1.093	1.089	1.708
Hybrid kernekapital	861	861	0	862	412	-
Aktionærernes egenkapital	8.380	8.114	3	7.765	7.475	7.033
Garantier	12.092	11.961	1	12.334	9.585	10.240
Den samlede risikoeksponering	53.858	49.546	9	47.486	46.500	49.005
Kernekapital	8.387	7.924	6	7.428	6.946	6.516
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne eksponeringer**)	1.945	1.616	20	1.994	1.998	2.149
Kontraktuelle udlån med rentestop	476	341	40	443	514	523
Forretningsomfang	244.159	241.393	1	230.114	218.457	202.103

*) I 2017 og tidligere år er der i opstillingen for basisindtjening foretaget reklassifikation mellem posterne nettorenteindtægter, øvrige indtægter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv., som vedrører den indtægtsførte del af underkurs på overtagne eksponeringer, se note 2.1 i koncernregnskabet.

***) Fra og med 2018 er tallet inklusive nedskrivninger på uudnyttet max.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 9 om finansielle instrumenter pr. 1. januar 2018.

Nøgletal

Kapitalgrundlag	2018	2017	2016	2015	2014
Kapitalprocent	18,0	18,2	17,7	17,0	15,0
Kernekapitalprocent	15,6	16,0	15,6	14,9	13,3
Egentlig kernekapitalprocent	14,0	14,4	14,0	14,4	13,0

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital *)	%	12,8	15,1	13,2	14,6	10,4
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital *)	%	10,8	12,0	10,7	12,2	9,0
Omkostningsandel af basisindtægter	Kr.	0,60	0,61	0,60	0,55	0,60
Omkostningsandel af basisindtægter - inkl. nedskrivninger på udlån mv.	Kr.	0,66	0,60	0,68	0,65	0,75
Afkastningsgrad	%	1,1	1,2	1,1	1,2	0,8

Markedsrisiko og likviditet

Renterisiko	%	0,2	0,7	1,2	1,8	0,6
Valutaposition	%	1,4	3,3	3,2	3,4	2,6
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Liquidity Cover Ratio (LCR)	%	174	187	171	145	-
Bank- og leasingudlån i forhold til bankindlån	%	77,9	76,6	75,5	76,4	84,0

Kreditrisiko

Bank- og leasingudlån i forhold til aktionærernes egenkapital		4,7	4,6	4,5	4,5	5,0
Årets udlånsvækst	%	6,7	6,2	3,6	-4,5	-1,1
Summen af store eksponeringer **)	%	79,2	17,2	14,5	16,1	0,0
Nedskrivningsprocent		0,3	-0,1	0,4	0,6	1,0

Medarbejdere og afdelinger

Antal ansatte (ultimo, heltid)		1.518	1.538	1.540	1.538	1.507
Antal lokale banker		49	50	58	70	71

Spar Nord Aktien

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Kurs ultimo		52	72	81	61	58
Indre værdi *)		68	66	63	60	56
Årets resultat *)		7,2	7,8	6,6	7,1	4,9
Udbytte	Kr.	3,5	3,5	5,0	3,0	1,6
Ekstraordinært udbytte	Kr.	-	-	-	2,0	-
Afkast	%	-23	-5	38	11	20
Price earning *)		7	9	12	9	12

*) Nøgletal er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse, dvs. nøgletallene er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

**) I 2018 er nøgletallet beregnet efter Finanstilsynets nye pejlemærke for store eksponeringer.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 9 om finansielle instrumenter pr. 1. januar 2018.

Finanstilsynets opstilling og nøgletal fremgår af note 6.11 i koncernregnskabet.

Nøgletalsdefinitioner fremgår af note 6.11.1 i koncernregnskabet.

Hoved- og nøgletal for koncernen

Basisindtjening - kvartaler

Hovedtal

Resultatopgørelse

Mio. kr.	2018 4. kvartal	2018 3. kvartal	2018 2. kvartal	2018 1. kvartal	2017 4. kvartal
Nettorenteindtægter*)	390	386	384	389	373
Nettogebyrindtægter	271	293	273	290	279
Kursreguleringer og udbytte	8	77	64	119	102
Øvrige indtægter	27	16	184	20	20
Basisindtægter	695	771	905	818	773
Personaleomkostninger	311	252	313	277	316
Driftsomkostninger	195	181	197	198	210
Omkostninger	506	433	510	474	525
Basisindtjening før nedskrivninger	189	338	395	344	248
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. *)	106	50	39	-23	13
Resultat før skat	83	288	355	367	235
Skat	12	69	37	56	44
Resultat	71	219	319	311	190
Renteudgifter til indehavere af hybrid kernekapital	12	12	12	12	12

Balanceoplysninger

Mio. kr.					
Aktiver i alt	82.793	85.461	83.561	80.934	80.367
Udlån	44.330	46.636	45.678	44.866	46.747
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	39.551	39.154	38.336	37.551	37.272
Udlån, reverse repoforretninger	4.779	7.482	7.342	7.315	9.475
Indlån	65.545	64.704	64.866	62.874	64.266
Indlån, bankaktiviteter	50.773	49.007	49.514	47.765	48.668
Indlån, repoforretninger	0	0	0	0	175
Indlån i puljeordninger	14.772	15.696	15.352	15.110	15.423
Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.532	1.522	1.128	1.144
Hybrid kernekapital	861	875	860	874	861
Aktionærernes egenkapital	8.380	8.310	8.100	8.220	8.114
Garantier	12.092	12.028	12.095	11.407	11.961
Den samlede risikoeksponering	53.858	52.712	51.493	51.559	49.546
Kernekapital	8.387	8.361	8.235	8.055	7.924
Nedskrivningskonto og underkurs på overtagne eksponeringer**)	1.945	1.871	1.894	1.874	1.616
Kontraktuelle udlån med rentestop	476	415	383	393	341
Forretningsomfang	244.159	244.710	242.522	239.196	241.393

*) I 2017 er der i opstillingen for basisindtjening foretaget reklassifikation mellem posterne nettorenteindtægter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv., som vedrører den indtægtsførte del af underkurs på overtagne eksponeringer, se note 2.1 i koncernregnskab.

***) I 2018 er tallet inklusive nedskrivninger på uudnyttet max.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 9 om finansielle instrumenter pr. 1. januar 2018.

Nøgletal

		2018	2018	2018	2018	2017
		4. kvartal	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal
Kapitalgrundlag						
Kapitalprocent		18,0	18,7	18,9	17,8	18,2
Kernekapitalprocent		15,6	15,9	16,0	15,6	16,0
Egentlig kernekapitalprocent		14,0	14,3	14,4	14,0	14,4
Indtjening						
Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital*)	%	0,9	3,4	4,3	4,4	2,8
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital*)	%	0,8	2,6	3,9	3,7	2,3
Omkostningsandel af basisindtægter	Kr.	0,73	0,56	0,56	0,58	0,68
Omkostningsandel af basisindtægter - inkl. nedskrivninger på udlån mv.	Kr.	0,88	0,63	0,61	0,55	0,70
Afkastningsgrad	%	0,1	0,3	0,4	0,4	0,2
Markedsrisiko og likviditet						
Renterisiko	%	0,2	0,9	0,8	0,8	0,7
Valutaposition	%	1,4	1,5	1,3	1,4	3,3
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Liquidity Cover Ratio (LCR)	%	174	157	176	173	187
Bank- og leasingudlån i forhold til bankindlån		77,9	79,9	77,4	78,6	76,6
Kreditrisiko						
Bank- og leasingudlån i forhold til aktionærernes egenkapital	%	4,7	4,7	4,7	4,6	4,6
Periodens udlånsvækst	%	1,0	2,1	2,1	1,3	1,8
Summen af store eksponeringer**)	%	79,2	74,4	79,1	74,1	17,2
Nedskrivningsprocent		0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Medarbejdere og afdelinger						
Antal ansatte (ultimo, heltid)		1.518	1.523	1.527	1.520	1.538
Antal lokale banker		49	49	49	50	50
Spar Nord Aktien						
Kr. pr. aktie a 10 kr.						
Kurs ultimo		52	60	68	72	72
Indre værdi*)		68	68	66	67	66
Årets resultat*)		0,5	1,7	2,5	2,5	1,5

*) Nøgletal er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse.

**) I 2018 er nøgletallet beregnet efter Finanstilsynets nye pejlemærke for store eksponeringer.

Sammenligningstal er jf. anvendt regnskabspraksis ikke ændret i forbindelse med implementering af regnskabsstandard IFRS 9 om finansielle instrumenter pr. 1. januar 2018.

Årsrapport 2018

Regnskabsberetning

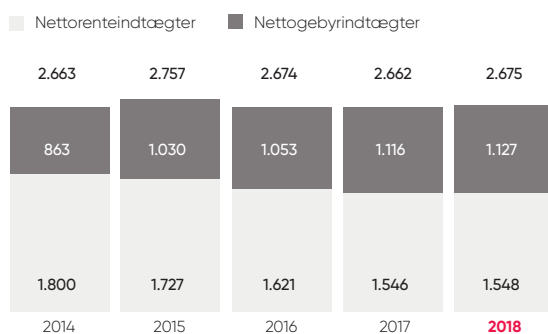
Spar Nord opnåede i 2018 et nettoresultat på 920 mio. kr. svarende til en egenkapitalforrentning på 10,8 % p.a. Resultatet er 69 mio. kr. eller 7 % lavere end i 2017 og anses af ledelsen for at være tilfredsstillende.

Indtægter

Årets basisindtægter blev på 3.190 mio. kr., hvilket er 1 % højere end sidste år.

Nettorenteindtægter og nettogebyrindtægter

(Mio. kr.)

Nettorenteindtægterne blev på 1.548 mio. kr. mod 1.546 mio. kr. i 2017. Sammenlignet med sidste år var renteindtægterne fra udlån til kunder 47 mio. kr. lavere, mens renteudgifterne til indlån blev reduceret med 40 mio. kr. og udgifterne til efterstillede kapitalindskud blev reduceret med 10 mio. kr. Endelig var nettorenteindtægterne fra obligationer mv. 18 mio. kr. lavere end i 2017.

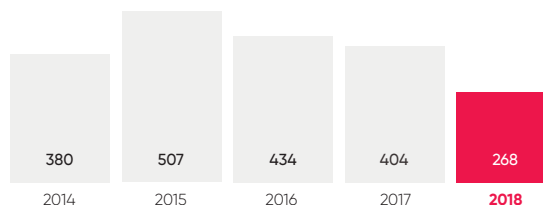
Den samlede rentemarginal var i 4. kvartal 2018 på 4,01 procentpoint, hvilket er 21 basispoint lavere end 12 måneder tidligere.

Årets nettogebyrindtægter blev på 1.127 mio. kr. mod 1.116 mio. kr. i 2017. Stigningen i forhold til sidste år kan især henføres til realkreditområdet, herunder den fortsatte vækst i volumen af formidlede Totalkreditlån. Indtægterne fra samarbejdet med Totalkredit udgjorde 348 mio. kr. (2017: 332 mio. kr.), mens samarbejdet med DLR Kredit gav en indtægt på 42 mio. kr. (2017: 43 mio. kr.).

Nettogebyrindtægterne fra værdipapirhandel og kapitalforvaltning var lidt lavere end i 2017. Nedgangen kunne især henføres til lavere indtægter fra investeringsforeninger, bl.a. affødt af de nye MiFID II-regler. Her til kommer lavere handelsaktivitet, især i 4. kvartal.

Kursreguleringer og udbytte

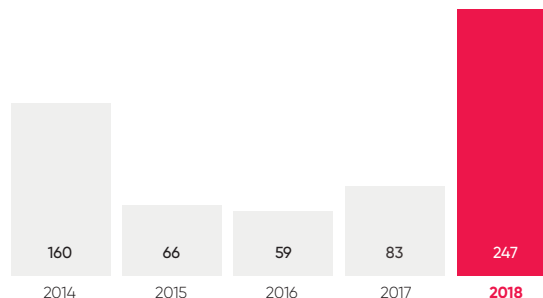
(Mio. kr.)

Kursreguleringer og udbytte blev på 268 mio. kr. mod 404 mio. kr. i 2017. I positiv retning trækker en betydelig fremgang i kursreguleringer og udbytte på sektoraktier, herunder ikke mindst BankInvest. I negativ retning trækker, at indtjeningen fra aktier, obligationer og finansielle instrumenter var markant lavere end året før, hvilket både skyldes det lave renteniveau og en i perioder ugunstig udvikling i rentespændet mellem realkredit- og statsobligationer, samt faldende aktiekurser.

Øvrige indtægter

(Mio. kr.)

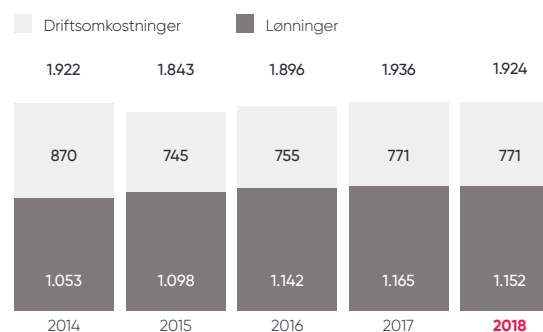
Øvrige indtægter realiseredes på 247 mio. kr. mod 83 mio. kr. i 2017 efter en engangsindtægt på 154 mio. kr. relateret til salget af Spar Nords aktiepost i Valueinvest Asset Management SA.

Omkostninger

Koncernens samlede omkostninger blev på 1.924 mio. kr. mod 1.936 mio. kr. i 2017.

Samlede omkostninger

(Mio. kr.)

Årsrapport 2018

Regnskabsberetning

1.152 mio. kr. af omkostningerne kunne henføres til løn. De realiserede lønomkostninger er 13 mio. kr. lavere end i 2017, hvilket primært kan forklares med forhold af teknisk karakter (vedr. timebank, feriepenge mv.). På grund af den overenskomstsmæssige lønstigning realiseres omkostningerne til grundløn således en anelse højere end sidste år, selv om Spar Nord ultimo året beskæftiger 20 medarbejdere færre end for et år siden.

De øvrige driftsomkostninger realiseredes på 771 mio. kr., hvilket er på niveau med 2017. Der har været øgede omkostninger til strategiske og compliance-relaterede IT-projekter, både på datacentralen BEC og internt i Spar Nord, mens omkostningerne er reduceret på alle andre områder (lokaler, marketing mv.).

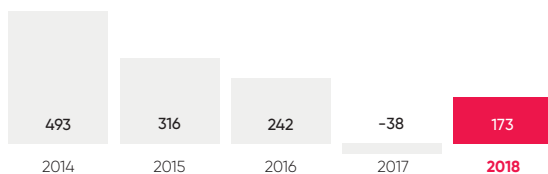
De realiserede basisindtægter og omkostninger svarer til en Cost/Income Ratio på 0,60, hvilket er på niveau med Spar Nords strategiske målsætning.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån mv. blev i 2018 på 173 mio. kr. mod -38 mio. kr. i 2017.

Nedskrivninger

(Mio. kr.)

Udviklingen på nedskrivningssiden var ikke mindst præget af landbrugets udfordringer. Af årets samlede driftspåvirkning på 173 mio. kr. udgør landbrug 106 mio. kr. efter et år, hvor især svineproducenterne var svært udfordret af de lave afregningspriser, og hvor der herudover var en enkeltstående nedskrivning på et større engagement inden for planteavl.

På koncernens øvrige erhvervs-kunder var der tale om en driftspåvirkning på 13 mio. kr., hvori indgår et tab på 45 mio. kr. relateret til en svindelsag hos en af bankens erhvervs-kunder, som blev konstateret i januar 2019. Generelt udvikler boniteten blandt bankens erhvervs-kunder sig altså tilfredsstillende.

På privatkunder realiseres en driftspåvirkning på 54 mio. kr., hvoraf 46 mio. kr. kunne henføres til forbrugslånsforretningen SparXpres. Kreditkvaliteten er således generel god, hvilket bl.a. kan henføres til udviklingen i beskæftigelse, ejendomspriser og øvrige makroøkonomiske forhold.

Landbrugseksponering fordelt på produktionsgrene

31.12.18 Mio. kr./%	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdiforringet	Andel værdiforringet
Kvæg	725	17	462	63,7
Svin	586	38	296	50,5
Planteavl	697	76	229	32,8
Mink	111	0	46	41,1
Leasing	515	0	26	5,1
Andet	334	1	18	5,4
I alt	2.969	132	1.077	36,3

Landbrugsnedskrivninger fordelt på produktionsgrene

31.12.18 Mio. kr./%	Nedskrivningskonto	Afskrevet	Årets nedskrivning	Nedskrivningsprocent af eksponering	Procent af værdiforringet
Kvæg	249	60	-5	37,3	53,8
Svin	192	6	32	32,7	64,8
Planteavl	104	3	59	14,9	45,6
Mink	25	6	14	22,1	53,9
Leasing	13	0	4	2,5	49,4
Andet	14	2	2	4,2	77,5
I alt	596	77	106	20,1	55,4

Nedskrivninger i stadie 3 udgør ultimo året 1.531 mio. kr. (primo 2018: 1.494 mio. kr.), mens stadie 1 og 2 nedskrivningerne i alt udgør 414 mio. kr. (primo 2018: 387 kr.).

Koncernens udlån og garantier *) Brancheopdelt

Branche %	Udlån og garantier		Nedskrivningskonto
	31.12.17	31.12.18	31.12.18
Landbrug, jagt og skovbrug	6,1	5,5	30,6
Fiskeri	0,2	0,2	0,1
Industri og råstofudvinding	5,3	5,2	4,5
Energiforsyning	3,1	2,7	1,1
Bygge og anlæg	4,8	4,9	4,5
Handel	7,2	7,4	6,8
Transport, hoteller og restauranter	3,8	4,0	5,4
Information og kommunikation	0,4	0,4	0,3
Finansiering og forsikring	6,6	6,4	6,1
Fast ejendom	11,2	11,2	10,2
Øvrige erhverv	5,8	6,6	6,0
Erhverv i alt	54,5	54,8	75,6
Offentlige myndigheder	0,0	0,1	0,0
Privatkunder	45,5	45,1	24,4
I alt	100,0	100,0	100,0

*) Ekskl. reverse repoforretninger

Årsrapport 2018

Regnskabsberetning

Resultat

Resultatet før skat kan herefter opgøres til 1.094 mio. kr. mod 1.251 mio. kr. i 2017. Koncernens effektive skatteprocent var på 16, hvorfor nettoresultatet kan opgøres til 920 mio. kr. mod 989 mio. kr. sidste år. Den lave effektive skatteprocent skyldes, at årets indtægter vedrørende Valueinvest og BankInvest begge er skattefrie.

Ved indgangen til 2018 forventede Spar Nord en basisindtjening før nedskrivninger i niveauet 1,1 mia. kr. og et nettoresultat i niveauet 0,8 mia. kr. I 1. halvår blev forventningerne til basisindtjening før nedskrivninger ad to omgange opjusteret til i niveauet 1,3 mia. kr. og forventningerne til nettoresultatet til i niveauet 1,0 mia. kr. Sidst i januar 2019 blev forventningerne til nettoresultatet i forbindelse med et tab på et kundeengagement nedjusteret til i niveauet 920 mio. kr.

4. kvartal 2018 i forhold til 3. kvartal 2018

Spar Nord opnåede i 4. kvartal 2018 et nettoresultat på 71 mio. kr. mod 219 mio. kr. i 3. kvartal 2018.

Nettorenteindtægterne udgjorde 390 mio. kr. i 4. kvartal mod 386 mio. kr. i 3. kvartal. Udviklingen afspejler, at volumen fortsat vokser.

Nettogebyrindtægterne udgjorde 271 mio. kr., hvilket var 22 mio. kr. eller 8% lavere end i det foregående kvartal. Faldet kan bl.a. henføres til lavere aktivitet på værdipapirområdet.

Kursreguleringer og udbytte udgjorde 8 mio. kr. mod 77 mio. kr. i det foregående kvartal. Den negative udvikling i 4. kvartal afspejler primært en ugunstig udvikling i spændet mellem realkreditobligationer og statsobligationer samt faldende aktiekurser.

De samlede omkostninger udgjorde 506 mio. kr., hvilket var 73 mio. kr. højere end i det foregående kvartal, men 19 mio. kr. lavere end i 4. kvartal 2017. Lønomkostningerne blev på 311 mio. kr. i 4. kvartal mod 252 mio. kr. i 3. kvartal, hvilket er en sædvanlig udvikling, som skyldes regnskabsprincipperne vedrørende feriepenge. Driftsomkostningerne blev på 195 mio. kr. mod 181 mio. kr. i 3. kvartal.

Nedskrivninger på udlån realiseredes i 4. kvartal på 106 mio. kr. mod 50 mio. kr. i 3. kvartal. I den realiserede driftspåvirkning i 4. kvartal indgår et tab på 45 mio. kr. relateret til en svindelsag hos en af bankens erhvervskunder, som blev konstateret i januar 2019.

Tilfredsstillende udvikling i leasing og SparXpres

2018 blev endnu et godt år for Spar Nords leasingforretning. Efter at forretningen blev genopstartet i 2014 har udviklingen været meget tilfredsstillende, og i 2018 blev det til en vækst i leasingudlånet, som primært er til materiel inden for transport, entreprenør og landbrug, på 37%, således at udlånet ved årets udgang udgjorde 3,9 mia. kr. Basisindtjeningen før nedskrivninger voksede med 37% til 67 mio. kr., og resultatet før skat voksede med 24% til 63 mio. kr.

Forbrugslånsforretningen SparXpres realiserede en udlånsvækst på 19% til 565 mio. kr. Basisindtjeningen før nedskrivninger voksede med 35% til 64 mio. kr., og resultatet før skat voksede med 16% til 18 mio. kr.

Forretningsomfang

Det samlede forretningsomfang (indlån, udlån, garantier, formidlede realkreditlån og depotværdier) var ultimo 2018 på 244,2 mia. kr. – et niveau som er 2,8 mia. kr. højere end ultimo 2017.

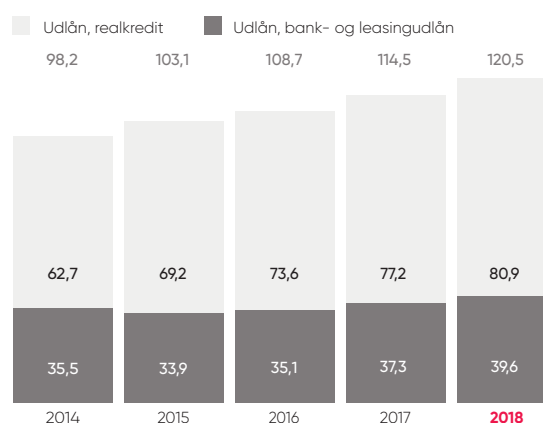
Hovedpunkter fra balancen

Mia kr.	31.12.18	31.12.17	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Udlån, bank- og leasingudlån	39,6	37,3	35,1	33,9	35,5
Indlån bankaktiviteter	50,8	48,7	46,5	44,4	42,2
Indlån i puljeordninger	14,8	15,4	14,5	13,4	10,9
Garantier	12,1	12,0	12,3	9,6	10,2
Udlån, realkredit	80,9	77,2	73,6	69,2	62,7
Depotværdier	46,1	50,9	48,1	48,0	40,6
Forretningsomfang i alt	244,2	241,4	230,1	218,5	202,1

Sammenlignet med ultimo 2017 var der tale om en stigning i bank- og leasingudlån på 2,3 mia. kr. eller 6% til 39,6 mia. kr. Bank- og leasingudlånet svarer til, at Spar Nord har en markedsandel på udlån i Danmark på ca. 4%.

Samlet kreditformidling

Mia. kr.

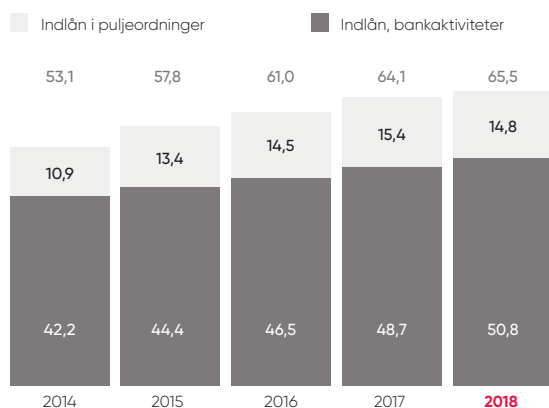
Volumen af formidlede realkreditlån er i løbet af året vokset med 3,7 mia. kr. eller 5% til 80,9 mia. kr. Totalt udgør formidlingen af realkreditlån fra Totalkredit 69,8 mia. kr. og DLR Kredit 11,1 mia. kr.

Årsrapport 2018

Regnskabsberetning

Samlet indlån

Mia. kr.

Indlån, bankaktiviteter, er i løbet af 2018 steget med 2,1 mia. kr. eller 4% til 50,8 mia. kr., svarende til at Spar Nord har en markedsandel i Danmark på ca. 4%.

Indlån i puljeordninger er faldet med 0,6 mia. kr. eller 4% til 14,8 mia. kr., mens kundernes depotværdier i årets løb reduceret med 4,8 mia. kr. eller 9% til 46,1 mia. kr. På begge områder kan faldet primært henføres til faldende kurser.

Udviklingen i ind- og udlånsvolumen betyder, at Loan-to-Deposit Ratio ved udgangen af 2018 kan opgøres til 78.

Kapitalforhold

På kapitalsiden er det efter den nylige udpegning til SIFI og de krav, denne status medfører, Spar Nords målsætning at have en egentlig kernekapitalprocent (CET1) på 13,5 (2018: 13,0) og en samlet kapitalprocent på 17,5 (2018: 16,5).

Ultimo 2018 kan den egentlige kernekapitalprocent opgøres til 14,0, mens den samlede kapitalprocent er på 18,0. Denne skal ses i forhold til, at Spar Nord har opgjort det individuelle solvensbehov til 9,5%, hvortil kommer det kombinerede bufferkrav på 1,9%, således at det samlede kapitalkrav er 11,3%. Spar Nord har dermed en kapitalmæssig overdækning på 6,6 procentpoint eller 3,6 mia. kr.

Spar Nord har i 2018 udstedt ny supplerende kapital for i alt 900 mio. kr. og indfriet supplerende kapital for 700 mio. kr.

Som nyudnævnt SIFI-institut skal Spar Nord leve op til de samme krav om nedskrivningseggede passiver (NEP-krav) som de øvrige SIFI-institutter. Kravene indfases fra primo 2019 til primo 2022, og vil fuldt indfaset betyde, at Spar Nord skal have en samlet kapital på ca. 27% af den samlede risikoeksponering. Spar Nords NEP-krav er fastsat til to gange solvensbehov plus to gange det kombinerede bufferkrav med undtagelse af det kontracykliske bufferkrav, der kun vil indgå en gang i NEP-kravet.

Indfasningen af de nye krav forventes over de kommende år at medføre et behov for udstedelse af efterstillet kapital (Non-Preferred Senior) for i niveauet 6-7 mia. kr. Første udstedelse forventes at finde sted i 2. halvår 2019, og der vil blive tilstræbt en jævn fordeling af udstedelser over perioden frem mod NEP-kravenes fulde indfasning.

Likviditet

Strategisk likviditet defineres i Spar Nord som forskellen mellem bank- og leasingudlånet og den langsigtede funding (bankindlån, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud samt egenkapital). Efterstillede kapitalindskud, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, medregnes ikke til bankens strategiske likviditet.

Strategisk likviditet *)

Mia. kr.	Ultimo 2018	Ultimo 2017	Ultimo 2016	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Indlån, bankaktiviteter	50,8	48,7	46,5	44,4	42,2
Seniorlån/obligationsudstedelser	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Egenkapital og efterstillede kapitalindskud	10,6	10,1	9,7	9,0	8,8
Likviditetsfremskaffelse	61,3	58,8	56,2	53,4	51,1
Udlån, bank- og leasingaktivitet	39,6	37,3	35,1	33,9	35,5
Forfald, senior, udstedte obl. og efterstillede kapitalindskud <1 år	0,0	0,7	0,4	0,0	0,6
Strategisk likviditet i alt	21,8	20,8	20,7	19,5	15,0

*) Se note 5.3.2

Ved udgangen af 2018 er Spar Nords strategiske likviditet opgjort til 21,8 mia. kr., hvilket er 1,0 mia. kr. højere end ultimo 2017. Stigningen kan primært henføres til konsolidering og bortfald af efterstillede kapitalindskud med forfald indenfor 1 år.

Spar Nord har ultimo 2018 opgjort LCR-nøgletallet til 174.

Årsrapport 2018

Regnskabsberetning

Tilsynsdiamanten

Det danske finanstilsyn har for år tilbage lanceret en model, Tilsynsdiamanten, der opstiller en række kvantitative pejlemærker for, hvad der anses som pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko. Overskridelse af pejlemærkerne i Tilsynsdiamanten medfører reaktioner fra Finanstilsynet.

Spar Nord var i 2018 komfortabelt inden for alle pejlemærker, idet Spar Nord realiserede nedenstående værdier:

Tilsynsdiamant

		Grænse- værdier	2018	2017
Summen af store eksponeringer	%	<175	79,2	76,2
Udlånsvækst	%	<20	6,7	6,6
Ejendomseksponering	%	<25	11,7	10,8
Funding ratio		<1	0,5	0,5
Likviditetspejlemærke *)	%	>100	184	-

*) Likviditetspejlemærket er indført pr. 30. juni 2018. Der er derfor ikke vist sammenligningstal.

Forventninger til 2019

Spar Nord forventer, at 2019 vil byde på positiv men fortsat relativt beskeden vækst i dansk økonomi. Efterspørgslen efter finansiering og andre finansielle ydelser forventes derfor fortsat at være på et moderat niveau, men som et resultat af bankens stærke markedsposition forventer Spar Nord også i 2019 at være i stand til at vinde markedsandele og således skabe en vækst i udlån og forretningsomfang, der vil være over sektorens gennemsnit.

Selvom Spar Nord således forventer, at bankens udlånsvolumen også i 2019 vil vokse mere end gennemsnittet, er det ikke forventningen, at væksten vil udmønte sig i mere end en beskeden fremgang i nettorenteindtægterne. Dette skyldes, at renteniveauet fortsat vil være ekstremt lavt og konkurrencen på markedspladsen hård. Hertil kommer, at Spar Nord i 2. halvår af 2019 forventer at foretage de første udstedelser af "Senior Non-Preferred" gæld til opfyldelse af det kommende NEP-krav, og der således vil være nye renteudgifter hertil.

På gebyrsiden forventes 2019 at blive endnu et tilfredsstillende år for Spar Nord, idet de senere års vækst i markedsandel forventes at materialisere sig i en yderligere vækst i nettoebyrindtægterne i forhold til niveauet fra 2018.

Kursreguleringerne forventes at blive lavere end i 2018. I negativ retning trækker, at der i 2018 var positive engangsforhold relateret til bankens strategiske aktieposter (bl.a. i BankInvest), mens højere indtægter i Handels- og Udlandsområdet forventes at trække i positiv retning.

Endelig forventes posten "andre driftsindtægter" i sagens natur at blive markant lavere end i 2018, hvor der var store engangsindtægter relateret til salget af Valueinvest.

På omkostningssiden forventes der at være pres på både lønomkostningerne og de øvrige driftsomkostninger. Det opadgående pres på lønomkostningerne vil især kunne henføres til den overenskomstmæssige lønstigning på 2% og stigningen i lønsumsafgift på 0,5 procentpoint. Driftsomkostningerne vil fortsat være påvirket af store forretningsmæssige og compliancerelaterede udviklingsprojekter.

Samlet udmønter de ovenstående forhold sig i en forventet basisindtjening før nedskrivninger i niveauet 1,0-1,1 mia. kr., primært afhængig af udviklingen i rentemarginal og kursreguleringer. Nedskrivninger på udlån forventes at blive lidt lavere end i 2018. Resultatet efter skat forventes herefter realiseret i niveauet 700-800 mio. kr.

Status på strategien

Den personlige bank i en digital verden

Udgangspunktet for Spar Nords strategi er, at bankens største styrke, også i en mere digital verden, fortsat vil være evnen til at være en nærværende og personlig bank: Uanset hvad fremtiden bringer, vil der være behov for en bank, der er tæt på kunderne, kender kundernes virkelighed og forstår deres behov. Derfor er det Spar Nords vision – det pejlemærke, alle i banken skal arbejde frem imod – at blive Danmarks mest personlige bank.

Som et led i bestræbelserne på at bringe visionen inden for rækkevidde følger Spar Nord en strategi, der tager afsæt i de tendenser, der præger bankmarkedet lige nu, hvor ikke mindst digitaliseringen dominerer billedet, og hvor de forskellige banker håndterer digitaliseringen vidt forskelligt. Nogle stræber mod at blive fuldstændig digitale, mens andre holder fast i den mere traditionelle måde at være bank på.

Spar Nords forventning er, at mange kunder også i fremtiden vil ønske at tale personligt med en rådgiver om deres økonomi. Men samtidig at det i fremtiden vil være en eksistensberettigelse at have stærke digitale tilbud. Derfor er ambitionen bag Spar Nords strategi at blive den personlige bank i en digital verden.

Det personlige betyder, at Spar Nord ønsker at holde fast i den lokale forankring og nærværende rådgivning. Det digitale betyder, at banken skal være bedre til at udnytte de digitale muligheder der, hvor det giver mening for kunderne. Og ikke mindst udnytte digitaliseringen som et middel til at blive endnu mere personlig, fx ved at bruge data til at lære kunderne endnu bedre at kende og ved at bruge digitale løsninger til at gøre det personlige møde endnu mere nærværende.

3 Must Win Battles

I 2018 fortsatte vi med at fokusere på vores 3 overordnede strategiske temaer:

MWB #1

Personlig rådgivning og service i særklasse

Indsatser, der skal bidrage til at gøre den gode personlige service og kompetente rådgivning til Spar Nords særkende på fremtidens bankmarked. I en mere digital verden, hvor kunderne kun sjældent kommer fysisk på besøg i banken, skal vi sikre at det er en fremragende rådgivnings- og serviceoplevelse, når de endelig kommer.

MWB #2

Lokalt ejerskab og stærk central support

Indsatser, der skal bidrage til at sikre den optimale balance mellem den decentrale handlekraft og den centrale understøttelse. Målet er at fastholde den styrke, der ligger i at Spar Nords lokale afdelinger har stor beslutningskraft – og samtidig yde stærkere central support på de områder, hvor det skaber værdi for kunderne.

MWB #3

Digitalisering på Spar Nord måden

Indsatser, der skal gøre Spar Nord i stand til at udnytte de muligheder, digitaliseringen fører med sig. Det gælder både på den interne bane, hvor det store potentiale ligger i at automatisere processer og arbejdsgange og derved opnå effektiviseringer. Og på den eksterne bane, hvor målet er at tilbyde nye relevante digitale services til kunderne.

Resultater i 2018

Generelt kan vi med tilfredshed konstatere, at der er god fremdrift og positiv udvikling på de fleste af de indsatsområder, vi har sat os for at arbejde med.

MWB #1

Personlig rådgivning og service i særklasse

- Rådgivningskonceptet Det Gode Kundemøde er blevet indarbejdet i hele banken og bidrager positivt til både kundeoplevelsen, dokumenteret med en meget tilfredsstillende udvikling i NPS-scoren, og det rådgivningsdrevne salg, med en tilfredsstillende udvikling i den aktivitetsdrevne indtjening.
- 40 ud af vores 49 lokale banker er blevet nyindrettet, så de fysiske rammer perfekt understøtter den rådgivnings- og serviceoplevelse, vi gerne vil give kunderne – også dette initiativ bidrager positivt til kundernes vurdering af Spar Nord.
- I samtlige afdelinger er der arbejdet videre med det fokus på god personlig service, der blev indledt i 2017 – bl.a. med fortsat træning af lokale spydspidser og tæt opfølgning på kundernes vurdering af servicekvaliteten.

MWB #2

Lokalt ejerskab og stærk central support

- Vi er i 2018 kommet et stort skridt videre med gentænkningen af spillet mellem de lokale afdelinger og den centrale kundeservicefunktion, således kunderne generelt opnår hurtigere løsning på deres daglige servicebehov og rådgivning i de lokale banker får flere ressourcer til rådgivning.
- Vi har introduceret en række nye tiltag på erhvervs- og formueområdet, bl.a. "Totalrådgivning til lokale erhvervs-kunder og det nye koncept "Formue Plus", som har bidraget til en tilfredsstillende resultatskabelse på begge områder.

MWB #3

Digitalisering på Spar Nord måden

- Ny mobilbank lanceret i 4. kvartal – flere nye versioner af både mobil- og browserbank er i pipeline til lancering i de kommende kvartaler.
- Lancering af Digital Investeringsplatform med nye og tidssvarende løsninger på investeringsområdet til både kunder og medarbejdere.
- Lancering af investeringsapp'en Darwin i samarbejde med BankInvest.
- Fintechselskabet Subaio, som udspringer af Spar Nords innovationssatsning, fik Nordea med som markant investor og samarbejdspartner – Subaios løsning til håndtering af abonnemeter forventes lanceret som en integreret del af Spar Nords mobilbank i 2. kvartal 2019.

På den mindre positive side skal det lige som sidste år nævnes, at det i flere af de største og vigtigste IT-projekter (bl.a. Nyt Realkreditplatform i Totalkredit-fællesskabet og et stort CEM-projekt) tager længere tid at skabe de ønskede resultater, hvorfor omkostningerne på IT-området er under betydeligt pres, uden at det endnu har været muligt at høste de forventede gevinster.

- ✓ 40 Nyindrettede filialer
- ✓ Samspil lokalt/centralt
- ✓ Nye digitale produkter

Bankers regionale omdømme

Kilde: Wilke

Stærkt omdømme og høj kundetilfredshed

I løbet af 2018 fik Spar Nord en række uafhængige vidnesbyrd om, at bankens omdømme er godt, og at både privat- og erhvervs kunderne vurderer banken som værende blandt de mest attraktive på det danske marked.

Således viste årets Finansimageanalyse, som Wilke gennemfører for Finanswatch, at Spar Nord har det bedste omdømme af alle i regionerne Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark, mens det i Hovedstaden og Sjælland bliver til en tredjeplads. På erhvervs kundesiden viste en analyse af Aalund, at Spar Nord opnår den højeste vurdering blandt landets 8 største banker, når SME-kunderne vurderer deres bank.

Køb af aktiepost i Danske Andelskassers Bank

Spar Nord har siden 26. september 2018 været den største enkeltaktionær i DAB. Den væsentligste årsag til, at Spar Nord dengang valgte at erhverve en aktiepost på 27% i DAB, var en vurdering af, at en sammenlægning af DAB og Spar Nord ville kunne skabe betydelig værdi for både kunder, aktionærer og medarbejdere i begge banker.

Denne vurdering bygger bl.a. på, at der er tale om to banker, som for så vidt angår forretningsmodel, kundefokus, kultur og værdier synes at have en lang række fællestræk, bl.a. i det grundlæggende fokus på privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder i lokalområdet.

Finansielle resultater i forhold til målsætninger

For så vidt angår de overordnede finansielle målsætninger bød 2018 på en egenkapitalforrentning på 10,8% efter skat, hvor vores strategiske mål lyder på 9-11%, mens Cost/Income Ratio blev realiseret på 0,60 mod et strategisk mål på 0,60.

Strategi som en del af hverdagen

Vi lancerede strategien Den personlige bank i en digital verden ved indgangen til 2017, og den første strategiperiode løber til og med 2019. Siden lanceringen har vi allerede lært meget og løbende justeret på en række områder. Blandt de vigtigste læringspunkter har været, at dynamiske og ikke-kontrollerbare forhold i vores omverden har stor betydning for vores fokus og vores evne til at eksekvere. Som et eksempel herpå kan nævnes fremdriften i de store IT-projekter på vores datacentral og i Totalkreditfællesskabet. Et andet eksempel er udpegningen til SIFI og afledt heraf det store projekt, som skal gøre Spar Nord klar til at blive IRB-bank. Endelig har markedsdynamikken udviklet sig anderledes end forventet, bl.a. som en konsekvens af de imagemæssige udfordringer, som banksektoren har været påvirket af.

I erkendelse af, at vores omverden formentlig vil være lige så dynamisk i fremtiden har vi derfor besluttet at tage en lidt anderledes tilgang til det strategiarbejde, der skal lede os til en plan for de kommende år. Overordnet er det vores ambition, at strategi skal være noget, vi arbejder kontinuerligt med, og hvor vi involverer organisationen mere direkte end det traditionelt har været tilfældet.

Risici og risikostyring

Med udgangspunkt i Spar Nords strategiske målsætninger fastsætter bestyrelsen bankens risiko-profil, som indeholder den risikoappetit inden for bankens væsentligste risikotyper, som bestyrelsen er villig til at acceptere i forhold til at kunne indfri strategien.

Målet er at sikre sammenhæng mellem Spar Nords vision og strategi samt sikre, at Spar Nords risiko-profil til enhver tid står i et hensigtsmæssigt forhold til bankens kapital- og likviditetsforhold.

Risikostyring og kontrolsystemer i forbindelse med regnskabsaflæggelse

Det overordnede ansvar for Spar Nords risikostyring og kontrol i forbindelse med regnskabsaflæggelsen er forankret i bestyrelsen og direktionen. Bestyrelsen og direktionen er sammensat således, at relevante kompetencer vedrørende interne kontroller og risikostyring i relation til regnskabsaflæggelsesprocessen er til stede.

Bestyrelsen godkender de overordnede politikker, procedurer og kontroller, herunder en detaljeret årsplan for såvel intern revision, compliance som den risikoansvarlige. Der foreligger politikker, forretnings-gange og procedurer inden for væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen, herunder forretningsgang for regnskabsaflæggelsen, en forretningsgang for økonomifunktionen og andre centrale funktioner samt en IT-sikkerhedspolitik.

Bestyrelsen forholder sig årligt til organisation, fokusområder og ressourceanvendelse på området, lige som bestyrelsen hvert år forholder sig til en vurdering af risikoen for besvigelser i alle forretningsområder.

Risikoorganisation

Som en naturlig del af Spar Nords forretningsaktiviteter indgår daglig risikotagning, hvilket stiller store krav til bankens risikoorganisering og risikostyrings-miljø.

Spar Nord har i overensstemmelse med dansk lovgivning etableret en tostrengt ledelsesstruktur bestående af en bestyrelse og en direktion.

Endvidere har Spar Nord etableret funktionsadskillelse mellem enheder, der indgår i forretnings-transaktioner med kunder eller i øvrigt påtager risiko på bankens vegne, og enheder, der har ansvaret for risikostyring.

Spar Nords risikostyringsorganisation er bygget op, som det fremgår af figuren på næste side.

Bestyrelsen

Bestyrelsen har til opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse med henblik på at lede en sund og konkurrencedygtig bank og dermed sikre langsigtet værdi for bankens interessenter.

Bestyrelsen har fastsat en række risikopolitikker, hvoraf den overordnede håndtering og styring af bankens risici fremgår. Politikkerne gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang årligt.

For at underbygge ledelsesstrukturen har bestyrelsen formuleret et sæt retningslinjer til direktionen, der klart specificerer ansvars- og dispositionsmuligheder. Bestyrelsen skal efter behov og mindst en gang årligt vurdere og ajourføre retningslinjerne.

Direktionen

Direktionen varetager i overensstemmelse med de af bestyrelsen udstukne retningslinjer og risikopolitikker den øverste daglige ledelse.

Direktionen skal sikre, at bankens risikopolitikker og retningslinjer implementeres i bankens daglige drift samt sikre, at banken har forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser på alle væsentlige områder.

Direktionen videredelegerer specifikke retningslinjer og bemyndigelser til udvalgte afdelinger i banken for den praktiske gennemførelse af de af bestyrelsen vedtagne retningslinjer og politikker.

Bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, nominerings- og vederlagsudvalg og et risikoudvalg, der har til opgave at stå for det forberedende arbejde inden bestyrelsens behandling af emner inden for de respektive områder.

Med etableringen af bestyrelsesudvalg opnås en bedre udnyttelse af de specielle kompetencer, som findes i bestyrelsen og dermed sikres en dybdegående behandling af bestyrelsesmateriale. Udvalgene har alene et forberedende formål forud for behandlingen i bestyrelsen og har således ingen selvstændig beslutningskompetence.

Revisionsudvalget har til opgave at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt forberede bestyrelsens behandling af regnskabs- og revisionsrelaterede emner. Revisionsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer heraf to uafhængige medlemmer, som i lovens forstand besidder særlige kvalifikationer inden for revisions- og regnskabsforhold.

Nominerings- og vederlagsudvalget væsentligste opgave er at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder vederlagspolitik samt andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på bankens risikostyring. Udvalget forestår endvidere det forberedende arbejde i forhold til processen omkring bestyrelsesevaluering, nominering af bestyrelsesmedlemmer mv. Nominerings- og vederlagsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer heraf ét medarbejdervalgt medlem.

Årsrapport 2018

Risici og risikostyring

Risikoudvalgets væsentligste opgave er at behandle risikorelaterede forhold, herunder behandle bankens risikopolitikker, produkter og tjenesteydelser samt vurdere incitamenterne i bankens aflønningsstruktur i forhold til kapital, likviditet og risici. Risikoudvalget har endvidere til opgave at rådgive bestyrelsen om bankens overordnede risikoprofil og -strategi samt påse, at risikostategien implementeres korrekt i banken. Risikoudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer.

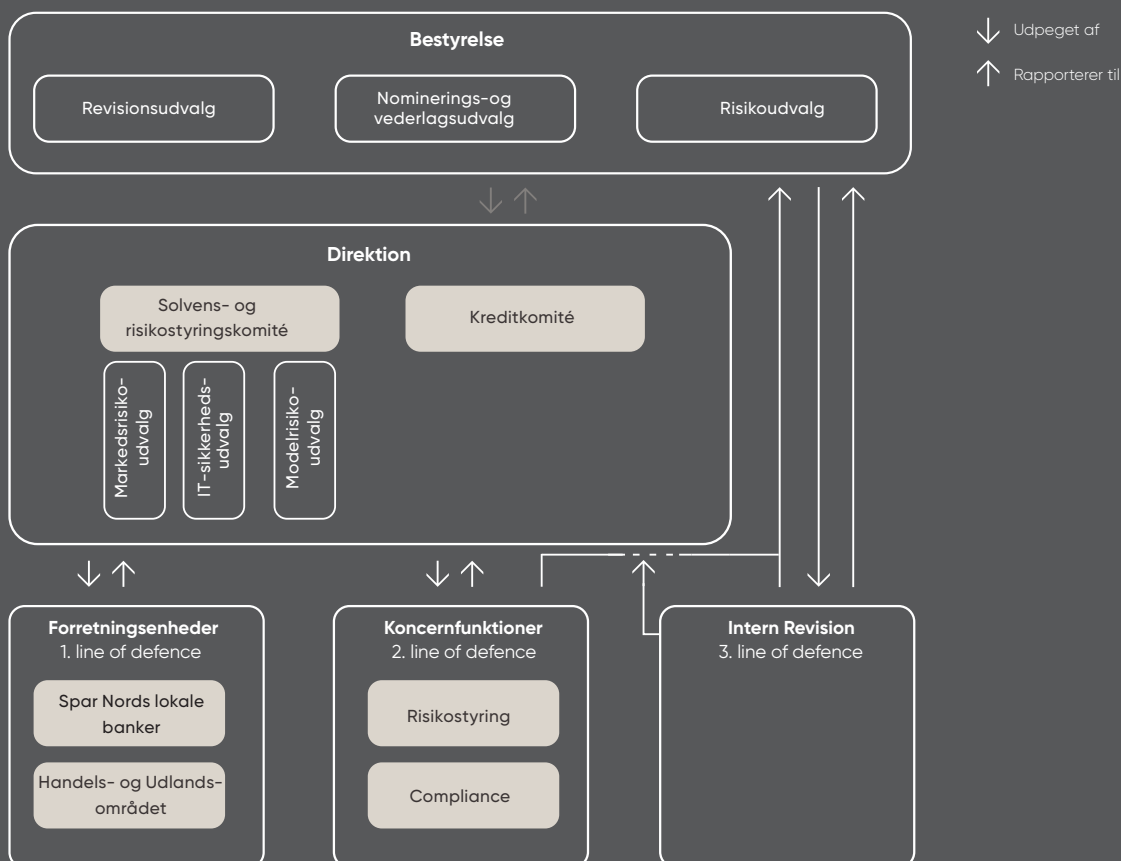
Udvalgenes kommissorier er tilgængelige på hjemmesiden <http://www.sparnord.com/udvalg>, hvor der ligeledes gives en introduktion til medlemmerne og deres kompetencer.

Risikokomiteer og -udvalg

Direktionen har nedsat en række komitéer og udvalg, som på specifikke områder bidrager til Spar Nords risikostyring, og som forbereder sager og temaer til behandling i direktion og bestyrelse.

Kreditkomitéen, der består af et medlem fra direktionen, Kreditkontoret og Storkundeområdet, behandler kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter. Komitéen samles flere gange om ugen. Ofte vil sager, der har været behandlet i Kreditkomitéen, blive forberedt til senere behandling i bestyrelsen.

Solvens- og Risikostyringskomitéen består af et medlem fra direktionen, Handels- og Udlandsområdet, Kreditkontoret, Økonomiafdelingen og Risikostyringsfunktionen. Komitéen mødes kvartalsvis og har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov. Solvens- og risikostyringskomiteen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i bestyrelsen. Komitéen behandler referater fra Markedsrisiko-, IT-sikkerheds- og Modelrisikoudvalget, hvilket sikrer, at eventuelle kapitalmæssige konsekvenser behandles i den primære instans for kapital og solvens.

Markedsrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen, Økonomiafdelingen, Risikostyringsfunktionen samt Handels- og Udlandsområdet. Udvalget mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i Spar Nords positioner, risici samt likviditetssituationen sammen med forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer.

IT-sikkerhedsudvalget består af et medlem fra direktionen, IT-afdelingen, Risikostyringsfunktionen samt udvalgte forretningsdirektører. Udvalget har til opgave at rådgive og behandle sager med relation til informationspolitikken samt de dertil relaterede regler, procedurer og beredskabsplaner.

Modelrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen, Risikostyringsfunktionen, Kreditkontoret og IRB-afdelingen. Udvalget mødes kvartalsvis og har til formål at diskutere og overvåge Spar Nords styring af modelrisici.

Forretningsenheder

Forretningsenhederne, Spar Nords Lokale Banker samt Handels og Udlandsområdet, ejer og styrer bankens risici og udgør 1. line of defence. Den daglige styring af bankens risici sker gennem risikopolitikker, instrukser, limits og en række interne kontroller. For at understøtte forretningsenhederne i forhold til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering har banken endvidere etableret en central AML-funktion, der ligger i 1. line of defence.

Koncernfunktioner

Bankens risikostyring og compliance udgør 2. line of defence, der har centrale opgaver med overvågning, kontrol og rapportering af bankens risici og kontrolmiljø. Bankens risikostyring er forankret i en række funktioner på tværs af banken, herunder i bankens Risikostyringsfunktion.

Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktionen er ansvarlig for at opnå et samlet overblik over banken og dens risikoeksponeringer for derigennem at kunne vurdere, hvorvidt der sker betryggende styring heraf. Risikostyringsfunktionens ansvarsområder omfatter bankens risiko-behæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete funktioner. Risikostyringsfunktionen fungerer endvidere som sekretariat for bankens risikoudvalg og skal således bistå risikoudvalget med information omkring bankens risici.

Den risikoansvarlige har direkte referencelinje til bankens direktion. Risikostyringsfunktionen rapporterer halvårligt til bestyrelsen. Risikostyringsfunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Afskedigelse af den risikoansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

Compliancefunktionen

Compliancefunktionen er ansvarlig for at vurdere og kontrollere overholdelse af gældende lovgivning, branchestandarder, interne regelsæt samt rådgive om, hvordan compliance risici reduceres.

Den complianceansvarlige har direkte referencelinje til bankens direktion. Compliancefunktionen rapporterer kvartalsvis til direktionen og halvårligt til bestyrelsen. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Afskedigelse af den complianceansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

Intern Revision

Bankens interne revision udgør 3. line of defence og er ansvarlig for at planlægge og udføre revision med det formål at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Intern Revision fungerer endvidere som sekretariatsfunktion for bankens revisionsudvalg.

Intern Revision har direkte reference til bestyrelsen og rapporterer løbende til direktion og bestyrelse. Intern Revisions arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan og omfatter bl.a. stikprøvevis revision af forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsafreggelsen.

Afskedigelse af bankens revisionschef er et bestyrelsesanliggende.

Investor Relations

Det overordnede mål med Spar Nords kommunikation til investorer og analytikere er at sikre gode og vedvarende relationer. Det er Spar Nords ambition at opretholde et højt informationsniveau og en høj tilgængelighed, og banken bestræber sig til enhver tid på at stille relevant og rettidig information til rådighed for interessenterne.

Ud over bankens finansielle rapportering og oplysningerne på bankens IR-hjemmeside på sparnord.com foregår kommunikation med investorer og analytikere på jævnlige bilaterale møder samt på konferencer og roadshows bl.a. i forbindelse med offentliggørelse af hel- og delårsrapporter. I alt er der i 2018 afholdt ca. 75 møder med professionelle investorer fra Skandinavien, det øvrige Europa og Nordamerika, mens dialogen med de private aktionærer bl.a. er foregået på Spar Nords 30 lokale aktionærmøder, som i 2018 have 15.000 deltagere.

Spar Nord aktien er i 2018 blevet dækket af analytikere fra 6 investeringsbanker (ABG Sundal Collier, Carnegie, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea og SEB).

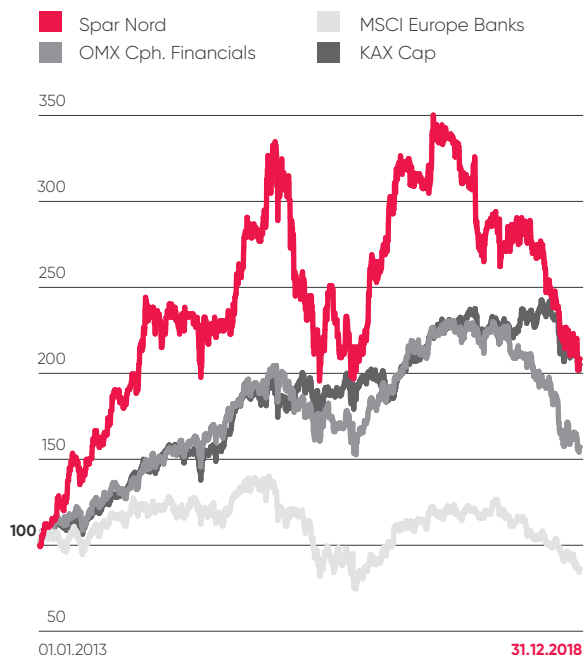
Spar Nord aktien

Spar Nord er noteret på den nordiske børs NASDAQ Copenhagen og tilhører Large Cap-segmentet. Aktiekapitalen udgør 1.230.025.260 kr. opdelt i aktier af 10 kr.

Spar Nord aktien faldt fra kurs 72 ultimo 2017 til kurs 52 ultimo 2018 svarende til 27%. Markedsværdien ved årets udgang var således 6,4 mia. kr. mod 8,9 mia. kr. ultimo 2017. Til sammenligning faldt KAX Cap-indekset med 10% i 2018, mens MSCI Europe 600 Banks-indekset faldt med 27%.

Kursudvikling for Spar Nord aktien 2013-2018

Indekseret - Jan. 2013 = 100

Den gennemsnitlige daglige handelsvolumen var i 2018 på ca. 103.000 stk. mod 138.000 stk. i 2017.

Spar Nord aktien	2018	2017
Aktiekapital (mio. kr.)	1.230	1.230
Börskurs, ultimo året	52	72
Total markedsværdi (mio. kr.)	6.396	8.856
Årets resultat pr. aktie (kr.) *)	7,2	7,8
Udbytte pr. aktie (kr.)	3,5	3,5
Indre værdi pr. aktie (kr.)	68	66
Börskurs/indre værdi pr. aktie (kr.)	0,8	1,1

*) Nøgletallet er beregnet som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse, hvormed nøgletallet er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

Aktionærfordeling

Spar Nord Bank havde ultimo 2018 ca. 103.000 aktionærer. De 10 største aktionærer besad tilsammen ca. 48% af aktiekapitalen. Ca. 64% af kapitalen ejes af fonde og institutionelle investorer samt andre storaktionærer, mens 36% af kapitalen kan henføres til aktionærer, som hver især havde færre end 20.000 aktier. Geografisk er aktiekapitalen fordelt med ca. 70% på danske hænder og ca. 30% ejet af udenlandske investorer.

Banken har to aktionærer, som har meddelt, at de besidder mere end 5% aktiekapitalen. Spar Nord Fonden, Aalborg, er største aktionær med en ejerandel på 18,9%. Næststørst er Nykredit Realkredit A/S, København, med en ejerandel på 11,4%.

Udlodningspolitik og -forventninger

Det er Spar Nords mål at skabe et konkurrencedygtigt afkast til aktionærene – i form af kursudvikling og udbytte. Det er således bankens politik at betale udbytte til aktionærene i år, hvor resultaterne tillader dette.

Spar Nords udlodningspolitik er formuleret som følger:

Det er Spar Nords mål at skabe et konkurrencedygtigt afkast til aktionærene – i form af kursudvikling og udbytte. Spar Nord har til hensigt at udlodde 40-50% af årets nettoresultat i ordinært udbytte under hensyntagen til, at bankens kapitalmålsætninger er indfriet. I tilfælde af, at banken efter udbetaling af ordinært udbytte har væsentlig overskydende kapital, vil bestyrelsen løbende vurdere, hvorvidt denne kan tilbagebetales til aktionærene i form af ekstraordinært udbytte eller aktietilbagekøb.

På baggrund af årsresultatet for 2018 indstiller bestyrelsen til generalforsamlingen, at der udbetales et kontant udbytte på 3,50 kr. pr. aktie, hvilket svarer til en dividend yield på 7% og en payout ratio på 47%.

Finanskalender 2019

10. april	Ordinær generalforsamling
2. maj	Kvartalsrapport 1. kvartal
15. august	Halvårsrapport
31. oktober	Kvartalsrapport 1.-3. kvartal

Organisation og selskabsledelse

Spar Nords bestyrelse og direktion anser god selskabsledelse for at være en helt grundlæggende forudsætning for at opretholde et godt forhold til interne og eksterne interessenter og for at kunne indfri koncernens finansielle og ikke-finansielle målsætninger.

Spar Nords ledelse bakker derfor op om arbejdet for at fremme god corporate governance og har valgt at følge langt hovedparten af de nyeste anbefalinger fra Komiteen for god Selskabsledelse. Spar Nords komplette stillingtagen til anbefalingerne, samt til Finans Danmarks ledelseskodex, kan læses på bankens hjemmeside sparnord.com/governance.

Generalforsamling

Generalforsamlingen er det øverste besluttede organ i Spar Nord. Oplysninger om indkaldelse, aktionærenes udøvelse af stemmeret mv. følger af bankens vedtægter, som læses på sparnord.com/vedtaegter. Spar Nords vedtægter kan kun ændres af generalforsamlingen. Vedtægtsændringer kræver et flertal på mindst to tredjedele af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede, stemmeberettigede aktiekapital.

I henhold til bankens vedtægter udøves retten til at stemme på generalforsamlinger for aktionærer med mindre end 20.000 aktier gennem delegerede (medlemmerne af Spar Nords lokale bankråd). Aktionærer, der ejer mindst 20.000 aktier, kan udøve deres stemmeret direkte på generalforsamlingen.

Bestyrelse

Spar Nords bestyrelse består af 9 medlemmer, heraf 6 aktionærvælgte og 3 medarbejdervælgte. Bankens direktion indgår ikke i bestyrelsen, men deltager i bestyrelsens møder. Bestyrelsesmedlemmer vælges for to år, og halvdelen af de generalforsamlingsvælgte bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år, mens medarbejdervælgte medlemmer i henhold til dansk lov vælges for fire år.

Spar Nords bestyrelse afholder hvert år 11 ordinære møder, et strategiseminar og 4 møder med formændene for de lokale bankråd. Bestyrelsen har i 2018 i alt afholdt 19 fysiske møder og telefonmøder. Den samlede fremmødeprocent for bestyrelsens medlemmer var på 95%. De enkelte medlemmers fremmøde offentliggøres på bankens hjemmeside.

Bestyrelsesudvalg

Spar Nords bestyrelse har nedsat tre udvalg: Et revisionsudvalg, der har til opgave at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold, et risikoudvalg, der forestår det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende

risikostyring mv., samt et nominerings- og vederlagsudvalg, der bl.a. har til opgave at forberede den årlige bestyrelsesevaluering- og nomineringsproces.

Direktion

Direktionen ansættes af bestyrelsen og består af administrerende direktør Lasse Nyby, bankdirektør John Lundsgaard og bankdirektør Lars Møller. Direktionen udgør den øverste daglige ledelse under iagttagelse af de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den præcise arbejdsdeling mellem bestyrelsen og direktionen angives i bestyrelsens og direktionens forretningsorden.

Ledelsesafłønning

Bestyrelsens og direktionens aflønning fremgår af årsrapportens noteoplysninger. Bestyrelsen honoreres med et fast årligt beløb og deltager ikke i bonus- eller optionsprogrammer.

Direktionens ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesvilkår, vurderes at følge almindelig praksis på området og evalueres løbende. Bestyrelsen vurderer, at det samlede vederlag ligger på et konkurrencedygtigt og rimeligt niveau, der afspejler direktionens indsats og langsigtede værdiskabelse for aktionærene.

I henhold til koncernens vederlagspolitik opererer Spar Nord ikke med incitamentsafłønning til bestyrelse og direktion.

Politik og mål for det underrepræsenterede køn

Spar Nords bestyrelse har fokus på at fremme mangfoldighed, bl.a. i relation til køn, på koncernens forskellige ledelsesniveauer. Bestyrelsen består ultimo 2018 af 4 kvinder og 5 mænd. I bestyrelsens politik på området er der formuleret en målsætning om, at andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer skal udgøre mindst 33%. Målsætningen er således opfyldt ultimo 2018.

For så vidt angår koncernens øvrige ledelsesniveauer er der opstillet mål om, at der skal være mindst 5 kvalificerede ansøgere til lederstillinger i banken, og at der blandt disse skal være mindst 2 kvinder. Det er således bankens mål, at kønsfordelingen på direktør- og mellemliderniveau skal ændre sig i retning af en mere ligelig fordeling mellem mænd og kvinder – fra de aktuelle ca. 20% kvinder i bankens ledergruppe til 25% kvinder inden udgangen af 2020. Ovenstående mål har ikke i alle tilfælde været opnået i 2018, hvorfor der i 2019 vil være fokus på HR-initiativer der understøtter den ønskede udvikling.

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen

Formand for bestyrelsen

2016 – Formand for bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
2015 – Næstformand for bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
2014 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1953 – Fødselsår

Formand for nominerings- og vederlagsudvalget
Medlem af risikoudvalget

Direktør

CLK 2016 Holding ApS
Kjeld Johannesen Holding ApS

Uddannelse

HD i afsætningsøkonomi

Bestyrelsesformand

KPC Holding A/S
Hamlet Protein A/S
New Nutrition ApS
New Nutrition Holding ApS

Bestyrelsesmedlem

Aktieselskabet Schouw & Co
Direktør Svend Hornsylds Legat
Direktør Hans Hornsylds og hustru Eva Hornsylds legat
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

Ledelse
Produktion og afsætning
Strategi
Forretningsudvikling
Internationale forretningsforhold
Landbrug og fødevarer

Aktiebeholdning

80.000

Uafhængig

Valgperiode udløber 2020

Per Nikolaj Bukh

Næstformand for bestyrelsen

2016 – Næstformand for bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
2007 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 – Fødselsår

Formand for revisionsudvalget
Medlem af nominerings- og vederlagsudvalget

Professor

Aalborg Universitet

Direktør

P. N. Bukh ApS

Uddannelse

Cand.oecon
Ph.d.
Bestyrelsesuddannelse fra Bestyrelsesakademiet

Bestyrelsesmedlem

Oberst H. Parkovs Mindefond
Professionshøjskolen University College Nordjylland
Jurist- & Økonomforbundets Forlag A/S
Jurist- & Økonomforbundets Forlagsfond
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

Økonomi- og risikostyring
Finansielle markeder
Offentlige virksomheder
Forsyningsvirksomheder

Aktiebeholdning

27.200

Uafhængig

Valgperiode udløber 2019

Lene Aaen

Bestyrelsesmedlem

2018 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord bank A/S
1970 – Fødselsår
Tillidsmand Spar Nord Bank

Uddannelse

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiel videreuddannelse

Bestyrelsesmedlem

Spar Nord kreds
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

HR
Organisation

Aktiebeholdning

2.997

Valgperiode udløber 2020

Kaj Christiansen

Bestyrelsesmedlem

2012 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1955 – Fødselsår

Formand for risikoudvalget

Direktør

Dokøen A/S

Uddannelse

Statsautoriseret revisor

Bestyrelsesmedlem

Frederikshavn Maritime Erhvervs-
park A/S
Dokøen A/S
Spar Nord Fonden
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Særlige kompetencer

Ejendomme
Markedsføring
Økonomi- og risikostyring

Aktiebeholdning

21.100

Uafhængig

Valgperiode udløber 2019

Morten Bach Gaardboe

Bestyrelsesmedlem

2016 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1968 – Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet

Bestyrelsesformand

Svend Aage Nielsen, autoriseret
el-installatør A/S
Slagelse Erhvervscenter A/S

Bestyrelsesmedlem

Gefion Group A/S
Rødovre Port Holding A/S
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Særlige kompetencer

SMV segmentet

Aktiebeholdning

3.620

Uafhængig

Valgperiode udløber 2020

Laila Mortensen

Bestyrelsesmedlem

2012 – Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 – Fødselsår

Medlem af risikoudvalget

Administrerende direktør

IndustriPension Holding A/S
Industriens Pensionsforsikring A/S
Ordførende direktør i
Industriens Pension Service A/S

Uddannelse

Cand. act.,
Lederuddannelse fra IMD (PED)

Bestyrelsesformand

IP Ejendomme 2013 P/S
IP Infrastruktur P/S
IP Komplementar ApS
IP Infrastruktur Komplementar ApS
IP Sankt Petri P/S
IP Næstved Stråleterapi P/S
IP Europahuset ApS

Bestyrelsesmedlem

Kapitalforen. Industriens Pension
Portfolio, næstformand
Styrelsen for Danmarks Statistik,
næstformand
IP Alternative Investments Kom-
plementar ApS
IP Finans 1 ApS
Forsikringsorganisationernes
Fællessekretariat F.M.B.A
Forsikring og Pension
Mad & Møder, Forsikring og Pension
ApS
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Særlige kompetencer

Erfaring med ledelse af finansiel
virksomhed
Risikostyring – herunder operationel
risiko
IT og IT-risiko

Aktiebeholdning

0

Uafhængig

Valgperiode udløber 2020

Jannie Skovsen

Bestyrelsesmedlem

2008 - Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 - Fødselsår

Fællestillidsmand,
Spar Nord Bank A/S

Uddannelse

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiell videreuddannelse

Bestyrelsesformand

Spar Nord Kreds

Bestyrelsesmedlem

Finansforbundets hovedbestyrelse
Spar Nord Fonden
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

HR
Organisation

Aktiebeholdning

8.622

Valgperiode udløber 2020

Gitte Holmgaard Sørensen

Bestyrelsesmedlem

2012 - Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1965 - Fødselsår

Medlem af nominerings- og vederlagsudvalget

Tillidsmand, Spar Nord Bank

Uddannelse

Bestyrelsesuddannelse for finansielle virksomheder
Finansuddannelse
Finansiell videreuddannelse
Merkonom i finansiering

Bestyrelsesformand

Personalefonden i Spar Nord Bank

Bestyrelsesmedlem

Spar Nord Kreds - næstformand
Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976

Særlige kompetencer

HR
Organisation

Aktiebeholdning

2.911

Valgperiode udløber 2020

John Sørensen

Bestyrelsesmedlem

2015 - Medlem af bestyrelsen for Spar Nord Bank A/S
1957 - Fødselsår

Medlem af revisionsudvalget

Direktør

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse

Uddannelse

Statsautoriseret revisor

Bestyrelsesmedlem

Sparekassen Nordjyllands Fond af 29. marts 1976
Sparekassen Sæbys Fond

Særlige kompetencer

Regnskab og revision

Aktiebeholdning

5.160

Uafhængig

Valgperiode udløber 2019

Lasse Nyby

Administrerende direktør

2000 - Administrerende direktør
1995 - Indtrådt i direktionen
1986 - Ansættelsesår
1960 - Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet
HD i regnskabsvæsen
Lederuddannelse fra Insead

Bestyrelsesformand

Aktieselskabet Skelagervej 15
Landsdækkende Banker

Bestyrelsesmedlem

PRAS A/S, næstformand
AP Pension Livsforsikrings-
aktieselskab
AP Pensionsservice A/S
Foreningen AP Pension f.m.b.a.
FR I af 16. september 2015 A/S
Nykredit A/S
FinansDanmark
Totalkredit A/S
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Aktiebeholdning

53.704

John Lundsgaard

Bankdirektør

2000 - Indtrådt i direktionen
1986 - Ansættelsesår
1964 - Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet
MBA

Bestyrelsesformand

Factor Insurance Brokers A/S

Bestyrelsesmedlem

Aktieselskabet Skelagervej 15
- næstformand
Bokis A/S
Bankernes EDB Central a.m.b.a.
Letpension A/S
Kunsten Museum of Modern Art,
Aalborg
Utzon Center A/S
Finanssektorens Uddannelsescenter
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Aktiebeholdning

75.319

Lars Møller

Bankdirektør

2000 - Indtrådt i direktionen
1984 - Ansættelsesår
1957 - Fødselsår

Uddannelse

Bankuddannet
Lederuddannelse fra Insead

Bestyrelsesformand

BI Asset Management
Fondsmægler-
selskab A/S
BI Holding A/S
BI Management A/S

Bestyrelsesmedlem

DLR Kredit A/S, næstformand
Aktieselskabet Skelagervej 15
Sparekassen Nordjyllands Fond af
29. marts 1976

Aktiebeholdning

71.931

Samfundsansvar

Spar Nord er en landsdækkende bank med 386.000 kunder, 1.518 medarbejdere og flere tusinde små og store leverandører. Spar Nord er desuden aktiv i foreningslivet og kulturen som sponsor og donor over hele landet. Dermed spiller Spar Nord en rolle i rigtig mange menneskers liv, og derfor er det afgørende for banken at tage medansvar og spille en positiv rolle i relationerne til individet såvel som samfundet.

Bæredygtig adfærd er en naturlig forudsætning for at bygge bedre relationer til kunderne, udvikle medarbejderne, styrke forretningen og bidrage til en positiv udvikling i samfundet generelt. Derfor arbejder vi målrettet på at dokumentere og optimere vores indsats på områder som forbedring af medarbejderforhold, nedbringelse af klimabelastning og afdækning af risici for økonomisk kriminalitet. Vi vil løbende forbedre vores dataindsamling, analyse og formidling, så vi bliver stadigt mere effektive, kvalificerede og gennemsigtige.

Spar Nord er så stor en virksomhed, at vi kan påvirke og påvirkes af mange aspekter af CSR-området i vores samlede værdikæde, men vi er særligt optaget af to fokusområder, der introduceres nedenfor.

Lokalt engagement og sammenhængskraft

Spar Nord bygger på en lokalt forankret forretningsmodel og har i hele sin 194-årige historie været optaget af at indgå i sunde og bæredygtige økonomiske kredsløb med de lokalsamfund, vi driver bank i. Den lokalt forankrede model sætter os i stand til at bygge bedre relationer til kunderne, og den lader os medvirke til at skabe lokal sammenhængskraft gennem aktiv deltagelse i og støtte til lokale fællesskaber, initiativer og foreninger uden for banken. Det arbejde ønsker vi at fortsætte og styrke, da det bidrager positivt til såvel økonomisk som menneskelig værdiskabelse i samfundet og i banken.

Spar Nord ser det som sin rolle at stimulere trivsel, uddannelse og fællesskab overalt, hvor vi driver bank. Som et led i den indsats uddeler vi hvert år i samarbejde med Spar Nord Fonden et betydeligt millionbeløb i støtte og donationer til mere end hundredvis af projekter.

Digital innovation

Den digitale revolution og digitaliseringen af penge ændrer ikke kun adfærd, relationer, virkelighedsopfattelse og værdiskabelse i samfundet generelt. Den ændrer også vores individuelle relation til kunden. Derfor svarer vi selv på digitaliseringens udfordringer ved at arbejde praktisk, innovativt og strategisk for at opretholde og udbygge den gode, nærværende og personlige relation mellem kunde og rådgiver. Vi gør det gennem digital innovation, kompetenceudvikling og gennem en strategisk indsats under titlen: Den personlige bank i en digital verden. Denne indsats styrker og udbygger vi løbende, da gode personlige relationer og effektive digitale løsninger er afgørende for vores evne til at styrke den enkelte kundes muligheder i livet, den lokale sammenhængskraft og den generelle forretning.

Vores generelle medansvar for mennesker, miljø og klima

Vores bankdrift påvirker vores omverden. Det gælder filialdriftens påvirkning af medarbejdernes fysiske og psykiske arbejdsforhold. Det gælder miljøpåvirkning gennem bygningsdrift og indkøb. Det gælder vores rolle som forvaltere af investeringer og dens konsekvenser for privatkunder, virksomheder og samarbejdspartnere i og udenfor vores værdikæde. Og det gælder håndtering af massive lovkrav i forhold til at forebygge og imødegå økonomisk kriminalitet.

På disse felter ønsker vi at vores standarder og praksisniveau forbedres løbende. Derfor arbejder vi på at forbedre dataindsamling, analyse og formidling, så vi bliver stadigt mere effektive, kvalificerede og gennemsigtige. Dette skal sikre vores evne til at handle ansvarligt og proaktivt på nuværende og fremtidige risici og muligheder. Her ønsker vi at være i 'standard compliance' i forhold til branchen, så vi altid overholder lovgivningen og så vi står på et sikkert grundlag for videreudvikling.

Samfundsansvar højt på dagsordenen i 2019

I forbindelse med den strategiproces, vi vil gennemføre i 2019, vil vi afklare hvordan vi kan arbejde mere systematisk med de CSR-indsatser, der altid har været en del af Spar Nord's modus, forretningsmodel og værdigrundlag. Vi ønsker en fokusering og forretningsmæssig operationalisering af det ansvar, vi tager gennem det lokale engagement. Vi ønsker at styrke nærværet og den gensidige forståelse i personlige, såvel som digitale relationer og vi ønsker at bruge ansvarlighed og ordentlighed til at fremme vores vision om at være den personlige bank i en digital verden.

CSR-rapport 2018

For en komplet gennemgang af Spar Nord's politikker, aktiviteter og resultater på området henvises til vores CSR-rapport for 2018, som findes på hjemmesiden sparnord.com/csr.

Alternative resultatmål

Spar Nords ledelse er af den opfattelse, at de i ledelsesberetningen anvendte alternative resultatmål udgør værdifuld information for en regnskabslæser. De alternative resultatmål giver et mere ensartet grundlag for at sammenligne regnskabsperioder samt for at vurdere koncernens resultat. Desuden giver de vigtig indsigt i, hvordan Spar Nords ledelse definerer driftsmål og følger op på disse mål.

I ledelsesberetningen vurderes Spar Nords resultater med udgangspunkt i hovedtallene og segmentrapporteringen, som tilsammen udgør de regnskabsoplysninger, der løbende rapporteres til ledelsen. Præsentationen af disse hovedtal afviger på visse områder fra opstillingerne i regnskabet aflagt efter IFRS. Der foretages ingen korrigerende posteringer, hvilket betyder, at årets resultat er det samme i hovedtallene og i IFRS-regnskabet. Afstemning af sammenhæng mellem basisindtjening i ledelsesberetningen og IFRS-regnskabet fremgår af note 2.1, Segmentoplysninger.

Spar Nord anvender basisindtjeningen som resultatmål. Fra 2018 er der ikke forskel mellem "basisindtjening før nedskrivninger" i basisindtjeningsopstillingen og "Resultat før nedskrivninger på udlån" i IFRS-regnskabet, idet der ikke er underkurs på overtagne engagementer. I basisindtjeningsopstillingen blev den indtægtsførte del af underkurs på overtagne engagementer tidligere præsenteret sammen med nedskrivninger på udlån m.v., hvorimod den i IFRS-regnskabet indgik under renteindtægter.

Øvrige poster efter basisindtjeningsopstillingen omfattede i tidligere år bidrag til sektorløsninger og særlige fusionsrelaterede poster.

Nedenfor defineres de yderligere nøgletal, der anføres på siderne 10-13 i ledelsesberetningen og i de øvrige afsnit i ledelsesberetningen:

Egenkapitalforrentning før skat ekskl. hybrid kernekapital	Resultat før skat i procent af aktionærernes egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo. Resultat før skat og aktionærernes egenkapital beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse
Egenkapitalforrentning efter skat ekskl. hybrid kernekapital	Resultat efter skat i procent af aktionærernes egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo. Resultat efter skat og aktionærernes egenkapital beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse
Omkostningsandel af basisindtægter	Omkostninger i alt / basisindtægter
Omkostningsandel af basisindtægter – inkl. nedskrivninger på udlån	Omkostninger i alt plus nedskrivninger på udlån m.v. / basisindtægter
Bank- og leasingudlån i forhold til bankindlån	Bank- og leasingudlån i procent af bankindlån
Bank- og leasingudlån i forhold til aktionærernes egenkapital	Bank- og leasingudlån / aktionærernes egenkapital
Nedskrivningsprocent	Årets nedskrivninger i procent af udlån+garantier+nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. samt hensættelser til uudnyttet maksimum.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2018 for Spar Nord Bank A/S.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som er godkendt af EU og årsregnskabet for moderselskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed. Koncernregnskabet udarbejdes herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at koncern- og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2018.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og koncernens og moderselskabets finansielle stilling som helhed samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

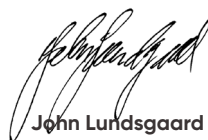
Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aalborg, den 7. februar 2019

Direktionen

Lasse Nyby
Adm. direktør

John Lundsgaard
Bankdirektør

Lars Møller
Bankdirektør

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen
Bestyrelsesformand

Per Nikolaj Bukh
Næstformand for
bestyrelsen

Lene Aaen

Kåj Christiansen

Morten Bach
Gaardboe

Laila Mortensen

Jannie Skovsen

Gitte Holmgaard
Sørensen

John Sørensen

Den interne revisors revisionspåtegning

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Det er endvidere vores opfattelse, at virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har foretaget en gennemgang af virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

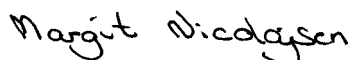
Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aalborg, den 7. februar 2019

Spar Nord Bank A/S

Intern Revision

Margit Nicolajsen
Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Spar Nord Bank A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Spar Nord Bank A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse, og noter herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, og årsregnskabet udarbejdes i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet" (herefter benævnt "regnskaberne").

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg af revisor

Vi blev første gang valgt som revisor for Spar Nord koncernen den 20. maj 1996 for regnskabsåret 1996 og skal derfor fratræde som revisor senest efter aflæggelse af koncern- og årsregnskabet for 2023. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning frem til og med regnskabsåret 2018.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Vi har opfyldt vores ansvar som beskrevet i afsnittet "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet", herunder i relation til nedennævnte centrale forhold ved revisionen. Vores revision har omfattet udformning og udførelse af revisionshandlinger som reaktion på vores vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet. Resultatet af vores revisionshandlinger, herunder de revisionshandlinger vi har udført for at behandle nedennævnte forhold, danner grundlag for vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed.

Nedskrivninger af udlån

Risikovurdering i forhold til vores revision:

- En væsentlig del af bankens aktiver består af udlån til bankens kunder, svarende til 54 % af koncernens samlede aktiver. Udlån til bankens kunder indebærer risici for tab og de væsentlige skøn som ledelsen udøver ved vurderingen af nedskrivningsbehovet vurderes at være en central risiko i revisionen.
- Nedskrivningerne på udlån til kunder i stadie 1 og stadie 2 opgøres på baggrund af modelberegninger, mens nedskrivningerne for kunder i stadie 3 (kunder hvor der er indtrådt objektiv indikation på kreditforringelse) opgøres ved en individuel vurdering.
- Bankens opgørelse af nedskrivninger på udlån indebærer væsentlige beløb og mange ledelsesmæssige skøn. Dette vedrører inddeling af eksponeringer i stadier, vurdering af om der er indtrådt objektiv indikation på kreditforringelse, risiko for misligholdelse, realisationsværdi af modtagne sikkerheder samt kundens betalings-evne i tilfælde af misligholdelse. Der er ligeledes ledelsesmæssige skøn i forbindelse med fastsættelse af metoder og parametre for opgørelse af de forventede tab i modelberegninger.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Der henvises endvidere til omtalen af væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger vedrørende nedskrivninger af udlån i note 3.2 samt omkring nedskrivninger af udlån og kreditrisici i note 5.1.

Revisionsmæssig håndtering (udført revision):

- Vores revision af nedskrivninger af udlån udføres i samarbejde med bankens interne revision og har omfattet stikprøvevis test af bankens procedurer for opfølgning på udlån, stadiemæssig af eksponeringer og registrering af indikationer på kreditforringelse.
- Vi har ved analyser og stikprøvevis tests samt gennemgang af bankens procedurer efterprøvet, hvorvidt opgørelsen af nedskrivninger til forventede tab er sket i overensstemmelse med den anvendte regnskabspraksis.
- Analyser og den stikprøvevis test har blandt andet omfattet de største og mest risikofyldte udlån. For modelberegnedede nedskrivninger har vi gennemgået anvendte metoder og parametre. Vi har gennemgået de skøn, som bankens ledelse har foretaget i tillæg til de individuelt opgjorte og modelberegnedede nedskrivninger, som blandt andet vedrører eksponeringer mod landbrug.
- Vi har endvidere gennemgået og testet, hvorvidt noteoplysninger vedrørende udlån, nedskrivninger og kreditrisici efter vor vurdering opfylder de relevante regnskabsregler.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, samt for at udarbejde et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen.

Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Aalborg, den 7. februar 2019

Ernst & Young

Godkendt Revisionspartnerselskab

CVR¹-nr. 30 70 02 28

Lars Rhod Søndergaard
Statsautoriseret revisor
mne28632

Anne Tønsberg
Statsautoriseret revisor
mne32121

39 – 42

- 39 Resultatopgørelse
- 39 Totalindkomstopgørelse
- 40 Balance
- 41 Egenkapitalopgørelse
- 42 Pengestrømsopgørelse

		\	\	\	\	-	-	-	-	-
		\	\	\	\	-	-	-	-	-
			\	\	\	-	-	-	-	-
				\	\	-	-	-	-	-

Koncern

Resultatopgørelse

Note		2018	2017
		Mio. kr.	Mio. kr.
2.2 + 2.3.1	Renteindtægter opgjort efter den effektive rentes metode	1.632	1.690
2.2 + 2.3.1	Andre renteindtægter	44	29
	Renteindtægter	1.676	1.719
2.2 + 2.3.2	Renteudgifter	128	141
	Nettorenteindtægter	1.548	1.577
2.4	Gebyrer og provisionsindtægter	1.285	1.265
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	158	149
2.5	Kursreguleringer og udbytte	268	404
2.6	Øvrige indtægter	247	83
2.7	Personaleomkostninger	1.152	1.165
2.8	Driftsomkostninger	771	771
	Resultat før nedskrivninger på udlån (basisindtjening før nedskrivninger)	1.266	1.244
2.9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	173	-7
	Resultat før skat	1.094	1.251
2.10	Skat	174	262
	Årets resultat	920	989
	<i>Fordeles på:</i>		
	Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	871	940
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
	Årets resultat	920	989
	ÅRETS RESULTAT PR. AKTIE		
4.5	Årets resultat pr. aktie (kr.)	7,2	7,8
4.5	Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)	7,2	7,8
	Foreslået udbytte pr. aktie (kr.)	3,5	3,5

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	920	989
Anden totalindkomst		
Poster, der ikke kan reklassificeres til resultatopgørelsen		
Nettoposkrivning på domicilejendomme	9	11
Anden totalindkomst efter skat	9	11
Totalindkomst i alt	929	1.000
<i>Fordeles på:</i>		
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	880	951
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
Totalindkomst i alt	929	1.000

Koncern

Balance

Aktiver	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	1.298
3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	1.437
3.2 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	44.330	46.747
3.3.1 Obligationer til dagsværdi	16.160	10.838
3.3.2 Aktier mv.	1.768	1.626
3.4 Kapitalandele i associerede virksomheder	333	128
3.5 Aktiver tilknyttet puljeordninger	14.772	15.423
3.6 Immaterielle aktiver	178	184
3.7.1 Grunde og bygninger	683	621
3.7.2 Øvrige materielle aktiver	127	119
Aktuelle skatteaktiver	130	45
3.7.3 Aktiver i midlertidig besiddelse	9	21
3.8 Andre aktiver	1.761	1.763
Periodeafgrænsningsposter	116	115
Aktiver i alt	82.793	80.367
Passiver		
FORPLIGTELSE		
3.9 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.466	1.964
3.10 Indlån og anden gæld	50.773	48.843
3.5 Indlån i puljeordninger	14.772	15.423
3.3.3 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.018	934
3.11 Andre passiver	2.838	2.866
Periodeafgrænsningsposter	20	19
3.12 Udsendt skat	173	136
3.13 Hensatte forpligtelser	160	63
4.7 Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.144
Forpligtelser i alt	73.552	71.392
EGENKAPITAL		
Aktiekapital	1.230	1.230
Opskrivningshenslæggelser	103	94
Lovpligtige reserver	0	0
Foreslået udbytte	431	431
Overført overskud	6.616	6.359
Aktionærernes egenkapital	8.380	8.114
4.6 Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	861	861
Egenkapital i alt	9.241	8.975
Passiver i alt	82.793	80.367

Egenkapitalopgørelse

	Aktie- kapital Mio. kr.	Op- skrivnings- henlæg- gelse Mio. kr.	Lovpligtige reserver Mio. kr.	Foreslået udbytte Mio. kr.	Overført overskud Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Hybrid kerne- kapital Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Egenkapital 31.12.17	1.230	94	0	431	6.359	8.114	861	8.975
Ændring i regnskabspraksis, IFRS 9 jf. note 1.1.3	-	-	-	-	-195	-195	0	-195
Egenkapital 01.01.18	1.230	94	0	431	6.164	7.919	861	8.780
Totalindkomst i 2018								
Årets resultat	-	-	36	431	404	871	49	920
Anden totalindkomst								
Nettopskrivning på ejendomme	-	8	-	-	1	9	-	9
Anden totalindkomst i alt	0	8	0	0	1	9	0	9
Totalindkomst i alt	0	8	36	431	405	880	49	929
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-431	-	-431	-	-431
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	0	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-295	-295	-	-295
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	294	294	0	295
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-	-	0	-	-	0	-	0
Opskrivningshenlæggelser i associerede virksomheder	-	-	-30	-	30	0	-	0
Modtaget udbytte fra associerede virksomheder indregnet efter indre værdi	-	-	-7	-	7	0	-	0
Skat	-	-	-	-	11	11	-	11
Transaktioner med ejere i alt	0	0	-36	-431	47	-419	-49	-468
Egenkapital 31.12.18	1.230	103	0	431	6.616	8.380	861	9.241
Egenkapital 01.01.17	1.255	91	22	628	5.768	7.765	862	8.627
Totalindkomst i 2017								
Årets resultat	-	-	32	431	478	940	49	989
Anden totalindkomst								
Nettopskrivning på ejendomme	-	3	-	-	8	11	-	11
Anden totalindkomst i alt	0	3	0	0	8	11	0	11
Totalindkomst i alt	0	3	32	431	485	951	49	1.000
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-628	-	-628	-	-628
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	13	13	-	13
Nedsættelse af aktiekapital	-25	-	-	-	25	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-454	-454	-1	-456
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	457	457	-	457
Opskrivningshenlæggelser i associerede virksomheder	-	-	-23	-	23	0	-	0
Modtaget udbytte fra associerede virksomheder indregnet efter indre værdi	-	-	-31	-	31	0	-	0
Skat	-	-	-	-	11	11	-	11
Transaktioner med ejere i alt	-25	0	-54	-628	105	-602	-50	-652
Egenkapital 31.12.17	1.230	94	0	431	6.359	8.114	861	8.975

Hybrid kernekapital er specificeret i note 4.6.

Der er foreslået udbytte for 2018 på 431 mio. kr. (2017: 431 mio. kr.), svarende til 3,50 kr. pr. aktie (2017: 3,50 kr. pr. aktie).

Udlodning af udbytte til Spar Nords aktionærer har ingen skattemæssige konsekvenser for Spar Nord.

Pengestrømsopgørelse

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
DRIFT		
Resultat før skat	1.094	1.251
3.7 Dagsværdicændringer, investeringsejendomme og aktiver i midlertidig besiddelse	0	0
2.8.2 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	55	61
2.6 Gevinst og tab ved salg af immaterielle og materielle aktiver	-3	-1
2.6 Gevinst og tab ved salg af associerede virksomheder	-155	-
5.1.7 Regulering af nedskrivninger på udlån mv.	64	275
3.1.3 Hensættelser til forpligtelser	64	-31
3.4 Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	-36	-32
Betalt selskabsskat	-155	-251
Drift i alt	928	1.273
DRIFTSKAPITAL		
3.1+3.9 Ændring i kreditinstitutter og centralbanker, netto	562	-456
Ændring i udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	2.137	-5.677
3.3.1 Ændring i obligationer til dagsværdi	-5.322	4.099
3.3.2 Ændring i aktiebeholdning	-141	-69
Ændring i andre aktiver og andre passiver, netto	60	-965
3.10 Ændring i indlån og anden gæld	1.930	2.379
Driftskapital i alt	-774	-689
Pengestrøm fra drift i alt	154	583
INVESTERINGER		
3.4 Køb af associerede virksomheder	-266	-14
3.4 Salg af associerede virksomheder	247	5
3.6.1 Køb af immaterielle aktiver	-3	-1
3.6.1 Salg af immaterielle aktiver	0	0
3.7 Køb af materielle aktiver	-113	-94
3.7 Salg af materielle aktiver	22	72
3.4 Udbytte fra associerede virksomheder	7	31
Investeringer i alt	-106	0
FINANSIERING		
4.7 Efterstillede kapitalindskud	188	51
4.6 Hybrid kernekapital indregnet som egenkapital	-49	-50
Betalt udbytte, eksklusive udbytte af egne aktier	-430	-615
Køb af egne kapitalandele	-295	-454
Salg af egne kapitalandele	294	457
Finansiering i alt	-292	-612
Årets likviditetsændring	-244	-29
Likvider primo	2.672	2.701
Årets likviditetsændring	-244	-29
Likvider ultimo	2.428	2.672
Likvider ultimo		
Likvider og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	1.298
3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med mindre end 3 mdr. forfald	1.400	1.374
I alt	2.428	2.672

Oversigt

44 – 130

Sektion 1

44 Regnskabsgrundlag 44

Sektion 2

50 Resultatopgørelsen 50

Sektion 3

62 Balancen 62

Sektion 4

88 Kapital 88

Sektion 5

94 Risikostyring 94

Sektion 6

130 Andre noter

Regnskabsgrundlag

Note	Side
1.1 Anvendt regnskabspraksis	45
1.1.1 Grundlag for udarbejdelse af årsrapporten	45
1.1.2 Oplysninger om standarder, som endnu ikke er trådt i kraft	46
1.1.3 Effekt af implementering af IFRS 9 og IFRS 15	47
1.2 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger	49

Hovedpunkter

Regnskabet for Spar Nord Bank A/S aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU, Lov om finansiel virksomhed samt de danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

De væsentligste ændringer i regnskabsstandarderne fra 2017 til 2018 er:

- IFRS 9 vedr. nedskrivninger
- IFRS 15 vedr. omsætning fra kontrakter med kunder

De væsentligste regnskabsmæssige skøn og vurderinger i dette regnskab vedrører:

- Nedskrivninger på udlån
- Dagsværdi af finansielle instrumenter

Regnskabsgrundlag

§ 1.1 Anvendt regnskabspraksis

1.1.1 Grundlag for udarbejdelse af årsrapporten

Spar Nord Bank A/S er et aktieselskab hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar - 31. december 2018 omfatter både koncernregnskab for Spar Nord og dets datterselskab samt årsregnskab for moderselskabet.

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet aflægges i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerelskaber m.fl.

Årsrapporten aflægges herudover i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber, jf. Lov om finansiel virksomhed og IFRS-bekendtgørelsen for finansielle virksomheder udstedt i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Bestyrelsen og direktionen har 7. februar 2019 behandlet og godkendt årsrapporten for 2018 for Spar Nord. Årsrapporten forelægges til generalforsamlingens godkendelse den 10. april 2019.

Indregning og måling generelt

Tal i regnskabet er præsenteret i hele mio. kr., medmindre andet er angivet. Der kan derfor opstå afrundingsdifferencer, fordi sumtotaler er afrundet og de bagvedliggende decimaler ikke fremgår for regnskabslæseren.

Reglerne for indregning og måling i moderselskabet er forenelige med IFRS. Der er forskel mellem resultat i moderselskabet og koncernen, hvilket kan henføres til, at ejendomme på datterselskabsniveau er klassificeret som investeringsejendomme, men på koncernniveau er klassificeret som domicilejendomme. Forskellen består af netto af- og nedskrivninger herpå.

Bortset fra nedenstående implementering af nye regnskabsstandarder, er den anvendte regnskabspraksis anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene, og er således uændret i forhold til sidste år.

Struktur på anvendt regnskabspraksis er i 2018 ændret, så specifik anvendt regnskabspraksis er indarbejdet i de relevante noter.

Der henvises til nedenstående vedrørende implementering af nye regnskabsstandarder, herunder betydningen for indregning og måling i 2018. For standarder, der implementeres fremadrettet, korrigeres sammenligningstallene ikke.

Implementering af nye regnskabsstandarder

Spar Nord har med virkning fra 1. januar 2018 implementeret de standarder og fortolkningsbidrag, der træder i kraft i EU for 2018.

Med virkning fra 1. januar 2018 er følgende ændringer til IFRS implementeret:

- IFRS 9 Finansielle instrumenter
- IFRS 15 Omsætning fra kontrakter med kunder.

Af ovennævnte har alene implementeringen af IFRS 9 påvirket indregning og måling i årsrapporten 2018, herunder resultat pr. aktie, udvandet resultat pr. aktie og egenkapital. Effekten i forbindelse med overgangen pr. 1. januar 2018 for IFRS 9 og IFRS 15 er beskrevet i note 1.1.3.

Omregning af fremmed valuta

Koncernregnskabet og årsregnskabet for moderselskabet præsenteres i danske kroner, afrundet til nærmeste million, som er den funktionelle valuta for Spar Nord Bank A/S og datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15. Transaktioner i fremmed valuta omregnes efter valutakursen på transaktionstidspunktet. Valutadifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for mellemværendets opståen indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Modregning

Tilgodehavender og forpligtelser modregnes, når der er en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb, og der er hensigt om at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter årsregnskabet for moderselskabet Spar Nord Bank A/S samt den tilknyttede virksomhed, hvori Spar Nord Bank A/S har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger.

Der er bestemmende indflydelse, når koncernen er eksponeret for eller har ret til variable afkast fra sin involvering i virksomheden og har mulighed for at påvirke disse afkast gennem sin råderet over virksomheden. Ved vurderingen af, om koncernen har bestemmende indflydelse, tages hensyn til de facto-kontrol og potentielle stemmerettigheder, der er på balancetidspunktet, er reelle og har substans.

Den tilknyttede virksomhed Aktieselskabet Skelagervej 15 indgår ved fuld konsolidering.

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammendrag af Spar Nord Bank A/S og datterselskabets årsregnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægter og udgifter, aktiebesiddelser, interne mellemværender samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Pengestrømme fra driftsaktiviteter opgøres efter den indirekte metode som resultat før skat reguleret for ikke-kontante driftsposter samt ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringsaktiviteter omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af immaterielle og materielle aktiver samt associerede og tilknyttede virksomheder mv. Pengestrømme fra finansieringsaktiviteter omfatter betalt udbytte samt bevægelser i egenkapital, efterstillede kapitalindskud og egne kapitalandele.

Likvider omfatter kassebeholdning, anfordringstilgodehavender hos centralbanker samt tilgodehavender fra kreditinstitutter og centralbanker med mindre end 3 måneders forfald. Disse likvider kan omsættes uden hindring og kun med ubetydelige risici for værdiændringer.

Sektion 1

Regnskabsgrundlag

1.1.2 Oplysninger om standarder, som endnu ikke er trådt i kraft

International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en række nye regnskabsstandarder (IAS og IFRS) og fortolkningsbidrag (IFRIC), der ikke er obligatoriske for Spar Nord ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2018. Dette omfatter IFRS 16 og 17 samt ændringer til IFRS 3 og 9 samt IAS 1, 8, 19, 28 og årligt forbedringsprojekt til IFRS'er 2015-2017.

Af ovennævnte er IFRS 16 og ændringer til IFRS 9 godkendt af EU.

Spar Nord forventer først at implementere de nye standarder og fortolkningsbidrag, når de bliver obligatoriske. Bortset fra IFRS 16 og ændringer til IAS 12, som er del af årligt forbedringsprojekt til IFRS'er 2015-2017, jf. nedenfor, forventes ingen af de nye standarder og fortolkningsbidrag at få væsentlig indflydelse på bankens regnskabsafregning.

IFRS 16 Leasing

IFRS 16 Leasing er udsendt medio januar 2016. Standarden, der træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 eller senere, ændrer den regnskabsmæssige behandling for de leasingkontrakter, der i dag behandles som operationelle leasingaftaler. Standarden kræver, at alle leasingkontrakter uanset type - med få undtagelser - skal indregnes i koncernens balance som et aktiv med en tilhørende leasingforpligtelse.

Samtidig vil koncernens resultatopgørelse blive påvirket, idet den årlige leasingomkostning fremover vil bestå af 2 elementer - dels en afskrivning og dels en rentekomkostning - i modsætning til i dag, hvor den årlige omkostning vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes i et beløb under driftsomkostninger.

Endelig vil pengestrømsopgørelsen tillige blive påvirket, idet den nuværende operationelle leasingbetalinger, der i dag præsenteres som pengestrømme fra driftsaktivitet, fremover vil blive præsenteret som finansieringsaktivitet for så vidt angår afdrags-elementet og som driftsaktivitet for så vidt angår rente-elementet.

IFRS 16 kræver flere oplysninger end i IAS 17.

Overgang til IFRS 16

Spar Nord har i 2018 foretaget en detaljeret analyse af den nye standards betydning for koncernen.

Standarden har ikke betydning for koncernens leasingaktivitet, hvor Spar Nord er leasinggiver.

Spar Nord planlægger at implementere IFRS 16 ved at indregne overgangseffekten i primoegenkapitalen pr. 1. januar 2019 uden tilpasning af sammenligningstal.

I overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i IFRS 16 påtænker Spar Nord ved implementering af standarden at anvende følgende overgangsbestemmelser:

- Ikke at indregne leasingaftaler med en løbetid på under 12 måneder eller med lav værdi.
- At fastsætte en diskonteringsrente på en portefølje af leasingaftaler med ens karakteristika.

Ved vurdering af de fremtidige leasingbetalinger har Spar Nord gennemgået de operationelle leasingaftaler og identificeret de leasingbetalinger, som relaterer sig til en leasingkomponent, og som er faste eller variable. Spar Nord har valgt ikke at indregne betalinger relateret til servicekomponenter som en del af leasingforpligtelsen.

Spar Nord har ved vurdering af den forventede lejeperiode identificeret den uopsigelige lejeperiode i aftalen tillagt perioder omfattet af en forlængelsesoption, som ledelsen med rimelig sandsynlighed forventer at udnytte.

Spar Nord har for lejeaftaler af domicilejendomme vurderet, at den forventede lejeperiode udgør den uopsigelige lejeperiode i aftalerne samt en forlængelsesoption på lejeaftaler med kort opsigelighed, således at lejeperioder for de enkelte lejemål mindst udgør 3 år.

For lejekontrakter på ejendomme har Spar Nord i sin portefølje kun ejendomme som anvendes som domicilejendomme, hvorfra banken driver bankaktivitet.

Ved tilbagediskontering af leasingaftalerne til nutidsværdi har Spar Nord anvendt sin alternative lånerente, som udgør omkostningen ved at optage ekstern finansiering for et tilsvarende aktiv med en finansieringsperiode, som svarer til løbetiden af leasingaftalen i den valuta, som leasingbetalinger afregnes i.

Baseret på den foretagne analyse forventer Spar Nord yderligere at indregne leasingaktiver og en tilsvarende forpligtelse på 109 mio. kr., svarende til ca. 0,1% af balancesummen. Den forventede egenkapitaleffekt pr. 1. januar 2019 forventes at være 0 kr.

Koncernen har ved måling af leasingforpligtelsen anvendt en gennemsnitlig alternativ lånerente til tilbagediskontering af fremtidige leasingbetalinger på 0,5% p.a.

Samtidig vil den forventede leasingbetaling i 2019 på ca. 26 mio. kr. (renter og afdrag) i henhold til IFRS 16 blive præsenteret som en finansieringsaktivitet.

Effekten på resultatet for 2019 vil, baseret på nuværende portefølje af leasingaftaler, være uvæsentlig i forhold til det forventede resultat for 2019.

Regnskabspraksis efter 1. januar 2019

Et leasingaktiv og en leasingforpligtelse indregnes i balancen, når koncernen i henhold til en indgået leasingaftale vedrørende et specifikt identificerbart aktiv får stillet leasingaktivet til rådighed i leasingperioden, og når koncernen opnår ret til stort set alle de økonomiske fordele fra brugen af det identificerede aktiv og retten til at bestemme over brugen af det identificerede aktiv.

Leasingaktivet måles ved første indregning til kostpris, hvilket svarer til værdien af leasingforpligtelsen korrigeret for forudbetalte leasingbetalinger, med tillæg af direkte relaterede omkostninger og estimerede omkostninger til nedrivning, istandsættelse eller lignende.

Efterfølgende måles aktivet til kostpris fratrukket akkumulerede af- og nedskrivninger. Leasingaktivet afskrives over den korteste af leasingperioden og leasingaktivets brugstid. Afskrivningerne indregnes lineært i resultatopgørelsen.

Leasingaktivet justeres for ændringer i leasingforpligtelsen som følge af ændringer i vilkårene i leasingaftalen eller ændringer i kontraktens pengestrømme.

Leasingforpligtelsen måles ved første indregning til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse tilbagediskonteret med en alternativ lånerente.

Sektion 1

Regnskabsgrundlag

Følgende leasingbetalinger indregnes som en del af leasingforpligtelsen:

- Faste betalinger.
- Skyldige betalinger under en restværdigaranti.
- Betalinger omfattet af en forlængelsesoption, som koncernen med høj sandsynlighed forventer at udnytte.

Leasingforpligtelsen måles til amortiseret kostpris under den effektive rentes metode. Leasingforpligtelsen genberegnes, når der er ændringer i de underliggende kontraktuelle pengestrømme eller hvis koncernen ændrer sin vurdering af, om en købs-, forlængelses- eller opsigelsesoption med rimelig sandsynlighed forventes udnyttet.

Koncernen præsenterer leasingaktivet og leasingforpligtelsen som en del af bankens øvrige materielle aktiver og andre passiver.

Koncernen har valgt at unklade at indregne leasingaktiver med lav værdi og kortfristede leasingaftaler i balancen. I stedet indregnes leasingydelse lineært i resultatopgørelsen.

IAS 12

IAS 12 Indkomst skat er udsendt som led i årligt forbedringsprojekt til IFRS'er for 2015-2017. Ændringen til IAS 12 træder i Danmark i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2019 under forudsætning af, at EU godkender ændringerne.

Ændringen omfatter den regnskabsmæssige behandling for indregning af skatteeffekt af udbytte og alle skattemæssige konsekvenser af udlodninger. Standarden medfører en ændret klassifikation af skatteeffekten vedrørende renter på koncernens hybride kernekapital, der fra 1. januar 2019 skal indregnes i resultatopgørelsen og ikke via egenkapitalen som hidtil.

Skatteeffekten skal indregnes på det tidspunkt, hvor forpligtelsen til at udbetale udbytte indregnes.

Spar Nord forventer, under forudsætning af uændrede skatteregler og uændret hybrid kernekapital, at skat i resultatopgørelsen formindskes med 11 mio. kr., hvormed resultat efter skat øges tilsvarende. Skatteeffekten som ikke længere skal indregnes via egenkapitalen reduceres med tilsvarende 11 mio. kr., hvormed egenkapitalen 1. januar 2019 og fremover samlet set ikke er påvirket af den ændrede regnskabspraksis.

Pengestømsopgørelsen vil ikke være påvirket af ændringen.

1.1.3 Effekt af implementering af IFRS 9 og IFRS 15

Effekt af IFRS 9

IFRS 9 Financial Instruments, der erstatter IAS 39, ændrer klassifikation og den deraf afledte måling af visse finansielle aktiver og forpligtelser samt i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

Standarden er obligatorisk for regnskabsåret, der begynder 1. januar 2018, hvorfra Spar Nord anvender standarden.

Der vil i overensstemmelse med overgangsreglen i IFRS 9 ikke blive foretaget tilpasning af sammenligningstal, da det ikke vurderes muligt at anvende nedskrivningsbestemmelserne på tidligere regnskabsår uden brug af ny viden. Den regnskabsmæssige effekt ses nedenfor.

	IAS 39 Beløb 31.12.17 Mio. kr.	Effekt af ændret måling *) Mio. kr.	IFRS 9 Beløb 01.01.18 Mio. kr.
Finansielle aktiver			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.298	0	1.298
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.437	-1	1.437
Udlån, bank- og leasingudlån	37.272	-216	37.056
Udlån, reverse repoforretninger	9.475	0	9.475
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt	46.747	-216	46.531
Ikke finansielle aktiver			
Aktuelle skatteaktiver	45	55	100
Aktiver i alt	49.528	-162	49.367
Finansielle forpligtelser			
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.964	0	1.964
Inclån og anden gæld	48.843	0	48.843
Efterstillede kapitalindskud	1.144	0	1.144
Ikke finansielle forpligtelser			
Hensættelser til tab på garantier	41	27	68
Andre hensatte forpligtelser (hensættelse til uudnyttet maksimum)	15	7	21
Forpligtelser i alt	52.007	33	52.041
Engangseffekt som indregnes i aktionærernes egenkapital 01.01.18		-195	
Ikke balanceførte poster			
Garantier	11.961	-27	11.934
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	20.802	-7	20.795
Ikke balanceførte poster i alt	32.763	-33	32.730

*) Indregnes under overført overskud i aktionærernes egenkapital pr. 01.01.18

Sektion 1

Regnskabsgrundlag

Som det fremgår, medfører ændring af metoden til opgørelse af kredittab en forøgelse af bankens nedskrivninger og hensættelser pr. 1. januar 2018 på i alt 250 mio. kr., som reduceret med skatteeffekten på 22% svarer til en engangseffekt på -195 mio. kr. eller en reduktion af aktionærernes egenkapital på 2,4%.

Effekten efter skat er indregnet som en reduktion af aktionærernes egenkapital pr. 1. januar 2018.

Generelle bestemmelser i IFRS 9 om klassifikation og måling

I henhold til IFRS 9 introduceres der en tilgang til klassifikation og måling af finansielle aktiver, der tager højde for Spar Nords forretningsmodel og de underliggende kontraktmæssige pen-gestrømme, som knytter sig til de finansielle aktivers karakteristika:

- Amortiseret kostpris
- Dagsværdi med værdiregulering over anden totalindkomst (FVOCI)
- Dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen (FVPL)

Finansielle aktiver, som holdes med henblik på at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris. Udlån til amortiseret kostpris og tilgodehavende hos kreditinstitutter indgår i denne kategori.

Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes med henblik på at generere de kontraktmæssige betalinger, og andre finansielle aktiver holdes med henblik på salg før udløb, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem anden totalindkomst. Når aktivet ophører med at være indregnet i balancen, reklassificeres de akkumulerede gevinster og tab, der er indregnet i anden totalindkomst, til resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pen-gestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen. Denne residualkategori omfatter bl.a. finansielle aktiver, der er erhvervet med en handelshensigt. Anvendelsen af IFRS 9-målingskategorierne for finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen og på baggrund af karakteristika ved de kontraktmæssige betalingsstrømme har kun betydet mindre ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i Spar Nords 2017-årsrapport.

For finansielle forpligtelser er principperne stort set uændrede i forhold til IAS 39. Indregning skal som udgangspunkt fortsat ske til amortiseret kostpris og med udskillelse af indbyggede derivater, der ikke er nært forbundet med hovedkontrakten. Finansielle forpligtelser, der indregnes til dagsværdi, består af derivater og handelsportefølje.

Regnskabsmæssig sikring

De nye regler om regnskabsmæssig sikring udbreder anvendelsen af sikringsreglerne for herved i højere grad at bringe virksomhedernes regnskabsrapportering i overensstemmelse med virksomhedernes faktiske risikostyring.

De ændrede regler om regnskabsmæssig sikring påvirker ikke Spar Nords regnskabsafslæggelse, da Spar Nord ikke anvender reglerne om regnskabsmæssig sikring.

Kapitalmæssig indfasning

Spar Nord har besluttet at anvende overgangsordningen efter CRD, således at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Ved ikrafttrædelsen af IFRS 9 1. januar 2018 var effekten på Spar Nords kapitalgrundlag på 10 mio. kr. Den fremtidige virkning vil være en gradvis men beskedent reduktion i kapitalgrundlaget i takt med, at overgangsordningen udfases.

Effekt af IFRS 15

Med virkning fra 2018 har Spar Nord Bank A/S implementeret IFRS 15 "Omsætning fra kontrakter med kunder", som erstatter IAS 11 og 18 vedrørende indregning og måling af omsætning. Grundprincippet i IFRS 15 er, at omsætning skal indregnes med henblik på at afspejle overdragelsen af tjenesteydelser til kunderne med et beløb, der afspejler det vederlag, der forventes modtaget som modydelse for sådanne tjenesteydelser. På baggrund af dette grundprincip anvendes en fem-trins model:

- Identificer kontrakten med kunden
- Identificer leveringsforpligtelsen i kontrakten
- Opgør transaktionsprisen
- Allokere transaktionsprisen til den identificerede leveringsforpligtelse i kontrakten
- Indregn omsætning når (eller i takt med), at leveringsforpligtelsen opfyldes

Standarden ændrer ikke indregning og måling af Spar Nords salgskontrakter. Den samlede effekt af implementeringen af IFRS 15 har således ingen påvirkning på egenkapitalen eller åbningsbalancen 1. januar 2018. Den væsentligste del af Spar Nords omsætning, herunder nettorenteindtægter, er ikke påvirket af implementeringen af IFRS 15.

Anvendt regnskabspraksis for omsætning fra kontrakter med kunder er i overensstemmelse med IFRS 15. Ifølge IFRS 15 skal omsætning indregnes, når transaktionen er gennemført.

Ved indgåelse af kontrakten fastslår Spar Nord for hver identificeret leveringsforpligtelse, hvorvidt den opfylder leveringsforpligtelsen over tid eller på et bestemt tidspunkt, hvorvidt vederlaget er fast eller variabelt, herunder hvorvidt vederlaget er betinget af fx eksterne faktorer uden for koncernens indflydelse. Vederlaget allokeres derefter til den identificerede leveringsforpligtelse.

Eksempler på indtægter omfattet af IFRS 15 er:

- Puljeadministrationsgebyrer
- Korttransaktioner
- Dokumenthåndteringsgebyrer og stiftelsesprovisioner
- Fondshandelsgebyrer
- Øvrige indtægter i form af bl.a. honorarindtægter, ejendomsadministrationsindtægter og huslejeindtægter

Sektion 1

Regnskabsgrundlag

1.2 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

ⓘ Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Ledelsens anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige eller unøjagtige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. At foretage skøn og vurderinger er derfor i sagens natur vanskeligt, og når disse desuden involverer kundeforhold og øvrige modparter, vil de være forbundet med usikkerhed. Det kan være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn som følge af ændringer i de forhold, der lå til grund for de tidligere skøn eller på grund af ny viden eller efterfølgende begivenheder.

De områder, hvor kritiske skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på regnskabet er følgende:

- Nedskrivninger af udlån
- Dagsværdi af finansielle instrumenter

Specifik beskrivelse af væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger er indarbejdet i de relevante noter.

Resultatopgørelsen

Note	Side
2.1 Forretningssegmenter	51
2.2 Finansielle poster	54
2.3 Nettoerter	55
2.3.1 Renteindtægter	55
2.3.2 Renteudgifter	55
2.4 Gebyrer og provisionsindtægter	56
2.5 Kursreguleringer og udbytte	56
2.6 Øvrige indtægter	57
2.7 Personaleomkostninger	58
2.8 Driftsomkostninger	60
2.8.1 Revisionshonorar	60
2.8.2 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	60
2.9 Nedskrivninger på udlån mv.	60
2.10 Skat	61

Hovedpunkter

Nettorenteindtægter

1.548 mio. kr.

2017: **1.577** mio. kr.

Nedskrivninger på udlån mv.

173 mio. kr.

2017: **-7** mio. kr.

Nettogebyrindtægter

1.127 mio. kr.

2017: **1.116** mio. kr.

Resultat før skat

1.094 mio. kr.

2017: **1.251** mio. kr.

Omkostninger

1.924 mio. kr.

2017: **1.936** mio. kr.

Resultat efter skat

920 mio. kr.

2017: **989** mio. kr.

Resultat før nedskrivninger på udlån

1.266 mio. kr.

2017: **1.244** mio. kr.

O/I-nøgletal

0,60

2017: **0,61**

Sektion 2

Resultatopgørelsen

Forretningssegmenter

2018

Mio. kr.

	Spar Nords Lokale banker	Handels- og Udlands- området	Øvrige områder	Basis- indtjening *) og koncern
Resultatopgørelse				
Nettorenteindtægter	1.411	48	89	1.548
Nettogebyrindtægter	1.128	-2	1	1.127
Kursreguleringer og udbytte	253	-14	29	268
Andre driftsindtægter	25	1	185	211
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	36	36
Basisindtægter/omsætning i alt	2.818	33	340	3.190
Personaleomkostninger og driftsomkostninger	1.538	64	321	1.924
Basisindtjening før nedskrivninger	1.279	-32	19	1.266
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	175	1	-3	173
Resultat før skat	1.104	-32	21	1.094

*) Basisindtjeningskolonnen svarer til koncernens regnskabsopstilling i ledelsesberetningen.

Balance

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	39.409	4.919	2	44.330
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	333	333
Immaterielle og materielle aktiver *)	245	0	741	987
Øvrige aktiver **)	16.214	19.624	1.304	37.143
Allokerede aktiver i alt	55.868	24.543	2.381	82.793
Indlån og anden gæld	49.786	447	540	50.773
Egenkapital (allokeret kapital)	5.660	1.040	2.541	9.241
Øvrige passiver	15.257	4.006	3.516	22.779
Allokerede passiver i alt	70.702	5.493	6.598	82.793

Oplysninger - indtægter/omsætning i alt

Interne indtægter/omsætning	-161	72	613	524
Interne indtægter og eliminering, modregnet i omkostninger	0	-48	-477	-524
Indtægter/omsætning til eksterne kunder	2.979	8	203	3.190
Indtægter/omsætning i alt	2.818	33	340	3.190

Oplysninger - IFRS 15-omsætning

Nettogebyrindtægter, værdipapirhandel og depoter	224	71	0	295
Nettogebyrindtægter, betalingsformidling	98	-1	0	97
Nettogebyrindtægter, lånesagsgebyr	100	0	0	100
Øvrige nettogebyrer og andre driftsindtægter	72	6	7	84
IFRS 15-omsætning	493	75	7	576
Ikke IFRS 15-omsætning	2.324	-42	332	2.614
Indtægter/omsætning i alt	2.818	33	340	3.190

Oplysninger pengestrømsopgørelse

Af- og nedskrivninger ***)	25	0	30	55
Tilgang immaterielle og materielle aktiver *)	26	0	89	115
Ikke kontante driftsposter ekskl. af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	0	0	-127	-127
Nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger på udlån mv.	64	0	0	64

Nøgletal

Egenkapitalforrentning, % ****)	27,1	-4,2	-	-
Omkostningsandel af basisindtægter	0,55	1,96	-	-
Den samlede risikoeksponering, ultimo	43.500	8.002	2.357	53.858
Antal ansatte (ultimo, heltid)	1.020	74	424	1.518

*) Alle aktiver er placeret i Danmark.

**) Midlertidig overtagne aktiver udgør 9 mio. kr., hvoraf 7 mio. kr. relaterer sig til leasingaktiviteter og 2 mio. kr. relaterer sig til øvrige områder.

***) Der er ikke foretaget væsentlige nedskrivninger.

****) Egenkapitalforrentningsprocenten p.a. er opgjort på baggrund af allokeret kapital, som udgør 13% af den gns. samlede risikoeksponering.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

Forretningssegmenter

2017	Spar Nords Lokale banker	Handels- og Udlandsområdet	Øvrige områder	Basisindtjening *)	Reklassifikationer **)	Koncernen i alt
Mio. kr.						
Resultatopgørelse						
Nettorenteindtægter	1.442	41	63	1.546	31	1.577
Nettogebyrindtægter	1.119	-4	1	1.116	0	1.116
Kursreguleringer og udbytte	153	202	49	404	0	404
Andre driftsindtægter	23	1	27	51	0	51
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	32	32	0	32
Basisindtægter/omsætning i alt	2.737	240	172	3.150	31	3.181
Personaleomkostninger og driftsomkostninger	1.567	57	312	1.936	0	1.936
Basisindtjening før nedskrivninger	1.170	183	-140	1.213	31	1.244
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-22	-14	-2	-38	31	-7
Resultat før skat	1.192	197	-138	1.251	0	1.251

*) Basisindtjeningskolonnen svarer til koncernens regnskabsopstilling i ledelsesberetningen.

**) Sammenhæng til koncernen specificeres i kolonnen reklassifikationer. Reklassifikationer påvirker posterne nettorenteindtægter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. med 31 mio. kr.

	Spar Nords lokale banker	Handels- og Udlandsområdet	Øvrige områder	Koncernen i alt
Balance				
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	37.091	9.648	8	46.747
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	128	128
Immaterielle og materielle aktiver *)	244	0	680	924
Øvrige aktiver **)	16.836	14.591	1.141	32.568
Allokerede aktiver i alt	54.171	24.239	1.957	80.367
Indlån og anden gæld	47.895	437	511	48.843
Egenkapital (allokeret kapital)	5.248	918	2.809	8.975
Øvrige passiver	15.811	3.559	3.179	22.549
Allokerede passiver i alt	68.954	4.914	6.499	80.367

Oplysninger - indtægter/omsætning i alt

Interne indtægter/omsætning	-135	73	589	527
Interne indtægter og eliminerings, modregnet i omkostninger	0	-51	-476	-527
Indtægter/omsætning til eksterne kunder	2.872	218	91	3.181
Indtægter/omsætning i alt	2.737	240	204	3.181

Oplysninger pengestrømsopgørelse

Af- og nedskrivninger ***)	21	0	40	61
Tilgang immaterielle og materielle aktiver *)	36	0	58	94
Ikke kontante driftsposter ekskl. af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	0	0	-314	-314
Nedskrivninger og tilbageførte nedskrivninger på udlån mv.	275	0	0	275

Nøgletal

Egenkapitalforrentning, % ****)	24,1	23,7	-	-
Omkostningsandel af basisindtægter	0,57	0,24	-	-
Den samlede risikoeksponering, ultimo	40.370	7.060	2.116	49.546
Antal ansatte (ultimo, heltid)	1.040	75	423	1.538

*) Alle aktiver er placeret i Danmark.

**) Midlertidig overtagne aktiver udgør 21 mio. kr., hvoraf 2 mio. kr. relaterer sig til leasingaktiviteter og 19 mio. kr. relaterer sig til øvrige områder.

***) Der er ikke foretaget væsentlige nedskrivninger.

****) Egenkapitalforrentningsprocenten p.a. er opgjort på baggrund af allokeret kapital, som udgør 13% af den gns. samlede risikoeksponering.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.2 Finansielle poster

2018	Rente- indtægter Mio. kr.	Rente- udgifter mio. kr.	Netto- renter Mio. kr.	Kurs- reguleringer Mio. kr.	Udbytte Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Finansielle poster til amortiseret kostpris						
Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker	10	16	-5	-	-	-5
Udlån og indlån, bankaktiviteter	1.584	7	1.577	-	-	1.577
Repo- og reverse repoforretninger	-37	-11	-26	-	-	-26
Efterstillede kapitalindskud	0	42	-42	-	-	-42
Øvrige renter	1	1	0	-	-	0
I alt	1.559	54	1.504	0	0	1.504
Finansielle poster til dagsværdi						
Handelsbeholdning	44	0	44	18	8	71
Øvrige finansielle investeringsaktiver (aktier i henhold til dagsværdioptionen)	0	0	0	195	46	242
I alt	44	0	44	214	55	312
Nettoindtægter fra finansielle poster i alt	1.603	54	1.548	214	55	1.817
2017	Rente- indtægter Mio. kr.	Rente- udgifter mio. kr.	Netto- renter Mio. kr.	Kurs- reguleringer Mio. kr.	Udbytte Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Finansielle poster til amortiseret kostpris						
Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker	12	6	15	-	-	15
Udlån og indlån, bankaktiviteter	1.632	47	1.576	-	-	1.576
Repo- og reverse repoforretninger	-30	-9	-21	-	-	-21
Efterstillede kapitalindskud	0	52	-52	-	-	-52
Øvrige renter	31	1	30	-	-	30
I alt	1.645	97	1.548	0	0	1.548
Finansielle poster til dagsværdi						
Handelsbeholdning	29	0	29	244	9	282
Øvrige finansielle investeringsaktiver (aktier i henhold til dagsværdioptionen)	0	0	0	137	14	151
I alt	29	0	29	381	23	433
Nettoindtægter fra finansielle poster i alt	1.674	97	1.577	381	23	1.982

Negative renter er i ovennævnte tabel modregnet i henholdsvis renteindtægter og renteudgifter.

Den beløbsmæssige størrelse af de modregnede negative renter fremgår af note 2.3.1 og 2.3.2.

I resultatopgørelsen er negative renteindtægter præsenteret som renteudgifter, og negative renteudgifter er præsenteret som renteindtægter.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.3 Nettorenter

Anvendt regnskabspraksis

Renteindtægter og -udgifter omfatter:

- Rentebærende finansielle instrumenter, der måles til amortiseret kostpris, som indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode baseret på kostprisen på det finansielle instrument.
- Amortisering af gebyrer, der er en integreret del af et finansielt instruments effektive afkast, herunder stiftelsesprovisioner, samt amortisering af en eventuel yderligere forskel mellem kostpris og indfrielseskurs.
- Renter på dagsværdiansatte finansielle instrumenter bortset fra renter vedrørende aktiver og indlån i puljer, som indregnes under kursreguleringer
- Indtægtsførsel af renter på udlån med nedskrivning for kreditfordingelse foretaget på baggrund af den nedskrevne værdi
- Renteindtægter på finansielle leasingaftaler og købekontrakter indregnet på baggrund af den aftalte effektive rente
- Gebyrer mv. fra operationelle og finansielle leasingkontrakter periodiseret over aftalernes restløbetid og løbende indregnet under renteindtægter.

2.3.1 Renteindtægter

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	3
Udlån og andre tilgodehavender	1.557	1.611
Obligationer	66	84
Valutakontrakter	9	3
Rentekontrakter	-31	-59
Afledte finansielle instrumenter i alt	-22	-56
Øvrige renteindtægter	1	31
Renteindtægter i alt efter modregning af negative renteindtægter	1.603	1.674
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	37	30
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	36	15
Renteindtægter i alt før modregning af negative renteindtægter	1.676	1.719
Heraf udgør renteindtægter fra reverse repoforretninger vedrørende		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-10	-9
Udlån og andre tilgodehavender	-27	-20

Negative renteindtægter udgør 37 mio. kr. (2017: 30 mio. kr.) og vedrører repoforretninger.

I ovenstående tabel er negative renteindtægter modregnet i renteindtægter. I resultatopgørelsen er negative renteindtægter præsenteret som renteudgifter, og negative renteudgifter er præsenteret som renteindtægter.

2.3.2 Renteudgifter

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Kreditinstitutter og centralbanker	5	-3
Indlån og anden gæld	7	47
Efterstillede kapitalindsud	42	52
Øvrige renteudgifter	1	1
Renteudgifter i alt efter modregning af negative renteudgifter	54	97
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	36	15
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	37	30
Renteudgifter i alt før modregning af negative renteudgifter	128	141
Heraf udgør renteudgifter fra repoforretninger vedrørende		
Kreditinstitutter og centralbanker	-11	-8

Negative renteudgifter udgør 36 mio. kr. (2017: 15 mio. kr.) og vedrører dels indlån og dels repoforretninger.

I ovenstående tabel er negative renteudgifter modregnet i renteudgifter. I resultatopgørelsen er negative renteudgifter præsenteret som renteindtægter, og negative renteindtægter er præsenteret som renteudgifter.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.4 Gebyrer og provisionsindtægter

Anvendt regnskabspraksis

Gebyrer og provisioner vedrørende udlån og tilgodehavender, som betragtes som en integreret del af udlånet, indregnes som en del af den regnskabsmæssige værdi af udlån og tilgodehavender og indregnes i resultatopgørelsen over lånenes løbetid som en del af den effektive rente. Provisioner vedrørende garantier indtægtsføres over garantiernes løbetid. Indtægter for at gennemføre en given transaktion, herunder fonds- og depotgebyrer og betalingsformidlingsgebyrer, indtægtsføres, når transaktionen er gennemført.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Værdipapirhandel og depoter	418	439
Betalingsformidling	171	166
Lånesagsgebyrer	512	493
heraf kreditforeninger	394	380
Garantiprovision	27	30
Øvrige gebyrer og provisioner	157	138
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	1.285	1.265
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter i alt	158	149
Nettogebyrer og -provisionsindtægter i alt	1.127	1.116

For oplysninger om omsætning fra kontrakter med kunder iht. IFRS 15, henvises til note 2.1 Forretningssegmenter.

2.5 Kursreguleringer og udbytte

Anvendt regnskabspraksis

Kursreguleringer omfatter realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen af værdipapirer og afledte finansielle instrumenter samt andre aktier til dagsværdi (dagsværdioptionen). Herudover indregnes resultateffekten af valutakursreguleringer og regnskabsmæssig sikring af dagsværdi ligeledes under kursreguleringer.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-2	0
Obligationer	-16	91
Aktier mv.	168	165
Valuta	56	36
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	8	89
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-1.133	566
Indlån i puljeordninger	1.133	-566
Øvrige forpligtelser	0	0
Kursreguleringer i alt	214	381
Udbytte af aktier mv.	55	23
Kursreguleringer og udbytte af aktier mv. i alt	268	404

Sektion 2

Resultatopgørelsen

§ 2.6 Øvrige indtægter

Anvendt regnskabspraksis

Øvrige driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til Spar Nords aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af overtagne, investerings- og domicilejendomme, salg af leasingaktiver, gevinst ved salg af kapitalandele i associerede virksomheder og regulering af overtagne garantier mv.

Øvrige driftsindtægter indeholder også den forholdsmæssige andel af resultat efter skat af kapitalandele i associerede virksomheder, ligesom leasingydelse fra operationel leasing og lejeindtægter fra ejendomme fratrukket driftsomkostninger indgår heri.

Fortjeneste ved salg opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Forudbetalte indtægter indregnes til amortiseret kostpris under periodeafgrænsningsposter (passiver).

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Gevinst ved salg af ejendomme	0	4
Gevinst ved salg af øvrige materielle aktiver	3	1
Gevinst ved salg af kapitalandele i associerede selskaber	155	-
Ydelser operationel leasing samt andre leasingindtægter	12	9
Andre indtægter	25	23
Investeringssejendommenes drift	15	14
Andre driftsindtægter i alt	211	51
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	36	32
Øvrige indtægter i alt	247	83

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.7 Personaleomkostninger

Anvendt regnskabspraksis

Personaleomkostninger omfatter blandt andet lønninger, ferie-godtgørelse, jubilæumsgratualer og pensionsordninger mv. til personale og ledelse.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Lønninger	919	930
Pensioner	106	106
Udgifter til social sikring	128	129
Personaleudgifter i alt	1.152	1.165

Heraf udgør vederlag til medlemmer af direktionen, bestyrelsen og væsentlige risikotagere

Bestyrelsen

Antal	9	9
Fast løn	3,8	3,5
Pension	-	-
Samlet vederlag	3,8	3,5

Bestyrelsens vederlæggelse specificeret på enkeltpersoner

Kjeld Johannesen	0,8	0,7
Per Nikolaj Bukh	0,6	0,5
Lene Aaen (tiltrådt 19.04.18)	0,2	-
Kaj Christiansen	0,4	0,4
Morten Bach Gaardboe	0,3	0,3
Laila Mortensen	0,4	0,3
Ole Skov (fratrådt 19.04.18)	0,2	0,4
Jannie Skovsen	0,3	0,3
Gitte Holmgaard Sørensen	0,3	0,3
John Sørensen	0,4	0,4
I alt optjent og udbetalt honorar	3,8	3,5
Heraf udvalghonorarer	0,7	0,7

Bestyrelsens vederlæggelse i moderselskab og koncern er iden-tisk. Datterselskabets bestyrelsespost er besat af personer an-sat i Spar Nord moderselskab, og ingen har modtaget vederlag som medlem af datterselskabsbestyrelsen. Bestyrelseshonor-ering foretages via koncerninterne administrationsaftaler.

Bestyrelsen aflønnes med et fast honorar. Der ydes derudover et fast honorar til medlemmerne af Revisions-, Risiko- samt Nomi-nerings- og vederlagsudvalget.

Bestyrelsen har ingen variabel aflønning.
Bestyrelsen er ikke omfattet af nogen pensionsordning.

Væsentlige risikotagere:

Antal	15	15
Fast løn *)	18,6	17,6
Variabel løn	1,3	0,9
Pension	2,6	2,5
I alt optjent og udbetalt vederlag	22,6	21,1

*) Beløbet indeholder værdi af fri bil mv. og er fratrukket modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter.

Spar Nords vederlagspolitik i henhold til Lov om finansiel virk-somhed definerer personkredsen af væsentlige risikotagere. Til væsentlige risikotagere udbetales ikke variable lønandele over den lovregulerede tilladte bagatelgrænse (100.000 kr. pr. år). I variabel løn på 1,3 mio. kr. i 2018 er indeholdt 0,5 mio. kr. i fratræ-delsesgodtgørelse. Til koncernledelsen (bestyrelse og direktion) udbetales ikke variable lønandele, herunder diskretionære pen-sionsydelse.

Vederlagspolitikken blev godkendt på generalforsamlingen den 19.04.18. Vederlagspolitikken kan læses på hjemmesiden spar-nord.com/investor-relations/organisation/governance/.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Direktionen		
Antal	3	3
Grundløn	11,8	11,4
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	1,7	1,5
Bankens udgift, grundløn	10,1	9,9
Pension	1,8	1,7
I alt optjent og udbetalt vederlag	12,0	11,6

Direktionens vederlæggelse specificeret på enkeltpersoner

Lasse Nyby

Grundløn *)	4,4	4,2
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,7	0,5
Bankens udgift, grundløn	3,7	3,7
Pension	0,7	0,6
I alt optjent og udbetalt vederlag	4,4	4,3

John Lundsgaard

Grundløn	3,7	3,6
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,4	0,4
Bankens udgift, grundløn	3,3	3,2
Pension	0,6	0,5
I alt optjent og udbetalt vederlag	3,9	3,7

Lars Møller

Grundløn *)	3,7	3,6
- modtagne honorarer i forbindelse med bestyrelsesposter	0,6	0,6
Bankens udgift, grundløn	3,1	3,0
Pension	0,6	0,5
I alt optjent og udbetalt vederlag	3,7	3,5

*) Beløbet indeholder værdi af fri bil mv.

Direktionen har ingen variabel aflønning. Direktionen honoreres for koncerndirektionsarbejdet via administrationsaftalen med datterselskabet.

Opsigelsesregler

Direktionen har et opsigelsesvarsel på 1 år samt ved opsigelse en godtgørelse på 2 års løn.

Pensionsforpligtelse

Direktionen og væsentlige risikotagere er som de øvrige medarbejdere omfattet af bidragsbaserede pensionsordninger.

Oplysninger om bestyrelsens og direktionens lån og lånetilgængelighed, indlån, sikkerhedsstillelser og rentesatser mv. fremgår af note 6.7.

Antal beskæftigede

Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	1.524	1.546

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.8 Driftsomkostninger

Anvendt regnskabspraksis

Driftsomkostninger består blandt andet af udgifter til it, marketing, lokaler og kontorhold mv. Regnskabsposten øvrige administrationsudgifter omfatter bl.a. andre driftsudgifter af sekundær karakter i forhold til Spar Nords aktiviteter, f.eks. bidrag til Garantiformuen og Afviklingsformuen.

Forudbetalte omkostninger indregnes til amortiseret kostpris under periodeafgrænsningsposter (aktiver).

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
It-udgifter	405	354
Marketingudgifter	91	111
Lokaleudgifter	86	99
Personale- og rejseudgifter	60	56
Kontorudgifter	19	21
Øvrige administrationsudgifter	55	69
Driftsomkostninger	716	710
Af- og nedskrivninger	55	61
Driftsomkostninger alt	771	771

2.8.1 Revisionshonorar

Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed	2,3	3,5
Honorar til andre revisionsvirksomheder for andre ydelser end revision	0,7	0,5
Revisionshonorar i alt	3,0	4,1

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed kan specificeres således:

Lovpligtig revision	0,9	1,0
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,5	0,3
Skatte- og momsmaessig rådgivning	0,0	0,3
Andre ydelser	0,8	2,1
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed i alt	2,3	3,5

Honoraret for ikke revisionsydelser leveret af Ernst & Young, godkendt revisionspartnerselskab til koncernen udgør 0,8 mio. kr. og vedrører andre ydelser bestående af gennemgang af kvartalsregnskab til brug for indregning af periodens overskud i kapitalen og afholdelse af workshop vedrørende IRB-modeller.

2.8.2 Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Immaterielle aktiver		
Kunderelationer, afskrivninger	6	7
Øvrige immaterielle aktiver, afskrivninger	2	4
Materielle aktiver		
Domicilejendomme, afskrivninger	16	14
Domicilejendomme, netto nedskrivninger	-6	4
Midlertidigt overtagne ejendomme, nedskrivninger	1	1
Øvrige materielle aktiver, afskrivninger	36	31
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver i alt	55	61

2.9 Nedskrivninger på udlån mv.

Udlån til amortiseret kostpris	107	33
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	-14
Garantier	12	-26
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn	55	0
I alt	173	-7

For yderligere specifikation af nedskrivninger på udlån mv. henvises til note 5.1 om kreditrisiko.

Sektion 2

Resultatopgørelsen

2.10 Skat

S Anvendt regnskabspraksis

Moderselskabet Spar Nord Bank A/S er sambeskattet med sit danske datterselskab. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. Selskaber, der anvender skattemæssige underskud i andre selskaber, betaler sambeskatningsbidrag til moderselskabet svarende til skatteværdien af de udnyttede underskud, mens selskaber, hvis skattemæssige underskud anvendes af andre selskaber, modtager sambeskatningsbidrag fra moderselskabet svarende til skatteværdien af de udnyttede underskud (fuld fordeling). De sambeskattede danske selskaber indgår i acontoskatteordningen. Der indregnes en udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldoen relateret til den internationale sambeskatning vedrørende tidligere aktiviteter i udlandet, hvor det fratrukne skattemæssige underskud fra udlandet fortsat er omfattet af en 10 årig bindingsperiode for international sambeskatning.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst med den del, der kan henføres til posterings i anden totalindkomst, og i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings direkte i egenkapitalen.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Skat af årets resultat	174	262
Skat af anden totalindkomst	0	0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-66	-11
Skat i alt	108	251

Skat af årets resultat fremkommer således:

Aktuel skat	133	231
Udskudt skat, året	34	27
Efterregulering af udskudt skat, tidligere år	3	0
Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	4	4
Skat af årets resultat	174	262

Effektiv skatteprocent kan forklares således:

Aktuel skatteprocent, %	22,0	22,0
Resultat af kapitalandele og kursregulering af aktier, %	-4,1	-1,7
Ikke fradragsberettigede omkostninger og ikke-skattepligtige indtægter, %	-2,7	0,3
Regulering tidligere års skatter, %	0,7	0,3
Effektiv skatteprocent i alt	15,9	20,9

	Før skat 2018 Mio. kr.	Skatte- indtægt/ -omkostning 2018 Mio. kr.	Efter skat 2018 Mio. kr.	Før skat 2017 Mio. kr.	Skatte- indtægt/ -omkostning 2017 Mio. kr.	Efter skat 2017 Mio. kr.
Skat af anden totalindkomst						
Regulering vedrørende associerede virksomheder	0	0	0	0	0	0
Nettoposkrivning på ejendomme	9	0	9	11	0	11
Skat af anden totalindkomst i alt	10	0	10	11	0	11

Skat af ændringer i egenkapitalen

Ændring af regnskabspraksis, IFRS 9	-250	55	-195	-	-	-
Renter hybrid kernekapital	-49	11	-38	-49	11	-38
Omkostninger ved udstedelse af hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-299	66	-233	-49	11	-38

Sektion 3

Balancen

Note	Side	Note	Side
3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	63	3.7 Materielle aktiver	77
3.2 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	64	3.7.1 Grunde og bygninger	77
3.2.1 Finansielle leasingaktiver	65	3.7.2 Øvrige materielle aktiver	79
3.3 Værdipapirer	66	3.7.3 Aktiver i midlertidig besiddelse	80
3.3.1 Obligationer til dagsværdi	66	3.8 Andre aktiver	80
3.3.2 Aktier mv.	66	3.9 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	81
3.3.3 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	67	3.10 Indlån og anden gæld	81
3.3.4 Oplysning om dagsværdi for finansielle instrumenter	67	3.11 Andre passiver	82
3.4 Kapitalandele i associerede virksomheder	72	3.12 Udskudt skat	83
3.5 Puljeordninger	74	3.13 Hensatte forpligtelser	84
3.6 Immaterielle aktiver	74	3.14 Ikke-balanceførte poster	86
3.6.1 Goodwill	74	3.14.1 Eventualaktiver	86
3.6.2 Kunderelationer	75	3.14.2 Eventualforpligtelser	86
3.6.3 Øvrige immaterielle aktiver	75		

Hovedpunkter

Udlån, bank- og leasingaktiviteter

39.551 mio. kr.

2017: **37.272** mio. kr.

Aktier inden for handelsbeholdningen

134 mio. kr.

2017: **144** mio. kr.

Garantier

12.092 mio. kr.

2017: **11.961** mio. kr.

Aktier uden for handelsbeholdningen

1.634 mio. kr.

2017: **1.482** mio. kr.

Obligationer til dagsværdi

16.160 mio. kr.

2017: **10.838** mio. kr.

Indlån

50.773 mio. kr.

2017: **48.843** mio. kr.

Indlån i puljeordninger

14.772 mio. kr.

2017: **15.423** mio. kr.

Sektion 3

Balancen

3.1 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Anvendt regnskabspraksis

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker, hvor modparten er et kreditinstitut eller en centralbank.

Ved reverse repoforretninger, det vil sige køb af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, indregnes det betalte købsvedlæg som tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker. Forskellen mellem købs- og salgskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Reverse repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Første indregning af tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker sker til dagsværdien med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer og provisioner, der knytter sig til etableringen. Efterfølgende måles tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker, der ikke er reverse repoforretninger, til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab.

	2018	2017
	Mio. kr.	Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter, reverse repoforretninger	931	570
Tilgodehavender hos kreditinstitutter, øvrige	469	867
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	1.400	1.437
Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	172	272
Til og med 3 måneder	1.228	1.102
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	63
Over 1 år og til og med 5 år	0	0
Over 5 år	0	0
I alt	1.400	1.437

3.2 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

S Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsposten omfatter udlån og tilgodehavender, herunder pantebreve, finansielle leasingkontrakter og reverse repoforretninger, hvor modparten ikke er et kreditinstitut eller en centralbank.

Ved reverse repoforretninger, det vil sige køb af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, indregnes det betalte købsvedlag som udlån og andre tilgodehavender. Forskellen mellem købs- og salgskurs ind-

regnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Reverse repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Første indregning af udlån og andre tilgodehavender sker til dagsværdien med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer og provisioner, der knytter sig til etableringen. Efterfølgende måles udlån og andre tilgodehavender, der ikke er reverse repoforretninger, til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode med fradrag af nedskrivninger til imødegøelse af tab.

Der henvises til note 5.1.1 Kreditrisiko for en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis vedrørende nedskrivninger på udlån.

D Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger, nedskrivninger på udlån

Måling af nedskrivninger i henhold til både IFRS 9 og IAS 39 på tværs af de forskellige kategorier af finansielle aktiver kræver skøn, især skøn vedrørende beløb og timing i relation til fremtidige pengestrømme og belåningsværdier, når nedskrivninger og vurdering af væsentlige stigninger i kreditrisici fastsættes. Disse skøn er baseret på en række faktorer, hvor ændringer kan medføre forskellige niveauer af nedskrivninger/hensættelser.

Bankens forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at der skal nedskrives på alle krediteksponeringer. "Expected loss" modellen er baseret på en kompleks model med en række underliggende forudsætninger vedrørende valg af variable input og deres indbyrdes afhængighed. Nedskrivninger på stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en modelberegning, mens beregningen på eksponeringer fra den svage del af stadie 2 og stadie 3 foretages som en kombination af en individuel vurdering og en modelberegning. Følgende elementer i modellen anses for at være regnskabsmæssige skøn og vurderinger:

- Bankens interne kreditvurderingsmodel, som tildeler PD'er (sandsynligheden for misligholdelse) til de enkelte niveauer og derved inddeler i stadier.
- Bankens kriterier for vurdering af, hvorvidt der har været en væsentlig stigning i kreditrisici i forhold til tidspunktet for første indregning som betyder vandring mellem stadier.
- Udvikling af model, herunder forskellige formler og valg af input.
- Fastsættelse af makroøkonomiske scenarier og økonomiske input såsom ledighedsniveauer og belåningsværdier samt effekten på PD'er, EAD'er (eksponering ved misligholdelse) og LGD'er (tab ved misligholdelse).
- Valg af fremadrettede makroøkonomiske scenarier.

Spar Nord har defineret en række risikohændelser, der gælder for objektiv indikation på kreditforringelse. Nogle risikohændelser registreres automatisk i systemerne, mens andre registreres

manuelt af kundefrådgiver eller kreditmedarbejder herunder bonitetsmarkering af kunden. Bonitetsmarkeringen indeholder væsentlige ledelsesmæssige skøn, som specielt påvirkes af faktorer som ejendomspriser, arbejdsløshed og efterspørgsel efter forskellige produkter og ydelser. Bonitetsmarkeringen har direkte indflydelse på kundens nedskrivninger, da den påvirker kundens PD-værdi.

I forbindelse med de individuelt vurderede nedskrivninger skal der tages udgangspunkt i det mest sandsynlige scenarie (base case). Derudover skal der beregnes på et worst case scenarie, hvor der antages en mere kritisk tilgang til kundens engagement herunder betalingsevne og sikkerhedernes værdi, og et best case scenarie, hvor der antages en mere positiv tilgang. Der foretages en beregning for hvert af de tre scenarier, hvorefter disse vægtes ud fra sandsynligheden for de enkelte scenarier. Modelberegningen af det forventede tab på nedskrivninger i stadie 1 og 2 inkluderer et tillæg/fradrag som er beregnet ud fra en vægtning af de forskellige scenarier med forskellige tilgange til den makroøkonomiske udvikling i de kommende år.

For udlånseksponeringer under 250.000 kr. sker der en automatiseret vurdering af bonitetsmarkerede kunder baseret på kundens data og karakteristika.

Nedskrivningskontoen er fra ultimo 2017 til ultimo 2018 steget fra 1,6 mia. kr. til 1,9 mia. kr.

Til reduktion af risikoen på de enkelte eksponeringer modtages sikkerheder primært i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt rullende materiel, hvoraf pant i fast ejendom er den væsentligste form. Der indgår væsentlige ledelsesmæssige skøn ved værdiansættelsen af sikkerhederne.

Udlån udgør 44.330 mio. kr. svarende til ca. 54% af koncernens aktiver ultimo 2018.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Udlån, reverse repoforretninger	4.779	9.475
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	39.551	37.272
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt	44.330	46.747

Fordelt efter kategorier

Udlånskontrakter med adgang til variabel udnyttelse	21.978	21.056
Leasingkontrakter	3.754	2.725
Øvrige udlån	18.598	22.966
I alt	44.330	46.747

Fordelt efter restløbetid

Anfordringstilgodehavender	1.126	1.191
Til og med 3 måneder	5.731	10.436
Over 3 måneder og til og med 1 år	16.734	16.133
Over 1 år og til og med 5 år	8.048	7.340
Over 5 år	12.691	11.647
I alt	44.330	46.747

SEKTION 3

Balancen

3.2.1 Finansielle leasingaktiver

Anvendt regnskabspraksis

Leasingkontrakter klassificeres som finansielle leasingkontrakter, når alle væsentlige risici og afkast forbundet med ejendomsretten til et aktiv overdrages til leasingtager.

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor Spar Nord er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden.

Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste og tab fra salg af leasingaktiver føres som andre driftsindtægter og andre driftsudgifter.

Leasingydelser fordelt på kontraktuel restløbetid	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Op til 1 år	894	655
1 - 5 år	2.635	2.005
Over 5 år	421	218
Bruttoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	3.950	2.877
Heraf udgør ikke indtjent, fremtidig finansiell indkomst	196	152
Nettoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	3.754	2.725
Fordelt efter løbetid		
Op til 1 år	823	599
1 - 5 år	2.519	1.914
Over 5 år	411	213
Nettoinvesteringer i finansielle leasingkontrakter i alt	3.754	2.725
Akkumulerede nedskrivninger på uerholdelige tilgodehavenders minimumsleasingydelser	82	21
Leasingindtægter indregnet i resultatopgørelsen under linjen renteindtægter	83	65
Den gennemsnitlige restløbetid for leasingkontrakterne udgør	3,3 år	3,4 år

Koncernens leasingkontrakter er fortrinsvis finansiell leasing og indregnes i balancen under udlån, bank- og leasingaktiviteter.

Leasingaktiver fra finansiell leasing, hvor koncernen er leasinggiver omfatter landbrugsudstyr, person- og lastbiler, industrimaskiner, entreprenørmateriel mv.

Leasingkontrakterne er i dansk og udenlandsk valuta. Aftalerne kan opsiges i leasingperioden.

SEKTION 3

Balancen

3.3 Værdipapirer

Anvendt regnskabspraksis

Når der foreligger et aktivt marked, måles dagsværdien af obligationer og aktier mv. ved anvendelse af noterede markedspriser for instrumenterne. Et marked betragtes som aktivt, når instrumentet handles med tilstrækkelig hyppighed og volumen til at give en valid prissætning. Dagsværdien af sådanne instrumenter opgøres på grundlag af de senest observerbare lukkekurser på balancedagen (niveau 1). Alternativt anvendes anerkendte modeller og observerbare markedsdata for tilsvarende aktiver til måling af dagsværdien (niveau 2).

Værdipapirer udgår af balancen på afregningsdagen.

Strategiske aktier

Spar Nords erhvervede strategiske aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen, måles til dagværdi med værdiændringer i resultatopgørelsen ved anvendelse af muligheden herfor i dagsværdioptionen.

Strategiske aktier indgår i en portefølje der styres og hvis afkast måles baseret på dagsværdier i overensstemmelse med en dokumenteret risikostyrings- og investeringsstrategi.

Erhvervede strategiske aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen, måles til dagværdi på baggrund af tilgængelige handelsoplysninger eller anerkendte værdiansættelsesprincipper og aktuelle markedsdata, herunder en vurdering af den fremtidige indtjening og pengestrøm (niveau 3). Dagsværdien er ligeledes påvirket af medejerskab, samhandel og aktionæroverenskomst.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger, dagsværdi af finansielle instrumenter

Spar Nord måler en række finansielle instrumenter til dagsværdi, herunder alle afledte finansielle instrumenter samt aktier og obligationer.

Vurderinger udøves i forbindelse med fastsættelse af dagsværdien af finansielle instrumenter på følgende områder:

- Valg af værdiansættelsesmetode
- Fastsættelse af, hvornår tilgængelige noterede priser ikke repræsenterer dagsværdien
- Opgørelse af dagsværdireguleringer for at tage højde for relevante risikofaktorer såsom kredit-, model- og likviditetsrisiko
- Vurdering af, hvilke markedsparametre, der skal iagttages for unoterede aktier skønnes over fremtidig pengestrøm og forrentningskrav

I disse situationer er beslutningerne baseret på en vurdering i overensstemmelse med Spar Nords regnskabspraksis. Alle sådanne beslutninger godkendes af de relevante koncernfunktioner.

Spar Nord har som led i sin drift erhvervet strategiske kapitalandele i sektorleverandørselskaber.

Strategiske kapitalandele måles til dagsværdi på baggrund af tilgængelige oplysninger om handler med den pågældende virksomheds kapitalandele eller alternativt en værdiansættelsesmodel baseret på anerkendte metoder og aktuelle markedsdata, herunder inddragelse af en vurdering af den forventede fremtidige indtjening og pengestrømme. Værdiansættelsen vil ligeledes være påvirket af medejerskab, samhandel og aktionæroverenskomster mv. Såfremt en pålidelig dagsværdi ikke kan fastlægges, sker værdiansættelse til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er for eksempel tilfældet for unoterede aktier og visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked.

Finansielle instrumenter værdiansat ud fra ikke observerbare input udgør 1.891 mio. kr. svarende til 2% af Spar Nords aktiver ultimo 2018.

3.3.1 Obligationer til dagsværdi

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Realkreditobligationer	13.762	9.288
Statsobligationer	716	642
Øvrige obligationer	1.681	908
Obligationer til dagsværdi i alt	16.160	10.838
Heraf efterstillede tilgodehavender	47	44

Alle obligationer indgår i Bankens handelsbeholdning.

3.3.2 Aktier mv.

Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ Copenhagen A/S	138	143
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	39	54
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	1.590	1.429
Aktier mv. i alt	1.768	1.626
Handelsbeholdning	134	144
Udenfor handelsbeholdningen	89	77
Dagsværdi efter dagsværdioptionen, udenfor handelsbeholdningen	1.545	1.405
Aktier mv. i alt	1.768	1.626

Sektion 3

Balancen

3.3.3 Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi

Anvendt regnskabspraksis

Øvrige ikke-afledte forpligtelser til dagsværdi omfatter negative beholdninger i forbindelse med reverse repoforretninger og aftaler om værdipapirlån mv.

Negative beholdninger vedrørende reverse repoforretninger og aftaler om værdipapirlån opstår, når Spar Nord videresælger aktiver, som er modtaget som sikkerhed. Disse modtagne aktiver føres ikke i balancen, hvorfor et videresalg medfører en negativ beholdning.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Modpost til negative obligationsbeholdninger i forbindelse med reverse repoforretninger	1.014	932
Modpost til negative aktiebeholdninger i forbindelse med aktielån	4	2
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi i alt	1.018	934

3.3.4 Oplysning om dagsværdi for finansielle instrumenter

Anvendt regnskabspraksis

Finansielle instrumenter indgår i balancen enten til dagsværdi eller amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- Handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- Udlån og tilgodehavender, som værdiansættes til amortiseret kostpris
- Finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen (fair value option)
- Aktiver i puljeordninger, som værdiansættes til dagsværdi

Finansielle forpligtelser klassificeres på indregningstidspunktet i følgende kategorier:

- Handelsbeholdning, som værdiansættes til dagsværdi
- Passiver i puljeordninger, som værdiansættes til dagsværdi
- Øvrige finansielle forpligtelser, som værdiansættes til amortiseret kostpris

Dagsværdimåling af finansielle instrumenter

Dagsværdi er det beløb, som et finansielt aktiv eller forpligtelse kan handles til mellem markedsdeltagere på målingstidspunktet i det primære marked, eller i dets fravær, det mest fordelagtige marked, som Spar Nord har adgang til på dette tidspunkt.

Dagsværdien måles ved hjælp af følgende dagsværdihierarki som afspejler de parametre, der indgår i målingerne:

- **Niveau 1 - Noteret markedspris:**
Noterede priser (ikke-justerede) på aktive markeder for identiske finansielle aktiver eller forpligtelser.
- **Niveau 2 - Observerbare input:**
Værdiansættelsesteknikker baseret på input, bortset fra noterede priser på niveau 1, som er observerbare, enten direkte (som priser) eller indirekte (afledt af priser).

Når et finansielt instrument er noteret i et marked, som ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforholdene bl.a. ved at inddrage transaktioner i lignende instrumenter, der vurderes gennemført ud fra normale forretningsmæssige overvejelser.

- **Niveau 3 - Ikke-observerbare input:**
Værdiansættelsesteknikker baseret på input til aktiver eller forpligtelser, som ikke er baseret på observerbare markedsdata. For en række finansielle aktiver og forpligtelser findes der ikke et effektivt marked. I sådanne situationer anvendes i stedet en estimeret værdi, hvor der henses til nylige transaktioner i lignende instrumenter og ud fra diskonterede betalingsstrømme eller andre anerkendte estimations- og vurderingsteknikker baseret på markedsbetingelser, der eksisterede på balancedagen.

Obligationer, aktiver tilknyttet puljeordninger og afledte finansielle instrumenter og øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser værdiansættes efter følgende principper

- For noterede priser bliver dagsværdien fastsat som en noteret pris eller priskvotering fra en anerkendt børs eller en anden ekstern part.
- For prissætning ved hjælp af observare input bliver dagsværdi beregnet ved hjælp af markedsbestemt rentekurve plus/minus et kreditspænd, som også beregnes ved hjælp af priser fra markedet.
- For prissætning ved hjælp af ikke-observerbare input indgår der input, som bygger på bankens egne vurderinger på enkelte elementer, samt i nogle tilfælde også markedsdata.

Aktier værdiansættes efter følgende principper

- For noterede priser bliver dagsværdien fastsat som en noteret pris fra en anerkendt børs eller en ekstern part.
- For prissætning ved hjælp af observerbare input bliver dagsværdi opgjort i henhold til tilgængelige priser, hvor aktierne ikke er børsnoteret.
- For prissætning ved ikke-observerbare input indgår aktier som værdiansættes ud fra anerkendte værdiansættelsesprincipper bl.a. diskontering af forventede fremtidige betalingsstrømme, markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav og sammenlignelige salgstransaktioner. Aktier der er prissat i henhold til Lokale Pengeinstitutters anbefalede kurser indgår som ikke-observerbare input.

Dagsværdier tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster for de enkelte selskaber og gennemførte aktiehandl. Dagsværdien tager ofte udgangspunkt i selskabernes regnskabsmæssige egenkapital (indre værdi), som danner grundlag for handelskursen aktionærerne imellem.

Dagsværdi er opgjort pålideligt for alle aktier, hvormed ingen aktier er indregnet til kostpris.

Der foretages en overførsel mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet, hvis et instrument på balancedagen er klassificeret anderledes end ved begyndelsen af regnskabsåret. Ændringer anses for at være sket på balancedatoen.

Sektion 3

Balancen

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger indregnes på handelsdagen og måles til dagsværdi. Positive dagsværdier indregnes under andre aktiver. Negative dagsværdier indregnes under andre passiver.

Ved første indregning måles afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger til dagsværdi eksklusive transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles afledte finansielle instrumenter samt uafviklede spotforretninger til dagsværdi.

Realiserede og urealiserede gevinster og tab indregnes i kursreguleringer i resultatopgørelsen. For afledte finansielle instrumenter indregnes gevinst eller tab ikke ved første indregning ("day 1-profit/loss"), men amortiseres ud over instrumentets løbetid.

Ved opgørelse af dagsværdi anvendes anerkendte modeller og observerbare markedsdata (niveau 2), herunder rentekurver, valutakurser og volatilitetskurver til måling af dagsværdien. De anvendte værdiansættelsesmodeller omfatter swapmodeller, kreditprisindeksmodeller samt optionsmodeller, som eksempelvis Black & Scholes modeller.

Indregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser

	Amortiseret kostpris Mio. kr.	Dagsværdi gennem resultatet Mio. kr.	Dagsværdi gennem anden totalindkomst Mio. kr.
2018			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	0	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kospris	44.330	0	0
Obligationer til dagsværdi	0	16.160	0
Aktier mv.	0	1.768	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	14.772	0
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	862	0
Finansielle aktiver i alt	46.758	33.560	0
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.466	0	0
Indlån og anden gæld	50.773	0	0
Indlån i puljeordninger	0	14.772	0
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	0	1.018	0
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	550	0
Efterstillede kapitalindskud	1.332	0	0
Finansielle forpligtelser i alt	54.571	16.339	0

	Amortiseret kostpris Mio. kr.	Dagsværdi gennem resultatet Mio. kr.	Dagsværdi gennem anden totalindkomst Mio. kr.
2017			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.298	0	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.437	0	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kospris	46.747	0	0
Obligationer til dagsværdi	0	10.838	0
Aktier mv.	0	1.626	0
Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	15.423	0
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	1.030	0
Finansielle aktiver i alt	49.483	28.916	0
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.964	0	0
Indlån og anden gæld	48.843	0	0
Indlån i puljeordninger	0	15.423	0
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	0	934	0
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	691	0
Efterstillede kapitalindskud	1.144	0	0
Finansielle forpligtelser i alt	51.951	17.047	0

SEKTION 3

Balancen

Dag 1-gevinster

Ved værdiansættelse af noterede afledte finansielle instrumenter amortiseres den oprindelige kundemarginal mv. over restløbetiden. Ved udgangen af 2018 udgør den endnu ikke amortiserede kundemarginal mv. 73 mio. kr. (2017: 72 mio. kr.).

I dag 1-gevinster er der ultimo 2018 modregnet 9 mio. kr. (2017: 10 mio. kr.) fra CVA, som er kreditværdielementet i afledte finansielle instrumenter.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Ikke amortiseret kundemarginal 1. januar	72	69
Nettoudvikling i amortisering af kundemarginal	1	3
Ikke amortiseret kundemarginal 31. december	73	72

Opdeling af finansielle instrumenter i forhold til klassifikation i dagsværdihierarkiet og den regnskabsmæssige værdi

	Noterede priser Niveau 1 Mio. kr.	Observer- bare input Niveau 2 Mio. kr.	Ikke- observerbare input Niveau 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
2018				
Obligationer til dagsværdi	14.041	2.118	0	16.160
Aktier mv.	177	43	1.548	1.768
Aktiver tilknyttet puljeordninger	11.152	3.290	330	14.772
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	848	13	862
Finansielle aktiver i alt	25.370	6.299	1.891	33.560
Indlån i puljeordninger	0	14.772	0	14.772
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	969	49	0	1.018
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	550	0	550
Finansielle forpligtelser i alt	969	15.370	0	16.339

	Noterede priser Niveau 1 Mio. kr.	Observer- bare input Niveau 2 Mio. kr.	Ikke- observerbare input Niveau 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
2017				
Obligationer til dagsværdi	8.732	2.106	0	10.838
Aktier mv.	197	21	1.408	1.626
Aktiver tilknyttet puljeordninger	10.604	4.508	310	15.423
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	1.030	0	1.030
Finansielle aktiver i alt	19.534	7.663	1.719	28.916
Indlån i puljeordninger	0	15.423	0	15.423
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	476	458	0	934
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	0	691	0	691
Finansielle forpligtelser i alt	476	16.571	0	17.047

Der er i 2018 sket overførsel af aktiver indregnet under positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter fra observerbare input (niveau 2) til ikke observerbare input (niveau 3). Værdiregulering til dagsværdi indgår under kursreguleringer.

SEKTION 3

Balancen

Niveau 3

	Dagsværdi med udgangspunkt i indre værdi jf. aktionær- overenskomster	Øvrige	Dagsværdi med udgangspunkt i indre værdi jf. aktionær- overenskomster	Øvrige
	2018 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Aktier	1.181	367	1.063	345
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-	330	0	310
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter	-	13	-	-

Følsomheder:

Ændring af dagsværdien af aktier, hvis resultatet i selskaberne ændres 10%.	11	-	11	-

Aktier, som indgår under "øvrige", værdiansættes for en væsentlig del ud fra forventede fremtidige pengestrømme, markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav og sammenlignelige salgstransaktioner.

For investerings- og domicilejendomme målt til dagsværdi henvises til note 3.71.

Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi baseret på ikke-observerbare priser (Niveau 3)

Der er i 2018 indregnet urealiserede kursreguleringer på 176 mio. kr. (2017: 91 mio. kr.) vedrørende finansielle aktiver, der besiddes på balancedagen, værdiansat ud fra ikke-observerbare input.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Regnskabsmæssig værdi 1. januar	1.719	1.550
Kursreguleringer i resultatopgørelsen	180	136
Kursreguleringer i anden totalindkomst	0	0
Køb	33	131
Salg	75	99
Overførsler til/fra Niveau 3	35	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december	1.891	1.719
Kursreguleringer i resultatopgørelsen for aktiver, der besiddes på balancedagen	176	91

Udbytte af aktier der er indregnet i resultatopgørelsen indgår ikke i ovenstående opgørelse.

Sektion 3

Balancen

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris – oplysning om dagsværdier

	Regnskabs- mæssig værdi 2018 Mio. kr.	Dagsværdi 2018 Mio. kr.	Regnskabs- mæssig værdi 2017 Mio. kr.	Dagsværdi 2017 Mio. kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	1.029	1.298	1.298
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker *)	1.400	1.400	1.437	1.437
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kospris *)	44.330	44.457	46.747	46.865
Finansielle aktiver i alt	46.758	46.885	49.483	49.600
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker *)	2.466	2.466	1.964	1.964
Indlån og anden gæld **)	50.773	50.773	48.843	48.842
Efterstillede kapitalinskud **)	1.332	1.329	1.144	1.166
Finansielle passiver i alt	54.571	54.568	51.951	51.972

*) Niveau 3 i dagsværdihierarkiet

***) Niveau 1 i dagsværdihierarkiet udgør 438 mio. kr. (2017: 717 mio. kr.) og niveau 3 i dagsværdihierarkiet udgør 891 mio. kr. (2017: 449 mio. kr.)

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

 Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående antagelser:

- For en række af koncernens indlån og udlån er renten afhængig af renteutviklingen.
- Dagsværdi for udlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at banken generelt løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforhold.
- Dagsværdien for fastforrentede indlån er opgjort med udgangspunkt i rente på tilsvarende indlån ud fra en estimeret rentekurve.
- Dagsværdi af efterstillede kapitalinskud er reguleret for noterede lån til seneste handelskurs, mens ikke noterede lån er optaget til en estimeret handelskurs.

Sektion 3

Balancen

3.4 Kapitalandele i associerede virksomheder

§ Anvendt regnskabspraksis

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Betydelig indflydelse opnås typisk ved direkte eller indirekte at eje eller råde over mere end 20% af stemmerettighederne, men mindre end 50%.

Ved vurdering af, om koncernen har bestemmende eller betydelig indflydelse tages højde for de stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med tillæg af regnskabsmæssig værdi af erhvervet goodwill.

Andel af årets resultat efter skat indregnes i resultatopgørelsen under øvrige indtægter.

Ved køb eller afhændelse af associerede virksomheder indgår virksomhedens resultat i resultatopgørelsen fra henholdsvis til overtagelsestidspunktet. Fortjeneste eller tab ved salg opgøres som forskellen mellem salgssum og regnskabsmæssig værdi på overdragelsestidspunktet, inklusiv regnskabsmæssig værdi af goodwill, og indregnes under øvrige indtægter/driftsomkostninger.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	86	96
Tilgang	266	14
Afgang	41	24
Samlet anskaffelsespris ultimo	311	86
Op- og nedskrivninger primo	42	22
Resultat	36	32
Udbytte	7	31
Tilbageførte op- og nedskrivninger	50	-19
Op- og nedskrivninger ultimo	22	42
Regnskabsmæssig værdi ultimo	333	128

Spar Nord har i 2018 erhvervet aktier i Danske Andelskassers Bank A/S, som herefter individuelt set vurderes at være en væsentlig associeret virksomhed for Spar Nord. Der var i 2017 ingen kapitalandele i associerede virksomheder, der individuelt set var væsentlige for Spar Nord.

Købet af aktierne i Danske Andelskassers Bank A/S er en strategisk investering, hvor det er Spar Nords hensigt at Danske Andelskassers Bank A/S sammenlægges med Spar Nord.

Spar Nord har i 2018 solgt aktier i Valueinvest Asset Management SA, hvor der er realiseret en gevinst ved salget på 154 mio. kr.

Resultatandel indregnes i resultatopgørelsen under øvrige indtægter i note 2.6.

Finansielle oplysninger samlet set for alle associerede virksomheder, der ikke er væsentlige individuelt set, og som indregnes efter den indre værdis metode

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Spar Nords andel af:		
Årets resultat	30	32
Anden totalindkomst	0	0
Totalindkomst i alt	30	32

SEKTION 3

Balancen

Finansielle oplysninger for associerede virksomheder, der er væsentlige individuelt set

Finansielle oplysninger for koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder i 2018, korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis:

Nedenstående regnskabstal er fra seneste offentliggjorte årsrapport, som er for 2017.

	2018	
	Mio kr.	
		Danske Andelskassers Bank A/S
Hjemsted		Hammershøj
Ejerandel (%)		30,1
Stemmeandel (%)		30,1
Totalindkomstopgørelse		
Omsætning		577
Årets resultat		84
Anden totalindkomst		-2
I alt		82
Modtaget udbytte		0
Balance		
Udlån og tilgodehavender mv.		6.132
Øvrige aktiver		4.663
Aktiver i alt		10.795
Indlån og anden gæld		8.482
Øvrige forpligtelser		897
Forpligtelser i alt		9.379
Egenkapital		1.416
Spar Nords andel af egenkapitalen i Danske Andelskassers Bank, jf. seneste offentliggjorte årsrapport som er 2017		426

Koncernens associerede virksomheder måles efter den indre værdis metode, således at Danske Andelskassers Bank måles til overtagne nettoaktiver tillagt resultat og andel af anden totalindkomst efter erhvervelsestidspunktet.

Baseret på børskursen blev Spar Nords andel af dagsværdien af Danske Andelskassers Bank A/S (niveau 1 i Dagsværdihierkiet) i 2018 opgjort til 254 mio. kr.

Afstemning af regnskabsmæssig værdi 31. december

	2018	2017
	Mio kr.	Mio kr.
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i individuelt set væsentlige associerede virksomheder	268	0
Goodwill vedrørende associerede virksomheder	0	37
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i individuelt set ikke-væsentlige associerede virksomheder	66	91
I alt	333	128

SEKTION 3

Balancen

3.5 Puljeordninger

§ Anvendt regnskabspraksis

Aktiver, der indgår i pensionspuljer og kunders indskud i pensionspuljer, præsenteres i separate balanceposter.

Afkast af puljeaktiver og -indskud præsenteres samlet under kursreguleringer og udbytte.

Aktiver og passiver i puljeordninger indregnes til dagsværdi.

	Pensions- puljer 2018 Mio. kr.	Øvrige puljer 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	I alt 2017 Mio. kr.
Kontantindestående	652	7	659	871
Øvrige obligationer	5.330	65	5.395	6.821
Øvrige aktier mv.	6.832	80	6.913	7.022
Investeringsforeningsandele	1.741	24	1.765	662
Andre aktiver	40	0	40	46
Aktiver i alt	14.595	177	14.772	15.423
Samlet indlån	14.595	177	14.772	15.423
Passiver i alt	14.595	177	14.772	15.423

3.6 Immaterielle aktiver

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Goodwill	159	159
Kunderrelationer	13	19
Øvrige immaterielle aktiver	6	6
Immaterielle aktiver i alt	178	184

3.6.1 Goodwill

§ Anvendt regnskabspraksis

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under virksomhedssammenslutning.

Der foretages ikke systematisk afskrivning.

Goodwill vedrørende associerede virksomheder indregnes under kapitalandele i associerede virksomheder.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokeres til Spar Nords pengestrømsgenererende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelsen af pengestrømsgenererende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Goodwill afskrives ikke, men for hver pengestrømsgenererende enhed testes goodwill for værdiforringelse mindst én gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af den pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgpris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	160	160
Tilgang	0	0
Afgang	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	160	160
Nedskrivninger primo	2	2
Årets nedskrivninger	0	0
Tilbageførsel af nedskrivninger ved afgang	0	0
Nedskrivninger ultimo	2	2
Regnskabsmæssig værdi ultimo	159	159

SEKTION 3

Balancen

	Anskaffelsessum 01.01.18 Mio. kr.	Til-/afgang 2018 Mio. kr.	Anskaffelsessum 31.12.18 Mio. kr.	Nedskrivninger 01.01.18 Mio. kr.	Nedskrivninger 2018 Mio. kr.	Nedskrivninger ved afgang 2018 Mio. kr.	Nedskrivninger 31.12.18 Mio. kr.	Regnskabsmæssig værdi 31.12.18 Mio. kr.
Bankaktivitet, filialer Roskilde Bank	87	0	87	0	0	0	0	87
Bankaktivitet, Sparbank	35	0	35	0	0	0	0	35
Bankaktivitet, filialer Øvrige	38	0	38	2	0	0	2	37
Goodwill i alt	160	0	160	2	0	0	2	159

	Anskaffelsessum 01.01.17 Mio. kr.	Til-/afgang 2017 Mio. kr.	Anskaffelsessum 31.12.17 Mio. kr.	Nedskrivninger 01.01.17 Mio. kr.	Nedskrivninger 2017 Mio. kr.	Nedskrivninger ved afgang 2017 Mio. kr.	Nedskrivninger 31.12.17 Mio. kr.	Regnskabsmæssig værdi 31.12.17 Mio. kr.
Bankaktivitet, filialer Roskilde Bank	87	0	87	0	0	0	0	87
Bankaktivitet, Sparbank	35	0	35	0	0	0	0	35
Bankaktivitet, filialer Øvrige	38	0	38	2	0	0	2	37
Goodwill i alt	160	0	160	2	0	0	2	159

3.6.2 Kunderelationer

Anvendt regnskabspraksis

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet.

Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Kunderelationer vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse. Der nedskrives i så fald til nytteværdien.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	65	65
Tilgang	0	0
Afgang	0	0
Samlet anskaffelsespris ultimo	65	65
Af- og nedskrivninger primo	46	39
Årets nedskrivninger	6	7
Af- og nedskrivninger ultimo	52	46
Regnskabsmæssig værdi ultimo	13	19

3.6.3 Øvrige immaterielle aktiver

Anvendt regnskabspraksis

Erhvervet software indregnes til kostpris, herunder installationsudgifter, og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Software vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse. Der nedskrives i så fald til nytteværdien.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	30	61
Tilgang	3	1
Afgang	3	32
Samlet anskaffelsespris ultimo	29	30
Af- og nedskrivninger primo	23	51
Årets afskrivninger	2	4
Tilbageførsel af afskrivninger ved afgang	3	32
Af- og nedskrivninger ultimo	23	23
Regnskabsmæssig værdi ultimo	6	6

Resterende afskrivningsperioder udgør for kunderelationer 1-4 år (2017: 1-5 år), øvrige immaterielle aktiver 1-5 år (2017: 1-5 år) og goodwill har ubestemt brugstid i såvel 2018 som 2017.

SEKTION 3

Balancen

§ 3.6.4 Værdiforringelsestest

Værdiforringelsestesten sammenholder den regnskabsmæssige værdi med den estimerede nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømme (nytteværdi). Den særlige gældsstruktur i finansielle koncerner medfører, at beregningsgrundlaget for nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme baseres på en forenklet egenkapitalmodel.

Egenkapitalmodellen tager udgangspunkt i godkendte strategier og indtjeningsestimater for de pengestrømsgenererende forretningsområder for de kommende 5 år.

Egenkapitalandelen er fastsat til 13% (2017: 13%) af den samlede risikoeksponering.

Værdiforringelsestest har i 2018 ikke givet anledning til nedskrivning af immaterielle aktiver.

Goodwill

Spar Nord koncernens goodwill med ubestemt brugstid testes årligt for værdiforringelse. Aktiviteterne testes på den identificerede pengestrømsgenererende enhed, hvortil aktiverne er allokert.

Goodwill for ovenstående bankaktiviteter indgår i det pengestrømsgenererende forretningsområde, Spar Nords Lokale Banker, som er forretningsområdet omfattende filialnettet. For uddybende beskrivelse af Spar Nords Lokale Banker henvises til note 2.1.

Primære forudsætninger

Cash flow i budgetperioden

Cash flow i budgetperioden (5 år) er påvirket af forventninger til renteniveau og effekten på udlåns- og indlånsmarginale i Spar Nords Lokale Banker.

Forudsætninger i værdiforringelsestesten er fastsat forsigtigt i forhold til fremtidige resultateffekter af implementering af Spar Nords strategi.

Væksten i budgetperioden er fastsat til 1,5% (2017: 1,5%). Den gennemsnitlige årlige vækst afspejler de mål, der er indarbejdet i bankens forventninger til fremtiden.

Nettorenteindtægter

Indlåns- og udlånsmarginale afspejler indtjeningsmarginale, som er opgjort som forskellen mellem rentesatsen over for Spar Nords Lokale Bankers kunder fratrukket en intern fundingrente baseret på bankens fundingomkostninger.

Rentemarginalen er estimeret på baggrund af aktuelle udlånsrenter og ledelsens forventninger til fremtidig konkurrence. Presset på bankens rentemarginal forventes at fortsætte og rentemarginalen forventes at være svagt faldende.

Forventninger til udvikling i ind- og udlån afspejler bankens estimat for de kommende år. Der forventes en marginal stigning såvel i udlån som indlån.

Nettogebyrindtægter

Forventninger til gebyrindtægter er baseret på historiske data, der er justeret til at afspejle den nuværende situation. Gebyrindtægter forventes på et lidt højere niveau end i 2018.

Omkostninger

Forventninger til omkostninger er baseret på en fremskrivning af omkostningsbasen med forventede aktivitetsændringer samt overenskomstmæssige lønstigninger, ændring i skatter og afgifter m.v.

Nedskrivninger på udlån

Forventninger til nedskrivninger på udlån er baseret på bankens estimat for de kommende år. Forventningen baseres på historiske data, der er justeret til at afspejle den nuværende situation. Nedskrivninger på udlån forventes på et højere niveau end i 2018, men fortsat på et lavt niveau.

Cash flow i terminalperioden

Cash flow i terminalperioden repræsenterer indtjening i de foregående år voksende med en konstant rate. Væksten er fastsat til 1,5% (2017: 1,5%).

Væksten er fastsat på baggrund af forventninger til vækst i makroøkonomien.

Diskonteringsfaktoren

Diskonteringsfaktoren, som er anvendt til at beregne den tilbagediskonterede værdi af fremtidigt cash flow er 11,5% (2017: 11,5%) før skat ved 22% skat.

Efter skat udgør diskonteringsfaktoren 9,0% (2017: 9,0%).

Diskonteringsfaktoren er fastsat på baggrund af en CAPM-model. Diskonteringsfaktoren er uændret fra 2017 til 2018.

Primære forudsætninger, jævnfør ovenfor:

	2018	2017
Erhvervet goodwill, mio. kr.	159	159
Budgetperiode	5 år	5 år
Gennemsnitlig årlig vækst i budgetperioden	1,5 %	1,5 %
Gennemsnitlig årlig vækst i terminalperioden	1,5 %	1,5 %
Diskonteringsfaktor før skat	11,5 %	11,5 %
Diskonteringsfaktor efter skat	9,0 %	9,0 %
Egenkapitalandel af den samlede risikoeksponering	13,0 %	13,0 %

Følsomhedsanalyse

++ Ledelsen vurderer, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi af goodwill vil overstige genindvindingsværdien.

Følsomhedsanalyser viser, at goodwill vedrørende Spar Nords Lokale Banker er robust for ændringer i forudsætninger.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Følgende forhold medfører ikke værdiforringelse:		
Forøgelse af diskonteringsfaktor (før skat) op til	18 %	16 %
Reduktion i resultat før skat (ændring i nettorenteindtægter, gebyrindtægter, omkostningsprocent eller nedskrivninger) op til	38 %	27 %
Negativ vækst i balanceposter mulig	Ja	Ja

SEKTION 3

Balancen

Forventninger til budgetperioden medfører, at 70% af nutidsværdien af de forventede pengestrømme i Spar Nords Lokale Banker vedrører terminalperioden (2017: 69%).

Kunderelationer

Den regnskabsmæssige værdi af kunderelationer indregnet i forbindelse med:

- Overtagelse af aktiver og forpligtelser fra FIH Erhvervsbank udgør 0 mio. kr. (2017: 1 mio. kr.)
- Overtagelse af bankaktiviteter fra Roskilde Bank udgør 0 mio. kr. (2017: 3 mio. kr.)
- Fusionen med Sparbank udgør 13 mio. kr. (2017: 16 mio. kr.)

3.7 Materielle aktiver

3.7.1 Grunde og bygninger

Anvendt regnskabspraksis

Ejendomme indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse og opførelse af kvalificerende aktiver (ejendomme), henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori ejendommens lejeindtægter, driftsomkostninger herunder administration og vedligeholdelse mv. indgår. Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med

Forudsætningerne om gebyrindtægter mv. og omkostningsprocent, som blev benyttet ved beregning af kunderelationer er sammenholdt med tilsvarende realiserede resultater.

De realiserede resultater er på niveau med de forventede, hvorved der ikke er indikationer på værdiforringelse.

Øvrige immaterielle aktiver

Ledelsen har ikke identificeret faktorer, der indikerer, at der er behov for at gennemføre værdiforringelsestest for øvrige immaterielle aktiver.

Øvrige immaterielle aktiver består af software, som er i brug i banken og afskrives, jævnfør anvendt regnskabspraksis.

udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, materialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsatte afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder, vedligeholdelsesstand, bonitet mv. Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes årligt med udgangspunkt i det aktuelle marked og renteniveau.

Grunde afskrives ikke.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Investerings ejendomme	135	135
Domicilejendomme	548	487
Grunde og bygninger i alt	683	621

Investerings ejendomme

Anvendt regnskabspraksis

Investerings ejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler samt overtagne ejendomme.

Der foretages ikke afskrivning på investerings ejendomme.

Ændringer i dagsværdier og lejeindtægter indregnes under øvrige indtægter.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Dagsværdi primo	135	135
Tilgang, herunder forbedringer	0	0
Afgang	0	0
Urealiseret dagsværdiregulering	0	0
Dagsværdi ultimo	135	135
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, %	5,8 - 9,0	5,8 - 9,0

Urealiseret dagsværdiregulering indregnes i regnskabsposten øvrige indtægter i koncernregnskabet.

For oplysninger om afkast af investerings ejendomme henvises til note 2.6.

Ved måling af investerings ejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) er dagsværdimodellen valgt. Investerings ejendomme består hovedsageligt af erhvervslejemål. Lejeaftalernes bindingsperioder er for Spar Nord maksimalt 20 år.

I note 2.6 er der indregnet driftsomkostninger vedrørende investerings ejendomme, som ikke har genereret lejeindtægter i året for:

0 0

SEKTION 3 Balancen

Domicilejendomme

§ Anvendt regnskabspraksis

Domicilejendomme er ejendomme, som Spar Nord selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

For domicilejendomme foretages systematisk afskrivning af den regnskabsmæssige værdi over den forventede brugstid på 50 år på bygninger.

På særlige installationer i bygninger afskrives lineært over brugstiden på 20 år.

Ved opgørelse af afskrivninger tages hensyn til forventet scrapværdi.

Opskrivninger af domicilejendomme til dagsværdi indregnes i anden totalindkomst og henlægges til en særlig reserve under egenkapitalen (opskrivningshenlæggelser), mens af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under driftsomkostninger.

Domicilejendomme, der i henhold til en offentliggjort plan forventes solgt inden for 12 måneder, behandles som aktiver i midlertidig besiddelse.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	631	673
Overført til/fra aktiver i midlertidig besiddelse	12	-38
Tilgang	55	20
Afgang	6	24
Samlet anskaffelsespris ultimo	692	631
Værdiregulering primo	144	155
Overført til/fra aktiver i midlertidig besiddelse	3	-10
Årets afskrivninger	16	14
Nettonedskrivninger via resultatopgørelsen	-6	4
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	-10	-5
Af- og nedskrivninger ved afgang	4	14
Værdiregulering ultimo	144	144
Dagsværdi ultimo	548	487
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagsværdi, %	5,8 - 9,0	5,8 - 10,0
Regnskabsmæssig værdi hvis domicilejendommene var målt efter kostprismodellen	445	398
Over for realkreditinstitutter er der stillet sikkerhed i grunde og ejendomme med en bogført værdi på	-	65

Fra datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15 indgår der i 2018 under tilgang, domicilejendomme henholdsvis 24 mio. kr. (2017: 0 mio. kr.) vedrørende ejendom under opførelse og 0 mio. kr. (2017: 0 mio. kr.) vedrørende forbedringer af ejendomme.

Der er ingen indregnede låneomkostninger i henholdsvis 2018 og 2017.

Ved måling af domicilejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) anvendes dagsværdimodellen. Dagsværdien er fastsat med udgangspunkt i observerbare priser og andre værdiansættelsesmetoder.

Ekstern vurdering fra ejendomsrådgiver er indhentet for alle ejendomme til understøttelse af dagsværdien, herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

Årets gennemgang af bankens investerings- og domicilejendomme har ikke givet anledning til væsentlige ændringer i forrentningskravet. Forrentningskravet ligger inden for et interval på 5,8 - 9,0% (2017: 5,8 - 10,0%) for domicilejendomme og 5,8 - 9,0% (2017: 5,8 - 9,0%) for investeringsejendomme.

Forrentningskrav

2018

Forrentningskrav i %

	Domicilejendomme		Investeringsøjendomme	
	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo
-> 7,00	11	196	1	16
7,00 - 8,00	13	250	3	90
8,00 - 9,00	7	101	6	29
9,00 ->	0	0	0	0
I alt	31	548	10	135

2017

Forrentningskrav i %

	Domicilejendomme		Investeringsøjendomme	
	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo	Antal ejendomme	Dagsværdi ultimo
-> 7,00	9	144	2	21
7,00 - 8,00	13	248	2	85
8,00 - 9,00	6	93	6	29
9,00 ->	1	2	0	0
I alt	29	487	10	135

Forrentningskrav

-> 7,00
7,00 - 8,00
8,00 - 9,00
9,00 ->

Ejendoms karakteristika

Ejendomme i de større byer med god beliggenhed, hvilket gør ejendommene attraktive for andre
Ejendomme beliggende i udkanten af de attraktive byer samt ejendomme med god beliggenhed i lidt mindre byer.
Ejendomme beliggende i mindre byer og landsbyer.
Ejendomme i byer, hvor de forventes svært omsættelige.

SEKTION 3

Balancen

Følsomhedsanalyser

+ De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af domicil- og investeringsejendomme er afkastkrav og lejenniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 44 mio. kr. (2017: 41 mio. kr.)

Et fald i lejeniveauet på 5% vil alt andet lige reducere dagsværdien med 30 mio. kr. (2017: 28 mio. kr.)

3.7.2 Øvrige materielle aktiver

§ Anvendt regnskabspraksis
Driftsmidler i form af it-udstyr, biler, inventar og indretning af lejede lokaler indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Leasingaktiver fra operationel leasing, hvor Spar Nord er leasinggiver, indregnes ligeledes under øvrige materielle aktiver.

Afskrivningsgrundlaget for et materielt aktiv er forskellen mellem købsprisen for aktivet og restværdien (scrapværdien) ved brugstidens ophør, og der foretages løbende en vurdering af restværdien.

For indretning af lejede lokaler foretages afskrivning over lejekontraktens løbetid, dog maksimalt 10 år.

For de øvrige driftsmidler foretages afskrivning lineært over aktiverens forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Materielle aktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikationer på værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsprisen og nytteværdien. Nedskrivning foretages over resultatopgørelsen.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	384	395
Tilgang	49	67
Afgang	68	78
Samlet anskaffelsespris ultimo	365	384
Af- og nedskrivninger primo	266	304
Årets af- og nedskrivninger	36	31
Årets tilbageførte af- og nedskrivninger	63	70
Af- og nedskrivninger ultimo	238	266
Regnskabsmæssig værdi ultimo	127	119

Ultimo 2018 indgår en række fuldt afskrevne aktiver i Spar Nord koncernens drift. Disse aktivers oprindelige anskaffelsesum udgør 203 mio. kr. (2017: 184 mio. kr.).

Operationelle leasingaktiver

§ Anvendt regnskabspraksis
Leasingaktiver fra operationel leasing, hvor Spar Nord er leasinggiver, indregnes under øvrige materielle aktiver og afskrives som Spar Nords øvrige materielle aktiver.

Leasingindtægten fra operationelle leasingkontrakter indregnes lineært over den aktuelle leasingperiode under øvrige indtægter.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Leasingaktiver fra operationel leasing er indregnet med	17	14
Aftalerne kan opsiges i leasingperioden.		
Fordelt efter løbetid		
Op til 1 år	4	4
1 - 5 år	12	10
Over 5 år	1	0
Operationelle leasingydelse i alt	17	14
Leasingydelse fra operationelle leasingaktiver indregnes i resultatopgørelsen	7	7
Den gennemsnitlige restløbetid for leasingkontrakterne udgør (år)	3,4	3,4

SEKTION 3

Balancen

3.7.3 Aktiver i midlertidig besiddelse

§ Anvendt regnskabspraksis

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver, herunder aktiver overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer, hvor det er hensigten at sælge aktiverne inden for 12 måneder. Overtagne aktiver indregnes til den laveste værdi af regnskabsmæssig værdi og dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Der afskrives ikke på aktiverne fra det tidspunkt, hvor de klassificeres som aktiver i midlertidig besiddelse.

Tab ved værdiforringelse, som opstår ved den første klassifikation som aktiver i midlertidig besiddelse, og gevinst eller tab ved efterfølgende måling til laveste værdi af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af salgsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen under de poster, de vedrører. Gevinst og tab oplyses i noterne.

Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	39	73
Overført fra/til domicilejendomme	-12	38
Tilgang	8	7
Afgang	14	79
Samlet anskaffelsespris ultimo	22	39
Af- og nedskrivninger primo	18	39
Overført fra/til domicilejendomme	-3	10
Årets bevægelse	-1	-31
Af- og nedskrivninger ultimo	13	18
Regnskabsmæssig værdi ultimo	9	21

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter overtagne ejendomme og leasingaktiver i forbindelse med nødlidende eksponeringer i Spar Nord. Ejendomme, der i henhold til en offentliggjort plan forventes solgt inden for 12 måneder, behandles som aktiver i midlertidig besiddelse.

Leasingaktiver omfatter bl.a. lastbiler, landbrugs- og entreprenørmaskiner.

Såvel ejendomme som leasingaktiver forventes afhændet inden for 1 år.

Ejendomme sælges via ejendomsmægler mens leasingaktiver sælges på sædvanlig markedsplads for de enkelte typer aktiver – primært via auktioner eller forhandlere.

Såfremt aktiverne mod forventning ikke sælges inden for 1 år, reklassificeres de til henholdsvis investeringsejendomme og øvrige materielle aktiver.

3.8 Andre aktiver

§ Anvendt regnskabspraksis

Andre aktiver omfatter blandt andet kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a., tilgodehavende renter og provisioner samt positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter.

Dagsværdimåling af positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i afsnittet afledte finansielle instrumenter i note 3.3.4.

Øvrige poster måles til amortiseret kostpris.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	862	1.030
Forskellige debitorer	373	296
Tilgodehavende renter og provision	44	51
Kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a.	445	316
Øvrige aktiver	37	70
Andre aktiver i alt	1.761	1.763

SEKTION 3 Balancen

3.9 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Anvendt regnskabspraksis

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter blandt andet modtagne beløb under repoforretninger, hvor modparten er et kreditinstitut eller en centralbank.

Repoforretninger, det vil sige salg af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, forbliver i balancen under værdipapirer. Det modtagne beløb opføres som gældsforpligtelse, og forskellen mellem salgs- og købskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Afkastet af værdipapirerne indregnes i resultatopgørelsen. Repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling af gæld til kreditinstitutter og centralbanker, der ikke er repoforretninger, sker til amortiseret kostpris ved anvendelse af "den effektive rentes metode", således forskellen mellem nettoprovenu og nominel værdi indregnes i resultatopgørelsen under renteudgifter over låneperioden.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Gæld til centralbanker	35	31
Gæld til kreditinstitutter, repoforretninger	1.519	555
Gæld til kreditinstitutter, øvrige	912	1.379
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	2.466	1.964
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	288	421
Til og med 3 måneder	2.151	1.512
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	27	0
Over 5 år	0	30
I alt	2.466	1.964
Prioritetsgæld i faste ejendomme	-	30
De behæftede ejendommers bogførte værdi udgør	-	65

3.10 Indlån og anden gæld

Anvendt regnskabspraksis

Indlån omfatter blandt andet modtagne beløb under repoforretninger, hvor modparten ikke er et kreditinstitut eller en centralbank.

Repoforretninger, det vil sige salg af værdipapirer, hvor der samtidig indgås aftale om tilbagekøb på et senere tidspunkt, forbliver i balancen under værdipapirer. Det modtagne beløb opføres som gældsforpligtelse, og forskellen mellem salgs- og købskurs indregnes i resultatopgørelsen over løbetiden som renter. Afkastet af værdipapirerne indregnes i resultatopgørelsen.

Repoforretninger måles til amortiseret kostpris.

Indlån og anden gæld indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling af indlån og anden gæld, der ikke er repoforretninger, sker til amortiseret kostpris ved anvendelse af "den effektive rentes metode", således forskellen mellem nettoprovenu og nominel værdi indregnes i resultatopgørelsen under renteudgifter over låneperioden.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Repoforretninger	0	175
På anfordring	45.851	43.132
Med opsigelsesvarsel	1.418	1.456
Tidsindsud, ekskl. repoforretninger	299	721
Særlige indlånsformer	3.204	3.359
Indlån og anden gæld i alt	50.773	48.843
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	45.851	43.132
Til og med 3 måneder	1.380	1.959
Over 3 måneder og til og med 1 år	89	303
Over 1 år og til og med 5 år	79	91
Over 5 år	3.374	3.359
I alt	50.773	48.843

SEKTION 3

Balancen

3.11 Andre passiver

§ Anvendt regnskabspraksis

Andre passiver omfatter blandt andet forskellige kreditorer, negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, skyldige renter samt skyldige personaleydelse.

Dagsværdimåling af negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i afsnittet Afledte finansielle instrumenter i note 3.3.4. Øvrige poster måles til amortiseret kostpris.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Forskellige kreditorer	1.943	1.799
Negativ dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	550	691
Skyldige renter og provision	18	12
Øvrige passiver	327	365
Andre passiver i alt	2.838	2.866

SEKTION 3 Balancen

3.12 Udskudt skat

§ Anvendt regnskabspraksis

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmedotode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende skattemæssigt ikke-afskrivningsberettiget goodwill og andre poster, hvor midlertidige forskelle er opstået på anskaffelsestidspunktet uden at have effekt på resultat eller skattepligtig indkomst. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter forskellige beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den af ledelsen planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat indregnes i balancen under posterne udskudte skatteaktiver og udskudte skatteforpligtelser på grundlag af forventede skattesatser.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes under udskudte skatteaktiver med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser modregnes, hvis virksomheden har en juridisk ret til at modregne aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver eller har til hensigt enten at indfri aktuelle skatteforpligtelser og skatteaktiver på nettobasis eller at realisere aktiverne og forpligtelserne samtidig.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændringen i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Primo	136	109
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	37	27
Årets udskudte skat indregnet i anden totalindkomst	0	0
Udskudt skat ultimo	173	136

Ændringer i udskudt skat 2018

	Primo Mio. kr.	Indregnet i årets resultat Mio. kr.	Indregnet i anden totalindkomst mv. Mio. kr.	Ultimo Mio. kr.
Immaterielle aktiver	29	1	0	29
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	130	45	0	176
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-18	1	0	-17
Gæld og efterstillede kapitalindskud	15	-13	0	3
Hensættelser til forpligtelser	-17	4	0	-13
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-7	-1	0	-8
I alt	136	37	0	173

Ændringer i udskudt skat 2017

Immaterielle aktiver	29	0	0	29
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	103	28	0	130
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-19	1	0	-18
Gæld og efterstillede kapitalindskud	14	1	0	15
Hensættelser til forpligtelser	-18	1	0	-17
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-4	-3	0	-7
I alt	109	27	0	136

SEKTION 3

Balancen

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Fordelt efter restløbetid		
Til og med 3 måneder	0	0
Over 3 måneder og til og med 1 år	8	5
Over 1 år og til og med 5 år	-10	-13
Over 5 år	175	144
I alt	173	136

Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i balancen

2018	Primo Mio. kr.	Indregnet i årets resultat Mio. kr.	Til- og afgang Mio. kr.	Ultimo Mio. kr.
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet vedrører:				
Kildeartsbegrænsede ejendomstab	9	0	2	11
Skattemæssigt underskud i udlandet	5	0	0	4
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i alt	13	0	2	15

2017

Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet vedrører:				
Kildeartsbegrænsede ejendomstab	3	0	5	9
Skattemæssigt underskud i udlandet	4	0	1	5
Udskudte skatteaktiver, der ikke er indregnet i alt	7	0	6	13

3.13 Hensatte forpligtelser

§ Anvendt regnskabspraksis

Hensatte forpligtelser omfatter hovedsageligt garantiforpligtelser, hensættelser til tab på uigenkaldelige kredittilsagn, retssager og eventuelle omstrukturingsomkostninger mv.

Omkostninger til omstruktureringer indregnes som forpligtelser, når en detaljeret, formel plan for omstruktureringen foreligger på balancedagen.

Der indregnes en hensættelse, når der foreligger en retslig eller faktisk forpligtelse, og når det er sandsynligt at forpligtelsen vil blive effektueret, og forpligtelsen kan måles pålideligt.

Hensatte forpligtelser baseres på ledelsens bedste skøn over forpligtelsernes størrelse. Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering, hvor betydningen for regnskabet er væsentligt.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Hensættelser til tab på garantier	80	41
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager	0	0
Andre hensættelser til forpligtelser	4	7
Hensættelser til uudnyttet maksimum	76	15
Hensatte forpligtelser i alt	160	63

Hensatte forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser	109	28
Tilbageførte hensættelser	44	57
Hensatte forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen i alt	65	-28

Hensættelser til tab på garantier

Primo	41	67
Ændring IAS 39 til IFRS 9	27	-
Nye hensættelser	39	19
Tilbageførte hensættelser	28	45
Ultimo	80	41

Tab på garantier indregnet i resultatopgørelsen		
Nye hensættelser	39	19
Tilbageførte hensættelser	28	45
Indregnet i resultatopgørelsen	12	-26

SEKTION 3

Balancen

	2018 Mio kr.	2017 Mio kr.
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager		
Primo	0	1
Nye hensættelser	0	0
Tilbageførte hensættelser	0	1
Ultimo	0	0
Hensættelser til tab i forbindelse med retssager indregnet i resultatopgørelsen		
Nye hensættelser	0	0
Tilbageførte hensættelser	0	1
Indregnet i resultatopgørelsen	0	-1
Andre hensættelser til forpligtelser		
Primo	7	11
Nye hensættelser	0	1
Tilbageførte hensættelser	2	3
Anvendt til dækning	0	2
Ultimo	4	7
Andre hensættelser til forpligtelser indregnet i resultatopgørelsen		
Nye hensættelser	0	1
Tilbageførte hensættelser	2	3
Indregnet i resultatopgørelsen	-2	-2
Hensættelser til uudnyttet maksimum		
Primo	15	15
Ændring IAS 39 til IFRS 9	7	-
Nye hensættelser	69	8
Tilbageførte hensættelser	15	8
Ultimo	76	15
Hensættelser til uudnyttet maksimum indregnet i resultatopgørelsen		
Nye hensættelser	69	8
Tilbageførte hensættelser	15	8
Indregnet i resultatopgørelsen	55	0

For yderligere forklaring og specifikationer af hensættelser til tab på garantier og uudnyttet maksimum henvises til note 5.1.

SEKTION 3 Balancen

Hensatte forpligtelser fordelt efter restløbetid, pr. kategori

2018

	Til og med 3 måneder Mio. kr.	3 måneder til og med 1 år Mio. kr.	Over 1 år til og med 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Hensættelser til tab på garantier	6	12	44	18	80
Andre hensættelser til forpligtelser	0	0	2	3	4
Hensættelser til uudnyttet maksimum	76	0	0	0	76
Hensatte forpligtelser i alt	82	12	46	20	160

2017

Hensættelser til tab på garantier	4	3	29	6	41
Andre hensættelser til forpligtelser	0	1	2	3	7
Hensættelser til uudnyttet maksimum	15	0	0	0	15
Hensatte forpligtelser i alt	19	4	31	9	63

Der er usikkerhed om forfaldstidspunkt for de hensatte forpligtelser.

Hensættelser til tab på garantier er hensat ud fra en vurdering af risikoen i de enkelte tilfælde.

Hensættelser til tab i forbindelse med retssager er hensat ud fra en vurdering af risikoen i de enkelte tilfælde.

Andre hensættelser til forpligtelser omfatter blandt andet hensættelser til husejeforpligtelse og jubilæumsgratualer.

3.14 Ikke-balanceførte poster

Anvendt regnskabspraksis

Eventualaktiver og eventualforpligtelser omfatter mulige aktiver og forpligtelser, der hidrører fra tidligere begivenheder, og hvis eksistens er afhængig af, at der indtræder fremtidige usikre begivenheder, som ikke er under Spar Nords fulde kontrol.

Der oplyses om eventualaktiver, hvor tilgangen af en økonomisk fordel er sandsynlig.

Der oplyses om eventualforpligtelser, som kan, men sandsynligvis ikke vil, kræve et træk på Spar Nords ressourcer.

Endvidere oplyses om aktuelle forpligtelser, der ikke er indregnet, idet det ikke er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre træk på Spar Nords ressourcer, eller forpligtelsens størrelse ikke kan måles pålideligt.

3.14.1 Eventualaktiver

Ikke indregnede udskudte skatteaktiver

2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
15	13

For yderligere omtale henvises til note 3.12.

Spar Nord er part i verserende afgiftssager. Såfremt Spar Nord får medhold, vil det medføre en positiv resultat effekt.

3.14.2 Eventualforpligtelser

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Garantier	12.092	11.961
Andre forpligtende aftaler	551	501
Eventualforpligtelser i alt	12.643	12.462

Garantier

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Finansgarantier	4.184	4.092
Tabsgarantier for realkreditlån	5.388	4.983
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	1.708	2.011
Øvrige eventualforpligtelser	812	876
Garantier i alt	12.092	11.961

Finansgarantier omfatter primært betalingsgarantier.

Tabsgarantier for realkreditlån er ydet for den yderste risiko af realkreditlån til private og til erhvervsjendomme. For private ligger garantien inden for 80 % og for erhvervsjendomme inden for 60-80 % af ejendommenes værdi.

Tinglysnings- og konverteringsgarantier stilles i forbindelse med tinglysningsmæssige ekspeditioner ved hjemtagelse og konverteringer af realkreditlån.

Øvrige eventualforpligtelser vedrører primært arbejdsgarantier og rembursar.

Der henvises til note 2.7 vedrørende direktionens opsigelsesvarsel og godtgørelse i forbindelse hermed.

Sektion 3

Balancen

Spar Nord er sambeskattet med sit danske datterselskab i Spar Nord koncernen. Som administrationselskab hæfter Spar Nord ubegrænset og solidarisk med datterselskabet i sambeskatningen for danske selskabsskatter. Som følge af indbetaling af acontoskat er der ingen skyldige skatter pr. 31.12.18 og 31.12.17. Tilgodehavende selskabsskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 130 mio. kr. pr. 31.12.18 (2017: 45 mio. kr.). Eventuelle korrektioner af den skattepligtige sambeskatningsindkomst vil kunne medføre, at moderselskabets hæftelse udgør et større beløb.

Spar Nord har afsat udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldo relateret til den internationale sambeskatning.

Banken deltager i de nationale afviklingsordninger, hvor der betales separate bidrag til Garantiformuen og Afviklingsformuen.

Garantiformuen dækker indskyders berettigede indskud i banken under 100.000 EUR (§9, stk. 1). Banken har for 2018 ikke betalt til Garantiformuen, da formuen her overstiger målniveauet på 0,8% af de dækkede indlån i sektoren. Banken kan blive opkrævet bidrag, såfremt Garantiformuen fremadrettet vil udgøre mindre end 0,8% af de dækkede indlån i sektoren.

Afviklingsformuen dækker omkostninger ved en eventuel afvikling af institutter under Finansiell Stabilitet. Bankens bidrag til Afviklingsformuen beregnes på baggrund af bankens pro rata andel af sektorens samlede passiver fratrukket kapitalgrundlaget og dækkede indlån under Garantiformuen, reguleret med en risikojusteringsfaktor. Bankens omkostning til Afviklingsformuen for 2018 udgør 8 mio. kr. (2017: 8 mio. kr.).

Der er usikkerhed om den beløbsmæssige størrelse af eventualforpligtelser og eventuelle forfaldstidspunkter, hvorfor der ikke er oplyst herom.

Andre forpligtende aftaler

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Datacentral	452	386
Leasingforpligtelser, Spar Nord som leasingtager	98	115
Andre forpligtende aftaler i alt	551	501

Datacentral

Spar Nord har indgået aftale med Bankernes EDB Central a.m.b.a. om levering af IT-serviceydelser.

Spar Nords medlemskab af Bankernes EDB Central a.m.b.a. medfører, at banken ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Herudover er der indregnet kapitalindskud i Bankernes EDB Central a.m.b.a. under andre aktiver.

Spar Nord koncernen har herudover ikke andre væsentlige forpligtende aftaler.

Leasingforpligtelser, Spar Nord som leasingtager

Spar Nord er leasingtager i en række operationelle leasingaftaler. Operationelle leasingaftaler er aftaler, hvor Spar Nord for en aftalt periode har brugsretten til et aktiv mod betaling af leasingydelser, uden at de væsentligste risici og afkast forbundet med aktivet er overtaget. Aftalerne omfatter leje af ejendomme. Aftalerne er ikke indregnet i balancen.

Løbetidsfordelingen af minimumsleasingydelserne fremgår nedenfor:

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Op til 1 år	23	23
1 - 5 år	47	55
Over 5 år	28	37
Operationelle leasingforpligtelser i alt	98	115
Leasingydelser indregnet under driftsomkostninger	23	25

Spar Nord har ikke indgået finansielle leasingaftaler som leasingtager.

SEKTION 4

Kapital

Note	Side
4.1 Kapitalstyring	89
4.2 Kapitalgrundlag	90
4.3 Egenkapital	90
4.4 Aktier	90
4.5 Årets resultat pr. aktie	91
4.6 Hybrid kernekapital	92
4.7 Efterstillede kapitalindskud	93

Hovedpunkter

Årets resultat pr. aktie

7,2 kr.

2017: **7,8** kr.

Udbytte pr. aktie

3,5 kr.

2017: **3,5** kr.

Målsætning:
Egentlig kernekapitalprocent

13,0 %

2017: **13,0** %

Egentlig
kernekapitalprocent

14,0 %

2017: **14,4** %

Målsætning:
Kapitalprocent

16,5 %

2017: **16,5** %

Kapitalprocent

18,0 %

2017: **18,2** %

Sektion 4

Kapital

4.1 Kapitalstyring

S Spar Nords mål for kapitalstyringen er:

- at overholde de lovmæssige krav til Spar Nords kapitaldækning
- at sikre Spar Nord til enhver tid råder over tilstrækkelig kapital til at understøtte fremtidige aktiviteter og vækst
- at den egentlige kernekapitalprocent er relativt høj, således at afhængigheden af efterstillet lånekapital er beskednen

Spar Nord har i året opfyldt alle lovgivningsmæssige krav til bankens kapital.

Spar Nords interne kapitalmålsætninger har siden medio 2017 været følgende:

- en egentlig kernekapitalprocent på 13,0
- en samlet kapitalprocent på 16,5

I tilknytning til, at banken primo 2019 blev udpeget til at være et systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI), blev bankens kapitalmålsætninger hævet til følgende:

- en egentlig kernekapitalprocent på 13,5
- en samlet kapitalprocent på 17,5

Spar Nords udlodningspolitik har som mål at udlodde 40-50% af årets nettoresultat som udbytte.

Kapitalmålsætningerne er bl.a. fastsat ud fra, at banken skal have et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at kunne fortsætte sin udlånsvirksomhed i en periode med svære forretningsbetingelser (eksempelvis kraftige konjunkturtilbageslag eller uventede store kredittab).

Spar Nords egentlige kernekapital har i årets løb ligget på 14,0 - 14,4% (2017: 13,2 - 14,4%) og har således ligget over Spar Nords interne målsætning for perioden på 13,0% (2017: 13,0%). Tilsvarende har det aktuelle mål om en kapitalprocent på 16,5% (2017: 16,5%) været opfyldt, idet den i årets løb har været 17,8 - 18,9% (2017: 16,9 - 18,2%).

Kapitalstyringen sker ud fra de opgørelsesmetoder og nøgletal, som er udviklet af Baselkomiteen, og som er indarbejdet i den danske lovgivning. Ledelsen overvåger løbende bankens kapitalforhold. Opgørelsen ved udgangen af hvert kvartal af Spar Nords kapitalgrundlag, den samlede risikoeksponering og nøgletal for kapitaldækningen, herunder opgørelsen af bankens individuelle solvensbehov, indberettes til Finanstilsynet i overensstemmelse med gældende regler.

Spar Nords individuelle solvensbehov er udtryk for bankens egen vurdering af, hvor høj kapitalprocenten bør være for at sikre indskyderne mod tab. Spar Nords opgørelse af det individuelle solvensbehov har siden ultimo 2012 været baseret på den såkaldte 8+ metode. Ved denne metode tages der udgangspunkt i minimumslovkravet på 8,0% af den samlede risikoeksponering (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af den samlede risikoeksponering. Det antages således, at almindelige risici er dækket af 8% kravet, og at der derfor skal tages stilling til, i hvilket omfang Spar Nord har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg til kapitalbehovet (søjle II), jf. Finanstilsynets vejledning herom.

Spar Nords egentlige kernekapital består af aktiekapital, foreslået udbytte og overført resultat. Hybrid kernekapital og supplerende kapital i form af efterstillede kapitalindskud medregnes ved opgørelsen af Spar Nords kapitalgrundlag. Ved opgørelsen af såvel egentlig kernekapital som kernekapital samt kapitalgrundlaget foretages en række fradrag, som primært omfatter foreslået udbytte, immaterielle aktiver og kapitalandele i andre kreditinstitutter samt supplerende kapital ydet til andre kreditinstitutter.

Den samlede risikoeksponering er den beregnede risiko forbundet med Spar Nords forretningsområder. Opgørelsen af den samlede risikoeksponering sker ved at aktivterne, poster med markedsrisiko og eksponeringer i form af garantier vægtes efter standardvægte som afhænger af de enkelte posters art og modpart, ligesom der også tages højde for eventuel sikkerhedsstillelse. Hertil kommer tillæg til dækning af Spar Nords operationelle risici.

Kapitalgrundlaget er specificeret i note 4.2.

Forfaldsprofilen for Spar Nords efterstillede kapitalindskud fremgår af note 4.7.

Spar Nord vurderer løbende behovet for tilpasning af kapitalstrukturen, herunder bankens mål, politikker og processer.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikoreport på www.sparnord.com/risikoreport.

Sektion 4

Kapital

4.2. Kapitalgrundlag

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Egenkapital	9.241	8.975
Indfasning af IFRS 9	206	-
Hybrid kernekapital indregnet i egenkapitalen	861	861
Foreslået udbytte	431	431
Immaterielle aktiver inkl. andel indregnet i kapitalandele i associerede virksomheder	146	188
Øvrige primære fradrag	48	41
Fradrag for summen af kapitalandele < 10 %	376	331
Fradrag for summen af kapitalandele > 10 %	35	-
Egentlig kernekapital	7.549	7.123
Hybrid kernekapital *)	843	843
Øvrige fradrag	5	41
Kernekapital	8.387	7.924
Efterstillede kapitalindskud, ekskl. hybrid kernekapital *)	1.314	1.133
Øvrige fradrag	10	41
Kapitalgrundlag	9.691	9.016
Vægtet risikoeksponering med kreditrisiko mv.	44.029	40.658
Vægtet risikoeksponering med markedsrisiko	4.125	3.196
Vægtet risikoeksponering med operationel risiko	5.705	5.692
Den samlede risikoeksponering	53.858	49.546
Egentlig kernekapitalprocent	14,0	14,4
Kernekapitalprocent	15,6	16,0
Kapitalprocent	18,0	18,2

*) Maksimal beholdning af egne obligationer mv. er fratrukket.

4.3 Egenkapital

Anvendt regnskabspraksis

Opskrivningshenlæggelser

Opskrivningshenlæggelser omfatter opskrivning af Spar Nords domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Reserven opløses, når ejendommene nedskrives, sælges eller udgår.

Lovpligtige reserver

Lovpligtige reserver omfatter værdireguleringer af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder efter indre værdis metode. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet, andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede og associerede virksomheder samt ved hel eller delvis realisation af kapitalandelene.

Foreslået udbytte

Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på den ordinære generalforsamling (deklareringstidspunktet). Udbytte, som foreslås udloddet for året, indgår under egenkapitalen indtil vedtagelsen. I henhold til bankens udbyttepolitik er det hensigten at udlodde 40-50 % af årets resultat som ordinært udbytte under hensyntagen til, at bankens kapitalmålsætninger er indfriet.

Egne aktier og egne obligationer

Egne aktier og egne obligationer indregnes ikke som aktiver. Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte for egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen. Kapitalnedsættelse ved annullering af egne aktier reducerer aktiekapitalen med et beløb svarende til kapitalandelens nominelle værdi på tidspunktet for registrering af kapitalnedsættelsen.

Anskaffelse af egne obligationer indregnes direkte i efterstillede kapitalindskud. Ved anskaffelse af egne obligationer indregnes tab eller gevinst i resultatopgørelsen som forskellen mellem anskaffelsessum og regnskabsmæssig værdi af forpligtelsen.

4.4 Aktier

Udstedte aktier	Antal stk.		Nominel værdi (mio. kr.)	
	2018	2017	2018	2017
1. januar	123.002.526	125.529.918	1.230	1.255
Aktietilbagekøbsprogram	-	2.527.392	-	25
31. december - fuldt indbetalt	123.002.526	123.002.526	1.230	1.230

Aktiekapitalen er opdelt i aktier a 10 kr. Banken har kun en aktieklasser.

Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsning i omsætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsning.

Sektion 4 Kapital

	2018	2017
Aktier i omløb, stk.		
Primo	122.964.478	122.938.583
Køb/salg egne aktier, handelsportefølje	483	25.895
Ultimo	122.964.961	122.964.478
Udstedte aktier, ultimo	123.002.526	123.002.526
Koncernens beholdning af egne aktier, handelsportefølje	37.565	38.048
Udestående aktier i omløb, ultimo	122.964.961	122.964.478
Beholdning af egne aktier		
Antal aktier, stk.	37.565	38.048
Nominal værdi, mio. kr.	0	0
Dagsværdi, mio. kr.	2	3
Procent af aktiekapital	0,0	0,0
Beholdning af egne aktier, dagsværdi, mio. kr.		
Beholdning primo	3	210
Aktietilbagekøbsprogram	-	-150
Køb af egne aktier	295	454
Salg af egne aktier	294	457
Kursregulering	-1	-55
Beholdning ultimo	2	3
Egne aktier stillet til sikkerhed		
Antal aktier, stk.	1.165.696	1.124.804
Nominal værdi, mio. kr.	12	11
Dagsværdi, mio. kr.	61	81
Procent af aktiekapital	0,9	0,9

Egne aktier stillet til sikkerhed omfatter sikkerhedsstillelser fra kunder i form af Spar Nord aktier.

Beholdningen af egne aktier anvendes til handel med kunder.

Bestyrelsen er indtil næste ordinære generalforsamling bemyndiget til at lade banken erhverve egne aktier med en pålydende værdi på indtil 10 % af aktiekapitalen til den på erhvervelsestidspunktet gældende børskurs med en afvigelse på op til 10 %.

Aktiekapitalen blev den 4. september 2017 nedsat med 25.273.920 kr. ved annullering af 2.527.392 aktier fra Spar Nord's beholdning af egne aktier. Disse aktier er tilbagekøbt under aktietilbagekøbsprogrammet for 2016.

4.5 Årets resultat pr. aktie

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S aktionærers resultat	872	942
Skatteeffekt af renter hybrid kernekapital (se note 2.10)	11	11
I alt	883	953
Antal aktier primo, stk.	123.002.526	125.529.918
Nedsættelse af aktiekapital (Aktietilbagekøbsprogram 2016), stk.	-	2.527.392
Gennemsnitligt antal egne aktier, stk.	37.807	50.996
Gennemsnitligt antal aktier i omløb, stk.	122.964.719	122.951.531
Udestående aktieoptioners gennemsnitlige udvandingseffekt, stk.	0	0
Gennemsnitligt antal udestående aktier (udvandet), stk.	122.964.719	122.951.531
Årets resultat pr. aktie (kr.)	7,2	7,8
Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)	7,2	7,8

Den udstedte aktiekapital er opdelt i aktier a 10 kr. Banken har kun en aktiekasse.

Årets resultat pr. aktie er beregnet som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse, hvormed nøgletallet er beregnet på baggrund af aktionærernes andel af resultat og egenkapital. Aktionærernes andel af resultat og egenkapital fremgår af egenkapitalopgørelsen.

Sektion 4

Kapital

4.6 Hybrid kernekapital

§ Anvendt regnskabspraksis

Hybrid kernekapital udstedt med uendelig løbetid og uden kontraktuel forpligtelse til betaling af ydelser og renter (additional tier 1 capital under CRR), opfylder ikke betingelserne for en finansiel forpligtelse i henhold til IAS 32. Udstedelsen betragtes derfor som egenkapital.

Nettobeløbet ved udstedelsen indregnes som en stigning i egenkapitalen. Betaling af renter behandles som udbytte, og indregnes direkte i egenkapitalen på det tidspunkt forpligtelsen opstår.

Ved Spar Nords indfrielse af obligationerne vil egenkapitalen på indfrielsestidspunktet blive reduceret med indfrielsesbeløbet. Anskaffelses- og afståelsessummer for køb og salg af hybrid kernekapital under CRR indregnes direkte i egenkapitalen på samme måde som beholdninger af egne aktier.

Valuta	Note	Hovedstol, mio. kr.	Rentesats	Modtaget	Forfald	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
DKK	a	400	6,052%	2015	Uendelig	413	411
DKK	b	450	5,50%	2016	Uendelig	449	450
Hybrid kernekapital udstedt under CRR i alt						861	861

- a Udstedt 10.06.15 med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 10.06.20. Lånet forrentes med 6,052% p.a. indtil 10.06.20, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 5,40% i margin.
- b Udstedt 06.12.16 med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 06.12.21. Lånet forrentes med 5,50% p.a. indtil 06.12.21, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 5,166% i margin.

Hvis Spar Nords egentlige kernekapitalprocent kommer under 5 1/8%, vil lånene blive nedskrevet. Lånene vil kunne opskrives igen efter reglerne i CRR.

Hybrid kernekapital, specifikation af pengestrømme

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Udstedelse af hybrid kernekapital	-	-
Nettotransaktionsomkostninger	-	-
Ændring i beholdning af egne obligationer	0	-1
Betalte renter	-49	-49
Årets pengestrømme i alt	-49	-50

SEKTION 4

Kapital

4.7 Efterstillede kapitalindskud

Anvendt regnskabspraksis

Efterstillede kapitalindskud er gældsforpligtelser i form af supplerende kapital og andre kapitalindskud, som i tilfælde af likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditorkrav.

Efterstillede kapitalindskud indregnes ved låneoptagelse til dagsværdi med fradrag af direkte henførbare eksterne transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles efterstillede kapitalindskud til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Førtidsindfrielse af efterstillede kapitalindskud skal godkendes af Finanstilsynet. Efterstillede kapitalindskud medregnes i kapitalgrundlaget mv. i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Udstedelser af hybrid kernekapital under CRR med uendelig løbetid og hvor betaling af ydelser og renter er frivillig, behandles regnskabsmæssigt som egenkapital. Der henvises til note 4.6 for yderligere information herom.

Supplerende kapitalindskud

Valuta	Note	Hovedstol, mio. kr.	Rentesats	Modtaget	Forfald	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
DKK	a	350	Variabel	2018	2905.29	348	-
DKK	b	150	2,9298 %	2018	2905.29	149	-
DKK	c	400	2,5348 %	2018	1906.28	400	-
SEK	d	600	Variabel	2017	18.10.27	434	452
DKK	e	700	Variabel	2013	-	-	699
Supplerende kapitalindskud i alt						1.332	1.151
Beholdning af egne obligationer vedrørende efterstillede kapitalindskud						0	-7
Efterstillede kapitalindskud i alt						1.332	1.144
Renter til efterstillede kapitalindskud						40	50
Omkostninger ved optagelse af efterstillede kapitalindskud						1	2

a Lånet kan indfries fra 2905.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

b Lånet kan indfries fra 2905.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

c Lånet kan indfries fra 1906.23. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR3 + 2,10 % i margin.

d Lånet kan indfries fra 18.10.22. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til STIBOR3 + 2,50 % i margin.

e Er indfriet 18.12.18.

Efterstillede kapitalindskud, specifikation af pengestrømme

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Primo	1.144	1.093
Periodens bevægelser		
Nye lån	900	466
Indfriet	-700	-400
Ændring i valutakursregulering	-18	-12
Ændring i renteafdækning	0	-4
Ændring i amortiserede omkostninger	-1	-1
Ændring i beholdning af egne obligationer	7	1
Årets pengestrømme i alt	188	51
Bogført værdi ultimo	1.332	1.144

Risikostyring

Note	Side	Note	Side
5.1 Kreditrisiko	95	5.2 Markedsrisiko	119
5.1.1 Regnskabspraksis, kreditpolitik, styring, overvågning og rapportering	97	5.2.1 Renterisiko	119
5.1.2 Krediteksponering	100	5.2.2 Valutarisiko	120
5.1.3 Spar Nords eksponeringer fordelt på kundeporteføljer	102	5.2.3 Aktierisiko	120
5.1.4 Sikkerheder	106	5.2.4 Følsomhedsanalyse	121
5.1.5 Kreditlempelse (forbearance)	108	5.3 Likviditetsrisiko	121
5.1.6 Nedskrivninger - overgang fra IAS 39 til IFRS 9	109	5.3.1 Kortsigtet likviditet	122
5.1.7 Eksponeringer og nedskrivninger mv. 31.12.18	109	5.3.2 Langsigtet likviditet	122
5.1.8 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn	111	5.3.3 Stresstest	123
5.1.9 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	113	5.3.4 Likviditetspejlemærke	123
5.1.10 Garantier	114	5.3.5 Fundingstruktur	124
5.1.11 Nedskrivningskonto 31.12.17 (IAS 39)	115	5.3.6 Likviditetsberedskabsplan	124
5.1.12 Finansiell kreditrisiko	117	5.3.7 Balancen opdelt over/under 1 år	125
		5.3.8 Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser	126
		5.4 Operationel risiko	127
		5.4.1 Tabshændelser og besvigelser	128
		5.4.2 IT-sikkerhed	128
		5.4.3 Compliancerisici	129
		5.4.4 Hvidvaskrisici	129
		5.4.5 Persondataforordningen (GDPR)	129
		5.4.6 Kapitalkrav	129

Hovedpunkter

Krediteksponering - udlån og garantier
ekskl. reverse repoforretninger

53.511 mio. kr.

2017: **50.849** mio. kr.

Renterisiko

9 mio. kr.

2017: **55** mio. kr.

Krediteksponering - finansiell kreditrisiko

17.763 mio. kr.

2017: **12.505** mio. kr.

Valutarisiko

1,2 mio. kr.

2017: **0,8** mio. kr.

Krediteksponering - privat/erhverv

45,1% / 54,9%

2017: **45,5% / 54,5%**

Kortsigtet likviditet: LCR

174%

2017: **187%**

Samlet nedskrivningskonto

1.945 mio. kr.

2017: **1.616** mio. kr.

(Engangseffekt IFRS9: 250 mio. kr.)
Indregnet via egenkapitalen.

Langsigtet likviditet: Strategisk likviditet

21.796 mio. kr.

2017: **20.845** mio. kr.

Sektion 5

Risikostyring

5 Risikostyring

Spar Nord er eksponeret over for forskellige risikotyper.

De vigtigste risikotyper for koncernen er

- **Kreditrisiko:** Risiko for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- **Markedsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af Spar Nords aktiver og forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene.
- **Likviditetsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at Spar Nords betalingsforpligtelser ikke kan honoreres ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- **Operational risiko:** Risiko for økonomiske tab som følge af fejl i interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder.

De efterfølgende noter til årsrapporten indeholder de kvantitative oplysninger vedrørende Spar Nords kredit-, markeds-, likviditetsrisici og operationelle risici.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikorapport på www.sparnord.com/risikorapport.

5.1 Kreditrisiko

Kreditrisikonotens indhold

- 5.1.1 Regnskabspraksis, kreditpolitik, styring, overvågning og rapportering
- 5.1.2 Krediteksponering
- 5.1.3 Spar Nords eksponeringer fordelt på kundeporteføljer
- 5.1.4 Sikkerheder
- 5.1.5 Kreditlempelse
- 5.1.6 Nedskrivninger - Overgang fra IAS 39 til IFRS 9
- 5.1.7 Eksponeringer og nedskrivninger mv. 31.12.18
- 5.1.8 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn
- 5.1.9 Tilgodehavende kreditinstitutter og centralbanker
- 5.1.10 Garantier
- 5.1.11 Nedskrivningskonto 31.12.17 (IAS 39)
- 5.1.12 Finansiell kreditrisiko

Sektion 5

Risikostyring

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risici ved kunder med finansielle problemer, risici relateret til store eksponeringer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke udnyttede eksponeringer.

Ud over effekten af IFRS 9-implementeringen, som beskrevet i koncernregnskabet note 1.1.3 er der i 2018 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker, eksponeringer og beregningsmetoder mv. i forhold til sidste år.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Overblik over de væsentligste hovedtal i kreditrisikonoten		
Regnskabsmæssig krediteksponering		
Udlån og garantier	58.290	60.324
Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger	53.511	50.849
Udlån ekskl. reverse repoforretninger	41.340	38.847
Udlånsvækst (ekskl. reverse repoforretninger)	6,7 %	6,2 %
Krediteksponeringer på udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger		
Privat	45,1 %	45,5 %
Erhverv	54,9 %	54,5 %
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	5,8 %	6,3 %
Resultatførte nedskrivninger		
Privat	54	78
Erhverv ekskl. landbrug	13	-47
Landbrug	106	-38
I alt (positive beløb er udtryk for en negativ resultatpåvirkning)	173	-7
Nedskrivningsprocent ift. udlån og garantier (driftspåvirkning)	0,3 %	-0,1 %
Nedskrivninger mv. pr. 31.12.2018		
Stadie 1, fravær af betydelig stigning i kreditrisiko	106	-
Stadie 2, betydelig stigning i kreditrisiko	308	-
Stadie 3, kreditforringet	1.531	-
I alt	1.945	1.616
Effekt af overgang til nye nedskrivningsregler pr. 01.01.2018 (IFRS 9), indregnet i egenkapitalen	250	-
Samlede nedskrivninger i % af udlån og garantier (ekskl. reverse repoforretninger)	3,6 %	3,2 %

Sektion 5

Risikostyring

5.1.1 Regnskabspraksis, kreditpolitik, styring, overvågning og rapportering

§ Anvendt regnskabspraksis

Model for nedskrivninger

IFRS 9 introducerer en ny model for nedskrivninger på visse finansielle aktiver, hvorefter der skal nedskrives for forventede kredittab for alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris eller til dagsværdi med værdiregulering over anden totalindkomst, leasingtilgodehavender, og visse lånetilsagn og finansielle leasing. For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningen for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Nedskrivninger på uudnyttet maksimum og lånetilsagn samt finansielle garantier indregnes som en forpligtelse.

Ovenstående nedskrivningsmodel indebærer, at der skal nedskrives på alle Spar Nords krediteksponeringer opgjort til amortiseret kostpris baseret på et statistisk forventet tab ("expected loss"-model). Under de tidligere regler blev der først nedskrevet, når der var konstateret objektiv indikation på værdiforringelse ("incurred loss"-model).

Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at en eksponering på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab inden for 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives eksponeringen med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i eksponeringens restløbetid (stadie 2). Konstateres eksponeringen kreditforringet (stadie 3), nedskrives eksponeringen uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i eksponeringens restløbetid, mens renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Inddelingen i stadier og opgørelse af det forventede tab baseres primært på Spar Nords ratingmodeller.

Det forventede kredittab beregnes for hver enkelt facilitet. Nyudviklede nedskrivningsmodeller understøtter beregningen af det forventede kredittab, der bygger på tabsprocenter samt begreberne PD (sandsynligheden for misligholdelse), LGD (tab ved misligholdelse) og EAD (eksponering ved misligholdelse).

Beregningen af det forventede tab på eksponeringer i stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en modelberegning, mens beregningen på eksponeringer fra den svage del af stadie 2 samt stadie 3 foretages som en kombination af en individuel vurdering og en modelberegning. For kundegrupper med samlede eksponeringer som overstiger 250.000 kr., foretages en individuel vurdering af de forventede kredittab og de tilhørende sandsynligheder. For kundegrupper med samlede eksponeringer under 250.000 kr. anvendes modelbaserede beregninger. Modelberegning foretages på baggrund af bankens PD-model, der har været en del af grundlaget for kreditstyringen igennem en årrække, suppleret med en makroøkonomisk model, der justerer de beregnede PD-værdier. En mindre afgrænset portefølje klassificeres som havende en lav kreditrisiko. Eksponeringer mod disse kunder fastholdes i stadie 1.

Ved overgang fra stadie 1 til stadie 2 defineres en betydelig stigning i kreditrisikoen således:

Vurderingen af kreditrisikoen baseres på udviklingen i kundernes PD-niveau, således at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsendregning af den enkelte eksponering i følgende situationer:

- En stigning i PD for den forventede restløbetid for eksponeringen på 100% og en stigning i 12 måneders PD på 0,5 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1,0%.
- En stigning i PD for den forventede restløbetid for eksponeringen på 100% eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var 1,0% eller derover.
- Hvis eksponeringen har været i restance i mere end 30 dage, vurderes det ligeledes, at kreditrisikoen er steget betydeligt.

Eksponeringer tilhørende kunder, hvis betalingssevne udviser betydelige svaghedstegn, bliver indplaceret i stadie 2-svag. Kundens betalingssevne i denne kategori udviser som udgangspunkt en PD, der overstiger 5,0 procent.

Hvis restancen over 30 dage bortfalder eller kundernes PD-niveau efterfølgende forbedres, så der ikke længere er en betydelig stigning i kreditrisikoen jf. ovenstående i forhold til tidspunktet for førstegangsendregning, så vil eksponeringen blive flyttet tilbage til stadie 1.

Bonitetsafdelingen overvåger udviklingen i kundernes kreditbonitet og gennemfører en systematisk kontrol af kreditporteføljen. I styringen anvendes "svag-liste" for kunder med særlig risiko. Hvis en kunde svag-markeres, vil kundens PD blive reberegnet.

Overgang til stadie 3 (kreditforringelse)

Hvis en af kundens eksponeringer vurderes som misligholdt medfører det, at alle kundens eksponeringer flyttes fra stadie 1 eller 2 til stadie 3. En kundes eksponering vurderes som misligholdt hvis:

- Kunden har kreditforringede eksponeringer, hvor det vurderes, at kunden ikke vil kunne tilbagebetale sine kreditforpligtelser som aftalt i det mest sandsynlige scenarie.
- Kundens gældsforpligtelser er sat i bero, eller der er givet væsentlig lempeligere vilkår i rentesats, afdragsprofil eller henstand grundet kundens kritiske økonomiske situation.
- Kunden har over et længere tidsrum (90 dage) været i restance eller overtræk med en beløbsstørrelse, som anses for at være væsentlig.

Hvis der ikke længere er nogen af kundens eksponeringer, der bliver betragtet som misligholdt vil de enkelte eksponeringer igen blive betragtet enkeltvis. Herefter bliver eksponeringerne vurderet i henhold til betydelig stigning i kreditrisiko og efterfølgende indplaceret i stadie 1 eller 2 via stadiemotoren.

Fremadskuende information

Den fremadskuende information, der indgår i beregningen af det forventede tab, sker i form af makroøkonomiske prognoser. Modellen er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem default og en række forklarende makroøkonomiske variable såsom arbejdsløshed, BNP, boligprisudvikling, industriindeks mv.

Beregningen af det forventede tab tager udgangspunkt i det mest sandsynlige scenarie (base case) samt worst case og best case, hvor der ansues henholdsvis en mere kritisk og en mere positiv tilgang til den makroøkonomiske udvikling i de kommende år end det er tilfældet i base case. Der foretages en bereg-

Sektion 5

Risikostyring

ning for hvert af de tre scenarier, hvorefter der laves en samlet vægtet beregning af det forventede tab ud fra en vurdering af sandsynligheden for hvert scenarie. Vurderingen af sandsynligheden for de forskellige scenarier godkendes af kreditkomiteen i dialog med relevante specialister.

Kredittab

Det forventede kredittab over det finansielle aktivs levetid dækker facilitetens resterende levetid. For de fleste faciliteter er den forventede levetid afgrænset til den resterende kontraktlige løbetid dog højst 5 år. For faciliteter der omfatter både et lån og et uudnyttet lånetilsagn, er Spar Nords eksponering over for kredittab ikke begrænset til den kontraktlige varslingsperiode. For sådanne faciliteter antages den forventede levetid at svare til den periode, hvor Spar Nord forventer at være eksponeret over for kredittab. For faciliteter, hvor den forventede levetid er længere end den resterende kontraktlige løbetid, er der anvendt en forventet løbetid på 1 år. Dette omfatter eksempelvis kreditkort og overtræksfaciliteter.

Afskrivningspolitik

I henhold til kreditpolitikken tages de sikkerheder som det er muligt ved indgåelse af engagementer.

Det er Spar Nords praksis, at når en fordring anses for tabt, vil der ske en afskrivning/aconto afskrivning, også selvom der ikke er realiseret sikkerheder.

Principper for tabsafskrivning er følgende:

- For privatkunder gælder at der foretages afskrivning før fordringen overgår til central inkassoafdeling.
- For erhvervs kunderne afventer afskrivningen typisk at der påbegyndes eller afsluttes aktiv realisation.
- For nulrentekonti foretages der normalt afskrivning af fordringen straks.

Alle afskrivninger forsøges inddrevet via bankens inkassoafdeling. I visse kundeforhold indgås aftaler om delvist indfrielse af engagementerne, ligesom restengagementer opgives ved konkurs og aftaler om gældssanering.

Kreditpolitik

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i bankens kreditpolitik, som sammen med de overordnede rammer for risikotagning fastsættes af bestyrelsen. Det centrale formål med Spar Nords kreditpolitik er at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko samt, at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Det er Spar Nords indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed (kundens evne og vilje til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser) er et væsentligt parameter i alle kunde-forhold.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter.

Spar Nord ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningsskik, og som ikke belaster bankens omdømme og professionelle image.

Spar Nord har som hovedregel, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder. Kunden skal således have både vilje og evne til at tilbagebetale de ydede lån, uden at Spar Nord skal realisere sikkerheder.

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen har Spar Nord fastlagt en række interne målsætninger.

Overordnet ønsker banken – for ikke at miste sin handlefrihed i forhold til en kunde – ikke at udvide sit engagement til en størrelse, der betyder, at kunden ikke er naturlig kreditværdig i andre pengeinstitutter. Der er derfor fastsat en begrænsning på enkelteksponeringer til maksimalt 500 mio. kr., hvoraf den usikrede del maksimalt må udgøre 250 mio. kr.

Eksponeringer med finansielle institutter under tilsyn samt repo- og reverse repoforretninger er ikke omfattet af denne begrænsning.

Ved opgørelsen af eksponeringsstørrelserne anvendes de anerkendte kreditrisikjusteringer, som fremgår af afsnittet vedrørende Store eksponeringer i CRR-forordningen. For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på investment grade niveau gælder lovgivningens begrænsninger. For samhandelspartnere i den finansielle sektor gælder en internt fastsat grænse på 700 mio. kr.

Spar Nord har fastsat målsætninger for den branchemæssige diversifikation af udlån og garantier således, at der for væsentlige brancher er givet intervaller for eksponeringens ønskede andel af den samlede eksponering.

Målsætning for brancher

%	Maksimal andel af samlet eksponering *)
Landbrugsområdet	10
Ejendomssektoren	15
Heraf spekulativ **) ejendomsfinansiering	5
Finansiering og forsikring	10
Industri og råstofudvikling	10
Handel	15
Energiforsyning	8

* Eksklusiv reverse repoforretninger

** CRR 575/2013 artikel 4, pkt. 79

Endelig har Spar Nord i sin kreditpolitik besluttet, at der ønskes indsigt i kunders eventuelle eksponering med andre pengeinstitutter.

Sektion 5

Risikostyring

Styring, overvågning og rapportering

Selv om Spar Nord har en forretningsmodel præget af decentral beslutningskraft, er kreditprocessen centralt styret.

I forhold til nye kunder er bevillingsretten som hovedregel på det halve af bevillingsretten for eksisterende kunder. Beføjelserne på kreditområdet er styret af to faktorer: De enkelte lokale direktørers evner og behov samt ønsket om, at en vis andel af bevillingerne fra de lokale banker behandles i Kreditkontoret. De decentrale bevillingsretter er på op til 10 mio. kr. for eksisterende kunder.

Den daglige styring af kreditrisiko varetages af kunderådgiverne i samarbejde med de lokale direktører. Eksponeringer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, Kreditkomitéen eller bestyrelsen. Kreditkontoret kan bevilge eksponeringer op til 50 mio. kr. for eksisterende kunder og 25 mio. kr. for nye kunder. Kreditkomitéen kan bevilge eksponeringer op til 100 mio. kr. og for nye op til 50 mio. kr. Eksponeringer over 100 mio. kr. og nye over 50 mio. kr. skal bevilges af bestyrelsen. Kreditkomitéen kan dog bevilge udvidelser på op til 50 mio. kr. på eksponeringer i forhold til seneste bestyrelsesbevilling.

Den overordnede overvågning af Spar Nords kreditrisiko varetages af Bonitetsafdelingen. Afdelingen overvåger udviklingen i eksposeringers kreditbonitet og gennemfører en systematisk bonitetskontrol af kreditporteføljen.

Nye eksponeringer til privatkunder over 100.000 kr. og til erhvervs kunder over 300.000 kr. screenes systemmæssigt med henblik på udvælgelse til manuel bonitetsvurdering. Udvalgelsen sker på baggrund af en kombination af risikoparametre, som tilsammen eller hver for sig indikerer forhøjet risikoniveau. Der sker løbende registrering af nye kunder med svag bonitet.

Spar Nord har udviklet IT-værktøjer til styring og overvågning af kreditrisikoen. Overvågningen foregår bl.a. via Spar Nords kreditanalyzesystem, hvori de væsentligste data omkring krediteksponeringer og kundernes økonomi registreres. Målet er at afdække faresignaler på et tidligt tidspunkt og samtidig overvåge den bonitetsmæssige udvikling i porteføljer og organisatoriske enheder.

Der gennemføres hver måned en statistisk baseret rating af både privat- og erhvervs kunder. Ratingsystemer anvendes i den decentrale kreditgivning således, at der kan bevilges større udvidelser til de bedste ratinggrupper end til de svageste. Systemerne anvendes desuden i overtræksstyring og prissætning, hvilket er med til at sikre en sammenhæng mellem kundens risiko, og den pris kunden betaler.

Risikoklassifikation - ratinggrupper

Som led i Spar Nords kreditbehandling risikoklassificeres alle kunder med ikke-misligholdte engagementer efter sandsynligheden for, at den enkelte kunde defaulter (misligholder) inden for de kommende 12 måneder. Kunderne inddeles i grupperne 1 til 9, hvor gruppe 9 indeholder kunder med højeste risiko. Sandsynligheden for default estimeres statistisk ved hjælp af Spar Nords ratingsystemer, som bygger på forskellige modeller for de forskellige kundesegmenter.

For erhvervs kunderne baserer modellen sig på tre komponenter: En regnskabskomponent, som ud fra kundens seneste regnskaber risikoklassificerer kunden. En adfærdskomponent, som klassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og bevillingshistorik. Den tredje komponent er et konjunkturement, som korrigerer klassifikationen ud fra konjunkturudviklingen.

Helt nye erhvervs kunder klassificeres ud fra regnskabskomponenten, samt konjunkturkomponenten indtil 6. måned, hvor også adfærdskomponenten bidrager.

For privatkunderne baserer modellen sig alene på en adfærdskomponent og en konjunkturkomponent.

Helt nye privatkunder i Spar Nord risikoklassificeres ud fra en anøgningsscoremodel, der baserer sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, rådighedsbeløb mm. Denne model er en kombination af en statistisk model og en ekspertmodel. Efter 6 måneder adfærdsscores kunderne, og de to modeller vægtes sammen i overgangsperioden indtil 12. måned, hvorefter ratingen alene baseres på adfærd.

I tillæg til de ovennævnte modeller, arbejder Spar Nord med en kvalitativ risikoklassificering, såkaldt "svag-markering", som foretages af rådgiveren, hvis kunden udviser faretegn. Disse faretegn kan for privatkunder være skilsmisse, arbejdsløshed osv. og for erhvervs kunder være afsætningsproblemer, tab af nøglepersoner, tab af leverandører mm.

For privatkunder, der er svag-markeret men ikke-defaultet, bliver 'down-graded' én ratinggruppe, dog kan en svag-kunde ikke tilhøre de bedste ratinggrupper (1 og 2).

For erhvervs kunderne rates svag- og ikke svag-kunder hver for sig i to forskellige modeller. Begge modeller bygger dog på de samme komponenter.

For yderligere informationer henvises der til den ureviderede Risikoreport på www.sparnord.com/risikoreport.

Sektion 5

Risikostyring

5.1.2 Krediteksponering

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Kreditrisiko, udlån og garantier		
Balanceførte poster		
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	44.330	46.747
Nedskrivningskonto for udlån og andre tilgodehavender	1.789	1.575
Ikke-balanceførte poster		
Garantier mv.	12.092	11.961
Hensættelser på garantier	80	41
Regnskabsmæssig krediteksponering udlån og garantier i alt	58.290	60.324
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn		
	22.251	-
Nedskrivningskonto for uudnyttet maksimum og lånetilsagn	76	-
Regnskabsmæssig krediteksponering udlån og garantier, inkl. uudnyttet maksimum og lånetilsagn i alt	80.618	-
Finansiel kreditrisiko		
Obligationer til dagsværdi	16.160	10.838
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	1.437
Nedskrivningskonto for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, finansielle virksomheder	203	231
Regnskabsmæssig krediteksponering finansiel kreditrisiko i alt	17.763	12.505

Krediteksponering på udlån og garantier brutto samt nedskrivningskonto opdelt på brancher

Erhverv	2018				2017			
	Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser *)		Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Offentlige myndigheder	43	0,1	0	0,0	9	0,0	0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug og fiskeri	3.094	5,3	597	30,7	3.209	5,3	522	32,3
Industri og råstofudvinding	2.795	4,8	88	4,5	2.679	4,5	65	4,1
Energiforsyning	1.577	2,7	21	1,1	1.642	2,7	17	1,1
Bygge og anlæg	2.618	4,5	87	4,5	2.463	4,1	64	4,0
Handel	3.978	6,8	132	6,8	3.682	6,1	51	3,1
Transport, hoteller og restauranter	2.156	3,7	106	5,4	1.920	3,2	95	5,9
Information og kommunikation	227	0,4	6	0,3	200	0,3	2	0,1
Finansiering og forsikring	8.042	13,8	119	6,1	12.735	21,1	85	5,3
Fast ejendom	6.019	10,3	198	10,2	5.703	9,5	203	12,5
Øvrige erhverv	3.551	6,1	117	6,0	2.951	4,9	89	5,5
Erhverv i alt	34.099	58,5	1.471	75,6	37.194	61,7	1.194	73,9
Private kunder i alt	24.191	41,5	474	24,4	23.130	38,3	422	26,1
Udlån og garantier i alt	58.290	100,0	1.945	100,0	60.324	100,0	1.616	100,0

*) Inkl. hensættelser på uudnyttet maksimum og lånetilsagn på 76 mio. kr.

Spar Nords samlede nedskrivningssaldo udgør 1,9 mia. kr. svarende til 3,3% af Spar Nords udlån og garantier ultimo 2018. Den samlede nedskrivningskonto er steget med 0,3 mio. kr. fra primo året. Stigningen kan primært henføres til primoeffekt af overgang til IFRS 9.

Nedskrivningerne på landbrug mv. er i løbet af 2018 steget med 75 mio. kr. og udgør ultimo året 597 mio. kr. svarende til 20% af eksponeringen mod 17% primo året.

Sektion 5 Risikostyring

Krediteksponering på udlån og garantier brutto opdelt på brancher uden reverse repoforretninger

	2018				2017			
	Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser *)		Udlån og garantier		Samlede nedskrivninger og hensættelser	
Erhverv	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Offentlige myndigheder	43	0,1	0	0,0	9	0,0	0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug og fiskeri	3.094	5,8	597	30,7	3.209	6,3	522	32,3
Industri og råstofudvinding	2.795	5,2	88	4,5	2.679	5,3	65	4,1
Energiforsyning	1.470	2,7	21	1,1	1.642	3,2	17	1,1
Bygge og anlæg	2.618	4,9	87	4,5	2.463	4,8	64	4,0
Handel	3.978	7,4	132	6,8	3.682	7,2	51	3,1
Transport, hoteller og restauranter	2.156	4,0	106	5,4	1.920	3,8	95	5,9
Information og kommunikation	227	0,4	6	0,3	200	0,4	2	0,1
Finansiering og forsikring	3.451	6,4	119	6,1	3.260	6,4	85	5,3
Fast ejendom	6.019	11,2	198	10,2	5.703	11,2	203	12,5
Øvrige erhverv	3.551	6,6	117	6,0	2.951	5,8	89	5,5
Erhverv i alt	29.401	54,9	1.471	75,6	27.719	54,5	1.194	73,9
Private kunder i alt	24.111	45,1	474	24,4	23.130	45,5	422	26,1
Udlån og garantier i alt	53.511	100,0	1.944	100,0	50.849	100,0	1.616	100,0

*) Inkl. hensættelser på uadnyttet maksimum og lånetilsagn på 76 mio. kr.

Krediteksponering på udlån og garantier brutto opdelt på eksponeringsstørrelser

Udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse *)

Mio. kr./%	Antal 2018	Antal 2017	Andel 2018	Andel 2017
0 - 0,1	53.178	51.286	1,1	1,2
0,1 - 0,5	35.747	35.594	10,9	11,2
0,5 - 1,0	13.985	13.334	12,6	12,6
1,0 - 5,0	8.304	8.033	24,7	25,0
5,0 - 10,0	931	913	9,4	9,6
10,0 - 20,0	419	414	8,7	8,9
20,0 - 50,0	238	227	11,4	10,8
50,0 - 100,0	86	78	9,1	8,4
100,0 ->	47	48	12,1	12,3
I alt	112.935	109.927	100,0	100,0

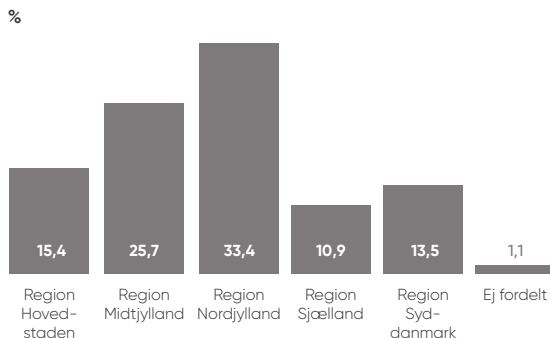
*) Ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

I forhold til eksponeringsstørrelse vurderes Spar Nords kreditportefølje at være veldiversificeret, bl.a. idet 58,7% af den samlede eksponering kan henføres til eksponeringer, der hver især er mindre end 10 mio. kr., og idet Spar Nord alene har 47 eksponeringer større end 100 mio. kr.

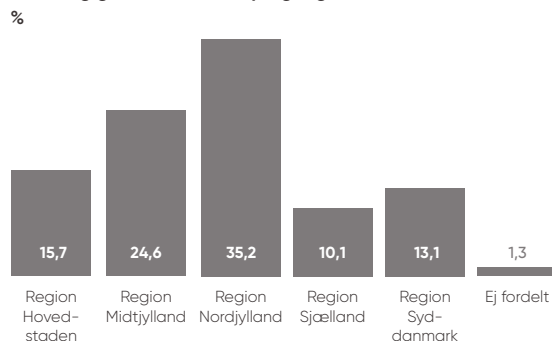
Sektion 5 Risikostyring

Krediteksponering på udlån og garantier brutto ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres opdelt på geografi

Udlån og garantier fordelt på geografi 2018 *)

Udlån og garantier fordelt på geografi 2017 *)

*) Ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

I forhold til geografi vurderes der at være en god spredning i Spar Nords kreditportefølje. Ultimo 2018 kan 33,4% af Spar Nords samlede udlån og garantier henføres til Region Nordjylland, mens den resterende del er fordelt på landets øvrige regioner.

5.1.3 Spar Nords eksponeringer fordelt på kundeporteføljer

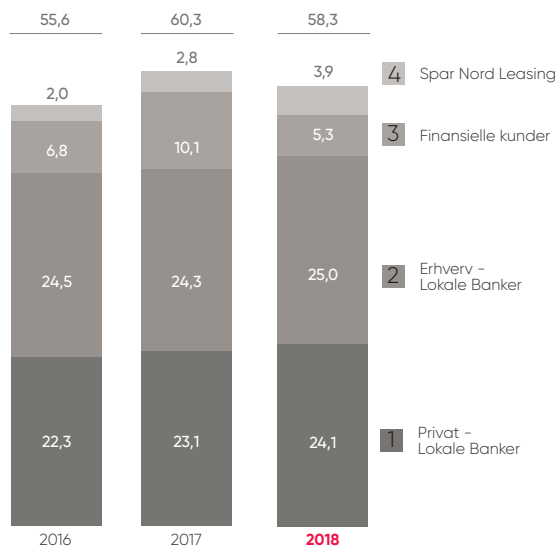
Spar Nords samlede udlån og garantier før modregning af nedskrivninger udgør 58,3 mia. kr. ultimo 2018, hvilket er et fald på 2 mia. kr. Denne udvikling dækker over to modgående forhold. Reverse repoudlånet falder med 4,7 mia. kr. og udgør ultimo 2018 i alt 4,8 mia. kr. Herudover stiger bankens udlån med 2,5 mia. kr. og udgør ultimo 2018 41,3 mia. kr. Dette svarer til en udlånsvækst på 6,4% i 2018. Herudover stiger garantiene med 0,2 mia. kr. til 12,2 mia. kr. ultimo 2018.

I Spar Nords løbende risikoovervågning opdeles kunderne i 4 grupper: 1) Privat - Lokale Banker, 2) Erhverv - Lokale Banker, 3) Finansielle kunder og 4) Spar Nord Leasing.

Udviklingen i disse kunde grupper fremgår nedenstående figur.

Eksponeringsfordeling

Mia. kr.

Sektion 5 Risikostyring

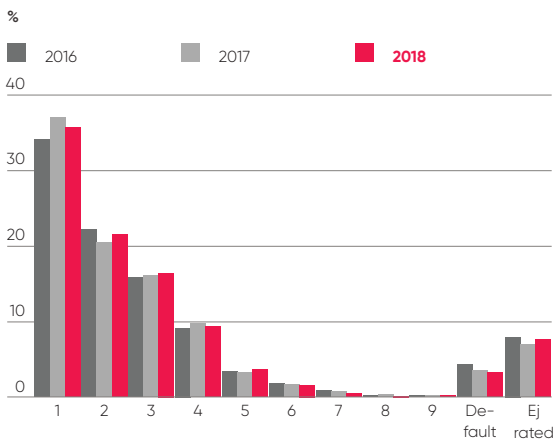
Privatkunder i Spar Nords Lokale Banker

Den samlede krediteksponering mod privatkunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 24,1 mia. kr. ultimo 2018 mod 23,1 mia. kr. ultimo 2017. Eksponeringen mod privatkunder udgør 41,3% af Spar Nords samlede krediteksponering. Som det fremgår af nedenstående figur har privatkundernes gennemsnitlige kreditbonitet udviklet sig positivt over de seneste år, og boniteten er aktuelt på et meget tilfredsstillende niveau.

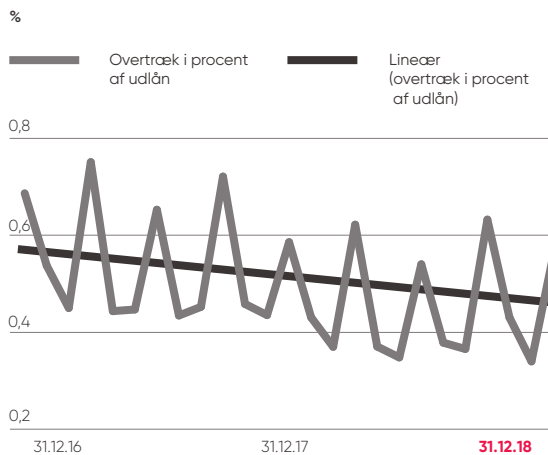
Privatkundernes overtræk og restancer har i løbet af 2016 til 2018 befundet sig på et lavt niveau og vist en faldende tendens.

Der er i perioden 2016 til 2018 sket en mindre forbedring af privatkundernes bonitet.

Privatkunders eksponeringer fordelt på ratinggrupper *)

Privatkunder - Lokale Banker Udvikling i overtræk/restancer

Gennemsnitlig ratinggruppe

	2016	2017	2018
Gennemsnitlig ratinggruppe	2,7	2,6	2,6

Sektion 5 Risikostyring

Erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker

Den samlede krediteksponering mod erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 25,0 mia. kr. ultimo 2018 mod 24,3 mia. kr. ultimo 2017. Stigningen på 0,7 mia. kr. kan henføres til en stigning i udlån på 0,6 mia. kr. og en stigning i garantier på 0,1 mia. kr.

Eksponeringen mod erhvervskunder udgør 42,9% af Spar Nords samlede krediteksponering.

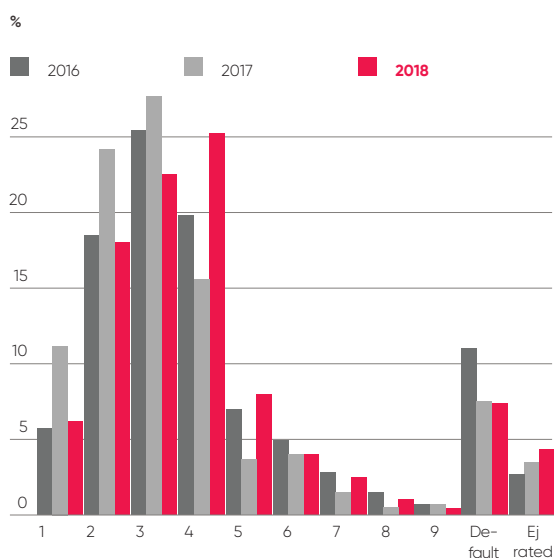
Når Spar Nords kreditmodeller på erhvervskundesiden har vist relativt store udsving i risikoniveauet de seneste 2 år, skyldes det især, at konjunkturmodellen har en betydelig indvirkning på ra-

tingen. Mere konkret er det konjunkturmodellens delkomponent for forbrugsforventninger, der i 2017 viste en klar positiv trend og dermed påvirkede ratingen positivt, mens trenden i 2018 modsat har været negativ, hvilket modsat trækker ratingen i negativ retning.

De underliggende adfærdsscoringer og regnskabsrating viser en stabil udvikling for perioden.

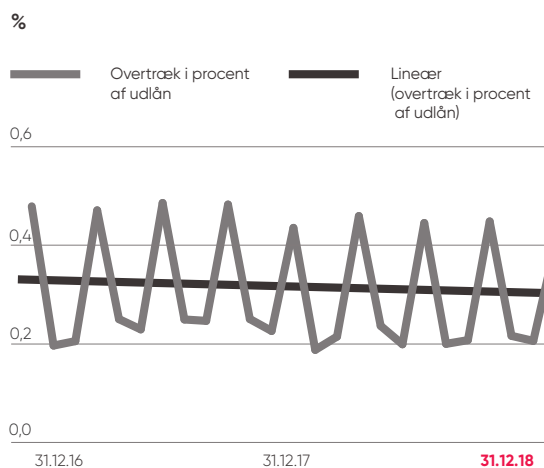
Erhvervskundernes overtræk og restancer i løbet af 2016 til 2018 har ligget på et stabilt lavt niveau på 0,4%.

Erhvervskunders eksponeringer fordelt på ratinggrupper *)

*) Uden offentlige kunder

Erhvervskunder uden landbrug – Lokale Banker Udvikling i overtræk/restancer

Gennemsnitlig ratinggruppe *)

	2016	2017	2018
Gennemsnitlig ratinggruppe	4,1	3,4	3,8

*) Eksponeringer efter nedskrivninger uden offentlige kunder

Branchefordeling leasingudlån

%	Udlån		Nedskrivnings-konto	
	2018	2017	2018	2017
Offentlige myndigheder	0,0	0,0	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	13,1	16,0	15,9	20,5
Fiskeri	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri og råstofudvinding	14,3	15,1	21,0	26,3
Energiforsyning	9,3	6,5	7,0	2,4
Bygge og anlæg	13,4	13,2	11,0	8,0
Handel	9,6	7,3	7,5	2,0
Transport, hoteller og restauranter	22,7	20,6	20,8	18,2
Information og kommunikation	0,3	0,7	0,3	0,3
Finansiering og forsikring	1,2	1,1	0,8	0,1
Fast ejendom	2,3	2,6	1,8	1,0
Øvrige erhverv	13,3	16,7	13,5	20,0
Erhverv i alt	99,7	99,8	99,5	98,8
Privatkunder i alt	0,3	0,2	0,5	1,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Leasingaktiviteter

Spar Nords samlede krediteksponering på leasingområdet udgør ultimo 2018 3,9 mia. kr., hvilket er 1,1 mia. kr. eller 39,3% højere end ultimo 2017. Krediteksponeringen på leasingområdet svarer til 6,7% af Spar Nords samlede udlån og garantier.

Udviklingen i volumen af tilbagetaget leasingudstyr ligger fortsat på et meget lavt niveau, under 0,2% af leasingudlånet.

I risikosammenhæng er det vigtigt at bemærke, at leasingudlån altid sker med sikkerhed i aktiverne enten i form af pant eller ejerskab.

Tilbagetaget udstyr

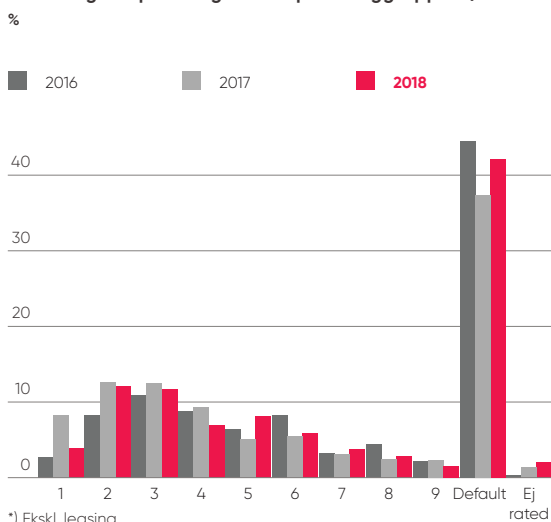
Mio. kr.	2018	2017
Tilbagetaget udstyr i alt	7	2

Sektion 5 Risikostyring

Landbrug

Udlån og garantier til landbrugskunder udgør ultimo 2018 3,0 mia. kr. svarende til 5,1%. Heraf udgør leasingudlån 0,5 mia. kr. og garantier 0,2 mia. kr.

Landbrugseksponering fordelt på ratinggrupper *)

Gennemsnitlig ratinggruppe - landbrug *)

	2016	2017	2018
Gennemsnitlig ratinggruppe	6,3	5,6	5,9

*) Eksponeringer efter nedskrivninger

Som det fremgår af figurerne er landbrugskundernes gennemsnitlige bonitet forværret i 2018. Den negative udvikling kan henføres til en stigning i eksponeringer i kategorien "Default".

Driftspåvirkningen fra nedskrivninger på landbrugsudlån blev i 2018 til en udgift på 106 mio. kr. mod en indtægt på 38 mio. kr. i 2017.

Inden for landbrugssegmentet var det i 2018 både mælkeproducenterne og især svineproducenterne, der var ramt af ugunstige forhold. Begge produktionsgrene var udfordret af den ekstreme tørke, Danmark og det meste af Europa var ramt af i forsommeren, og havde som konsekvens heraf vanskeligt ved at opnå et tilfredsstillende bytteforhold.

Svineproducenterne var særligt hårdt ramt i 2018, fordi afregningsprisen på svinekød var på et usædvanligt lavt niveau, bl.a. som en konsekvens af et stort udbud på verdensmarkedet og en for de danske producenter ugunstig valutakursudvikling. Herudover var der en enkelt nedskrivning på et større engagement inden for planteavl.

Spar Nords samlede nedskrivninger på landbrugsudlån ultimo 2018 udgør 596 mio. kr. svarende til 20,1% af Spar Nords samlede udlån og garantier til branchen. Ultimo 2017 var tallene 522 mio. kr. og 16,9%.

I figurerne vises Spar Nords landbrugsudlån samt nedskrivninger relateret til landbrugseksponeringer fordelt på produktionsgrene.

Landbrugsnedskrivninger fordelt på produktionsgrene

2018 Mio. kr./%	Nedskrivningskonto	Afskrevet	Årets nedskrivning	Nedskrivningsprocent af eksponering	Procent af værdiforringet
Kvæg	249	60	-5	34,3	53,8
Svin	192	6	32	32,7	64,8
Planteavl	104	3	59	14,9	45,6
Mink	25	6	14	22,1	53,9
Leasing	13	0	4	2,5	49,4
Andet	14	2	2	4,2	77,5
I alt	596	77	106	20,1	55,4

2017 Mio. kr./%	Nedskrivningskonto	Afskrevet	Årets nedskrivning	Nedskrivningsprocent af eksponering	Procent af værdiforringet
Kvæg	326	88	-26	37,2	62,0
Svin	144	88	-23	24,4	54,9
Planteavl	27	30	9	3,7	47,6
Mink	14	2	1	13,9	36,0
Leasing	4	1	2	0,9	17,9
Andet	5	9	-1	1,6	69,2
I alt	522	218	-38	16,9	56,8

Landbrugseksponering fordelt på produktionsgrene

2018 Mio. kr./%	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdiforringet	Andel værdiforringet
Kvæg	725	17	462	63,7
Svin	586	38	296	50,5
Planteavl	697	76	229	32,8
Mink	111	0	46	41,1
Leasing	515	0	26	5,1
Andet	334	1	18	5,4
I alt	2.969	132	1.077	36,3

2017 Mio. kr./%	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdiforringet	Andel værdiforringet
Kvæg	875	45	526	60,1
Svin	595	7	264	44,3
Planteavl	738	4	57	7,7
Mink	106	0	41	38,6
Leasing	452	0	24	5,2
Andet	330	3	8	2,4
I alt	3.096	59	919	29,7

Spar Nords samlede eksponering fra mælkeproducenter og svineavlere blev i 2018 reduceret med 0,2 mia. kr. svarende til en reduktion på 10,2%.

Spar Nord har som princip, at når landbrugskunder ikke kan skabe positiv konsolidering ved de af Spar Nord fastsatte nulpunktpriser på 9,50 kr./kg uden efterbetaling for svinekød og 2,20 kr./kg uden efterbetaling for mælk, defineres dette som OIK. Beregningen af nulpunktpriser tager uanset hvilken finansiering, der konkret er valgt, udgangspunkt i finansiering til 4% gennemsnitsrente på hele den rentebærende gæld. Kan der på disse betingelser ikke opstilles realistiske budgetter, bliver der foretaget nedskrivningsberegning.

Sektion 5 Risikostyring

Modtagne sikkerheder og typer heraf for stadie 3

Modtagne sikkerheder	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Regnskabsmæssig værdi af udlån og garantier	2.155	-
Sikkerhedsværdi	1.895	-
Blanco i alt	260	-
Typer af sikkerhed		
Ejendomme	956	-
Depot / værdipapirer	8	-
Garantier / kautioner	90	-
Køretøjer	14	-
Kontanter	20	-
Andre sikkerheder	472	-
Anvendte sikkerheder i alt	1.560	-
Specielt sikrede forretninger (kreditforeningsgarantier)	213	-
Sikret i alt, eksklusive leasingaktiviteter	1.773	-
Modtagne sikkerheder leasingaktiviteter	122	-
I alt	1.895	-

Ejendoms pant

Geografisk fordeling af ejendoms pant

%	2018	2017
	Andel i %	Andel i %
Region Hovedstaden	15,9	15,8
Region Midtjylland	22,4	20,2
Region Nordjylland	36,4	38,3
Region Sjælland	11,4	11,3
Region Syddanmark	12,6	12,8
Ej fordelt	1,3	1,6
I alt	100,0	100,0

Ejendoms pant fordelt på ejendoms typer

%	2018	2018	2017	2017
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Beboelse	14.741	57,2	14.014	56,8
Fritidshuse	1.000	3,9	980	4,0
Kontor og forretning	3.890	15,4	3.618	14,7
Landbrug	2.130	8,3	2.353	9,5
Øvrige	4.003	15,3	3.710	15,0
I alt	25.763	100,0	24.675	100,0

Spar Nord overvåger løbende værdien af de stillede sikkerheder. Hvis risikoen på en modpart forøges, vurderes sikkerhederne særlig kritisk. Værdien vurderes ud fra en tvangsrealisationspris på den stillede sikkerhed med fradrag af eventuelle omkostninger ved realiseringen.

I Spar Nords sikkerhedsvurdering af pant i udlejningsejendomme tages der udgangspunkt i ejendommenes evne til at give forrentning. Der stilles forskellige krav til forretningen afhængig af ejendommens anvendelse og ejendommens bygningsmæssige tilstand, ligesom ejendommens fysiske placering i Danmark har indflydelse. Boligudlejningsejendomme værdifastsættes ud fra krav til forrentning på 4,25% til 10,0% (2017: 4,25% til 10,0%).

Blancoandele

Nedenstående tabel viser, at den samlede blancoandel ultimo 2018 er opgjort til 38,8%. Hvis den samlede blanco andel bliver opgjort uden reverse repoforretninger udgør den ultimo 2018 42,3%. Ultimo 2017 var blancoandelen uden reverse repoforretninger 41,5%.

Eksposering fordelt på blancoandele

%	2018	2017
	<10	42,1
10-50	21,0	18,9
50-75	9,2	8,8
>75	27,8	24,4
Gennemsnitlig blancoandel	38,8	34,9

Sektion 5

Risikostyring

Koncernens krediteksponering fordelt på blancoandele

Branche	2018		2017	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Offentlig myndighed	43	99,8	9	98,8
Landbrug, jagt og skovbrug	884	29,8	873	28,2
Fiskeri	44	35,2	32	28,8
Industri og råstofudvinding	912	32,6	819	30,6
Energiforsyning	614	38,9	499	30,4
Bygge og anlæg	828	31,6	647	26,3
Handel	1.547	38,9	1.586	43,0
Transport, hoteller og restauranter	596	27,7	431	22,4
Information og kommunikation	110	48,7	94	46,8
Finansiering og forsikring	2.152	26,8	2.214	17,4
Fast ejendom	2.471	41,1	2.390	41,9
Øvrig erhverv	1.654	46,6	1.338	45,3
Erhverv i alt	11.857	34,8	10.932	29,4
Privatkunder i alt	10.772	44,5	10.150	43,9
I alt	22.629	38,8	21.082	34,9

5.1.5 Kreditlempelse (forbearance)

En udlånsfacilitet defineres som kreditlempet, hvis der grundet låntagers økonomiske problemer er givet lempelige vilkår på rente og/eller ydelse eller, hvis der er sket en refinansiering med lempelige vilkår.

I Spar Nord er kreditlempelse et OIK-kriterium, og vilkårene vurderes lempet, hvis der for OIK-mærkede erhvervs-kunder tildeles en rente under 3%. For privatkunder vurderes en rente under 3,5% som en lempelse. Endvidere vurderes ydelsesfastsættelse for privatkunder, som medfører restløbetider over 20 år, som lempelige vilkår. For boligfinansiering vil vilkårene typisk være fastlagt før evt. OIK-markering og vil derfor ikke indgå i opgørelsen af lempelige vilkår, uanset om ovenstående kriterier er opfyldt.

Non-performing eksponering (NPL) er defineret som klassen af eksponeringer, der er misligholdte (ud fra Basel kriterier) og/eller er værdiforringet. Dvs. eksponeringer mod kunder med afskrivninger, nedskrivninger eller 90 dages restance.

Nedskrivningskontoen udgør ultimo 2018 1.945 mio. kr. svarende til 3,3% af udlån og garantier mod 2,7% ultimo 2017.

Kreditlempede udlån

2018				
Mio. kr.	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Non-performing	531	407	237	1.175
Performing	17	1	14	33
I alt	549	409	251	1.208

2017				
Mio. kr.	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Non-performing	459	398	204	1.061
Performing	28	4	10	43
I alt	487	402	214	1.103

Forfaldne men ikke værdiforringede fordringer

Mio. kr.	2018		2017	
	Overtræk	Sikret	Overtræk	Sikret
0-30 dage	207	129	197	167
31-60 dage	11	2	7	7
61-90 dage	4	0	2	2
> 90 dage	6	3	4	3
I alt	227	135	210	179

Sikret er opgjort ud fra bankens sikkerhedsregistreringssystem. I sikkerhedsregistreringen foretages en forsigtig værdifastsættelse af alle pantsatte sikkerheder.

Sektion 5 Risikostyring

5.1.6 Nedskrivninger - overgang fra IAS 39 til IFRS 9

Nedskrivninger mv. - overgang fra IAS 39 til IFRS 9 fordelt på eksponeringskategorier

	Individuelle nedskrivninger 31.12.17 Mio. kr.	Gruppevisse nedskrivninger 31.12.17 Mio. kr.	I alt 31.12.17 Mio. kr.	Ændring IAS 39 til IFRS 9 01.01.18 Mio. kr.	I alt 01.01.18 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	1.323	251	1.575	216	1.791
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	1	1
Garantier	41	0	41	27	68
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	15	0	15	7	21
I alt	1.379	251	1.631	250	1.881

Stigningen i nedskrivninger fra IAS 39 til IFRS 9 kan henføres til, at nedskrivninger efter IFRS 9 indebærer, at der skal nedskrives på alle Spar Nords krediteksponeringer opgjort til amortiseret kostpris baseret på et statistisk forventet tab ("expected loss"-model).

Under de tidligere regler under IAS 39 blev der først nedskrevet, når der var konstateret objektiv indikation på værdiforringelse ("incurred loss"-model). Herudover tages der fremadrettet hensyn til fremadskuede information.

Nedskrivninger mv. 01.01.18 under IFRS 9 opdelt i stadier

	Stadie 1 01.01.18 Mio. kr.	Stadie 2 01.01.18 Mio. kr.	Stadie 3 01.01.18 Mio. kr.	I alt 01.01.18 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	79	279	1.433	1.791
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1	0	0	1
Garantier	13	7	48	68
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	4	5	12	21
I alt	96	291	1.494	1.881

Eksponeringer før nedskrivninger mv. 01.01.18 under IFRS 9 opdelt i stadier

	Stadie 1 01.01.18 Mio. kr.	Stadie 2 01.01.18 Mio. kr.	Stadie 3 01.01.18 Mio. kr.	I alt 01.01.18 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	35.592	9.667	3.078	48.337
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.437	0	0	1.437
Garantier	10.978	763	261	12.002
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	19.472	1.159	171	20.802
I alt	67.479	11.590	3.510	82.579

5.1.7 Eksponeringer og nedskrivninger mv. 31.12.18

For beskrivelse af principper for nedskrivninger på udlån henvises til note 5.1.1.

Spar Nords nedskrivningskonto fordelt på brancher fremgår af afsnit 5.1.2.

Opsummering regnskabsmæssig værdi af eksponeringer

	Eksponering før nedskrivninger 2018 Mio. kr.	Ned- skrivninger 2018 Mio. kr.	Regnskabs- mæssig værdi 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskr. mv. i alt Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris (note 5.1.8)	46.118	1.789	44.330	107
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker (note 5.1.9)	1.400	0	1.400	0
Garantier (note 5.1.10)	12.172	80	12.092	12
Udnyttet maksimum og lånetilsagn (note 5.1.8)	22.327	76	22.251	55
I alt	82.018	1.945	80.073	173

Resultatførte nedskrivninger mv. er nærmere specificeret i note 5.1.7, 5.1.8, 5.1.9 og 5.1.10.

Sektion 5 Risikostyring

Driftspåvirkning af tab og nedskrivninger på udlån og garantier mv. fordelt på brancher

Mio. kr.	2018	2017
Offentlig myndighed	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	106	-38
Fiskeri	0	-2
Industri og råstofudvinding	-14	32
Energiforsyning	-10	-1
Bygge og anlæg	2	15
Handel	62	-5
Transport, hoteller og restauranter	-7	46
Information og kommunikation	2	0
Finansiering og forsikring	14	-87
Fast ejendom	-52	-53
Øvrig erhverv	17	9
Erhverv i alt	119	-85
Private i alt	54	78
I alt	173	-7

Spar Nords driftspåvirkning fra nedskrivninger udgjorde i 2018 en udgift på 173 mio. kr. svarende til 0,3% af de samlede udlån og garantier.

Udviklingen i driftspåvirkning var stærkt præget af landbrugets udfordringer. Årets samlede driftspåvirkning på 173 mio. kr. skal således ses lyset af en driftspåvirkning på landbrug alene på 106 mio. kr. efter et år, hvor især svineproducenterne var svært udfordret af de lave afregningspriser. Herudover var der en enkeltstående nedskrivning på et større engagement indenfor planteavl.

På koncernens øvrige erhvervskunder var der tale om en driftspåvirkning på 13 mio. kr., hvori indgår et tab på 45 mio. kr. relateret til en svindelsag hos en af bankens erhvervskunder, som blev konstateret i januar 2019. For privatkunderne var en driftspåvirkning på 54 mio. kr., hvoraf SparXpres udgør 46 mio. kr.

Rentenustilte eksponeringer er i årets løb steget fra 341 mio. kr. ultimo 2017 til 476 mio. kr. ultimo 2018.

Eksponeringer før nedskrivninger og hensættelser opdelt i stadier

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	30.773	12.100	3.245	46.118
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	0	0	1.400
Garantier	11.028	772	373	12.172
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	19.970	2.180	178	22.327
I alt	63.170	15.052	3.796	82.018

Spar Nord har ikke kategorierne "Finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst" og "Udlån til dagsværdi gennem resultatopgørelsen".

Eksponeringer før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i brancher

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. i alt Mio. kr.
Offentlig myndighed	607	0	0	607	0
Landbrug, jagt og skovbrug	1.289	1.347	1.117	3.753	106
Fiskeri	108	43	0	151	0
Industri og råstofudvinding	2.156	1.510	259	3.925	-14
Energiforsyning	1.429	522	22	1.973	-10
Bygge og anlæg	2.704	1.122	197	4.023	2
Handel	4.172	1.886	208	6.266	62
Transport, hoteller og restauranter	1.199	1.302	268	2.769	-7
Information og kommunikation	263	79	10	352	2
Finansiering og forsikring	8.817	722	228	9.767	14
Fast ejendom	6.004	1.342	462	7.808	-52
Øvrig erhverv	3.435	1.630	150	5.216	17
I alt erhverv	32.184	11.506	2.920	46.610	119
Privatkunder i alt	29.586	3.545	876	34.007	54
I alt	61.770	15.052	3.796	80.618	173
Tilgodehavender hos kreditinstitutter i alt	1.400	0	0	1.400	0
I alt	63.170	15.052	3.796	82.018	173

Nedskrivninger og hensættelser opdelt i stadier

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0
Garantier	14	6	60	80
Udnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76
I alt	106	308	1.531	1.945

Sektion 5

Risikostyring

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Individuelt kreditforringede udlån til amortiseret kostpris og garantier		
Udlån og tilgodehavender		
Summen af udlån og tilgodehavender, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger	3.086	2.912
Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender	1.373	1.323
Regnskabsmæssig værdi	1.713	1.588
Garantier		
Summen af garantier, hvorpå der er foretaget individuelle hensættelser	338	218
Individuelle hensættelser på garantier	59	41
Regnskabsmæssig værdi	280	177
Modelberegnete udlån og garantier		
Summen af udlån og garantier, hvorpå der er foretaget modelberegnete nedskrivninger	194	-
Modelbaserede nedskrivninger og hensættelser	31	-
Regnskabsmæssig værdi	163	-

	2018 Kredit- eksponering før ned- skrivning *) Mio. kr.	2018 Ned- skrivning*) Mio. kr.	2017 Kredit- eksponering før ned- skrivning Mio. kr.	2017 Nedskrivning Mio. kr.
Konkurs	66	48	38	32
Inkasso eller betalingsstandsning	179	85	100	44
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	3.179	1.367	2.991	1.288
Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier i alt	3.424	1.500	3.130	1.365

*) Individuelt kreditforringede udlån til amortiseret kostpris og garantier i stadie 3.

Individuelle nedskrivninger 31.12.18 på 1.500 mio. kr. er inkl. 69 mio. kr. i hensættelse til tab på uudnyttet maksimum og lånetilsagn.

Spar Nord har i 2018 realiseret en stigning i krediteksponeringen imod kunder med individuelle nedskrivninger på 294 mio. kr.

De kreditforringede fordringer udgør ultimo 2018 5,9% af den samlede krediteksponering mod 5,2% i 2017.

Den samlede nedskrivningskonto er i 2018 steget med 329 mio. kr. Denne udvikling dækker over en stigning på 250 mio. kr. fra overgang til IFRS 9, og de sidste 79 mio. kr. kan henføres til årets ændringer.

Konkurs kan langt overvejende henføres til erhvervs kunder.

Sikkerhederne for de individuelt kreditforringede udlån og for de overforfaldne udlån, som ikke er individuelt nedskrevet, afviger ikke væsentligt fra bankens sikkerheder i øvrigt.

Kontraktlige udestående beløb for finansielle aktiver, der blev afskrevet i regnskabsperioden, og som stadig søges inddrevet

Der er i regnskabsåret 2018 afskrevet 213 mio.kr., hvoraf 179 mio. kr. fortsat forsøges inddrevet.

5.1.8 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger	46.118	-
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger	22.327	-
Nedskrivninger og hensættelser på uudnyttet maksimum	1.865	-
I alt	66.581	-

Sektion 5

Risikostyring

Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger, opdelt i ratinggrupper

Nedenstående tabel viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til beskrivelse i note 5.1.1.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Ratinggruppe 1	5.816	23	0	5.839	-
Ratinggruppe 2	6.826	151	1	6.978	-
Ratinggruppe 3	5.517	1.834	1	7.352	-
Ratinggruppe 4	4.170	2.522	2	6.694	-
Ratinggruppe 5	1.357	1.204	0	2.560	-
Ratinggruppe 6	360	847	1	1.208	-
Ratinggruppe 7	73	659	0	731	-
Ratinggruppe 8	75	230	2	307	-
Ratinggruppe 9	2	165	11	179	-
Default	2	86	2.934	3.022	-
Ej rated	1.796	33	0	1.830	-
Reverse repoforretninger	4.779	0	0	4.779	-
SparXpres	0	558	142	700	-
Leasing	0	3.788	150	3.938	-
I alt	30.773	12.100	3.245	46.118	-

Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger, opdelt i stadier

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Brutto eksponering 01.01.18	35.592	9.667	3.078	48.337	-
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	14.809	4.299	465	19.573	-
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-18.173	-2.734	-672	-21.579	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-3.204	2.901	303	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	1.636	-2.147	511	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	142	122	-263	-	-
Brutto engagement tabsført	-28	-8	-177	-213	-
Brutto eksponering 31.12.18	30.773	12.100	3.245	46.118	-

Tallene angående nyetableringer og udvidelse samt tilbagebetalinger og nedbringelser indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Udnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i ratinggrupper

Ratingopdeling af Spar Nords udnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser følger i al væsentlighed ratingopdelingen for udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger som anført ovenfor, hvortil der henvises.

Sektion 5

Risikostyring

Udnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i stadier	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Brutto eksponering 01.01.18	19.472	1.159	171	20.802	-
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	2.584	169	9	2.763	-
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-1.255	45	-28	-1.237	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-1.305	1.275	30	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	439	-477	37	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	34	7	-41	-	-
Brutto eksponering 31.12.18	19.970	2.180	178	22.327	-

Tallene angående nyetableringer og udvidelse samt tilbagebetalinger og nedbringelser indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Nedskrivninger og hensættelser til tab

Analyse af ændringer i nedskrivninger i året opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.7.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	79	279	1.433	1.791	-
Hensættelser 01.01.18 under IFRS 9, udnyttet maksimum og lånetilsagn	4	5	12	21	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	28	37	92	157	157
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti	-10	-29	-82	-121	-121
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	139	-63	-76	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	-16	45	-28	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	-9	-37	46	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-122	65	181	124	124
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	0	0	-139	-139	-
Andre bevægelser (rentekorrektion mv.)	0	0	33	33	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	-	-	-	80
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-	-	-	-	-77
Nedskrivninger 31.12.18	92	302	1.470	1.865	162
Nedskrivninger 31.12.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789	107
Hensættelser 31.12.18 under IFRS 9, udnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76	55
Nedskrivninger 31.12.18	92	302	1.470	1.865	162

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af forringelser af makroøkonomiske faktorer.

Tallene angående nedskrivninger vedr. nye eksponeringer og tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti indeholder ad-

ministrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Tab uden forudgående nedskrivninger er udtryk for Spar Nords tabsførte udlån, hvor det konstaterede tab er større end nedskrivningerne primo året.

5.1.9 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger	1.400	-
Nedskrivninger	0	-
Regnskabsmæssig værdi	1.400	-

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Kreditinstitutter	1.400	0	0	1.400	-
Centralbanker	0	0	0	0	-
I alt	1.400	0	0	1.400	-

For en opdeling i produkttyper og ratingkategorier, henvises til note 5.1.12.

Sektion 5

Risikostyring

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger, opdelt i stadier

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Brutto eksponering 01.01.18	1.437	0	0	1.437	-
Nyetableringer samt udvidelse af eksisterende engagementer i året	981	0	0	981	-
Tilbagebetalinger og nedbringelse af eksisterende engagementer	-1.018	0	0	-1.018	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Brutto eksponering 31.12.18	1.400	0	0	1.400	-

Tallene angående nyetableringer og udvidelse samt tilbagebetalinger og nedbringelser indeholder administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

Nedskrivninger

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.7.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9	1	0	0	1	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	1	0	0	1	1
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede konti	-1	0	0	-1	-1
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-1	0	0	-1	-1
Nedskrivninger 31.12.18	0	0	0	0	0

5.1.10 Garantier

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Garantier før hensættelse til tab	12.172	-
Hensættelse til tab	80	-
Regnskabsmæssig værdi	12.092	-

Garantier før hensættelser, opdelt i ratinggrupper

Nedenstående tabel viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier. For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til beskrivelse i note. 5.1.1.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Ratinggruppe 1	4.198	2	0	4.200	-
Ratinggruppe 2	2.334	43	4	2.382	-
Ratinggruppe 3	1.643	157	2	1.802	-
Ratinggruppe 4	962	294	0	1.256	-
Ratinggruppe 5	158	125	0	283	-
Ratinggruppe 6	105	94	0	199	-
Ratinggruppe 7	28	28	0	56	-
Ratinggruppe 8	4	6	0	10	-
Ratinggruppe 9	2	10	1	13	-
Default	0	6	366	372	-
Ej rated	1.592	7	0	1.600	-
I alt	11.028	772	373	12.172	-

Garantier, opdelt i stadier

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Brutto eksponering 01.01.18	10.978	763	261	12.002	-
Nye engagementer i året	5.828	355	121	6.304	-
Tilbageførte vedr. indfrieede engagementer	-5.590	-457	-88	-6.135	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 1	-359	287	73	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 2	157	-182	26	-	-
Ændring af bruttoengagement, overførsel til/fra stadie 3	15	6	-21	-	-
Brutto eksponering 31.12.18	11.028	772	373	12.172	-

Sektion 5

Risikostyring

Hensættelse til tab

Analyse af ændringer i hensættelser til tab i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 5.1.7.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Hensættelse til tab 01.01.18 under IFRS 9	13	7	48	68	-
Hensættelse til tab vedr. nye eksponeringer i året	15	2	50	66	66
Tilbageførte hensættelser til tab vedr. indfrie eksponeringer	-7	-7	-13	-27	-27
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 1	4	-3	-1	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 2	-1	1	0	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 3	-1	0	2	-	-
Hensættelser til tab i året som følge af ændring i kreditrisiko	-8	5	-25	-28	-28
Hensættelse til tab 31.12.18	14	6	60	80	12

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditri-

siko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af forringelser af makroøkonomiske faktorer.

§ 5.1.11 Nedskrivningskonto 31.12.17 (IAS 39)

Anvendt regnskabspraksis efter IAS 39

Regnskabsposten omfatter udlån og tilgodehavender, herunder pantebreve, finansielle leasingkontrakter (se særskilt afsnit efterfølgende) og reverse repoforretninger, hvor modparten ikke er et kreditinstitut eller en centralbank.

Første indregning sker til dagsværdien med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer og provisioner, der knytter sig til etableringen. Efterfølgende måles udlån og tilgodehavender, der ikke er reverse repoforretninger, til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentes metode med fradrag af nedskrivninger til imødegøelse af tab.

Værdiforringelse

Udlån og tilgodehavender overvåges løbende for vurdering af, om der er indtruffet en objektiv indikation på værdiforringelse, og om en test for værdiforringelse viser et tab. Dette foretages ved en individuel vurdering af alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån og tilgodehavender. For mindre udlånseksponeringer under 250.000 kr. sker der en automatiseret vurdering af bonitetsmarkerede kunder baseret på kundens registrerede data og karakteristika. For udlån og tilgodehavender uden individuel værdiforringelse sker gruppevis vurdering af grupper med ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko.

Individuelle nedskrivninger

Nedskrivninger vurderes ud fra en individuel vurdering af eksponeringer, når der på individuelt niveau er en objektiv indikation på værdiforringelse.

Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Spar Nord yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion

Nedskrivningen opgøres som forskellen mellem den bogførte værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme. Sikkerheden fratrækkes til dagsværdi eksklusive realisationsomkostninger. En eventuel efterfølgende forøgelse af den tilbagediskonterede værdi af de forventede betalingsstrømme medfører hel eller delvis tilbageførsel af den foretagne nedskrivning. Til beregning af tilbagediskonteret værdi anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte effektive rente og for variabelt forrentede udlån den aktuelt fastsatte effektive rente.

Såfremt en låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder nedskrives til det beløb, som låntager forventes at kunne servicere fremadrettet i en finansiell rekonstruktion. Vurderes en rekonstruktion ikke mulig, baseres nedskrivningen på forventede betalinger i en konkurssituation.

Gruppevis nedskrivninger

Individuelt vurderede udlån, der ikke er nedskrevet, samt øvrige udlån, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet. En porteføljemæssig vurdering foretages på grupper af udlån, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Porteføljenedskrivningen skal blandt andet dække en forværring af betalingsmønstret fra den pågældende portefølje og ændring i forhold, der erfaringsmæssigt har sammenhæng med omfanget af betalingssvigt i den pågældende gruppe af udlån og tilgodehavender.

Porteføljevurderingen baseres på bankens ratingsystemer, som inddeler kunderne i ni ratingklasser.

Beregningen af gruppevis nedskrivninger bygger på bruttovandringer, således at de samlede gruppevis nedskrivninger ved en bruttotilgang udgøres af summen af de enkelte låntageres forværring i ratingklasserne, alene beregnet for de kunder, hvor ratingen er blevet forværret og dermed forøget risiko i forhold til det oprindeligt forventede, hvor denne forøgede risiko ikke er modgået med en tilsvarende forøgelse af kundens rente.

Der tages således ikke hensyn til, at andre låntagere i perioden har fået en bedre rating og dermed en mindre risiko end oprindeligt forventet.

De gruppevis nedskrivninger i Spar Nord beregnes som forskellen mellem nutidsværdien af det oprindelige forventede fremtidige tab og nutidsværdien af det forventede fremtidige tab efter forværringen for den enkelte kunde. Som diskonteringsfaktor anvendes det vejede gennemsnit af den aftalte effektive rentesats på de enkelte udlån.

Gruppevis nedskrivninger på leasingudlån foretages som en porteføljenedskrivning, der beregnes særskilt for brancherne transport, entreprenør, landbrug, industri og øvrige, idet disse grupper har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. De gruppevis nedskrivninger bygger på en statistisk model, hvor der indgår eksterne konjunkturindikatorer i form af arbejdsløshedsprocent og indeks for forbrugertilid. I modellen indgår ligeledes udviklingen i andelen af udbetaling og deposita, idet højere procentvis udbetaling eller deposita vil reducere de gruppevis nedskrivninger.

Sektion 5

Risikostyring

	2018	2017
	Mio. kr.	Mio. kr.
Individuelle nedskrivninger, primo	-	1.686
Nye individuelle nedskrivninger	-	310
Tilbageførte individuelle nedskrivninger	-	326
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-	383
Andre bevægelser	-	36
Individuelle nedskrivninger, ultimo	-	1.323
Gruppevise nedskrivninger, primo	-	124
Nye gruppevise nedskrivninger	-	128
Tilbageførte gruppevise nedskrivninger	-	9
Andre bevægelser	-	9
Gruppevise nedskrivninger, ultimo	-	251
Nedskrivninger, primo	-	1.810
Nye nedskrivninger	-	438
Tilbageførte nedskrivninger	-	334
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-	383
Andre bevægelser	-	44
Nedskrivninger, ultimo	-	1.575
Nye nedskrivninger	-	438
Tilbageførte nedskrivninger	-	334
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	96
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-	167
Indregnet i resultatopgørelsen	-	33
Hensættelser, primo	-	67
Nye hensættelser	-	19
Tilbageførte hensættelser	-	45
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	-	41
Nye hensættelser	-	19
Tilbageførte hensættelser	-	45
Hensættelser til tab på garantier indregnet i resultatopgørelsen	-	-26
Nedskrivningskontoen for udlån og hensættelser til tab på garantier i alt	-	1.616
Nedskrivninger, øvrige kreditrisici, primo	-	14
Tilbageførte nedskrivninger	-	14
Andre bevægelser	-	-
Nedskrivninger, øvrige kreditrisici i alt	-	0
Nedskrivningskontoen for udlån og hensættelser til tab på garantier samt øvrige kreditrisici i alt	-	1.616
Den samlede indregning i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. kan specificeres således:		
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-	33
Hensættelser til tab på garantier	-	-26
Nedskrivninger på kreditinstitutter	-	-14
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. i alt	-	-7
Tilgodehavender med standset renteberegning	-	143
Nedskrevne fordringer renteberegnes alene på den nedskrevne saldo		
Indtægtsførte renter på nedskrevne udlån og tilgodehavender mv.	-	44

Sektion 5

Risikostyring

5.1.12 Finansiell kreditrisiko

Som led i handel med og beholdninger af værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. Risici og lines på finansielle instrumenter følges konstant.

Finansiell kreditrisiko i alt

	2018 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2017 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2018 Risiko- beholdning Mio. kr.	2017 Risiko- beholdning Mio. kr.
AAA	14.575	9.874	14.343	9.777
AA	586	474	586	474
A	1.577	1.636	1.577	1.636
BBB	795	215	795	215
BB	66	77	66	77
B	12	10	12	10
CCC	0	1	0	1
Uden rating	151	219	150	218
I alt	17.762	12.505	17.530	12.409

Overordnet vurderer ledelsen, at Spar Nords kreditrisiko mod finansielle modparter er på et moderat niveau, idet 94,2% (2017: 95,8%) af den finansielle kreditrisiko kan henføres til modparter med en rating på A eller bedre.

Obligationsbeholdning

Den største kilde til finansiell kreditrisiko er koncernens obligationsbeholdning.

	2018 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2017 Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	2018 Risiko- beholdning Mio. kr.	2017 Risiko- beholdning Mio. kr.
Obligationsbeholdning fordelt på udstedertype				
Realkreditinstitutter	13.762	9.288	13.598	9.339
Finansielle udstedere	1.422	637	1.422	637
Kreditobligationer	259	271	259	271
Statsobligationer	716	642	648	494
I alt	16.160	10.838	15.928	10.741

Obligationsbeholdning fordelt på rating

AAA	13.644	9.304	13.412	9.207
AA	439	232	439	232
A	1.151	984	1.151	984
BBB	713	97	713	97
BB	66	76	66	76
B	12	10	12	10
CCC	0	1	0	1
Uden rating	135	134	134	133
I alt	16.160	10.838	15.928	10.741

Sektion 5

Risikostyring

5.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab som følge af, at værdien af en portefølje af finansielle instrumenter ændres grundet kurs- og prisændringer på de finansielle markeder.

Spar Nord handler og tager positioner i produkter, der indebærer en række markedsbaserede risici. De fleste af Spar Nords aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning omfatter relativt enkle produkter, hvoraf rentebaserede produkter er de mest handlede. Spar Nord handler også og tager positioner i aktier og valutainstrumenter, mens omsætningen af råvarer er meget begrænset.

Der er i 2018 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker, eksponeringer og beregningsmetoder mv. i forhold til sidste år.

Efterfølgende er Spar Nords renterisiko, valutarisiko og aktierisiko nærmere beskrevet.

Markedsrisikopolitik

Markedsrisikopolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for markedsrisiko samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet med henblik på lønsomt at understøtte Spar Nords forretningsmodel.

Politikken identificerer og afgrænser de forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risiko Spar Nord ønsker at påtage sig. Markedsrisici i Spar Nord

udgøres af kreditspændrisikoen på bankens obligationsportefølje og bankens renterisiko, efterfulgt af aktierisiko inden for og uden for handelsbeholdning og til sidst og meget begrænset valuta-, options- og råvarerisiko. Politikken fastlægger principperne for, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter.

Styring, overvågning og rapportering

Til styring af markedsrisici er der etableret et instruktshierarki med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord, som uddelegeres til direktionen. På næste niveau videredelegerer direktionen til Spar Nords øvrige enheder, hvoraf Handels- og Udlandsområdet er den markant største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handels- og Udlandsområdet rammer, som de kan disponere indenfor.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opføre, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici. Beregningen af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Daglig opfølgning på de enkelte forretningsenheder både intradag og end of day
- Regelmæssig rapportering til direktion og bestyrelse
- Rapportering af regulatorisk kapital

Markedsrisici styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem, hvor der dagligt følges op på alle markedsrisikotyperne på alle instruksbelagte enheder, og hvor eventuelle instruksoverskridelser rapporteres videre op i hierarkiet.

5.2.1 Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tab som følge af udsving i renten. De fleste af Spar Nords renterisici uden for handelsbeholdningen stammer fra bankforretninger som ind- og udlån, leasingkontrakter, repo- og reverse repoforretninger, strategiske lån samt evt. afdækningsforretninger hertil. Renterisikoen inden for handelsbeholdningen opstår ved handel og positionstagning i obligationer og renterelaterede derivater såsom renteswaps, obligationer, futures og standard renteoptioner.

Spar Nords renterisiko, både inden for og uden for handelsbeholdningen, opgøres på baggrund af varighedsmål samt på baggrund af det aftalte cashflow. Til brug for styring af Spar Nords beholdning af konverterbare danske realkreditobligationer anvendes modelberegne risikonøgletal, der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er oven-

nævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer, som udtrykker følsomheden i optionspræmien ved ændringer i de underliggende parametre.

Renterisikoen vurderes dagligt, og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisiko i valuta omregnes til danske kroner og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Nedenfor er vist renterisikoen i forhold til varighed og valuta. Dette viser risikoen for ændringer i et afgrænset tidsinterval på rentekurven. Tabellen viser renterisikoen fordelt på de enkelte tidsintervaller ved en stigning i renten på 1 procentpoint.

Renterisiko fordelt på valuta og varighed i mio. kr.

	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1-3 år	3-7 år	Over 7 år	I alt
2018						
DKK	10	3	23	22	18	75
EUR	8	4	-20	-34	-32	-74
Øvrige	3	3	1	1	0	7
I alt	20	9	4	-11	-14	9
2017						
DKK	8	6	19	30	14	77
EUR	-1	-1	-6	-10	-10	-28
Øvrige	2	1	1	1	0	5
I alt	10	6	14	21	4	55

Spar Nord er ultimo 2018 eksponeret mod rentestigning i DKK og rentefald i EUR (2017: rentestigning i DKK og rentefald i EUR). Renterisikoen udgør 9 mio. kr., hvilket er en reduktion af den positive nettorenterisiko med 46 mio. kr. sammenlignet med ultimo 2017.

Sektion 5

Risikostyring

5.2.2 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltjusterede position.

Valutarisikoen er vist i nedenstående tabel. Beregningen tager udgangspunkt i, at alle valutakurser flytter sig i en ugunstig retning med 2%.

Valuta	Valutaposition		Valutarisiko	
	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
EUR	37	15	0,7	0,3
SEK	2	0	0,0	0,0
USD	1	2	0,0	0,0
GBP	3	2	0,1	0,0
CHF	0	1	0,0	0,0
NOK	7	7	0,1	0,1
JPY	1	4	0,0	0,1
Øvrige valutaer	9	7	0,2	0,1
Valutarisiko på finansielle instrumenter mv. i alt	59	38	1,2	0,8

Som det fremgår af tabellen udgør den samlede valutarisiko for Spar Nord ultimo 2018 1,2 mio. kr., svarende til en forøgelse af risikoen på 0,4 mio. kr. sammenlignet med ultimo 2017.

Valutarisiko

Mio. kr.	2018	2017
Aktiver i fremmed valuta i alt	10.061	9.338
Passiver i fremmed valuta i alt	2.451	1.492

Ændringen er forårsaget af en stigning i EUR.

5.2.3 Aktierisiko

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. Aktiepositionerne er den beregnede nettoværdi af lange og korte aktiepositioner samt aktierelaterede instrumenter. Opgørelsen af aktiepositionerne er fordelt på positioner inden for handelsbeholdningen og uden for handelsbeholdningen.

Aktierisiko inden for handelsbeholdningen

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Børsnoterede aktier i handelsbeholdningen	106	124
Unoterede aktier i handelsbeholdningen	28	20
Aktier i handelsbeholdningen i alt	134	144

Aktier inden for handelsbeholdningen er aktier som erhverves med handelshensigt.

Aktierisiko uden for handelsbeholdningen

Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	1.285	1.251
Aktier i administrationselskaber til investeringsforeninger	197	88
Aktier i pensionsinstitutter	2	2
Aktier i dotaleverandør	0	0
Andre aktier	60	65
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.545	1.405
Realiserede gevinster	4	46
Urealiserede gevinster	186	91
Associerede selskaber i alt	333	128
Øvrige aktier uden for handelsbeholdningen	89	77
Aktier uden for handelsbeholdningen i alt	1.967	1.611

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Desuden skelner Spar Nord mellem aktier i strategiske samarbejdspartnere, herunder sektorselskaber, associerede selskaber samt øvrige aktier uden for handelsbeholdningen.

Spar Nords væsentligste aktie indregnet under associerede selskaber ultimo 2018 er Danske Andelskassers Bank A/S (2017: Valueinvest Asset Management SA).

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsforeninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for Spar Nords drift.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret dagsværdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en dagsværdi svarende til indre værdi eller anden anerkendt værdiansættelsesmetode, herunder diskontering af cashflow og markedsforventninger til egenkapitalforentningskrav. Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes ligeledes i resultatopgørelsen.

Sektion 5

Risikostyring

Aktier der indgår i handelsbeholdningen

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Lange positioner	134	144
Korte positioner	4	2
Bruttobeholdning	137	146

5.2.4 Følsomhedsanalyse

Følsomhedsoplysningerne illustrerer, hvorledes Spar Nords resultatopgørelse vil blive påvirket, såfremt renten ændrer sig, hvis aktiekurserne falder, eller hvis alle valutakurserne flytter sig i ugunstig retning.

	Egenkapitaleffekt		Driftseffekt	
	Ultimo 2018 %	Ultimo 2017 %	Ultimo 2018 Mio. kr.	Ultimo 2017 Mio. kr.
Rentestigning på 1 procentpoint	-0,1	-0,4	-6	-32
Rentefald på 1 procentpoint	0,1	0,4	6	32
Aktiekursfald på 10% i handelsbeholdningen	-0,1	-0,1	-10	-11
Fald i dagsværdi på 10% for aktier udenfor handelsbeholdningen	-1,8	-1,5	-153	-126
Valutakursændring på 2% i ugunstig retning	0,0	0,0	-1	-1

Følsomhedsoplysningerne viser effekten af isolerede ændringer i renterne i handelsbeholdningen, mens effekten af ændringer i valutakurserne og beholdningen af aktier er for positioner både inden for og uden for handelsbeholdningen. Den driftsmæssige effekt og effekten på aktionærernes egenkapital er beregnet efter skat.

Det fremgår af tabellen, at effekten af en rentestigning vil være et tab svarende til 0,1% af aktionærernes egenkapital. Desuden vil effekten af et fald på 10% af værdien af aktiebeholdningen inden for og uden for handelsbeholdningen resultere i et tab svarende til 1,9% af aktionærernes egenkapital.

5.3 Likviditetsrisiko

Der er i 2018 ikke foretaget væsentlige ændringer i beregningsmetoder, politikker og eksponeringer mv. i forhold til sidste år.

Spar Nord er generelt eksponeret over for likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og fundingaktiviteter resulterer i cashflowmismatch.

Ved likviditetsrisiko forstås, at Spar Nord ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer Spar Nord i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller at Spar Nords omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

Likviditetspolitik

Likviditetspolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og finansieringsstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på lønsomt at understøtte Spar Nords forretningsmodel.

Målet med likviditetspolitikken er at sikre, at Spar Nord til ethvert tidspunkt har en likviditetsrisiko, der står i et naturligt forhold til den overordnede risikoprofil. Likviditetspolitikken skal ligeledes sikre, at Spar Nord til ethvert tidspunkt har en tilstrækkelig håndtering og styring af likviditeten, kan opfylde sine betalingsforpligtelser, overholde gældende lovgivningskrav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst. Endelig skal likviditetspolitikken sikre en finansieringsstruktur, som optimeres i forhold til risiko og pris.

Det er Spar Nords målsætning, at LCR minimum udgør 125%. Det er ligeledes en målsætning, at Spar Nord holder sig inden for grænseværdien for Funding ratio og LikviditetSpejlemærket fastsat i Tilsynsdiamanten.

Styring, overvågning og rapportering

Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte politikker og målsætninger har direktionen udstukket operationelle rammer og specifikke limits, hvor Handels- og Udlandsområdet har ansvaret for styring af Spar Nords kortsigtede likviditet. Økonomiafdelingen har ansvaret for kontrol og overvågning af Spar Nords langsigtede funding.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre, overvåge og kontrollere, at Spar Nords likviditetsrisiko ligger inden for de tildelede rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til direktion, bestyrelse og Finanstilsyn.

Sektion 5 Risikostyring

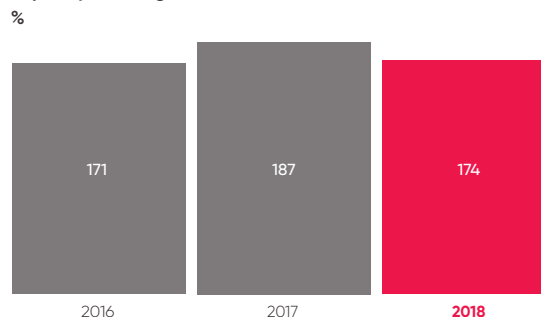
5.3.1 Kortsigtet likviditet

Spar Nord arbejder med faste modeller til overvågning og styring af bankens kortsigtede likviditet, herunder daglig styring af LCR og intradag likviditet samt løbende udarbejdelse af stress-tests.

LCR opgøres ultimo 2018 til 174% (2017: 187%), hvilket er i komfortabel afstand til Spar Nords målsætning om en LCR på minimum 125% (2017: 125%). Overdækningen på 49 procentpoint (2017: 62), i forhold til Spar Nords målsætning, svarer til 4,7 mia. kr. (2017: 5,7 mia. kr.) i overskudslikviditet. Opgjort i forhold til lovkravet på 100% udgør overskudslikviditeten 7,0 mia. kr.

Likviditetsberedskabet i henhold til LCR udgøres i al væsentlighed af statsfordringer (Level 1A aktiver) og realkreditobligationer med særdeles stor likviditet og særdeles høj kreditkvalitet (Level 1B aktiver).

Liquidity coverage ratio (LCR)

Liquidity coverage ratio

Mio. kr.	2018	2017
Likviditetsberedskab	16.513	17.342
Likviditetskrav	9.471	9.282
LCR (%)	174	187

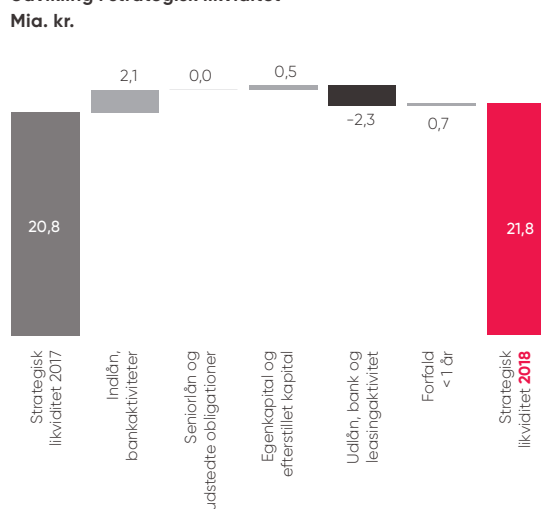
5.3.2 Langsigtet likviditet

Spar Nord opgør den strategiske likviditet som indlån ekskl. re- og forretninger, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital fratrukket udlån ekskl. reverse re- og forretninger. Derimod medregnes efterstillede kapitalindskud, seniorlån og udstedte obligationer, som har forfald inden for 12 måneder, ikke i opgørelsen af strategisk likviditet.

Ved udgangen af 2018 har Spar Nord en strategisk likviditet på 21,8 mia. kr. Niveauet udtrykker en styrket likviditet på 1,0 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2017, hvor strategisk likviditet blev opgjort til 20,8 mia. kr.

Sammenlignet med 2017 er Spar Nords udlån forøget 2,3 mia. kr., hvilket omtrent bliver matchet af en stigning i indlån på 2,1 mia. kr. Medio december 2018 indfrie Spar Nord et Tier-2 lån på 700 mio. kr. udstedt i 2013, hvorfor efterstillede kapitalindskud med restløbetid under 1 år ikke længere belaster Spar Nords strategiske likviditet. Endelig bidrager optagelse af ny efterstillede kapitalindskud og en positiv konsolidering samlet set til den forbedrede strategiske likviditet.

Udvikling i strategisk likviditet

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Indlån, bankaktiviteter	50.773	48.668
Seniorlån	0	30
Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.144
Egenkapital	9.241	8.975
Likviditetsfremkæffelse	61.346	58.817
Udlån, bank- og leasingaktivitet	39.551	37.272
Seniorlån og efterstillede kapitalindskud med restløbetid under 1 år	0	700
Strategisk likviditet	21.796	20.845

Sektion 5

Risikostyring

5.3.3 Stresstest

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. udarbejder Spar Nord interne likviditetsstresstests, der er baseret på LCR. Stresstestene udarbejdes for en 12 måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier, et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinations-scenarier, og opgøres alle uden ledelsesmæssig indgriben. De udarbejdede stresstests har levet op til Spar Nord's interne mål-sætninger i hele perioden.

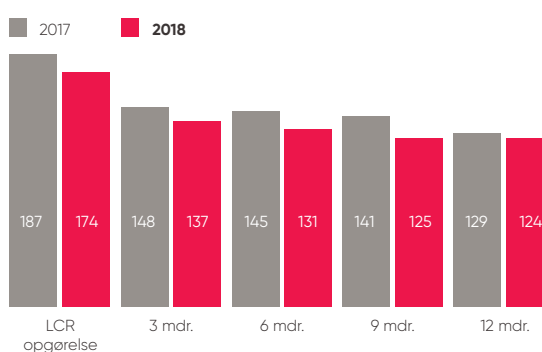
Nedenstående tabel og figur viser resultatet af likviditetsfremskrivning i et hårdt stressscenario, hvor Spar Nord i likviditetsstyringen opererer med en 3 måneders overlevelsperiode. Foruden forfald på penge- og kapitalmarkedsfunding inkluderer stressscenarioet et massivt stress på indlånsbasen, fortsat udlånsvækst og stress af obligationsbeholdningen.

Ultimo 2018 viser fremskrivningen, at Spar Nord's likviditetsberedskab reduceres med 6,7 mia. kr. over fremskrivningsperioden på 12 måneder, men samtidigt også at Spar Nord i et hårdt stressscenario lever op til lovkravet på LCR i den fulde fremskrivningsperiode på 12 måneder.

Afløb af likviditetsberedskab i et hårdt stressscenario

Mio. kr./%	Likviditetsberedskab		Akkumuleret afløb	
	2018	2017	2018	2017
Opgørelsesperiode	16.513	17.342		
3 måneder	12.414	13.614	-25	-22
6 måneder	11.507	12.832	-30	-26
9 måneder	10.668	12.081	-35	-30
12 måneder	9.863	10.690	-40	-38

LCR fremskrevet i et hårdt stressscenario

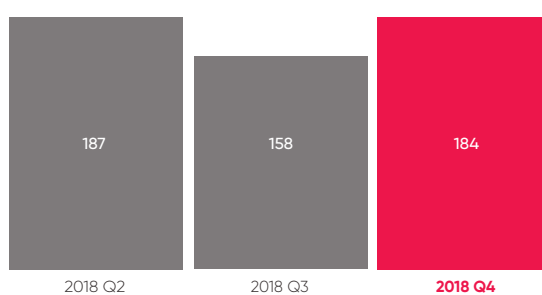

5.3.4 Likviditetspejlemærke

Finanstilsynets opdaterede likviditetspejlemærke trådte i kraft 30. juni 2018. Likviditetspejlemærket er baseret på en fremskrevet version af LCR, hvor der anvendes en lempeligere opgørelse af tælleren, mens tidshorisonten for nævneren udvides til at dække perioden til og med 3 måneder.

Spar Nord har siden implementering af Likviditetspejlemærket i Tilsynsdiamanten realiseret et niveau markant over kravet på 100 pct.

Likviditetspejlemærke

Sektion 5 Risikostyring

5.3.5 Fundingstruktur

Spar Nords aktiviteter finansieres overvejende gennem fire fundingkilder:

- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner hos andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

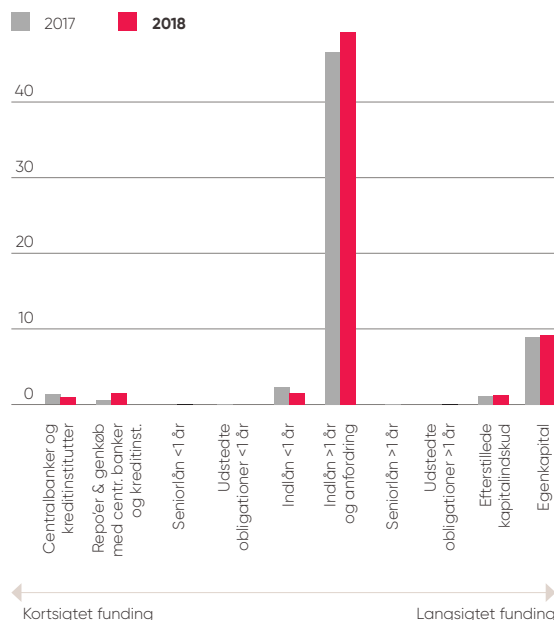
I fremtiden vil også udstedelse af Non-Preferred Senior gæld være en betydende fundingkilde for Spar Nord.

Samlet set er Spar Nords funding ultimo 2018 forøget med 2,9 mia. kr. til 63,8 mia. kr. sammenlignet med 2017. Den væsentligste ændring i Spar Nords funding er en stigning i indlånet inklusive repo på 1,9 mia. kr., der i al væsentlighed kan henføres til indlån på anfordring. En nettostigning i anvendelsen af repo'er og genkøb samt gæld til centralbanker og kreditinstitutter har sammen med konsolidering og optagelse af ny efterstillede kapitalindskud ligeledes påvirket bankens samlede funding ved udgangen af 2018. Indlån er fortsat Spar Nords største fundingkilde og udgør ultimo 2018 79,6 % (2017: 80,2 %) af den samlede funding.

Ultimo 2018 udgør Spar Nords samlede langsigtede funding (anfordringsindlån og funding med en løbetid over 1 år) i alt 93,8 %, hvilket er 0,7 procentpoint højere end ultimo 2017.

Fundingstruktur

Mia. kr.

Fundingstruktur

Mio. kr./%

	2018	2017	2018	2017
Centralbanker og kreditinstitutter	947	1.377	1,5	2,3
Repo'er og genkøb med centralbanker og kreditinstitutter	1.519	555	2,4	0,9
Seniorlån < 1 år	0	2	0,0	0,0
Udstedte obligationer < 1 år	0	0	0,0	0,0
Indlån < 1 år	1.469	2.262	2,3	3,7
Indlån > 1 år og anfordring	49.304	46.582	77,3	76,5
Seniorlån > 1 år	0	30	0,0	0,0
Udstedte obligationer > 1 år	0	0	0,0	0,0
Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.144	2,1	1,9
Egenkapital	9.241	8.975	14,5	14,7
I alt	63.812	60.926	100,0	100,0

5.3.6 Likviditetsberedskabsplan

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke Spar Nords likviditet i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere.

Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt Spar Nord kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsinstrukser.

Sektion 5

Risikostyring

5.3.7 Balancen opdelt over/under 1 år

Opdeling af balancens poster som forventes genindvundet eller indfriet over eller under 1 år.

	2018		2017	
	< 1 år Mio. kr.	> 1 år Mio. kr.	< 1 år Mio. kr.	> 1 år Mio. kr.
Aktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	0	1.298	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	0	1.437	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	23.591	20.739	27.760	18.987
Obligationer til dagsværdi	1.282	14.878	1.311	9.526
Aktier mv.	177	1.590	197	1.429
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	333	0	128
Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.586	13.186	1.499	13.924
Immaterielle aktiver	9	169	11	173
Grunde og bygninger	14	669	14	608
Øvrige materielle aktiver	36	90	31	88
Aktuelle skatteaktiver	130	0	45	0
Aktiver i midlertidig besiddelse	9	0	21	0
Andre aktiver	644	1.117	672	1.091
Periodeafgrænsningsposter	116	0	115	0
I alt	30.022	52.771	34.414	45.953
Forpligtelser				
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.439	27	1.934	30
Indlån og anden gæld	47.321	3.453	45.393	3.450
Indlån i puljeordninger	1.586	13.186	1.499	13.924
Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.018	0	934	0
Andre passiver	2.276	562	2.275	591
Periodeafgrænsningsposter	20	0	19	0
Udskudt skat	8	165	5	131
Hensatte forpligtelser	94	66	23	40
Efterstillede kapitalindskud	0	1.332	696	448
I alt	54.761	18.791	52.777	18.614

Indlån omfatter aftaleindlån og anfordringstilgodehavender mv. Aftaleindlån er medtaget på forfaldstidspunktet. Anfordringsindlån har kontraktmæssig helt kort løbetid og vises dermed ovenfor med en løbetid under 1 år.

Obligationer fordeles efter varighed.

Sektion 5 Risikostyring

5.3.8 Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

2018	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Kontraktlige pengestrømme Mio. kr.	Inden for 1 år Mio. kr.	1 til 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Ikke-afledte finansielle instrumenter					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.466	2.466	2.439	27	0
Indlån og anden gæld	50.773	50.813	47.321	79	3.413
Indlån i puljeordninger	14.772	14.772	1.586	3.481	9.705
Øvrige ikke-afledte finansielle instrumenter	1.018	1.018	1.018	0	0
Andre passiver ekskl. afledte finansielle instrumenter	2.288	2.288	2.208	80	0
Efterstillede kapitalinskud	1.332	1.482	33	950	500
Garantier	12.092	12.092	4.543	3.126	4.424
Afledte finansielle instrumenter					
Dagsværdi af derivater	550	467	65	137	265
I alt	85.291	85.398	59.212	7.879	18.307

2017	Regnskabs- mæssig værdi Mio. kr.	Kontraktlige pengestrømme Mio. kr.	Inden for 1 år Mio. kr.	1 til 5 år Mio. kr.	Over 5 år Mio. kr.
Ikke-afledte finansielle instrumenter					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.964	1.966	1.934	1	32
Indlån og anden gæld	48.843	48.923	45.403	120	3.400
Indlån i puljeordninger	15.423	15.423	1.499	3.723	10.200
Øvrige ikke-afledte finansielle instrumenter	934	934	934	0	0
Andre passiver ekskl. afledte finansielle instrumenter	2.176	2.176	2.110	65	0
Efterstillede kapitalinskud	1.144	1.216	730	485	0
Garantier	11.961	11.961	4.503	3.448	4.010
Afledte finansielle instrumenter					
Dagsværdi af derivater	691	608	163	149	296
I alt	83.135	83.206	57.277	7.991	17.939

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige udiskonterede pengestrømme og omfatter aftalte betalinger, herunder hovedstol og renter.

For forpligtelser med variable cash flow, såsom variabelt forrentede finansielle forpligtelser, er oplysningerne givet ud fra de betingelser, der eksisterede på balancedagen.

Efterstillede kapitalinskud anses som forfaldne på tidspunktet, hvor Spar Nord koncernen kan vælge at indfri gælden eller betale en forhøjet rente/forhøjet indfrielseskurs. Såfremt Spar Nord i stedet vælger at forlænge lånene, forfalder renter på 33 mio. kr. (2017: 34 mio. kr.) inden for 1 år, 131 mio. kr. (2017: 137 mio. kr.) inden for 1-5 år og 1.487 mio. kr. inkl. afdrag på 1.336 mio. kr. (2017: 1.216 mio. kr. inkl. afdrag på 1.147 mio. kr.) efter 5 år.

Ved indlån i pensionspuljer er alene kundernes indestående i pensionspuljerne fordelt, idet det fremtidige afkast til puljedeltagerne afhænger af afkastet af puljeaktiverne. Der vil være sammenhæng mellem forfald på forpligtelsen og aktiverne relateret til pensionspuljerne.

Betalinger vedrørende uigenkaldelige kredittilsagn og garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Indlån kan sædvanligvis i henhold til aftaler kræves tilbagebetalt med kort varsel. I praksis er indlån imidlertid en stabil finansieringskilde, da modtagne og afgivne betalinger vedrørende indlån i al væsentlighed er på samme niveau.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt et beløb kan kræves betalt.

Sektion 5

Risikostyring

5.4 Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af uhen-sigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneske-lige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begi-venheder, herunder juridiske risici.

Modelrisiko, der er risikoen for tab som konsekvens af beslutnin-ger, der hovedsagelig baseres på output fra interne modeller, på grund af fejl i udviklingen, gennemførelsen eller anvendelsen af sådanne modeller, defineres ligeledes som operationel risiko.

De operationelle risici kategoriseres efter de syv risikotyper Ba-sel III definerer: ansættelsesvilkår og sikkerhed på arbejdsplad-sen, ekstern svig, forretningsnedbrud og systemfejl, intern svig, kunder, produkter og forretningspraksis, ordreafløsning/levering og procesforvaltning og skader på fysiske aktiver.

Politik for operationel risiko

Spar Nords bestyrelse har fastlagt en politik for operationel risi-ko, hvor målet er at skabe overblik over Spar Nords operationel-le risici, således antallet af fejl minimeres og tab reduceres.

For at sikre at det operationelle risikoniveau holdes på et ac-ceptabelt niveau, har Spar Nords bestyrelse defineret en risiko-appetit. Identificeres der risici uden for appetitten, foretages der scenarieanalyser, hvor forslag til mitigerende af risikoen kortlæg-ges.

Styring, overvågning og rapportering

Alle aktiviteter i Spar Nord er forbundet med operationel risiko, hvorfor det er en væsentlig opgave at arbejde på at begrænse det operationelle risikoniveau mest muligt.

Operationel risiko styres på tværs af Spar Nord gennem et om-fattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger

udarbejdet med henblik på at sikre et optimalt procesmiljø. Operationelle risici søges bl.a. minimeret ved funktionsadskillel-se mellem udførelse og kontrol af aktiviteten.

Håndtering af operationel risiko, herunder rollen som risiko-facilitator, er forankret i Spar Nords Risikostyringsfunktion, mens ansvaret for håndtering af risiciene ligger hos de forretnings-ansvarlige enheder samt risikoejerne.

I Spar Nord registreres og kategoriseres tabsgivende hændelser over 10.000 kr., og der foregår løbende registrering af identifice-rede risici med rapportering til risikoejer, direktionen og bestyrel-sen.

Der udarbejdes scenarier for risici, der potentielt kan resultere i tab over 10 mio. kr.

Rapporteringen er kvartalsvis til direktionen og risikoejerne, mens bestyrelsen årligt modtager en risikorapport for operatio-nel risiko. I 2019 øges rapporteringshyppigheden til bestyrelsen, så rapporteringen bliver kvartalsvis. Der rapporteres særskilt til direktion og bestyrelse, såfremt en faktisk tabshændelse over-stiger 5 mio. kr.

Risikoejerne modtager i den kvartalsvise rapportering oriente-ring om periodens tabshændelser og identifikationen af nye risici for det pågældende forretningsområde.

Den systematiske registrering og kategorisering af tabshæn-delser skaber overblik over kilder til tab og erfaringsgrundlag, der benyttes proaktivt i styringen af bankens operationelle risi-ci.

Sektion 5 Risikostyring

5.4.1 Tabshændelser og besvigelser

Spar Nords operationelle tabshændelser fordeler sig primært på risikotyperne "ekstern svig", "ordreaflvikling og procesforvaltning" samt "kunder, produkter og forretningspraksis".

Af figuren antal operationelle tabshændelser fordelt på risikotype fremgår, at ekstern svig i 2018 udgjorde 55% af hændelserne (2017: 49%), kunder, produkter og forretningspraksis 12% (2017: 18%) mens ordreaflvikling og procesforvaltning udgjorde 32% (2017: 33%).

Størstedelen af de indtrufne tabshændelser består af hændelser med mindre økonomisk effekt, hvor der primært er tale om hændelser såsom misbrug af kort og netbankssvindel.

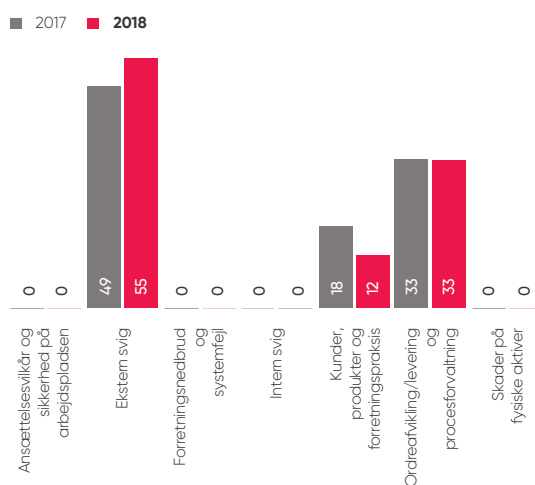
Opgøres bankens operationelle hændelser beløbsmæssigt fordeler tabene i 2018 sig med 86% på Ekstern svig (2017: 34%), 5% på forretningsnedbrud og systemfejl (2017: 0%), 1% på intern svig (2017: 0%), 5% på kunder, produkter og forretningspraksis (2017: 31%) samt 3% på ordreaflvikling og procesforvaltning (2017: 35%).

Der er en stor stigning i tabsbeløbet relateret til ekstern svig, hvilket kan henføres til en enkeltstående tabshændelse, der har resulteret i et tab på ca. 45 mio. kr., som blev konstateret i januar 2019 og er indregnet i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.

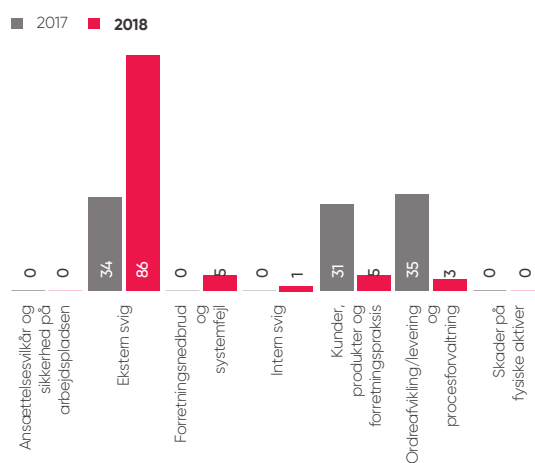
Det samlede tab i 2018 beløber sig til 57 mio. kr. (2017: 8 mio. kr.), hvoraf ekstern svig udgør 49 mio. kr. (2017: 3 mio. kr.)

På baggrund af den regelmæssige rapportering, som Spar Nords bestyrelse og direktion modtager, er det ledelsens opfattelse, at Spar Nord har et tilfredsstillende niveau af foranstaltninger, der skal imødegå risikoen for at blive ramt af operatio-

Antal operationelle tabshændelser fordelt på risikotype %

Operationelle tabsbeløb fordelt på risikotype %

5.4.2 IT-sikkerhed

Informationer og informationssystemer er af væsentlig betydning for Spar Nord, og IT-sikkerheden har derfor vital betydning for virksomhedens troværdighed og fortsatte eksistens. Der er etableret en IT-sikkerhedsfunktion, og Spar Nords direktion og bestyrelse forholder sig løbende til IT-sikkerheden.

IT-sikkerhedsfunktionen arbejder ud fra et besluttet sikkerheds- og risikoniveau med fokus på, at bankens daglige forretninger og aktiviteter til enhver tid er understøttet af en sikker og troværdig IT-infrastruktur. IT-sikkerhedsfunktionen har enterpriseansvar for overholdelse af det vedtagne IT-sikkerhedsniveau samt IT-beredskabet i Spar Nord koncernen. IT-sikkerhedsfunktionen medvirker til og kontrollerer, at Spar Nords IT-aktiviteter beskyttes mest muligt imod interne og eksterne trusler. Det er således IT-sikkerhedsfunktionens opgave at sikre efterlevelse af lovgivnings- og sektormæssige krav, Spar Nords egne krav samt kundernes forventninger til Spar Nords efterlevelse af tilgængelighed, fortrolighed og integritet.

Spar Nords arbejde med IT-sikkerhed tager udgangspunkt i lovgivningsmæssige forhold samt hensyn til den løbende drift. Drift af IT-installationer i Spar Nord og hos leverandører skal ske efter dokumenterede driftsplaner og vejledninger. Driften skal være sikker og stabil, hvilket skal sikres gennem størst mulig automatisering og løbende kapacitetstilpasning. Hos leverandører skal dette sikres ved skriftlige aftaler. Arbejdet med IT-sikkerhed inkluderer også udarbejdelse af nødplaner og beredskabsplaner samt periodisk test af beredskabet, der tager sigte på, at en fortsat drift vil kunne sikres på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder.

IT-sikkerhedsfunktionen fremmer ligeledes den interne viden om IT-sikkerhed ved løbende at gennemføre awareness-aktiviteter. I 2018 har funktionen gennemført awareness-aktiviteter med fokus på GDPR og informationssikkerhed. Desuden har der igennem året været fokus på den stigende trussel imod cybersikkerheden.

Sektion 5

Risikostyring

5.4.3 Compliancerisici

Operational risiko omfatter ligeledes compliancerisici, der identificeres via Compliancefunktionen.

Compliancefunktionen er en uafhængig funktion, der har til formål at vurdere og rapportere på bankens manglende efterlevelse af gældende lovgivning, praksis og markedsstandarder. Herved mindskes risikoen for, at banken bliver pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab.

Compliancefunktionen arbejder med en risikobaseret tilgang til hvilke områder, der gennemgås. I 2018 har funktionen blandt andet haft fokus på efterlevelse af Hvidvaskområdet og MiFID II.

5.4.4 Hvidvaskrisici

Banken har stor fokus på hvidvask (AML), herunder de risikobegrænsende foranstaltninger, der skal iværksættes for at undgå, at banken bliver misbrugt til hvidvask og finansiering af terrorisme. Forebyggelse samt bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er et højt prioriteret område i Spar Nord, hvor banken har et medansvar for at sikre, at hvidvask og terrorfinansiering bekæmpes. Derfor bakker Spar Nord også op om de tiltag, der gives fra lovgivers side.

Bankens AML-funktion har til formål at sikre, at banken er compliant med lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme samt forordning om pengeoverførsel og EU's terrorforordninger.

AML-funktionen har i 2018 haft fokus på at optimere bankens allerede eksisterende processer, hvorfor der i 2018 er sket en markant opnormering af ressourcerne i funktionen.

Det øgede fokus samt de nye tiltag har bl.a. resulteret i, at indberetningerne til Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet (SØIK) er historisk højt, hvilket er i tråd med den øvrige finansielle sektor.

I 2018 havde Spar Nord 1.071 indberetninger til SØIK, hvor der i 2017 blev indberettet 411 sager.

AML-funktionen er forankret i Juridisk afdeling og rapporterer til direktion og bestyrelse.

5.4.5 Persondataforordningen (GDPR)

Banken har i 2018 haft fokus på en implementering af Databeskyttelsesforordningen, som trådte i kraft den 25. maj 2018.

Banken har ansat en databeskyttelsesrådgiver for at sikre efterlevelse af de databeskyttelsesretlige regler.

Databeskyttelsesrådgiverens funktion er at rådgive banken samt overvåge de databeskyttelsesretlige regler efterleves.

Databeskyttelsesrådgiveren er forankret i Juridisk afdeling og rapporterer til direktion og bestyrelse.

5.4.6 Kapitalkrav

Beregning af kapitalbehovet, der skal dække Spar Nords operationelle risici, sker på baggrund af basisindikatormetoden.

I 2018 udgør den operationelle risiko 10,6% (2017: 11,5%) af den samlede risikoeksponering og ender ultimo 2018 på 5.705 mio. kr. (2017: 5.692 mio. kr.), hvilket giver et kapitalkrav på 456 mio. kr. (2017: 455 mio.kr.).

Andre noter

Noter	Side
6.1 Overdragelse af finansielle aktiver	131
6.2 Modtagne sikkerheder	131
6.3 Sikkerhedsstillelse og behæftelse	131
6.4 Modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser	132
6.5 Regnskabsmæssig sikring	133
6.6 Retssager	133
6.7 Nærtstående parter	134
6.8 Ledelsens beholdning af aktier	135
6.9 Begivenheder efter balancedagen	135
6.10 Koncernoversigt	135
6.11 Hoved- og nøgletal	136
6.11.1 Nøgletalsdefinitioner	137

SEKTION 6

Andre noter

6.1 Overdragelse af finansielle aktiver

Spar Nord har overdraget følgende finansielle aktiver, som fortsat er indregnet i balancen.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Regnskabsmæssig værdi af overtagne finansielle aktiver		
Obligationer i repoforretninger	1.526	729
Regnskabsmæssig værdi af tilknyttede finansielle forpligtelser		
Gæld til kreditinstitutter i repoforretninger	1.519	555
Indlån og anden gæld i repoforretninger	0	175
Skyldig rente	0	0
I alt	1.519	730
Nettoposition	-6	1

Spar Nord har indgået aftaler om salg af værdipapirer som ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger. Når Spar Nord udlåner eller sælger med tilbagekøbsaftale, modtager Spar Nord kontanter eller andre finansielle aktiver ved overførslen af værdipapirerne til modparten. Modparten har lov til at sælge eller genpantsette de værdipapirer, som er udlånt eller solgt i henhold til tilbagekøbsaftalerne, men modparten er forpligtet til at returnere værdipapirerne ved kontraktens udløb. Hvis værdipapirernes værdi stiger eller falder, kan Spar Nord under visse omstændigheder kræve eller afkræves betaling af yderlige-

re kontant sikkerhed. Spar Nord har fastsat, at Spar Nord i al væsentlighed beholder alle risici og fordele ved disse værdipapirer, og derfor er indregning af disse ikke ophørt. Derudover indregner Spar Nord en finansiell forpligtelse for kontanter, som er modtaget som sikkerhed.

Spar Nord har ikke indgået aftaler om salg af aktiver, hvor de solgte aktiver ophører med at være indregnet i balancen, men hvor der efter salget er en fortsat involvering.

6.2 Modtagne sikkerheder

I forbindelse med reverse repoforretninger og aftaler om værdipapirlån modtages sikkerhedsstillelse, som i henhold til aftalevilkårene kan sælges eller genpantsettes.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Reverse repoforretninger		
Modtagen sikkerhedsstillelse, som kan genpantsettes eller sælges	5.705	10.037
Heraf genpantset eller solgt	1.677	1.105
Aftaler om værdipapirlån		
Modtagen sikkerhedsstillelse, som kan genpantsettes eller sælges	7	15
Heraf genpantset eller solgt	4	2

6.3 Sikkerhedsstillelse og behæftelse

Sikkerhed stillet i clearingsystemer, hos centrale modparter og andre infrastrukturinstitutioner:

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Obligationer	0	0
Indestående clearing	169	105
Afgivet sikkerhedsstillelse for markedsværdien af derivattransaktioner	296	424
Positiv markedsværdi på derivatkontrakter underlagt nettingaftaler	193	215
Afgivet sikkerhedsstillelse som led i salgs- og tilbagekøbsforretninger	1.526	729
Øvrig sikkerhedsstillelse	0	30
I alt	2.184	1.503

Aktiver behandles som behæftede, hvis de er stillet som sikkerhed, eller de er genstand for nogen form for aftale for at sikre, agere sikkerhedsstillelse eller kreditstyrke nogen balanceført eller ikke-balanceført transaktion, hvorfra de ikke frit kan trækkes ud. Aktiver, der er stillet som sikkerhed, og som er underlagt restriktioner med hensyn til udtrækning, f.eks. aktiver, hvor det kræver forudgående godkendelse, inden de trækkes ud eller erstattes med andre aktiver, betragtes som behæftede.

Aktiver, som er placeret i faciliteter, der ikke udnyttes, og som frit kan trækkes ud, betragtes ikke som behæftede.

Værdipapirer solgt som led i salg- og tilbagekøbsforretninger (repoforretninger) forbliver i balancen. Modparten har ret til at sælge eller genbelåne de modtagne værdipapirer.

Aktiver stillet som sikkerhed for egne gældsforpligtigelser hos Nationalbanken, danske og udenlandske clearingscentraler samt banker, som banken har CSA-aftaler med, er alle baseret på standardaftaler som normalt bruges mellem finansielle markedsdeltagere.

Sektion 6 Andre noter

6.4 Modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser

Aktiver og forpligtelser modregnes, når koncernen og modparten har en juridisk ret til at modregne og samtidig har aftalt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig. Positive og negative dagsværdier på derivater med samme modpart modregnes, hvis det er aftalt, at der sker nettoafregning af de kontraktuelle betalinger og der sker daglig kontant betaling eller sikkerhedsstillelse for ændringer i dagsværdien. Master netting agreements og lignende aftaler giver ret til yderligere modregning i forbindelse med en modpart i default, hvilket nedbringer eksponeringen yderligere i forbindelse med en modpart i default, men opfylder ikke kriterierne for regnskabsmæssig modregning i henhold til IFRS.

	Indregnet brutto Mio. kr.	Modregnet Mio. kr.	Nettobeløb for forpligtelser præsenteret i balancen Mio. kr.	Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
				Finansiel sikkerhed Mio. kr.	Kontant sikkerhed Mio. kr.	Nettobeløb Mio. kr.
2018						
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	930	69	862	193	31	637
Reverse repoforretninger	5.710	0	5.710	5.705	-	5
I alt	6.641	69	6.572	5.898	31	643
Finansielle passiver						
Afledte finansielle instrumenter	817	267	550	193	288	68
Repoforretninger	1.519	0	1.519	1.526	-	-7
I alt	2.336	267	2.069	1.719	288	62
2017						
Finansielle aktiver						
Afledte finansielle instrumenter	1.125	96	1.030	215	43	771
Reverse repoforretninger	10.045	0	10.045	10.037	-	8
I alt	11.170	96	11.075	10.252	43	779
Finansielle passiver						
Afledte finansielle instrumenter	1.066	375	691	215	407	68
Repoforretninger	730	0	730	729	-	1
I alt	1.796	375	1.421	944	407	69

Reverse repoforretninger er i balancen klassificeret som tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker eller Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris. Repoforretninger er i balancen klassificeret som Gæld til kreditinstitutter og centralbanker eller som Indlån og anden gæld.

Repoforretninger og reverse repoforretninger indregnes jævnt note 6.1 og 6.2 i balancen på bruttobasis.

Sektion 6

Andre noter

6.5 Regnskabsmæssig sikring

Anvendt regnskabspraksis

Spar Nord anvender afledte finansielle instrumenter til sikring af renterisici på fastforrentede aktiver og forpligtelser (dagsværdisikring), som måles til amortiseret kostpris. Sådanne sikringsinstrumenter måles til dagsværdi, og værdiændringer indregnes i kursreguleringer.

Når kriterierne for anvendelse af regnskabsmæssig sikring er opfyldt, reguleres den regnskabsmæssige værdi af de sikrede aktiver og forpligtelser for dagsværdiændringer vedrørende de sikrede risici (dagsværdisikring). Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post over den resterende løbetid.

	Bogført værdi Mio. kr.	Dagsværdi Mio. kr.	Nominel værdi Mio. kr.
2018			
Aktiver			
Udlån	-	-	-
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter			
Derivater (swapkontrakter)	-	-	-
2017			
Aktiver			
Udlån	77	77	75
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter			
Derivater (swapkontrakter)	-2	-2	75

Spar Nord koncernen foretager afdækning af renterisikoen på udvalgte fastforrentede aktiver og forpligtelser. Effektiviteten af afdækningen måles løbende.

I nedenstående tabel vises værdireguleringen af sikrede aktiver samt sikrende derivater, som er indregnet under kursreguleringer.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Sikring af fastforrentede aktiver		
Sikrede udlån	-	-3
Sikrende derivater	-	3
Resultateffekt	-	0

6.6 Retssager

Spar Nord er part i forskellige retssager. Sagerne vurderes løbende, og der foretages de fornødne hensættelser ud fra en vurdering af risikoen for tab. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.

Sektion 6 Andre noter

6.7 Nærtstående parter

	Parter med betydelig indflydelse		Associerede virksomheder		Bestyrelse		Direktion	
	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Lån og lånetilsagn	0	-	15	16	44	46	3	14
Indlån	70	47	32	27	26	36	6	8
Afgivne garantier	-	-	-	-	4	5	-	0
Andre forpligtende aftaler	-	-	-	-	15	5	0	0
Modtagne sikkerheder	-	-	-	-	10	20	-	4
Renteindtægter	-	-	0	0	0	0	0	0
Renteudgifter	0	0	0	0	0	0	0	0
Modtagne gebyrer	0	0	0	0	2	1	0	0
Modtaget udbytte fra kapitalandele	-	-	7	31	-	-	-	-
Øvrige indtægter	3	3	-	-	-	-	-	-
Øvrige udgifter	-	-	-	-	-	-	-	-

Parter med betydelig indflydelse omfatter parter med en ejerandel over 20 % af Spar Nord Bank A/S, eller hvor betydelig indflydelse vurderes at foreligge på anden vis.

Der har ikke været udlån med associerede virksomheder i 2018. I 2017 var rentesatsen på udlån mellem 4,35 - 6,00 %.

Engagementer og transaktioner med bestyrelses- og direktionsmedlemmer omfatter disse parter personlige engagementer samt deres nærtståendes personlige engagementer. Engagementer og transaktioner med fratrådte og tiltrådte bestyrelses- og direktionsmedlemmer er indregnet henholdsvis til og med fratrædelsesdatoen samt fra og med tiltrædelsesdatoen.

	Bestyrelse		Direktion	
	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Lån	27	31	3	3
Udnyttede lånetilsagn og kaution	16	15	0	10
Afgivne garantier	4	5	-	0
Lån, lånetilsagn og garantier i alt	48	51	3	14

Rentesatser, udlån	1,00-4,75	0,65-4,75	2,25-2,50	1,00-2,25

Der har i årets løb ikke været gennemført transaktioner med Bestyrelse, Direktion eller ledende medarbejdere, bortset fra lønninger og vederlag mv., fondshandel, samt lån og sikkerhedsstillelse. Nærmere oplysninger om bestyrelsens, direktionens samt ledende medarbejders aflønning fremgår af note 2.7.

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer kan opnå lån/kredit på personalemæssige vilkår. Kredit på Mastercard er rentefri for bankens kunder, hvilket også gælder for direktionen og bestyrelsen.

Direktionen og bestyrelsens aktiebeholdninger fremgår af note 6.8.

Transaktioner mellem nærtstående parter i øvrigt, herunder kreditfaciliteter, sker på markedsbaserede vilkår.

Der er ingen kreditforringede engagementer med nærtstående parter.

Nærtstående parter med en besiddelse på mindst 5 % af bankens aktiekapital omfatter pr. ultimo 2018 Spar Nord Fonden, Aalborg med 18,9 % (2017: 18,9 %), Nykredit Realkredit A/S, København med en ejerandel på 11,4 % (2017: 11,4 %).

Eventuelle obligationer udstedt af Spar Nord med status af gæld, efterstillet kapital eller hybrid kernekapital er ikke medregnet i de anførte mellemværender, idet de nævnte obligationer er ihændeoverpapirer. Spar Nord Bank har i disse tilfælde ikke kendskab til kreditors identitet. Besiddelse af aktier i Spar Nord Bank kan være noteret på ihændeover.

Sektion 6

Andre noter

6.8 Ledelsens beholdning af aktier

	2018 Stk.	2017 Stk.
Bestyrelse		
Kjeld Johannesen	80.000	60.000
Per Nikolaj Bukh	27.200	27.200
Lene Aaen (tiltrådt 19.04.18)	2.997	-
Kaj Christiansen	21.100	21.100
Morten Bach Gaardboe	3.620	3.620
Laila Mortensen	0	0
Ole Skov (fratrådt 19.04.18)	-	7.533
Jannie Skovsen	8.622	7.770
Gitte Holmgaard Sørensen	2.911	1.970
John Sørensen	5.160	5.160
Direktion		
Lasse Nyby	53.704	49.100
John Lundsgaard	75.319	71.926
Lars Møller	71.931	67.404

6.9 Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke indtruffet væsentlige hændelser efter 31.12.18.

6.10 Koncernoversigt

	Aktivitet	Selskabs- kapital ultimo Mio. kr.	Egenkapital ultimo Mio. kr.	Årets resultat Mio. kr.	Ejerandel %
Spar Nord Bank A/S	Bank	1.230	9.241	920	-
Dattervirksomhed					
Aktieselskabet Skelagervej 15, Aalborg	Ejendomme	27	317	14	100

Sektion 6

Andre noter

6.11 Hoved- og nøgletal

§ Anvendt regnskabspraksis

Koncernens hoved- og nøgletal (basisindtjening), som fremgår af ledelsesberetningen, kan afvige fra nedenstående opstilling. Sammenhængen mellem basisindtjening og opstillingen nedenfor er vist i note 2.1, forretningssegmenter.

Nøgletalsdefinitioner fremgår af note 6.11.1.

Hovedtal

Mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	2.730	2.716	2.771	2.861	2.810
Kursreguleringer	214	381	386	452	363
Udgifter til personale og administration	1.859	1.863	1.789	1.768	1.838
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	173	-7	292	373	603
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	36	32	30	28	104
Årets resultat	920	989	838	897	614
Balance					
Udlån	44.330	46.747	41.346	38.039	35.948
Egenkapital	9.241	8.975	8.627	7.887	7.033
Aktiver i alt	82.793	80.367	78.473	76.357	78.825

Nøgletal

Kapitalgrundlag

Kapitalprocent	18,0	18,2	17,7	17,0	15,0
Kernekapitalprocent	15,6	16,0	15,6	14,9	13,3

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	%	12,1	14,2	12,5	14,4	10,4
Egenkapitalforrentning efter skat	%	10,2	11,2	10,2	12,0	9,0
Indtjening pr. omkostningskrone		1,52	1,65	1,47	1,46	1,27
Afkastningsgrad	%	1,1	1,2	1,1	1,2	0,8

Markedsrisiko og likviditet

Renterisiko	%	0,2	0,7	1,2	1,8	0,6
Valutaposition	%	1,4	3,3	3,2	3,4	2,6
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	%	-	326,4	308,3	296,1	186,0
Udlån i forhold til indlån	%	67,6	72,7	67,8	65,5	67,7

Kreditrisiko

Udlån i forhold til egenkapital		4,8	5,2	4,8	4,8	5,1
Årets udlånsvækst	%	6,7	6,2	3,6	-4,5	-1,1
Summen af store eksponeringer	%	79,2	17,2	14,5	16,1	0,0
Årets nedskrivningsprocent		0,2	0,0	0,5	0,8	1,3

Spar Nord Bank aktien

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Årets resultat	7,5	8,1	6,8	7,2	4,9
Indre værdi	68	66	63	60	56
Udbytte	3,5	3,5	5,0	5,0	1,6
Børskurs/resultat	6,9	9,0	11,9	8,5	11,8
Børskurs/indre værdi	0,8	1,1	1,3	1,0	1,0

Sektion 6

Andre noter

6.11.1 Nøgletalsdefinitioner

Kapitalprocent *)	Kapitalgrundlag i procent af den samlede risikoeksponering
Kernekapitalprocent *)	Kernekapital i procent af den samlede risikoeksponering
Egentlig kernekapitalprocent *)	Egentlig kernekapital i procent af den samlede risikoeksponering
Egenkapitalforrentning før skat *)	Resultat før skat i procent af gennemsnitlig egenkapital Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo
Egenkapitalforrentning efter skat *)	Resultat efter skat i procent af gennemsnitlig egenkapital Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo
Indtjening pr. omkostningskrone *)	Netto rente- og gebyrindtægter, kursreguleringer, andre driftsindtægter og resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder/udgifter til personale og administration, af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver, andre driftsudgifter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender
Afkastningsgrad *)	Resultat efter skat i procent af aktiver i alt
Renterisiko *)	Renterisiko i procent af kernekapital
Valutaposition *)	Valutaindikator 1 i procent af kernekapital
Valutarisiko *)	Valutaindikator 2 i procent af kernekapital
Udlån i forhold til indlån *)	Udlån i procent af indlån
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet *)	Kassebeholdning, anfordringstilgodehavender i Danmarks Nationalbank, fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter og forsikringsselskaber, ubelånte indlånbeviser udstedt af Danmarks Nationalbank og sikre letsælgelige (børsnoterede) ubelånte værdipapirer i procent af 10 % af reducerede gælds- og garantiforpligtelser
Liquidity Cover Ratio (LCR)	Likvide aktiver i procent af nettoværdien af ind- og udgående pengestrømme set over 30 dage i en stress-situation.
Summen af store eksponeringer *) (2017 og tidligere)	Summen af store eksponeringer i procent af kapitalgrundlaget, korrigeret for eksponeringer med kreditinstitutter m.fl. under 150 mio. EUR efter der er taget hensyn til kreditrisikoreduktion og undtagelser mv.
Summen af store eksponeringer *) (fra 2018)	Summen af store eksponeringer (20 største eksponeringer under 175 procent af egentlig kernekapital)
Årets nedskrivningsprocent *)	Årets nedskrivninger på udlån og garantier i procent af udlån+garantier+nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.
Årets udlånsvækst *)	Udlånsvækst fra primo året til ultimo året, eksklusive reverse repoforretninger, i procent.
Udlån i forhold til egenkapital *)	Udlån/egenkapital
Årets resultat pr. aktie *)	Årets resultat efter skat/gennemsnitligt antal aktier i omløb eksklusive egne aktier Gennemsnitlig antal aktier beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo
Indre værdi pr. aktie *)	Aktionærenes egenkapital/antal aktier ekskl. egne aktier Aktionærenes egenkapital beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse.
Udbytte pr. aktie *)	Foreslået udbytte/antal aktier
Børskurs i forhold til årets resultat pr. aktie *)	Børskurs/årets resultat pr. aktie
Børskurs i forhold til indre værdi *)	Børskurs/indre værdi pr. aktie
Afkast, %	Ultimokurs - ultimokurs året før + udbytte året før + ekstraordinært udbyttet i året i procent af ultimokurs året før.
Price earning	Ultimokurs/årets resultat pr. aktie Årets resultat beregnes som om den hybride kernekapital regnskabsmæssigt behandles som en forpligtelse.
Årets/periodens resultat pr. aktie	Årets/periodens resultat efter skat / gennemsnitligt antal aktier i omløb eksklusive egne aktier. Gennemsnitlig antal aktier beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo Årets/periodens resultat efter skat beregnes som om den hybride kernekapital behandles som en forpligtelse.
Årets resultat pr. aktie udvandet	Årets resultat efter skat / gennemsnitligt antal aktier i omløb inklusive udvandingseffekt af aktieoptioner og betingede aktier.

*) Finanstilsynets nøgletalsdefinitioner.

Definition af alternative resultatmål fremgår af side 32 i koncernregnskabet.

139 – 142

- 139 Resultatopgørelse
- 139 Totalindkomstopgørelse
- 140 Balance
- 141 Egenkapitalopgørelse
- 142 Kapitalforhold

		\	\	\	\	-	-	-	-	-
		\	\	\	\	-	-	-	-	-
			\	\	\	-	-	-	-	-
				\	\	-	-	-	-	-

Moderselskab

Resultatopgørelse

Note		2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
7.2	Renteindtægter	1.676	1.713
7.3	Renteudgifter	128	141
	Nettorenteindtægter	1.548	1.572
	Udbytte af aktier mv.	55	23
7.4	Gebyrer og provisionsindtægter	1.285	1.265
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	158	149
	Nettorente- og gebyrindtægter	2.730	2.711
7.5	Kursreguleringer	214	379
	Andre driftsindtægter	202	42
7.6	Udgifter til personale og administration	1.865	1.869
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	57	59
	Andre driftsudgifter	9	13
	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	50	51
7.22	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	173	-7
	Resultat før skat	1.092	1.249
7.7	Skat	171	258
	Årets resultat	921	991
	Fordeles på:		
	Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	872	942
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
	Årets resultat	921	991
	Anvendt til udbytte 3,50 kr. pr. aktie (2017: 3,50 kr. pr. aktie)	431	431
	Reserver for nettoopskrivning efter indre værdis metode	50	51
	Overført resultat	391	461
	I alt anvendt	872	942

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	921	991
Anden totalindkomst		
Poster, der ikke kan reklassificeres til resultatopgørelsen:		
Nettoopskrivning på domicilejendomme	8	9
Anden totalindkomst efter skat	8	9
Totalindkomst i alt	929	1.000
Fordeles på:		
Moderselskabet Spar Nord Bank A/S' aktionærer	880	951
Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	49	49
Totalindkomst i alt	929	1.000

Moderselskab

Balance

Aktiver		2018	2017
		Mio. kr.	Mio. kr.
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.029	1.298
7.8	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.400	1.435
7.9	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	44.330	46.747
7.10	Obligationer til dagsværdi	16.160	10.838
7.11	Aktier mv.	1.768	1.626
	Kapitalandele i associerede virksomheder	333	128
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	317	402
7.14	Aktiver tilknyttet puljeordninger	14.772	15.423
	Immaterielle aktiver	178	184
	Investeringsejendomme	70	70
	Domicilejendomme	418	384
7.12	Grunde og bygninger i alt	489	454
7.13	Øvrige materielle aktiver	127	119
	Aktuelle skatteaktiver	132	50
	Aktiver i midlertidig besiddelse	9	21
	Andre aktiver	1.754	1.756
	Periodeafgrænsningsposter	121	116
	Aktiver i alt	82.917	80.597
Passiver			
7.15	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.466	1.934
7.16	Indlån og anden gæld	50.897	49.105
	Indlån i puljeordninger	14.772	15.423
	Øvrige ikke-afledte finansielle forpligtelser til dagsværdi	1.018	934
	Andre passiver	2.837	2.864
	Periodeafgrænsningsposter	20	19
	Gæld i alt	72.010	70.278
7.17	Hensættelser til udskudt skat	173	137
	Hensættelser til tab på garantier	80	41
	Andre hensatte forpligtelser	81	21
	Hensatte forpligtelser i alt	334	199
7.18	Efterstillede kapitalindskud	1.332	1.144
	Forpligtelser i alt	73.676	71.622
	Aktiekapital	1.230	1.230
	Opskrivningshenlæggelser	97	90
	Lovpligtige reserver	0	0
	Foreslået udbytte	431	431
	Overført overskud	6.622	6.364
	Aktionærernes egenkapital	8.380	8.114
	Indehavere af hybride kernekapitalinstrumenter	861	861
	Egenkapital i alt	9.241	8.975
	Passiver i alt	82.917	80.597
Ikke balanceførte poster			
	Eventualaktiver	13	11
7.19	Eventualforpligtelser	12.092	11.961
7.20	Andre forpligtende aftaler	578	518

Moderselskab

Kapitalforhold

Egenkapitalopgørelse

	Aktie- kapital Mio. kr.	Op- skrivnings- henlæg- gelse Mio. kr.	Lovpligtige reserver Mio. kr.	Foreslået udbytte Mio. kr.	Overført overskud Mio. kr.	I alt Mio. kr.	Hybrid kerne- kapital Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Egenkapital 31.12.17	1.230	90	0	431	6.364	8.114	861	8.975
Ændring i regnskabspraksis, IFRS 9 jf. note 1.1.3 i koncernregnskabet	-	-	-	-	-195	-195	0	-195
Egenkapital 01.01.18	1.230	90	0	431	6.169	7.919	861	8.780
Totalindkomst i 2018								
Årets resultat	-	-	50	431	391	872	49	921
Anden totalindkomst								
Nettoposkrivning på ejendomme	-	7	-	-	1	8	-	8
Anden totalindkomst i alt	0	7	0	0	1	8	0	8
Totalindkomst i alt	0	7	50	431	392	880	49	929
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-431	-	-431	-	-431
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	0	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-295	-295	-	-295
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	294	294	0	295
Øvrige kapitalbevægelser i associerede virksomheder	-	-	0	-	-	0	-	0
Opskrivningshenlæggelser i associerede virksomheder	-	-	56	-	-56	0	-	0
Modtaget udbytte fra tilknyttede virksomheder	-	-	-100	-	100	0	-	0
Modtaget udbytte fra associerede virksomheder indregnet efter indre værdi	-	-	-7	-	7	0	-	0
Skat	-	-	-	-	11	11	-	11
Transaktioner med ejere i alt	0	0	-50	-431	61	-419	-49	-468
Egenkapital 31.12.18	1.230	97	0	431	6.622	8.380	861	9.241
Egenkapital 01.01.17								
1.255	89	386	628	5.407	7.765	862	8.627	
Totalindkomst i 2017								
Årets resultat	-	-	51	431	461	942	49	991
Anden totalindkomst								
Nettoposkrivning på ejendomme	-	1	-	-	8	9	-	9
Anden totalindkomst i alt	0	1	0	0	8	9	0	9
Totalindkomst i alt	0	1	51	431	469	951	49	1.000
Transaktioner med ejere								
Renter betalt på hybrid kernekapital	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Udbetalt udbytte	-	-	-	-628	-	-628	-	-628
Modtaget udbytte egne aktier	-	-	-	-	13	13	-	13
Nedsættelse af aktiekapital	-25	-	-	-	25	0	-	0
Afgang ved køb af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	-454	-454	-1	-456
Tilgang ved salg af egne aktier og hybrid kernekapital	-	-	-	-	457	457	-	457
Opskrivningshenlæggelser i associerede og tilknyttede virksomheder	-	-	794	-	-794	0	-	0
Modtaget udbytte fra tilknyttede virksomheder	-	-	-1.200	-	1.200	0	-	0
Modtaget udbytte fra associerede virks. indregnet efter indre værdi	-	-	-31	-	31	0	-	0
Skat	-	-	-	-	11	11	-	11
Transaktioner med ejere i alt	-25	0	-437	-628	488	-602	-50	-652
Egenkapital 31.12.17	1.230	90	0	431	6.364	8.114	861	8.975

Aktiekapitalen består ultimo 2018 af 123.002.526 aktier a 10 kr. (2017: 123.002.526 aktier a 10 kr.). Banken har kun en aktiekasse.

Ingen aktier er tildelt særlige rettigheder. Der er ingen begrænsning i om- sætteligheden og ingen stemmeretsbegrænsning.

Moderselskab

Kapitalforhold

Egne aktier	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Beholdning af egne aktier		
Antal aktier, stk.	37.565	38.048
Nominel værdi, mio. kr.	0	0
Dagsværdi, mio. kr.	2	3
Procent af aktiekapital	0,0	0,0
Beholdning af egne aktier, dagsværdi, mio. kr.		
Beholdning primo	3	210
Aktietilbagekøbsprogram	-	-150
Køb af egne aktier	295	454
Salg af egne aktier	294	457
Kursregulering	-1	-55
Beholdning ultimo	2	3

Beholdningen af egne aktier anvendes til handel med kunder.

Aktiekapitalen blev den 4. september 2017 nedsat med 25.273.920 kr. ved annullering af 2.527.392 aktier fra Spar Nords beholdning af egne aktier. Disse aktier blev tilbagekøbt under aktietilbagekøbsprogrammet for 2016.

Kapitalgrundlag	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Egenkapital	9.241	8.975
Indfasning af IFRS 9	206	-
Hybrid kernekapital indregnet i egenkapitalen	861	861
Foreslået udbytte	431	431
Immaterielle aktiver inkl. andel indregnet i kapitalandele i associerede virksomheder	146	188
Øvrige primære fradrag	48	41
Frdrag for summen af kapitalandele < 10 %	376	331
Frdrag for summen af kapitalandele > 10 %	35	-
Egentlig kernekapital	7.549	7.123
Hybrid kernekapital *)	843	843
Øvrige fradrag	5	41
Kernekapital	8.387	7.924
Efterstillede kapitalindsud, ekskl. hybrid kernekapital *)	1.314	1.133
Øvrige fradrag	10	41
Kapitalgrundlag	9.691	9.016
Vægtet risikoeksponering med kreditrisiko mv.	44.155	40.886
Vægtet risikoeksponering med markedsrisiko	4.125	3.196
Vægtet risikoeksponering med operationel risiko	5.639	5.605
Den samlede risikoeksponering	53.919	49.687
Egentlig kernekapitalprocent	14,0	14,3
Kernekapitalprocent	15,6	15,9
Kapitalprocent	18,0	18,1

*) Maksimal beholdning af egne obligationer mv. er fratrukket.

Sektion 7

Noter moderselskab

Note	Side
7.1 Anvendt regnskabspraksis	144
7.2 Renteindtægter	144
7.3 Renteudgifter	144
7.4 Gebyrer og provisionsindtægter	145
7.5 Kursreguleringer	145
7.6 Udgifter til personale og administration	145
7.6.1 Revisionshonorar	145
7.7 Skat	146
7.8 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	146
7.9 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	147
7.10 Obligationer til dagsværdi	147
7.11 Aktier	147
7.12 Grunde og bygninger	148
7.12.1 Investeringsjendomme	148
7.12.2 Domicilejendomme	148
7.13 Øvrige materielle aktiver	148
7.14 Puljeordninger	149
7.15 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	149
7.16 Indlån og anden gæld	149
7.17 Hensættelser til udskudt skat	149
7.18 Efterstillede kapitalindskud	150
7.19 Eventualforpligtelser	151
7.20 Andre forpligtende aftaler	151
7.21 Risikostyring	151
7.22 Kreditrisiko	152
7.22.1 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn	152
7.22.2 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	153
7.22.3 Garantier	154
7.22.4 Nedskrivningskonto 31.12.17 (IAS 39)	156
7.23 Regnskabsmæssig sikring	157
7.24 Nærtstående parter	158
7.25 Hoved- og nøgletal	159

Sektion 7

Noter moderselskab

§ 7.1 Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for moderselskabet Spar Nord Bank A/S aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for Kreditinstitutter og fondsmæglersekskaber m.fl.

Moderselskabets anvendte regnskabspraksis er identisk med koncernens anvendte regnskabspraksis.

For en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis og ændringer hertil, henvises til anvendt regnskabspraksis i koncernens noter, herunder effekten i forbindelse med overgangen til IFRS 9 pr. 1. januar 2018 i koncernens note 1.1.3.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til forholdsmæssig andel af indre værdi på balancedagen med til-læg af regnskabsmæssig værdi af erhvervet goodwill.

Forskellen mellem egenkapital og resultat i koncernen og mo-derselskabet kan henføres til, at ejendomme i datterselskaber er klassificeret som investeringsejendomme, men i koncernen betragtes som domicilejendomme. Forskellen består af netto af- og nedskrivninger herpå, se nedenfor.

	Resultat		Egenkapital	
	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Spar Nord koncernen	920	989	9.241	8.975
Netto af- og nedskrivninger, koncerndomicilejendomme	1	2	0	0
Spar Nord moderselskab	921	991	9.241	8.975

7.2 Renteindtægter

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	3
Udlån og andre tilgodehavender	1.557	1.606
Obligationer	66	84
Valutakontrakter	9	3
Rentekontrakter	-31	-59
Afledte finansielle instrumenter i alt	-22	-56
Øvrige renteindtægter	1	31
Renteindtægter i alt efter modregning af negative renteindtægter	1.603	1.669
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	37	30
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	36	15
Renteindtægter i alt før modregning af negative renteindtægter	1.676	1.713
Heraf udgør renteindtægter fra reverse repoforretninger vedrørende		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-10	-9
Udlån og andre tilgodehavender	-27	-20

Negative renteindtægter udgør 37 mio. kr. (2017: 30 mio. kr.) og vedrører repoforretninger.

I ovenstående tabel er negative renteindtægter modregnet i renteindtægter. I resultatopgørelsen er negative renteindtægter præsenteret som renteudgifter, og negative renteudgifter er præsenteret som renteindtægter.

7.3 Renteudgifter

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Kreditinstitutter og centralbanker	5	-3
Indlån og anden gæld	7	47
Efterstillede kapitalindskud	42	52
Øvrige renteudgifter	1	1
Renteudgifter i alt efter modregning af negative renteudgifter	54	97
Negative renteudgifter modregnet i renteudgifter	36	15
Negative renteindtægter modregnet i renteindtægter	37	30
Renteudgifter i alt før modregning af negative renteudgifter	128	141
Heraf udgør renteudgifter fra repoforretninger vedrørende		
Kreditinstitutter og centralbanker	-11	-8

Negative renteudgifter udgør 36 mio. kr. (2017: 15 mio. kr.) og vedrører dels indlån og dels repoforretninger.

I ovenstående tabel er negative renteudgifter modregnet i renteudgifter. I resultatopgørelsen er negative renteudgifter præsenteret som renteindtægter, og negative renteindtægter er præsenteret som renteudgifter.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.4 Gebyrer og provisionsindtægter

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Værdipapirhandel og depoter	418	439
Betalingsformidling	171	166
Lånesagsgebyrer	512	493
heraf kreditforeninger	394	380
Garantiprovision	27	30
Øvrige gebyrer og provisioner	157	138
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	1.285	1.265
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter i alt	158	149
Netto gebyrer og -provisionsindtægter i alt	1.127	1.116

7.5 Kursreguleringer

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-2	0
Obligationer	-16	91
Aktier mv.	168	163
Valuta	56	36
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	8	89
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-1.133	566
Inclån i puljeordninger	1.133	-566
Øvrige forpligtelser	0	0
Kursreguleringer i alt	214	379

7.6 Udgifter til personale og administration

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Personaleudgifter	1.152	1.165
Administrationsudgifter	712	704
Udgifter til personale og administration i alt	1.865	1.869

Lønninger	918	930
Pensioner	106	106
Udgifter til social sikring	128	129
Personaleudgifter i alt	1.152	1.165

Heraf udgør lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion

Bestyrelsen	3,8	3,5
Direktionen	12,0	11,6
Samlet vederlag	15,8	15,1

For yderligere oplysninger om vederlag mv. til bestyrelsen, direktionen og væsentlige risikotagere henvises til note 2.7 i koncernregnskabet.

Antal beskæftigede

Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	1.524	1.546

7.6.1 Revisionshonorar

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed	2,2	3,5
Honorar til andre revisionsvirksomheder for andre ydelser end revision	0,7	0,5
Revisionshonorar i alt	3,0	4,0

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed kan specificeres således:

Lovpligtig revision	0,9	0,9
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,5	0,3
Skatte- og momsmaessig rådgivning	0,0	0,3
Andre ydelser	0,8	2,1
Honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed i alt	2,2	3,5

Sektion 7

Noter moderselskab

7.7 Skat

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Skat af årets resultat	171	258
Skat af anden totalindkomst	0	0
Skat af ændringer i egenkapitalen	-66	-11
Skat i alt	105	247

Skat af årets resultat fremkommer således:

Aktuel skat	130	226
Udskudt skat, året	34	27
Efterregulering af udskudt skat, tidligere år	3	0
Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	4	4
Skat af årets resultat	171	258

Effektiv skatteprocent kan forklares således:

Aktuel skatteprocent, %	22,0	22,0
Resultat af kapitalandele og kursregulering af aktier, %	-4,4	-2,0
Ikke fradragsberettigede omkostninger og ikke-skattepligtige indtægter, %	-2,7	0,3
Regulering tidligere års skatter, %	0,7	0,3
Effektiv skatteprocent i alt	15,6	20,6

7.8 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	1.400	1.435
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker i alt	1.400	1.435

Fordelt efter restløbetid

Anfordringstilgodehavender	172	270
Til og med 3 måneder	1.228	1.102
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	63
Over 1 år og til og med 5 år	0	0
Over 5 år	0	0
I alt	1.400	1.435
Heraf udgør reverse repoforretninger	931	570

Sektion 7

Noter moderselskab

7.9 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Udlån, reverse repoforretninger	4.779	9.475
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	39.551	37.272
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris i alt	44.330	46.747

Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	1.126	1.191
Til og med 3 måneder	5.731	10.436
Over 3 måneder og til og med 1 år	16.734	16.133
Over 1 år og til og med 5 år	8.048	7.340
Over 5 år	12.691	11.647
I alt	44.330	46.747

Bruttoudlån og garantier fordelt på sektorer og brancher i %

Offentlige myndigheder	0,1	0,0
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	5,3	5,3
Industri og råstofudvinding	4,8	4,5
Energiforsyning	2,7	2,7
Bygge- og anlæg	4,5	4,1
Handel	6,8	6,1
Transport, hoteller og restauranter	3,7	3,2
Information og kommunikation	0,4	0,3
Finansiering og forsikring	13,8	21,1
Fast ejendom	10,3	9,5
Øvrige erhverv	6,1	4,9
Erhverv i alt	58,4	61,7
Private	41,5	38,3
I alt	100,0	100,0

7.10 Obligationer til dagsværdi	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Realkreditobligationer	13.762	9.288
Statsobligationer	716	642
Øvrige obligationer	1.681	908
Obligationer til dagsværdi i alt	16.160	10.838

Heraf efterstillede tilgodehavender	47	44

Alle obligationer indgår i Bankens handelsbeholdning.

7.11 Aktier	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ Copenhagen A/S	138	143
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	39	54
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	1.590	1.429
Aktier mv. i alt	1.768	1.626

Værdipapirer, der ikke indgår i Spar Nords handelsbeholdning, måles til dagværdi med værdicændringer i resultatopgørelsen ved anvendelse af muligheden herfor i dagsværdioptionen.

Værdipapirerne indgår i en portefølje der styres og hvis afkast måles baseret på dagsværdier i overensstemmelse med en dokumenteret risikostyrings- og investeringsstrategi.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.12 Grunde og bygninger

7.12.1 Investeringsejendomme

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Dagsværdi primo	70	70
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	0
Afgang i årets løb	0	0
Urealiseret dagsværdiregulering	0	0
Dagsværdi ultimo	70	70
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, %	5,8 - 9,0	5,8 - 9,0

Ved måling af investeringsejendomme (niveau 3 i dagsværdi-hierarkiet) er dagsværdimodellen valgt. Investeringsejendomme består hovedsageligt af erhvervslejemål. Lejeaftalernes bindingsperioder er for Spar Nord maksimalt 20 år.

7.12.2 Domicilejendomme

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Omvurderet værdi primo	384	417
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	31	20
Afgang i årets løb	6	38
Afskrivninger	14	14
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	8	3
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	2	-2
Andre ændringer, inkl. ejendomme overført til aktiver i midlertidig besiddelse	13	-1
Omvurderet værdi ultimo	418	384
Forrentningskrav anvendt ved opgørelse af dagværdi, %	5,8-9,0	5,8 - 10,0

Ved måling af domicilejendomme (niveau 3 i dagsværdihierarkiet) anvendes dagsværdimodellen. Dagsværdien er fastsat med udgangspunkt i observerbare priser og andre værdiansættelsesmetoder.

Ekstern vurdering fra ejendomsmægler er indhentet for alle ejendomme til understøttelse af dagsværdien, herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

7.13 Øvrige materielle aktiver

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Samlet anskaffelsespris primo	384	395
Tilgang	49	67
Afgang	68	78
Samlet anskaffelsespris ultimo	365	384
Af- og nedskrivninger primo	266	304
Årets af- og nedskrivninger	36	31
Årets tilbageførte af- og nedskrivninger	63	70
Af- og nedskrivninger ultimo	238	266
Regnskabsmæssig værdi ultimo	127	119

Sektion 7

Noter moderselskab

7.14 Puljeordninger

	Pensions- puljer 2018 Mio. kr.	Øvrige puljer 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Aktiver				
Kontantindestående	652	7	659	871
Øvrige obligationer	5.330	65	5.395	6.821
Øvrige aktier mv.	6.832	80	6.913	7.022
Investeringsforeningsandele	1.741	24	1.765	662
Andre aktiver	40	0	40	46
Aktiver i alt	14.595	177	14.772	15.423
Passiver				
Samlet indlån	14.595	177	14.772	15.423
Passiver i alt	14.595	177	14.772	15.423

7.15 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Gæld til centralbanker	35	31
Gæld til kreditinstitutter	2.431	1.903
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	2.466	1.934
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	288	421
Til og med 3 måneder	2.151	1.512
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	27	0
Over 5 år	0	0
I alt	2.466	1.934
Heraf udgør repoforretninger	1.519	555

7.16 Indlån og anden gæld

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
På anfordring	45.975	43.393
Med opsigelsesvarsel	1.418	1.456
Tidsinskud	299	896
Særlige indlånsformer	3.204	3.359
Indlån og anden gæld i alt	50.897	49.105
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	45.975	43.393
Til og med 3 måneder	1.380	1.959
Over 3 måneder og til og med 1 år	89	303
Over 1 år og til og med 5 år	79	91
Over 5 år	3.374	3.359
I alt	50.897	49.105
Heraf udgør repoforretninger	0	175

7.17 Hensættelser til udskudt skat

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Primo	137	109
Årets udskudte skat indregnet i årets resultat	37	27
Årets udskudte skat indregnet i anden totalindkomst	0	0
Ultimo	173	137

Sektion 7

Noter moderselskab

	Primo Mio. kr.	Indregnet i årets resultat Mio. kr.	Indregnet i anden total- indkomst mv. Mio. kr.	Ultimo Mio. kr.
Ændringer i udskudt skat				
2018				
Immaterielle aktiver	29	1	0	29
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	131	45	0	176
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-18	1	0	-17
Gæld og efterstillede kapitalindskud	15	-13	0	3
Hensættelser til forpligtelser	-17	4	0	-13
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-7	-1	0	-8
I alt	137	37	0	173
2017				
Immaterielle aktiver	29	0	0	29
Materielle aktiver inkl. leasingaktiver	104	28	0	131
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	-19	1	0	-18
Gæld og efterstillede kapitalindskud	14	1	0	15
Hensættelser til forpligtelser	-18	1	0	-17
Genbeskatningssaldo	4	0	0	4
Andet	-4	-3	0	-7
I alt	109	27	0	137

Alle udskudte skatteforpligtelser er indregnet i balancen.

De midlertidige forskelle i 2018 og 2017 vedrørende kildeartsbegrænset ejendomsstab er opstået ved realisation af ejendomme.

7.18 Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud er gældsforpligtelser i form af supplerende kapital, som i tilfælde af bankens likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditorkrav. Før tidsindfrielse af efterstillede kapitalindskud skal godkendes af Finanstilsynet. Efterstillede kapitalindskud medregnes i kapitalgrundlaget mv. i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Udstedelser af hybrid kernekapital under CRR med uendelig løbetid og hvor betaling af ydelser og renter er frivillig, behandles regnskabsmæssigt som egenkapital. Der henvises til note 4.6 i koncernregnskabet for yderligere information herom.

Spar Nord er låntager på alle lån.

Valuta	Note	Hovedstol				2018	2017
		Mio.	Rentesats	Modtaget	Forfald	Mio. kr.	Mio. kr.
DKK	a	350	Variabel	2018	29.05.29	348	-
DKK	b	150	2,9298 %	2018	29.05.29	149	-
DKK	c	400	2,5348 %	2018	19.06.28	400	-
SEK	d	600	Variabel	2017	18.10.27	434	452
DKK	e	700	Variabel	2013	-	0	699
Supplerende kapitalindskud i alt						1.332	1.151
Beholdning af egne obligationer vedrørende efterstillede kapitalindskud						0	-7
Efterstillede kapitalindskud i alt						1.332	1.144
Renter til efterstillede kapitalindskud						40	50
Omkostninger ved optagelse af efterstillede kapitalindskud						1	2

a Lånet kan indfries fra 29.05.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

b Lånet kan indfries fra 29.05.24. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR6 + 2,40 % i margin.

c Lånet kan indfries fra 19.06.23. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til CIBOR3 + 2,10 % i margin.

d Lånet kan indfries fra 18.10.22. Hvis lånet ikke indfries, fastsættes renten til STIBOR3 + 2,50 % i margin.

e Er indfriet 18.12.18.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.19 Eventualforpligtelser

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Finansgarantier	4.184	4.092
Tabsgarantier for realkreditlån	5.388	4.983
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	1.708	2.011
Øvrige eventualforpligtelser	812	876
Eventualforpligtelser i alt	12.092	11.961

Finansgarantier omfatter primært betalingsgarantier.

Tabsgarantier for realkreditlån er ydet for den yderste risiko af realkreditlån til private og til erhvervsjendomme. For private ligger garantien inden for 80% og for erhvervsjendomme inden for 60-80% af ejendommenes værdi.

Tinglysnings- og konverteringsgarantier stilles i forbindelse med tinglysningsmæssige ekspeditioner ved hjemtagelse og konvertering af realkreditlån.

Øvrige eventualforpligtelser vedrører primært arbejdsgarantier og rembuser.

I forhold til direktionens opsigelsesvarsel og godtgørelse i forbindelse hermed, henvises til note 2.7 i koncernregnskabet.

Spar Nord er sambeskattet med sit danske datterselskab i Spar Nord koncernen. Som administrationselskab hæfter Spar Nord ubegrænset og solidarisk med datterselskabet i sambeskatningen for danske selskabsskatter. Som følge af indbetaling af acontoskat er der ingen skyldige skatter pr. 31.12.18 og 31.12.17. Tilgodehavende selskabsskatter inden for sambeskatningskredsen udgør 130 mio. kr. pr. 31.12.18 (2017: 45 mio. kr.). Eventuelle korrektioner af den skattepligtige sambeskatningsindkomst vil kunne medføre, at moderselskabets hæftelse udgør et større beløb.

Spar Nord har afsat udskudt skatteforpligtelse af genbeskatningssaldo relateret til den internationale sambeskatning.

Banken deltager i de nationale afviklingsordninger, hvor der betales separate bidrag til Garantiformuen og Afviklingsformuen.

Garantiformuen dækker indskyders berettigede indskud i banken under 100.000 EUR (§9, stk. 1). Banken har for 2018 ikke betalt til Garantiformuen, da formuen her overstiger målniveauet på 0,8% af de dækkede indlån i sektoren. Banken kan blive opkrævet bidrag, såfremt Garantiformuen fremadrettet vil udgøre mindre end 0,8% af de dækkede indlån i sektoren.

Afviklingsformuen dækker omkostninger ved en eventuel afvikling af institutter under Finansiell Stabilitet. Bankens bidrag til Afviklingsformue beregnes på baggrund af bankens pro rata andel af sektorens samlede passiver fratrukket kapitalgrundlaget og dækkede indlån under Garantiformuen, reguleret med en risikjusteringsfaktor. Bankens omkostning til Afviklingsformuen for 2018 udgør 8 mio. kr. (2017: 8 mio. kr.).

Der er usikkerhed om den beløbsmæssige størrelse af eventualforpligtelser og eventuelle forfaldstidspunkter, hvorfor der ikke er oplyst herom.

7.20 Andre forpligtende aftaler

Andre forpligtende aftaler på 578 mio. kr. (2017: 518 mio. kr.) består af leasingforpligtelser, hvor Spar Nord Bank er leasingtager samt forpligtelse til betaling af udtrædelsesgodtgørelse ved eventuel udtræden af BEC. Der henvises til koncernregnskabet note 3.14.2 for en beskrivelse heraf.

7.21 Risikostyring

Spar Nord er eksponeret over for forskellige risikotyper, hvoraf de vigtigste er:

- **Kreditrisiko:** Risiko for tab som følge af, at modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.
- **Markedsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af Spar Nords aktiver og forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene.
- **Likviditetsrisiko:** Risiko for tab som følge af, at Spar Nords betalingsforpligtelser ikke kan honoreres ved hjælp af de normale likviditetsreserver.
- **Operational risiko:** Risiko for økonomiske tab som følge af fejl i interne processer, menneskelige fejl, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder.

En beskrivelse af de finansielle risici samt politikker og mål for styringen af finansielle risici vedrørende kredit-, markeds-, likviditetsrisici og operationelle risici, fremgår af koncernregnskabet note 5.1, 5.2, 5.3 og 5.4.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.22 Kreditrisiko

7.22.1 Udlån til amortiseret kostpris og uudnyttet maksimum og lånetilsagn

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger	46.118	-
Uudnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger	22.327	-
Nedskrivninger og hensættelser på uudnyttet maksimum	1.865	-
Regnskabsmæssig værdi	66.581	-

Efterfølgende tabeller viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til anvendt regnskabspraksis i note 5.1.1 i koncernregnskabet.

Udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger, opdelt i ratinggrupper

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Ratinggruppe 1	5.816	23	0	5.839	-
Ratinggruppe 2	6.826	151	1	6.978	-
Ratinggruppe 3	5.517	1.834	1	7.352	-
Ratinggruppe 4	4.170	2.522	2	6.694	-
Ratinggruppe 5	1.357	1.204	0	2.560	-
Ratinggruppe 6	360	847	1	1.208	-
Ratinggruppe 7	73	659	0	731	-
Ratinggruppe 8	75	230	2	307	-
Ratinggruppe 9	2	165	11	179	-
Default	2	86	2.934	3.022	-
Ej rated	1.796	33	0	1.830	-
Reverse repoforretninger	4.779	0	0	4.779	-
Sparxpress	0	558	142	700	-
Leasing	0	3.788	150	3.938	-
I alt	30.773	12.100	3.245	46.118	-

Uudnyttet kreditmaksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser, opdelt i ratinggrupper

Ratingopdeling af Spar Nords uudnyttet maksimum og lånetilsagn før nedskrivninger og hensættelser følger i al væsentlighed ratingopdelingen for udlån til amortiseret kostpris før nedskrivninger som anført ovenfor, hvortil der henvises.

Sektion 7

Noter moderselskab

Nedskrivninger og hensættelse til tab

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 2.9 i koncernregnskabet.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	79	279	1.433	1.791	-
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	5	12	21	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	28	37	92	157	157
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfriede konti	-10	-29	-82	-121	-121
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	139	-63	-76	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	-16	45	-28	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	-9	-37	46	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-122	65	181	124	124
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	0	0	-139	-139	-
Andre bevægelser (rentekorrektion mv.)	0	0	33	33	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	-	-	-	80
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-	-	-	-	-77
Nedskrivninger 31.12.18	92	302	1.470	1.865	162
Nedskrivninger 31.12.18 under IFRS 9, udlån til amortiseret kostpris	89	298	1.402	1.789	107
Nedskrivninger 31.12.18 under IFRS 9, uudnyttet maksimum og lånetilsagn	4	4	69	76	55
Nedskrivninger 31.12.18	92	302	1.470	1.865	162

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af forringelser af makroøkonomiske faktorer.

Tallene angående nyoprettede og indfriede konti kan indeholde administrative bevægelser, hvor saldoen flyttes mellem to konti på den samme kunde.

7.22.2 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger	1.400	-
Nedskrivninger	0	-
Regnskabsmæssig værdi	1.400	-

Efterfølgende tabeller viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til anvendt regnskabspraksis i note 5.1.1 i koncernregnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker før nedskrivninger

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Kreditinstitutter	1.400	0	0	1.400	-
Centralbanker	0	0	0	0	-
I alt	1.400	0	0	1.400	-

Nedskrivninger

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 2.9 i koncernregnskabet.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Nedskrivninger 01.01.18 under IFRS 9	1	0	0	1	-
Nedskrivninger vedr. nye eksponeringer i året, herunder nye konti til eksisterende kunder	1	0	0	1	1
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfriede konti	-1	0	0	-1	-1
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 1	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 2	0	0	0	-	-
Ændring af primonedskrivninger, overførsel til/fra stadie 3	0	0	0	-	-
Nedskrivninger i året som følge af ændring i kreditrisiko	-1	0	0	-1	-1
Nedskrivninger 31.12.18	0	0	0	0	0

7.22.3 Garantier

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Garantier for hensættelse til tab	12.172	-
Hensættelse til tab	80	-
Regnskabsmæssig værdi	12.092	-

Efterfølgende tabeller viser kreditkvaliteten og eksponeringer før nedskrivninger baseret på Spar Nords interne ratingssystem opdelt i stadier.

For en beskrivelse af Spar Nords interne ratinggrupper og model for nedskrivninger henvises til anvendt regnskabspraksis i note 5.1.1 i koncernregnskabet.

Sektion 7

Noter moderselskab

Garantier før hensættelser, opdelt i ratinggrupper

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Ratinggruppe 1	4.198	2	0	4.200	-
Ratinggruppe 2	2.334	43	4	2.382	-
Ratinggruppe 3	1.643	157	2	1.802	-
Ratinggruppe 4	962	294	0	1.256	-
Ratinggruppe 5	158	125	0	283	-
Ratinggruppe 6	105	94	0	199	-
Ratinggruppe 7	28	28	0	56	-
Ratinggruppe 8	4	6	0	10	-
Ratinggruppe 9	2	10	1	13	-
Default	0	6	366	372	-
Ej rated	1.592	7	0	1.600	-
I alt	11.028	772	373	12.172	-

Hensættelse til tab

Analyse af ændringer i nedskrivninger i perioden opdelt i de enkelte stadier med sammenhæng til resultatførte nedskrivninger mv. Opsummering af samlede resultatførte nedskrivninger mv. fremgår af note 2.9 i koncernregnskabet.

	Stadie 1 2018 Mio. kr.	Stadie 2 2018 Mio. kr.	Stadie 3 2018 Mio. kr.	I alt 2018 Mio. kr.	Resultatførte nedskrivninger mv. Mio. kr.
Hensættelse til tab 01.01.18 under IFRS 9	13	7	48	68	-
Hensættelse til tab vedr. nye eksponeringer i året	15	2	50	66	66
Tilbageførte hensættelser til tab vedr. indfrie eksponeringer	-7	-7	-13	-27	-27
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 1	4	-3	-1	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 2	-1	1	0	-	-
Ændring af primo hensættelse til tab, overførsel til/fra stadie 3	-1	0	2	-	-
Hensættelser til tab i året som følge af ændring i kreditrisiko	-8	5	-25	-28	-28
Hensættelse til tab 31.12.18	14	6	60	80	12

Ændringen i nedskrivninger af porteføljen er drevet af en stigning i bruttoudlån og bevægelser mellem stadierne som illustreret i tabellen der er et resultat af ændring i kundernes kreditrisiko. Herudover er nedskrivningerne påvirket af forringelser af makroøkonomiske faktorer.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.22.4 Nedskrivningskonto 31.12.17 (IAS 39)

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Individuelle nedskrivninger, primo	-	1.686
Nye individuelle nedskrivninger	-	310
Tilbageførte individuelle nedskrivninger	-	326
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-	383
Anden til- og afgang	-	0
Andre bevægelser	-	36
Individuelle nedskrivninger, ultimo	-	1.323
Gruppevisse nedskrivninger, primo	-	124
Nye gruppevisse nedskrivninger	-	128
Tilbageførte gruppevisse nedskrivninger	-	9
Andre bevægelser	-	9
Anden til- og afgang	-	0
Gruppevisse nedskrivninger, ultimo	-	251
Nedskrivninger primo	-	1.810
Nye nedskrivninger	-	438
Tilbageførte nedskrivninger	-	334
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-	383
Andre bevægelser	-	44
Nedskrivninger, ultimo	-	1.575
Nye nedskrivninger	-	438
Tilbageførte nedskrivninger	-	334
Tab uden forudgående nedskrivninger	-	96
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-	167
Indregnet i resultatopgørelsen	-	33
Hensættelser, primo	-	67
Nye hensættelser	-	19
Tilbageførte hensættelser	-	45
Tidligere hensat, nu endeligt tabt	-	0
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	-	41
Nye hensættelser	-	19
Tilbageførte hensættelser	-	45
Tab uden forudgående hensættelser	-	0
Hensættelser til tab på garantier indregnet i resultatopgørelsen	-	-26
Nedskrivningskontoen for udlån og hensættelser på garantier i alt	-	1.616
Nedskrivninger, øvrige kreditrisici, primo	-	14
Nye nedskrivninger	-	0
Tilbageførte nedskrivninger	-	14
Andre bevægelser	-	0
Nedskrivninger, øvrige kreditrisici i alt	-	0
Nedskrivningskontoen for udlån og hensættelser på garantier samt øvrige kreditrisici i alt	-	1.616

Sektion 7

Noter moderselskab

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Den samlede indregning i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. kan specificeres således:		
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-	33
Hensættelser til tab på garantier	-	-26
Nedskrivninger på kreditinstitutter	-	-14
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. i alt	-	-7
Tilgodehavender med standset renteberegning	-	143
Nedskrevne fordringer renteberegnes alene på den nedskrevne saldo		
Indtægtsførte renter på nedskrevne udlån og tilgodehavender mv.	-	44

7.23 Regnskabsmæssig sikring

	Bogført værdi Mio. kr.	Dagsværdi Mio. kr.	Nominel værdi Mio. kr.
2018			
Aktiver			
Udlån	-	-	-
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter			
Derivater (swapkontrakter)	-	-	-
2017			
Aktiver			
Udlån	77	77	75
Renterisikoafdækkende finansielle instrumenter			
Derivater (swapkontrakter)	-2	-2	75

Spar Nord koncernen foretager afdækning af renterisikoen på udvalgte fastforrentede aktiver og forpligtelser. Effektiviteten af afdækningen måles løbende.

I nedenstående tabel vises værdireguleringen af sikrede aktiver samt sikrende derivater, som er indregnet under kursreguleringer.

	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Sikring af fastforrentede aktiver		
Sikrede udlån	-	-3
Sikrende derivater	-	3
Resultateffekt	-	0

Sektion 7

Noter moderselskab

7.24 Nærtstående parter

	Parter med betydelig indflydelse		Associerede virksomheder		Tilknyttede virksomheder		Bestyrelse		Direktion	
	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Lån og lånetilsagn	0	-	15	16	-	-	44	46	3	14
Indlån	70	47	32	27	124	264	26	36	6	8
Afgivne garantier	-	-	-	-	4	-	4	5	-	0
Andre forpligtende aftaler	-	-	-	-	-	-	15	5	0	0
Modtagne sikkerheder	-	-	-	-	65	65	10	20	-	4
Renteindtægter	-	-	0	0	0	-	0	0	0	0
Renteudgifter	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0
Modtagne gebyrer	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0
Modtaget udbytte fra kapitalandele	-	-	7	31	100	1.200	-	-	-	-
Øvrige indtægter	3	3	-	-	0	-	-	-	-	-
Øvrige udgifter	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-

Parter med betydelig indflydelse omfatter parter med en ejerandel over 20% af Spar Nord Bank A/S, eller hvor betydelig indflydelse vurderes at foreligge på anden vis.

En fortegnelse over tilknyttede virksomheder fremgår af note 6.10 i koncernregnskabet.

De danske virksomheder i koncernen er sambeskattede, hvilket indebærer, at modervirksomheden hæfter for danske selskabsskatter. Der er i 2018 overført 4 mio. kr. (2017: 3 mio. kr.) i sambeskatningsbidrag mellem virksomhederne.

Der har ikke været udlån med associerede virksomheder i 2018. I 2017 var rentesatsen på udlån mellem 4,35 - 6,00%.

Der er et anfordringsmellemværende mellem Aktieselskabet Skelagervej 15 og Spar Nord Moderselskabet, der forrentes på markedsmæssige vilkår.

Engagementer og transaktioner med bestyrelses- og direktionsmedlemmer omfatter disse parter personlige engagementer samt deres nærtståendes personlige engagementer. Engagementer og transaktioner med fratrådte og tiltrådte bestyrelses- og direktionsmedlemmer er indregnet henholdsvis til og med fratrædelsesdatoen samt fra og med tiltrædelsesdatoen.

	Bestyrelse		Direktion	
	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.	2018 Mio. kr.	2017 Mio. kr.
Lån	27	31	3	3
Uudnyttede lånetilsagn og kaution	16	15	0	10
Afgivne garantier	4	5	-	0
Lån, lånetilsagn og garantier i alt	48	51	3	14
Rentesatser, udlån	1,00 - 4,75	0,65 - 4,75	2,25 - 2,50	1,00 - 2,25

Der har i årets løb ikke været gennemført transaktioner med Bestyrelse, Direktion eller ledende medarbejdere, bortset fra lønninger og vederlag mv., fondshandel, samt lån og sikkerhedsstillelse. Nærmere oplysning om bestyrelsens, direktionens samt ledende medarbejders aflønning fremgår af note 2.7.

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer kan opnå lån/kredit på personalemæssige vilkår. Kredit på Mastercard er rentefri for bankens kunder, hvilket også gælder for direktionen og bestyrelsen.

Direktionen og bestyrelsens aktiebeholdninger fremgår af note 6.8 i koncernregnskabet.

Transaktioner mellem nærtstående parter i øvrigt, herunder kreditfaciliteter, sker på markedsbaserede vilkår.

Nærtstående parter med en besiddelse på mindst 5% af bankens aktiekapital omfatter pr. ultimo 2018 Spar Nord Fonden, Aalborg med 18,9% (2017: 18,9%), Nykredit Realkredit A/S, København med en ejerandel på 11,4% (2017: 11,4%).

Eventuelle obligationer udstedt af Spar Nord med status af gæld, efterstillet kapital eller hybrid kernekapital er ikke medregnet i de anførte mellemværender, idet de nævnte obligationer er ihændehavepapirer. Spar Nord Bank har i disse tilfælde ikke kendskab til kreditors identitet. Besiddelse af aktier i Spar Nord Bank kan være noteret på ihændehave.

Sektion 7

Noter moderselskab

7.25 Hoved- og nøgletal

Hovedtal

Mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	2.730	2.711	2.736	2.810	2.770
Kursreguleringer	214	379	340	450	183
Udgifter til personale og administration	1.865	1.869	1.795	1.776	1.844
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	173	-7	292	373	603
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	50	51	105	79	332
Årets resultat	921	991	839	897	613
Balance					
Udlån	44.330	46.747	41.219	37.912	35.821
Egenkapital	9.241	8.975	8.627	7.887	7.033
Aktiver i alt	82.917	80.597	79.758	77.498	79.950

Nøgletal

Kapitalgrundlag

Kapitalprocent	18,0	18,1	17,3	16,8	14,8
Kernekapitalprocent	15,6	15,9	15,3	14,8	13,1

Indtjening

Egenkapitalforrentning før skat	%	12,1	14,2	12,3	14,2	10,3
Egenkapitalforrentning efter skat	%	10,2	11,3	10,2	12,0	9,0
Indtjening pr. omkostningskrone		1,52	1,65	1,46	1,46	1,27
Afkastningsgrad	%	1,1	1,2	1,1	1,2	0,8

Markedsrisiko og likviditet

Renterisiko	%	0,2	0,7	1,1	1,6	0,3
Valutaposition	%	1,4	3,3	3,2	3,4	2,6
Valutarisiko	%	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	%	-	325,2	301,9	290,4	182,1
Udlån i forhold til indlån	%	67,5	72,4	66,1	63,9	66,0

Kreditrisiko

Udlån i forhold til egenkapital		4,8	5,2	4,8	4,8	5,1
Årets udlånvækst	%	6,7	6,6	3,6	-4,5	-1,4
Summen af store eksponeringer	%	79,2	17,2	0,0	14,8	0,0
Årets nedskrivningsprocent		0,2	0,0	0,5	0,8	1,3

Spar Nord Bank aktien

Kr. pr. aktie a 10 kr.

Årets resultat	7,5	8,1	6,8	7,2	4,9
Indre værdi	68	66	63	60	56
Udbytte	3,5	3,5	5,0	5,0	1,6
Børskurs/resultat	6,9	8,9	11,9	8,5	11,8
Børskurs/indre værdi	0,8	1,1	1,3	1,0	1,0

Nøgletalsdefinitionerne fremgår af note 6.11.1 i koncernregnskabet.

Spar Nord Bank A/S

Skelagervej 15
Postboks 162
9100 Aalborg

Telefon 96 34 40 00
Telefax 96 34 45 60

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR. nr. 13 73 75 84